

del Regio de la Cong. de S. de Granada
DBE

CAPILVORVM
CARMINA

del Colegio de la Prop. de S. de Granada

DBE

CAPILVORVM

CARMINA

1184800

VINCENTIO GONZAGÆ

DVCI MANTVÆ

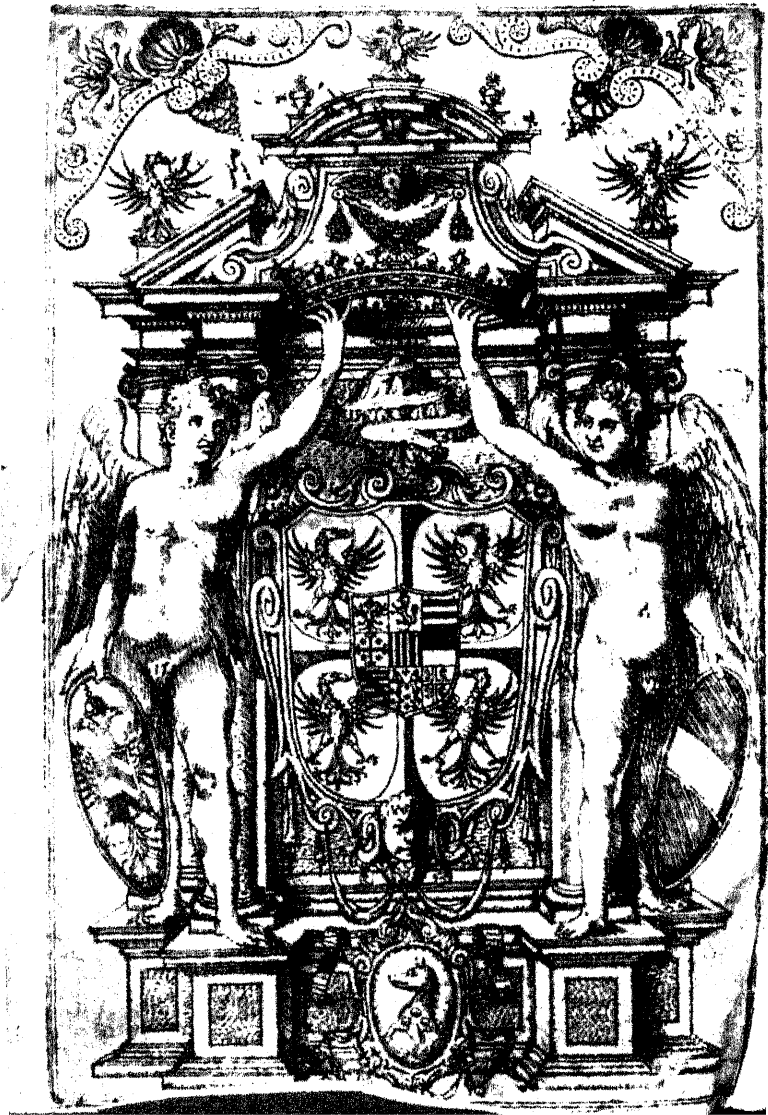

IOSEPHVS CASANOIO S. P. D

ANTA est Vincenti Dux Serenissime in summa potentia humanitas, & facilitas tua erga ingenuarum artium studiosos, vt ex ijs nemo sit, qui te hoc nomine non am- suspiciat, admiretur. Equidem ab- um Principem geres. perli- ssime resalu-

tatus, ac bene sperare iullus, quid- in- semper vi- di, quid possem soluere non item. Quare iam diu, multumque cogitanti, quo saltem argumento meam in te pietatem declararem, Capiluporum Carmina in manus venerunt. Ea quidem Iulius Capilupus vir ingeniosus partim suorum memoria gratia collegerat, partim ipse composuerat, ac Cellitudini tuæ scripto in id Centone destinauerat. Verum is alijs occupationibus distentus, & aduersa valetudine impeditus mihi sui studiosissimo editionem delegavit. In speratam occasionem auide arripui, eos secutus, qui a familiari imparati aliunde mutuo sumunt, vt quisque volunt, quoquo modo satisfiat. Huc accedit quod liber & laudes tuas, ac tuorum luculenter complectitur, & ab ijs conscri- ptus

plus est, quorum e familia supra hominum prope memo-
 riam semper aliquis exstitit, cuius opera, fide, atque indu-
 stria maiores tui in rebus grauisimis vsi sunt familiariter.
 Hanc igitur festiuam tuorum poetarum copiam Celsitudini
 tuae Dux Serenissime iure optimo dedicandam esse & ipse
 censui. Cui enim potius Mantuani poetae, quam Mantuae
 Duci debentur? Et ei praesertim Duci, qui summis ingenijs
 res amplissimas quotidie praebet, verisq. laudibus ad virtu-
 tem vehementius incitatur, atque ijs hominibus delectatur,
 vnde prudentiae eleuata percepit, quae nunc ad populos
 optime regendos felicissime depromit. Nam qua fieri alia
 ratione potuisset, vt Mantuanos in ipso iuuentutis flore qua-
 si per manus a patre traditos in ditionem susciperes, susce-
 pros benignitate recreares, legibus corrigeres, moribus or-
 nares, componeres, gratos redderes, nisi ad sapientiam, mo-
 derationem, iustitiam virtutem per haec studia peruenisses.
 Itaque te etiam in rogo. vt quando tanta in poe-
 tarum lectione tua virtutis inelle intelligis, Capilupos
 tuos, poetas no uiles, quos ad Celsitudinem tuam grati ani-
 mi monumentum mitto, hilari fronte accipias, & me, quem
 semel in fidem recepisti, constanter retineas, deque hoc mu-
 nere ames. Vale. Romae 11j. Idus Maias.

A D S E R E N I S S I M V M
 V I N C E N T I V M G O N Z A G A M
 M A N T V A E D U C E M .

¶
 I V L I I C A P I L V P I C E N T O E X V I R G I L I O .

- Ec.6. **C** A R M I N A quae vates & Phoebus digna locuti, A.6.
- A.8. Flos veterum virtusq. virum, quos optima mater A.11.
- A.10. Una eadem partu sub luminis edidit oras A.7.
- A.3. Accipe nunc, o fama ingens ingentior armis, A.11.
- A.10. Fatidica Mantus Itala virtute propago: A.12.
- A.6. Felix prole virum, quo non felicior alter, A.9.
- A.1. Quem primi colimus, meritosq. nouamus honores A.8.
- G.4. Seruantem ripas, ingens ubi flexibus errat
Mincius aurato taurinus cornua vultu. G.4.
- A.10. Facta Patrum fama totum vulgata per orbem A.11.
- Ec.4. Iam legere, & quae sit poteris cognoscere virtus
- G.4. Magnanimum heroum, non inferiora secutus: A.6.
Iustitia ne prius mirer, belli ne laborum?
- Ec.4. Tu decus omne tuis, pariter pietate, vel armis A.6.
Egregius, forma insignis, viridiq. iuuenta: A.5.
- Ec.10. Omnia V I N C E N T I sonuerunt omnia plausu A.5.
- G.4. Te veniente, quibus caelo te laudibus aequem? A.11.
- Ec.4. Teq. adeo decus hoc cui te munere donat A.5.
- A.3. Quaecumq. in folijs descripsit carmina I V L V S, A.2.
- A.3. Accipe & haec manu tibi quae monumenta mearum

- G. 1. *Ni refugis, tennesq. piget cognoscere curas,*
 A. 5. *Tutetur fauor, & propius res adspice nostras;* A. 1.
 A. 6. *Ne turbata volent rapidis ludibria ventis*
 Ec. 4. *Te Duce: si qua manet patria pietatis imago,* A. 10.
 A. 4. *Et bene apud memores veteris stat gratia facti,*
 A. 2. *Respice nos hoc tantum, & si pietate meremur*
 A. 8. *Tum primum nostri stirpem & genus omne futurū* A. 4.
 A. 5. *Nomen & arma locum seruent, carosq. nepotes.* A. 6.
 A. 2. *At me tum studys florentem ignobilis oti* G. 4.
 A. 5. *Sublimem pedibus rapiat Iouis ALES in aethra;* A. 12.
 A. 5. *Vnde genus ducis tot iam labentibus annis;* A. 2.
 Ec. 2. *Hac eadem (si parua licet componere magnis)* G. 4.
 G. 4. *Hinc pecudes armēta viros. genus omne LVPORVM,* A. 7.
 A. 6. *Remigij alarum, cui belli insigne superbum,* A. 8.
 A. 6. *Noctes atque dies ingenti protegat umbra.* G. 2.
 A. 4. *Adsis o, placidusq. iuues; quas dicere grates* A. 11.
Quas ve referre parem? sed si non possumus omnes, Ec. 7.
 A. 3. *Hoc sat erit nostriq. huius meminisse minores:* A. 1.
 Ec. 1. *Namq. (fatebor enim) grates persoluerē dignas* A. 1.
Non opis est nostrae: sed te super omnia dona A. 9.
 A. 9. *Te superesse velim; maneat pars ultima vitæ* Ec. 4.
 A. 2. *Longa tibi; pulchra faciat te prole parentem* A. 1.
 A. 10. *Omnipotens genitor; tantarum in munere laudum* A. 1.
 A. 1. *In fructa dum fluuij current, dum pallida surget* G. 1.
Tithoni croceum linquens Aurora cubile,
 A. 9. *Nulla dies unquam memori vos eximet aeo.*

CAPL-

CAPILVPORVM NOMINA.

ET OPERA.

HIPPOLYTI.

Epigrammata.
 Oda.
 Elegia.
 Epitola.
 Endecasyllabi.
 Iambi.

L A E L I I.

Centones ex Virgilio.
 Epigrammata.

C A M I L L I.

Epigrammata.
 Oda.

A L P H O N S I.

Epigrammata.

I V L I I.

Epigrammata.
 Oda.
 Elegia.
 Ecloga.
 Centones ex Virgilio.

INDEX
E O R V M O M N I V M
A D Q V O S C A R M I N A
M I S S A S E N T.

A GNETIS martyris laus	260	ma effossum	181
A NDREAE Restiu-uo, Cento ex Virgilio	378	In effigiem Francisci Gonzaga Marchionis Mantuae	175
A NTONIO Ianotto Episcopo Foroliuensi	98	Ad Infubres	200
B ARBARAE virg. & mart. Serenissimi Gulielmi Mantuae Ducis nomine	13	Gallus	206
B ASILIO Zancho	88	In feminas impudicas	214
B ENEDICTO Aegio Cento	189	De aetate aurea ac ferrea	231
B ERNARDINO Tilelio	104	Ad Deum oratio	334
B ERNARDO Tasso	18	In obitu Card. Farnesij	352, 355
C AMILLO Capilupio Camilli fratris filio	91	ex Tibullo	356
C AMILLO & Prospero Capilupis Epistola Iulij Roscij, in qua praescribitur modus conficiendi Centones	389	Responsio Centoni incerti auctoris	360
C APILYPI laudati		De Bello Galliae	364. & 370
A Benedicto Aegio	189	De Bombarda	374
Ab Antonio Posluino	155	De laudibus vrbis Venetae	380
A Iulio Roscio Hortino	155.	De fabrica & usu ad Horologiorum descriptionem, &c.	381
256. 381		CHRISTOPHORI Madrucij Card. Cento ex Virg.	192. 200
C AROLO Regi Galliae	69. 70	CLAVDIAE Ragoniae	123. 285
C ENTONES arij ex Virgilio.		CLEMENTI VII. Pont. Max.	248
Ad virtutem	156	CONDISALVO Peren	92
Ad Principes Christianos	160	CORNELIO Card.	82
In Flomeri marmorci caput Ro-		COSMO Medici Florentis magno Duci	43
		Cento ex Virgil. ad eundem	177
		CURTIO Gonzaga	73. 74
		ECLOGAE	
		Algeus	271
		Melibeus & Tityrus ex Virgilij car-	

I N D E X

carminibus	326	Ad Iuuenes	159
EPICRAMMATA varia		De Neera	135. 280
In ebrium	60. 61. 62	De Lyco & Phyllide	139
In Accoltum	63	In Diem festum	142
In turbam quae in Pium IV. con- iurauerat	64	De Pedagogo	147
In aquam virginem	64. 65	In fontem Capiluporum in cam- po Martio	150. 151
In Cupidinem	72	In fontem qui est Romae non lon- ge à ponte Aelio	152
AD Venerem Cypriam	74	In fontem qui est in aedibus Capi- luporum	150. 151. 152. 256
Ad Rodanum fontem	75	De Roma aquis obruta.	248. 249
De Dracone, qui erat insigne Gre- gorij XIII.	77. 78	De Clasisibus Christianorum	264
In Inuidum	79	In Thyrsim	168
In Mordacem	79	De Amoris sagittis	269
In Turcas	80	De Martia	269
Ad Ligures	80	De Marta & Antonio	270
De Centone Iulij Capilupi in fontem Iulij III. Pont. Max.	81	Ad Corneliam	271
De fonte eiusdem	81	Ad Deliam	276.
In Eridanum	83	277. 285. 286.	
In fontem Card. Madrutij	83	De Diana	282
In Istrum flumen	84	In Nemesim	283
Ad Amorem	84	De Cyparisso & Galatea	284
Ad Romam	93	De Lucilla	284
Vita senis	96. 97	De Vacca Capiluporum	287
Amorem auro secti	125	De Cane Feragatta Capiluporum	288
In Galatea	125. 128. 129. 130. 136. 137. 138. 143. 144. 284.	De futuris nuptijs inter Serenissi- mum Principem Mant. & Leo- noram Magni Ducis Etruriae filiam	288
Ad Pholoem	126. 128. 250. 252. 282	Ad Romam de Leonis effugie, qui est insigne Sixti V. Pont. M.	289
In Tityrum	126	In fontem viae Latiae	291
In Ceram puellam	126	EPISTOLA amico	45
In Cupidinem ex graeco	127	Ad Romam	48
In Hippolytem	127	EPITAPHIA varia.	
Ad Lunam	127	Pauli Manutij	50. 51
De Phyllide	129. 249	Petri Bembi Card.	51. 52. 250
De Cynthia	130. 276	Christophori Columbi, qui nouu orhem inuenit	52. 53
Aegles dictum	130	Caroli V. Imperatoris	54. 55
De Lalage	131	Hen-	
De vere verum ex Italico	132		
De Lycoride ex Italico	133		

I N D E X

Henrici Gallia Regi	56	HIERONYMO de Ruere Card.	
Ferrandi Gonzaga	56	Cento ex Virg.	303
Hippolytæ Gonzagæ Ferrandi		HIPPOLYTO Card. Eftési	179
filia	57	HIPPOLYTO Coltæ pictori	154
Lalij Capilupi	57	HORATIO Tigrino de Marijs	
ex Virg.	157	Cento ex Virg.	336
Herculis Gonzagæ Cardinalis fa-		IACOBO Boncompagno	112
cri Concilij Legati	58	INNOCENTVM martyrum	
Filiae Maximiliani Imp.	58	laus	10. 11. 12. 259
Lycoris	59	IOANNI Austriaco	66. 67. 68.
Iulij Cæsaris	59	69. 266	
Sileni	59. 60	IOANNI Iacobo Calandræ Cen-	
Ioannis Austriaci	69	to ex Virg.	350
Pauperis Senis	287	IOANNI Marico	21. 95
Orestis Vannocij Senensis	289.	IOANNI Frâcisco Pasqualino	100
&	290	IOSEPHO Castalioni Cento ex	
Alexandri Card. Farnesij	352.	Virg.	326
355. 356. 357		IULIO Antonio Sanctorio Card.	
FEDERICO Card. Mâturæ aggro-		Cento ex Virg.	334
ranti	4	IULIO Capilupi Cento ex Virg.	
FEDERICO Pendasio	102	358	
FELICI Vrsinæ Columnæ	145	IULIO Feltrio Vrbinati Card.	40
FERDINANDO Medici Card.		IULIO Roscio Cento ex Virg.	
ac Magno Duci Etruriæ Cen-		310. 385	
to ex Virg.	330	IULIO III. Pont. Max.	84
FRANCISCO Gonzagæ Ferran-		Ad eundem	162
di filio, qui postea creatus est		De eiusdem villa Cento ex Virg.	
Card.	31	183. 188	
FRANCISCO Mariæ & Marchio-		De Coronatione Cento ex Virg.	
nibus Montis Card. Cento ex		247	
Virg.	340	LAELIO Arrigonio	106. 124. 267.
FRANCISCO Zannio	265	271	
GREGORIO Capiluto Cento		LAELIO Pasqualino	75
ex Virg.	346	LAELIO Coltæ Genuensi	290
GREGORIO XIII. Pont. Max.		LAURENTII martyris laus	13
78. 116		LAURENTIO Gambaræ	61.
HENRICO II. Regi Gallia	202	72. 73	
HERCVLI Gonzagæ Card.	26	LOLLIO	15
Legato sacro Concilij	57	MARCELLO Vestrîo Barbiano	
Eiusdem Epitaphium	58	Secretario Apost.	362. 369
HERCVLI & Ferrando Gonzag-		MARCO Antonio	62
gis fratribus	255	MARGARITAE Paleologiæ	151

Ma.

I N D E X

MARIÆ Virginis laudes	1. 2.	creato	173
3. 4. 5. 6		ROCCO Cataneo	97
Eiusdem dolor	14. 15. 257. 258.	SANCTI Omnes laudantur	14
259. 260. 263. 264		Ad Deum oratio	251
Ad eandem Centones	263.	In Altare Romæ erectum	287
370. 384		Cento ex Virg. ad Deum	364
MARIÆ Magdalena laus.	9	SCIPIONI Gonzagæ qui po-	
ODAE		stea creatus est Card.	89
Ad Apollinem	23	Eisdem Cento ex Virg.	388
De pace	29	SIXTO V. Pont. Max. Cento ex	
Ad Deum	251	Virg.	298. 344.
Ad Noctem	253	STEPHANI Protomartyris	
PASQUAE Card.	76	laus	12
PAVLI Apostoli laus	14	THOMAE Auali Marchionis Pi-	
PAVLO Manutio	110	scarie filio, Ceto ex Virg.	313
PAVLO III. Pont. Max. Cento		Eiusdem laudes	326
ex Virg.	161	TORQUATO Tasso	292
PAVLO IV. Pont. Max. Cento		VESPASIANO Gonzagæ Sabio-	
198		nete Duci	82. 148
198		VINCENTIO Gonzagæ Mantua-	
107		Duci	70. 122
88		Ad eundem Centones	318. 347
146		VINCENTIO Iustiniano Car-	
34		dinali	76
POMPEIO Arnolfino	266	ZAMAE & Faustiano Sanctis	
RAINVTIO Farnesio Card.		Bononia Episcopis	262. 263

F I N I S.

IVLII ROSCII HORTINI.

ROMA suum Vatem gremio complexa tepenti
Hippolytum, lugens talia dicta dedit:
Te Jovibus Capilve tuis mea culmina septem:
Te Vaticanis tectis superba sonent:
Ut quoniam merito es rosei fraudatus hirci
Muriolis ipse tuus sit tibi cantus honor

HIPPOLYTI

CAPILVPI

CARMINA.

AD MARIAM

VIRGINEM.

*U*RGO simul es Mater lux maxima
Mundi,

Qua summo celi vertice leta sedes;

*Victa meis tandem lacrymis huc lumi-
na flecte,*

Splendidus puro quo mihi sole nitent:

Adspice ut infans iam iam miser obruar undis,

Ni tua det faciles aura beata vias:

Affer opem precor, ò, nostra spes certa salutis,

Ipse salus hominum est e gremio orta tuo.

A

AD

HIPPOLYTI
AD EANDEM.

E celebrent alij diuino carmine, & alta
 Et pario statuant marmore templatibi;
 Dent aurum & gemmas alij, quas India mittit,
 Et quas e rubro litore nauta uehit:
 Ipse tibi de visceribus non cruta terra,
 Lecta nec e pelago diuite dona fero:
 Dona fero ex oculis, lacrymas prece supplice mistas,
 Immistasq; preces supplicibus lacrymis:
 Hac tibi cara precor sint Virgo munera, ut auri
 Pondera, & in templis carmina fixa tuis.

AD EANDEM.

Virgo Regina poli genitrixq; Parentis
 Qui mare, qui terras, qui supera alta tenet:
 Aspice me tandem, quem Circo docta fefellit,
 Et labyrinthei quem latuere doli:
 Heu miser obscuris iam pridem flexibus erro,
 Nec valeo rectas te sine inire vias:
 Da dextram & lucem rationis luce carenti,
 Quod superest peragam te duce letus iter.

AD EANDEM.

Virgo cali Regina tuo das oscula nato,
 Sidera de terris qui premit alta pede:
 Dumq;

Dumq; ille amplexus teneris tua colla lacertis,
 Lac sibi virgineis haurit ab uberibus:
 Tu Petri fessa regem pete candida Cymba,
 Quam spumosa nigri verberat unda maris:
 Præbebit matri faciles tibi filius aures:
 Ecce tuo letus pendet ab ore Puer.

AD EANDEM.

T leuis in niuem vellus fluit imber ab æthra,
 Sic in te cali venit ab arce Deus:
 Et te prole sua fecit sine labe parentem,
 Et dedit æterna virginitate frui:
 O felix Virgo, tot honoribus aucta beatas,
 Accumula tanti me quoque parte boni:
 Te largam decet esse mihi, tua numina adoro,
 Et Deus immensas dat tibi largus opes.

AD EANDEM.

Virgo ros vere rosam penetrat fulgentibus astris,
 Tum rosa (gemma velut) rore refert a nitet:
 Sic postquam Deus ipse tuam delapsus in altum est,
 Sole magis, vera luce repleta micat:
 Hinc tu virginibus præstas candore beatas;
 Et merito matrum te pia turba colit:
 Hinc potis es, Virgo post partum sola vocari,
 Solaq; virgineo mater honore frui.

A 2

AD

HIPPOLYTI
AD EANDEM.

 Vm purum radijs vitrum sol intrat acutis,
Fert decori illius purpureo ore decus:
Sic Deus omnipotens in tecum venit ab alto,
Addidit omne tibi luce nitente iubar:
O Virgo & Genitrix diuino numine plena,
Prome salutifero dona beata sinu:
Atque manu larga totum disperge per orbem
Pars aliqua vt Roma decidat in gremium.

AD EANDEM.

 Tella Magis hodie se se offert solis abortu,
Et nitida monstrat luce salutis iter:
Hac duce caelesti puero tria mystica portant
Munera, qui stabulis dum iacet astra regit:
Tu quoque semper cas mihi prauia candida virgo,
Dum Regum Regi debita dona fero;
Non grauis incedo myrrha, non thure, nec auro,
Sunt mea dona preces, & lacryma, & gemitus.

AD EANDEM.

PRO FEDERICO CARD. MANTVÆ
EGROTANTE.

 Rbs tibi quã vitreis circumdat Mincius undis
Pro luene ò virgo plurima vota facit:
Pro

CAPILVPE.

Pro luene, ad summam qui dum contendit honores
Virtutis semper tramite currit iter;
Cui non ambitio, non splendor diuitis auri,
Cui non perstrinxit lumina mentis, amor,
Quo magis ex animo nullus tua numina adorat,
Cum spargit sanctos thuris odore focos;
Sancta veni triplici stellarum incincta corona,
Sancta veni sacris hinc comitata choris:
Et reuoca diro Federicum a limine mortis,
Cui iam iam seuas inijcit illa manus.
Ipsa potes, quodcumque rogas, tibi rector Olympi
Annuit, ille tibi filius, ille pater:
Multa tuo in templo suspendet Mantua dona,
Et referet laudes multa tabella tuas.

AD EANDEM.

 VIRGO decus eternum, & lux aurea cali,
Qua penitus nostro corde reposta vides;
Scis me non vnquam versus tinxisse veneno,
Nec scriptis homines, nec violasse Deum:
Sed superum laudes semper dixisse, virumque,
Semper & in primis concinuisse tuas:
Sape meis tua mota modis iam turbine victum,
Me tulit in portus aura secunda sinum:
Nunc quoque fer requiem diuino flamine menti;
Qua rapido huc illuc fluctuat acta Noto;
Quaq.

Quaeq. latent fraudes, veluti sub gurgite cautes,
 Detege, ut effugiam saeva pericla maris:
 Te tandem decet insidias aperire latentes,
 Ne virtus ponat colla subacta dolis.
 Carmina quae scripsi nosti, & quacumque locutus,
 Fac precor haec sancto sint manifesta Pio;
 Nubila quae portant inuisa nigra tenebras
 Discute, & optatam candida redde diem:
 Munere pro tanto referet mea rursus honores
 In foribus templi fixa tabellatuos.

AD EANDEM.

 IVA, seu celo spatiaris alto,
 Virginum sanctio comitata cœtu,
 Sive qui totum regit vnus Orbem
 Carmine tollis,
 Huc ades, dum te canimus; sacrasq;
 Supplices donis veneramur aras;
 Non tuas possum sine te referre
 Candida laudes;
 Tu sedens stellis folio corusco,
 Et Dei aeterni radijs decora
 Enites longe, superasq; pulchram
 Lampade Lunam,
 Pura sit quamuis, mediaq; nocte
 Cornibus plenis agitet choreas

Siderum

Siderum princeps, niteatq; fratris
 Æmula solis:
 Nec tibi Aurora aureolis capillis
 Certet, aut vultu rutilante, nobis
 Cum diem reddit roseis quadrigis
 Vecta per auras;
 Namq; tu nostra tenebris fugatis
 Mente, nos lustras patrio nitore;
 Nosq; diuino pietate victa
 Nectare pascis;
 Nec chori tecum superum canora
 Voce contendant, numerisue certent:
 Tu sacrum inspiras animis amorem
 Carmina cantans;
 Audeat nemo tibi comparari;
 Te Pater summus genuit beatam,
 Et tibi donat proprios habere
 Largus honores;
 En tuam e celo veniens in aluum
 Ros ut in florem leuis ententem,
 Te sua (mirum) facit esse dia
 Prole Parentem;
 Tu tamen Virgo es, licet ipsa nato
 Aucta caelesti genitrix voceris,
 Quem Deus tangit, magis ille puro
 Sole reuidet;

Candor

Candor illesus tuus est ut antè,
 E tuo flos virginei pudoris
 Pectore effulget, velut e nitente
 Lilia vitro:
 Plura quid dicam? tibi Rex Olympi
 Tradidit magni Imperij coronam,
 Teq; gemmantem nitidis smaragdis
 Spectat et audit:
 Ergo presenti Italiam periculo,
 Nampotes, nostras miserata clades,
 Subtrahere, Hinc Hostis ruit hinc superbus
 Spicula vibrat:
 Ecce per fluctus maris Adriani
 Classe decurrit velut Eurus audax,
 Aruaq; incendit, positas et vrbes
 Litore nostro:
 Quaq; veloci fluit Ister vnda
 Alteram classem atque equitum cateruas
 Ducit armatas celeri sagitta, et
 Fortibus ausis.
 Caesar hunc contra impavidus potensq;
 Dextera, Reges vocat, atque amicos,
 Cogit et turmas peditum, struitq;
 Agmina equorum;
 Sed magis fidens tibi quam paratis
 Copijs, hostes animosus audet

Maximi
 Iulianus
 ij. Imp.

Aggredi,

Aggredi, et partum duce te triumphum
 Iam sibi fingit;
 Insitum quamuis Aquila volucrum
 In fugam coetus dare rostro et ungue,
 Non tamen sperat sine te fugare
 Posse Tyrannum.
 Affer huic Virgo auxilium benigno
 Lumine, et victis Orientis oris
 Effice, ut Pastor Pius vnus vnus
 Curet ouile.

Pius V.

AD SANCTAM MARIAM
 MAGDALENAM.

IVA tuo qua rore genas aspersa refulges,
 Ut rosa caelesti rore decora nitet;
 Sanctos ante pedes, largo quos imbre ri-
 gasti,
 Gutta quoq; (heu) nostro grandis ab ore cadit:
 Ex oculis mea dona Deus ne respuat, vnus
 Adde meis queso lacrymulam lacrymis:
 Non me despiciet, si mecum flebis: amara
 Non Petri lacryma plus meruere tuis.

B

AD

AD INNOCENTES MARTYRES.

INNOCENTES pueri, vos licet e sinu
 Materno eripiat gens fera, & impio
 Vos sternat gladio, dente velut lupi
 Raptas e stabulis oves;
 Vestro vestra tamen pectora sanguine
 Perfusa innocuo, clarius emitent,
 Quàm Luna nitida cornua, cum vagi
 Solis lumina colligunt.
 Adiunctos numero calicolum suis
 Vos lustrat radijs, qui regit omnia;
 Et vobis solida munere gloria
 Donat pro nocce perfrui.
 Felices anima, vos iubar additis
 Signis aethereis, & superùm choris;
 Sic gemma pateris dant decus aureis,
 Fulgentijs, rosa vitro.
 Ad vos, ò pueri, confugio senex,
 Ut victus precè vestra omnipotens Pater
 Aeterno accipiat in gremio, nigras
 Cum mors injiciet manus.
 Quamquam purpureis edere adhuc labris
 Nescitis teneri mente latentia,
 E caelo tacitas ille tamen preces
 Vestras auribus hauriet.

Mistus

Mistus lacte cruor, quo rutilat solum,
 E vestris roseis dum fluit oribus,
 Se se tollet humo, vox veluti leuis,
 Et summum feriet polum.
 Pro Christi imperio & nomine qui sua
 Supponunt rigidis colla securibus
 Extincti veniam sanguine supplici
 Nobis à Domino impetrant.
 Vos ergo ante Dei suppliciter pedes
 Abscisi validis membra bipennibus,
 Mecum corde preces fundite: paruulis
 Nam magnus Deus annuit.
 Pro tantis meritis vos ego carmine
 Nunc dicam patrio, nunc Latio canam,
 Cum terras rutila Sol retegat face;
 Cum nox in tenebris silet.

AD SANCTOS INNOCENTES.

INNOCENTES pueri, dum vestrum pectore verso
 Interitum, haud lacryma nostra per ora fluunt:
 Sed vos suspicio decoratos sanguine vestro
 Ducere felices per supera alta choros;
 Sic arcana Dei tacitus mecum ipse reuoluo,
 Aurea qui miris dona dat usque modis:
 En vos, quos matrum è gremio rapit impia turba,
 Et iugulat teneros, excipit ille sinu;

B 2

Prebet

*Præbet & immitti vitam pro morte beatam,
Vestra suis pascens lumina luminibus.*

AD EOSDEM.

I*nfantes teneri, non vos fera iussa Tyranni
Perdere, non sua vos potuere manus:
Nam delapsa polo puerorum turba per auras
Exceptit sancto vos veneranda sinu,
Et mox sublimes pennis super athera vexit:
Sic pueri pueros eripuerunt neci.*

AD EOSDEM.

M*os licet, o pueri, sternat gens effera ferro
Ut lupus imbelles dentibus acer oves;
Vestra tamen calo fulgent proprio ora cruore,
Vda velut pratis lilia rore nitent:
Felices anima, lucem vos additis astris;
Non secus atque auro splendida gemma decus.*

IN SANCTVM STEPHANVM.

Q*uante pater, qui te cecidit felicior umquam?
Quem magis in terris auxit honore Deus?
Ille tibi largus (dictu mirabile) aperta
Ante obitum cali claustra videre dedit;
Teq; sicut mox excipiens ad sidera vexit,
Et primum athereos iussit inire choros:*

O te

*O te felicem, tuus alma vescitur aura
Spiritus, haud saxi obrutus interijt.*

IN SANCTAM BARBARAM

Virginem, & Martyrem.

SERENISSIMI GVLIELMI
MANTVÆ DVCIS NOMINE.

*BARBARA, qua frueris calo tibi
sanguine parto,
Et qua virgineo flore decorantes,
Accipe quod tota templum tibi men-
te dicavi,
Quasq; tibi fundo supplice ab ore*

preces;

*Et caput aternis cum mors adoperta tenebris
Attigerit tacito limina nostra pede:
Huc ades, & tecum tenues me tolle per auras,
Meq; Dei sancto candida siste sinu.*

IN SANCTVM LAVRENTIVM.

V*M mentem atque oculos LAVRENTIVS
athera in altum
Tollit, & heu flammis membra cre-
mantur, ait,
Quid me flamma voras? sine sensu pasceris artus,
Jam pridem aterni me Patris ussit amor.*

A D

AD OMNES SANCTOS.

FELICES anima, quas cali in tecta recepit,
 Qui terram imperio solus & astra regit:
 Vestra mihi lux monstret iter: mens anxiosa curis
 Fluctuat, & portum fessa subire nequit;
 Vos, ego curarum tantis ereptus ab undis,
 Carmine, & assiduo thuris honore colam.

IN SANCTVM PAVLVM.

PAVLE Pater, doceas iter, et supera alta recludas,
 Est tibi fas nobis sacra aperire Dei:
 Ille licet lucem ingenti tibi ademerit omnem
 Lampade, quam nequeunt lumina nostra pati;
 Post tamen eripuit tenebris te numine sancto,
 Et tibi permisit scandere mente polum:
 Tecum igitur me tolle precor, quo nubila vincam,
 Et Patris aeterni luce nitente fruam:
 Nostra tuum donis cumulabit dextera templum,
 Injicietq; tuis mascula thura focis.

DE DOLORE VIRGINIS MARIAE.

MT Genitrix nati latus hasta aspexit apertum,
 Ex quo mista rubro sanguine fluxit aqua,
 Utq; comam insertam spinis & tempora acutis,
 Et clavo fixam vidit utramque manum;
 Concidit

Concidit exanimis magno devicta dolore,
 Et roseo fugit Virginis ore color:
 Sic languent sine sole rose; sic imbre gravata
 Lilia odoratum deposuere caput.

AD LOLLIVM.

DUM mecum tacitus voluo animo diu,
 Quid nos unanimes efficiat magis,
 Et coniungat amoris
 Vinclo haud dissociabili;
 In mentem veniunt persimiles mihi
 Mores, in studijsq; acta simul bonis
 Vita, & nescia prorsus
 Vlli necere mens dolos:
 Hac inter se animos dulcia vincula
 Nostros consociant, & simul alligant;
 Qua, dum vita manebit,
 Nobis non soluet dies:
 Sum, Lolli, ipse anima pars melior tua;
 Tu contra es melior pars anima mea;
 Hinc una atque eadem mens,
 Et sensus mihiq; & tibi.
 Hinc nostrum placido si gremio alterum
 Sors qua versat opes suscipit & fouet,
 Aequae mentem utriusq;
 Mulcent mutua gaudia;

At,

At, si mox eadem saepe volubilis
Inconstansq; sinu decutit, & premit
Ostentans sua iura,
Ambos par dolor occupat:
Hinc me non secus ac te excruciat lues,
Qua membris tacite se implicuit tuis,
Dum crudelia signa
Formosa sequeris Dea.
Sunt ne hac illa tua militia ò Venus
Expectata nouis premia amantibus?
His tu, diua, coronis
Ornas militibus caput?
Exemplo Iuuenes hoc moniti, procul
Este à blanditijs, & fugite otia,
Qua vobis mala multa
Non sperantibus inferent:
Lasciui genitrix blanda Cupidinis
Vos primum illecebris dulcibus allicit,
Post crudelis amaras
Miscet sollicitudines:
Quas non Alcinoi munera diuitis,
Non gemma releuant, non ebur Indicum,
Non terra bene olenti
Felix quicquid Arabs metit.
Mentem vos alio vertite, vertite,
Et vestram studijs in sapientia

Exercete

Exercete Iuuentam, &
Belli rebus in asperis.
Tunc vestra Oceani nomina terminos
Disperget volucris fama per ultimos,
Et veris super alta
Tollet sidera honoribus.
Hos non flamma vorax, non maris impetus,
Non Auster rapido flamine turbidus,
Non demissa potenti
Dextra fulmina diruent.
Vos ergo egregijs vsque laboribus
Noctes atque dies quarite gloriam:
Nec primum via laudis
Vos deterreat ardua.
Tu (quaso) interea des operam, tibi
Ne fiat grauior morbus adhuc recens,
Irrepens & in artus
Radices agat altius:
Quas nemo medica mox valeat sciens
Artis, graminibus qua gremio tenet
Tellus optima matrum,
Extirpare salubribus.
Sitam dira lues corpore de tuo
Herbis effugiet victa potentibus,
Ne credas tua tantis
Posthac vela periculis.

C

At

*At degas studijs te grauioribus
Inuoluens, socios inter amabiles
Uolpinum atque Catenam,
Vita quod superest tibi.*

AD BERNARDVM TASSVM.

*AMPRIDEM cupio splendida Caroli
Nostris acta modis dicere Caesaris:
Sed me copia rerum,
Et pondus graue territat.
Illarum cumuli se mihi plurimi
Scribenti obijciunt; non secus, ac cita
Nauta puppe secanti
Aegaeum mare, Cyclades.
Non hac conueniunt alta rati uada
Nostra, remigijs omnibus & duce
Nuda, queis sine tantos
Aestus ferre nequit freti.
At quis nauigij non rudis artium
Set am vasta maris mittet in aquora?
Nec non undiq; laudum
Magnis turgida fluctibus?
Quis digne poterit carminibus suis
Tanti facta uiri scribere? bella quis
Tot confecta? subacta &
Regum colla potentium?*

Adiun-

*Adiunctasq; nouas imperio insulas,
Extremi positas Oceani in sinu?
Quas numquam prius audax
Mercator tetigit rate:
Quis nuper domitos vix superabiles
Thracas? Pannonia qui intulerant metum,
Quos hic nomine, & ipso
Aduentu dedit in fugam.
Ut venti validi uis facile aere
Collectas nebulas dissipat, & diem
Calo inuicta sereno
Sublatam ex oculis refert:
Caesar non aliter consilio potens
Confertas acies dispulit hostium;
Discussitq; tenebras
Lucem Pannonia inferens.
En soles populis splendidius nitent,
En iam fertilior frugibus est Ceres;
Pleno & copia cornu
Apparet iam opulentior:
En Pax arua colit, letaq; faustitas,
Securusq; humili rusticus in casa
Fretus farris aceruo
Large ligna foco ingerit;
At si illum agri odium mox capit, atque amat
Mercator fieri, per maria ultimos*

C 2

Nauis

Navi accedit ad Indos
Currens tutum iter & patens.
Nec solus rapidas incidere in manus
Prædonum timet, his non freta libera:
Proh Dii, quot bona nobis
Virtus Caesaris attulit.
Terras moribus ornauit, & omnia
Erasit scelera, & frena superbia,
Frænit; docuitq;
Iustum quid deceat virum.
At quo oblita tui Musarum procax?
Quin inflata nimis contrahere, contrahere
Vento vela potenti, &
Te in portum cita conijce.
Culte à Tasse tui viribus ingeni
Apta est materia hac atque laboribus;
Te non splendidus ordo,
Non facundia deseret:
Ergo sume tibi scribere Caroli
Laudes, & numeris non humilis lyra
Famam extendere, tellus
Quacumq; est habitabilis.
Dum immortale sonans grandia concines,
Exacto tenui pumice carmine
Nostri ruris honores
Et fontis referam sonum.

AD

AD IOANNEM MARICVM.

VID graves belli dubij labores
Te inuat pugna cupidum subire
Rursus, ereptum toties periculis,
Care Marice?
Sape vidisti metuenda ponti
Monstra, terraq; impavidus, cruentum &
Hostium vultum vigilis secutus
CAESARIS arma.
Huius insano fugis hinc amore
Victus, & Martis gladio potentis,
Nec tibi tandem modus est viarum
Militiaq;.
Latus huc adsis; reuocant euntem
Supplices multa prece te sodales;
Quos tibi virtus tua rara fidos
Junxit Amicos.
LASSVS en suavis Comes, & Brisennus,
Teq; Tristanus rogat hic morari,
His magis nusquam tibi carus ullus
Aut magè dulcis.
Ergo iam fessum latus hic repone,
Sit tui hac sedes requies laboris,
Pulchrior nullus locus est in Orbe,
Nobiliorq;.

Casar

Cesar hac currum ad Capitolia alta

Egit insignis spolijs Eois;

Hic triumphata Libya refulsit

Scipio in armis.

Nulla se iure egregijs aluminis

lactat urbs tantum, meritas quis huius

Maximas laudes procul his ab oris

Nesciat Urbis?

Altius semper caput inter omnes

Extulit praestans animi, efferetq;

Dum suo terras reteget corusco

Lumine Titan.

En viris quantis domina ipsa rerum

Roma florescit, modo quos honore

Principis virtus decoravit, atque

Vexit ad astra.

En fouet doctos gremio poetas;

Quaeis lyram Phœbus dedit & sorores,

Vt tua aeterno celebrare facta

Carmine possent:

Nulla fert tales regio puellas,

Has amor circumuolitat, Venusq;

Aurea; his donat decus omne, & artem

Casta Minerua.

Quid tibi pietas memorem tabellas?

Quid tibi fontes referam salubres?

Vere,

Vere ubi longo Zephyri tepentes

Aethera mulcent:

Adde nostrorum monumenta patrum,

Templa, quae summum feriunt Olympum

Culmine, haec dices manibus fuisse

Structa Deorum:

Si preces surdus renuis tuorum;

Teq; res tanta nequeunt morari:

Præbeas saltem faciles Juli

Vocibus aures.

Ille, qui leges statuit sacratas,

Et regit totum Pater æquus Orbem,

Reddit & terris celebrata quondam

Aurea sacra.

Te rogat sancta maneat in urbe;

Vt feras secum grauiora rerum

Pondera. hunc audi precor, & quiesce hic,

Care Marice.

AD APOLLINEM.

Quis Iouis magni soboles, decusq;

Crineq; intonso & pharetra superbe,

Applices aures precibus benignas

Pulcher Apollo:

Sive Sol mauius nitidus vocari,

Sive Mens Mundi, mihi dexter adsis,

Dum

*Dum tuas ausus cecinisse laudes
Garmina condo.*

*Art tu sanas medicus salubri
Corporum morbos, Tibi nota quæ est
Herba, Tu sortes regis, ac futura
Præcinis Augur:*

*Tu quæ dum longè iacularis arcu,
Territas diuos, hominum quæ cætus,
At tua matris tacitam pererrant
Gaudia mentem:*

*Tu nouem solus moderaris orbes
Siderum Princeps, obiens quæ circum
Et mare, et terras, nitidæ Olympum
Lumine lustras;*

*Sic nouem præstans cithara camænis,
Dum vagis plaudunt pedibus choreas,
Dulcia æterno modulata plectro
Carmina dicis.*

*Sic diem curru uehis, et silenti
Nocte mox celas, placidè ut quiescat
Fessamens curis hominum, et diurno
Membra labore.*

*Tum tuis contra radijs refulgens
Candidam Lunam medijs tenebris
Luce perfundis; nitet illa gaudens,
Splendet et una.*

Lenta

*Lenta per te pampineis racemis
Vua dependens coquitur, rubet quæ,
Purpura certans; Tibi plurimum ipse
Debet Iacchus:*

*Quæ mortales miseris aratro
Arua defixo docuit mouere,
Spem quæ praduri dare mox laboris
Semina sulcis:*

*Concipit per te genitale semen
Terra; dehinc aluum gravidam relaxans
Parturit fruges, varios quæ flores
Feta ministrat:*

*Hoc sciens à te gravidas aristas
Expetit multis precibus Colonus;
Vt queat natos teneros, senem quæ
Pascere patrem.*

*Supplices audi miseros agrestes,
Ne fame (heu) dira pereant, situ quæ
Horreat campus, penitus quæ cesset
Fructus aratri.*

*Tu quoque in Thracas metuendus arcu
Bella age, et morbos procul hac ab Vrbe,
Vt malis rursus redeant fugatis
Tempora in aurum.*

*Imminet pestis Latio, et ruina,
Jam ferus Mauris ruit huc cruore*

D

Italo

*Italo aspersus; nisi nos ab alto
 Aspicis equus.
 Eripe e tanto Italiam periclo,
 Iulium serua innumeros in annos,
 Cui data est rerum meritò sacrarum
 Summa potestas.
 Huc ades lauro caput implicatus,
 Nos tibi sacras statuemus aras
 Compotes voti, dabimusq; sanctos
 Thuris honores.
 Tum graui taurus redimitus auro,
 Cui breue erupit modo fronte cornu,
 Dum satur latis inuenescit aruis,
 Imbuet aras.*

AD HERCVLEM GONZAGAM
 CARDINALEM MANTVÆ.

*HERCVLES lux Italia decusq;
 Fraudis expertem, & sceleris fuisse
 Rebus in duris homini est malorum
 Dulce lenamen.
 Carcere in tatro licet ipse claudar,
 Nostra mens nullo trepidat timore;
 Nec vigil sompnos mihi cura rumpit
 Nocte silenti.*

Nam

*Nam meus curis animus fugatis,
 Conscijs recti sibi met, quiescit,
 Et tua dulci recreatus aura
 Se erigit audax.
 Tu mihi aspiras, & ades secundus,
 Et mihi presso medijs tenebris
 Gurgite in vasto tua certa lucem
 Stella ministrat.
 Enitet virtus tua parte ab omni,
 Undiq; apparent mihi signa amoris;
 Quae meo semper solido manebunt
 Pectore fixa.
 O mihi saltem solitos liceret
 Ferre protantis meritis labores;
 Quos patris Minci vitreis ab undis
 Aspicis equus.
 Sed fores obstant mihi gestienti
 Debito fungi officio; morantur
 Non tamen postes validi; nec ulla
 Vincula mentem.
 Hac ego absenti tibi semper adsum;
 Et tibi dulci famulor labore;
 Dum tuas nostris meditor camœnis
 Condere laudes:
 Te canam sacris studijs vigentem,
 Quae bonus formas populam patresq;*

D 2

Teq;

*Tu velut Sol atherens resulges,
 Et diem reddis tenebris fugatis:
 En niger belli timor hincrefugit,
 Luctus est omnis.
 Nulla flens uxor reuocat maritum,
 Signa dum Martis sequitur; nec ulla
 Filium mater medijs in armis
 Deslet ademptum.
 Puppe mercator liquidas per undas
 Equoris currit grauis are est auro,
 Nec tamen prado ferus ullus illi
 Se obuius offert.
 Jam capit tutus requiem colonus
 Paupere in tecto, patriosque campos
 Vomere exercet, fruiturque pace
 Pacis amator.
 Militum iam iam galeas est enses
 Occupat turpis situs; at renidet
 Trita falx usu assiduo, atque leue
 Splendet aratrum.
 Hoc tibi acceptum referunt Agrestes
 Gallia Rex, atque tibi Philippe;
 Qui tot Europa populos gubernas
 Aequus est Indos.
 Munus hoc vestrum est, odioque est ira
 Mente depulsis, positus est armis,*

Fœdere

*Fœdere est iuncto, renocastis alto ab
 Aethere pacem.
 Pace quis iam composita timebit
 Amplius Thracum celeres sagittas?
 Quisve iam magnas equitum cateruas?
 Quisve triremes?
 Regna sunt vobis opibus repleta;
 Notaque in rebus dubijs lumentus;
 Pectus est vobis, animique virtus
 Nescia vinci:
 Qua modo inuicti posuistis arma
 Rursus audentes capite, atque in hostem
 Nominis nostri est fidei secundo
 Vertite Marte.
 Hac iter vobis erit ad beatas
 Aetheris sedes, superumque mensis,
 Et choro accepti ferietis altum
 Vertice Olympum.*

AD FRANCISCVM GONZAGAM
 Ferrandi Filium,
 QVI POSTEA CREATVS EST CARDINALIS.

RANCISCÈ, magnis orte parentibus;
F **S** Quem nunc Deus tantis accumulât bonis;
S Cur semper attentus seueris
 In studijs animum fatigas?

Non

Non dant quotannis semina prouidi
 Sulcis coloni, nam sibi credita
 Maiore reddit fenore, & fit
 Fertilior requieta tellus.
 Non usque Titan lampade maximum
 Illustrat Orbem, sed requiem trahit,
 Dum Luna fulget; sic diurnos
 Ferre potest validus labores.
 Tu, siue Phœbus, siue soror nitet,
 Voluis Latina, & Græca volumina,
 Moresq; naturalatentes
 Quæris, & assiduè laboras:
 Frustra laboras, rerum opifex sua
 Arcana, nigra nube tegit Deus:
 Nulliq; fas terram omnem, & altum
 Ingenio peragrare calum.
 Quis tot vagantes mente potest sequi
 Stellas Olympo? quis refluxum mare?
 Ferrumq; Magnetem trahentem?
 Quisve Notum, Zephyrumq; & Eurum?
 Quis constitutis temporibus sola
 Nilum rigantem? quis vaga flumina?
 Portusq; telluris? quis arcum
 Nouit aquas pluuias bibentem?
 Si plura magnis in tenebris latent;
 Cur nocte libris & vigilas die?

Jam

Jam desine; aut saltem suctis
 A studijs animum reclina.
 Te saepe risus atque Ioci decent,
 Cantusq; dulces, & cithara, & chori;
 Dum læta prima uo luuentus
 Flore genas decorat nitentes.
 Jam feruet aer torridus undiq;
 Sentitq; sicci iam rabiem canis:
 Ergo beatum rus petamus
 Quod gelidis agitur auris.
 Hic tu puellas versicoloribus
 Cinctas videbis tempora floribus,
 Festasq; ducentes choreas
 Quæ liquidi fugit unda Minci:
 Nec non sub alta tegmine populi
 Stratus colonos aspicias bonas
 Fruges canentes; quas utrisq;
 Flaua Ceres manibus ministrat.
 Hic cuncta rident; lætaq; carmina
 Dulci volucres gutture concinunt;
 Hic hortus & sylua virescunt,
 Et tenui resonant susurro.
 Adiuncta & ulmis vitis, & arbores
 Gaudent grauari pondere fructuum,
 Fontesq; non absunt salubres;
 Qui teneras saliant per herbas.

E

Orus

O rus beato rure beatus:
 Hic natus ille est Virgilius; nouem
 Lumen sororum, qui Poetas
 Carminibus superauit omnes.
 Atque huius inter delicias loci,
 Qui vicit omnes consilio Duces
 Ferrandus, à curis solutus,
 Sape dies hilares agebat.
 Ergo, parentis tu quoque maximi
 Morem secutus, ruris amabilis
 Donis fruere: dehinc redibis
 Fortior ad studia, & labores.

AD PIVM QVARTVM

PONT. MAX.

V M solus meditor, maxime Principum,
 Quot tu sustineas mentenegotia,
 Et cura tibi circum
 Quam magna saliant latus;
 Sic mecum tacitus: Ni tot in arduis
 Rebus ferret opem, qui regit aurea
 Solo sidera nutu,
 Iam fessus rueres senex.
 Hinc tu sollicitus Concilij caput
 Curas, ut statuant iura Patres sacra;

Nec

Nec non sedulus Urbem
 Formas legibus aureis.
 Hinc, dum tincta suo sanguine Gallia,
 Et proiecta tuos ante pedes refert
 Diuum diruta templa,
 Ingens te dolor opprimit.
 Nec vultus lacrymis saepe caret tuus,
 Cum Regni retegat vulnera nobilis,
 Quod gens impia perdit
 Diris seditionibus.
 Quid dicam Iuuenem carmine lugubri?
 Qui non parua tua spes fuerat domus;
 Quem mors pallida nocte
 Heu heu perpetua premit.
 Ut fratri perijt, sic tibi flebilis
 Vester sanguis erat semper amabilis;
 Lenibatq; labores
 Vestros alloquijs suis.
 Quid rapti Iuuenis funera desceam?
 Auxisti proprijs quem modo honoribus?
 Qui non carior ipsi
 Patri, quam fuerat tibi:
 Inter tot varias sollicitudines,
 Inter tot lacrymas, tu tamen, ò Pie,
 Magno pondere rerum
 Numquam victus humi cadis.

Federi-
cus Bor-
romeus
nepos.Cardi-
nalis Me-
dices.

E 2

Vt

Vt navis rapido se obijcit aequori
Rectore & validis freta rudentibus,
Et spernit maris aestum
Et nigri rabiem Noti:
Sic tu Sancte Pater sponte laboribus
Offers te innumeris, sint licet ardui,
Fidens arte magistri,
Qui nos omnipotens regit.
Nec te res varia atque innumerabiles,
Quae circumvolitant assidue, obruant:
Quin tu ducis ab ipsis
Vires usque negotijs.
At nonnulla tamen sit requies tibi;
Cessavit quoque, postquam aethereas domos,
Terras aera, & undas,
Mirum fecit opus Deus.
Confectus seniore respice iam tuam
Aetatem, & luuenis Carolus tot senem
Te maiore laborum
Jam parte exoneret, sinas:
Huic arcana tui pectoris intima
Committis merito; huic ingenium & fides,
Qua non candida Luna
Caelo splendidius nitet.
Atque aures faciles huius & atria
Alta, ut diuitibus pauperibus patent:

Certe

Certe hic numine sancto est
Nobis missus ab aethere:
Ergo Tybri caput iam altius efferas,
Nam regnante Pio & sospite Carolo
Ganges vortice & Indus
Pontum teminor influet.
Et Romana colet templa; nec amplius
Leges Concilij Gallia respuet;
Nec Germania rumpet,
Aut edicta Britannia.

AD HERCVLEM GONZAGAM CARD.

& Sacri Concilij Legatum.

GONZAGA e veteri stirpe potentium,
Regum nate, Pius quam tibi credidit
Jussu Regis Olympi
Saluam restitues Ratem:
Vires ipse tibi & consilium Deus
Præbet, quo valens aquoris omnia
Effugisse pericla,
Ventorum & rabiem & minas.
Hinc Syrtes licet, hinc Acroceraunia,
Dum curris tumidum per mare, mugiant,
Et caligine caca, &
Nimbis fluctus inhorreat:

Patris

*Patris summa tamen te sapientia,
 Qua verè tenebras discutit, & domat
 Ponti monstra profundi,
 Infidum per iter regit.
 Quem fers assidue plurimus est labor,
 Et pondus (fateor) vix tolerabile,
 Quod iactantibus Euris
 Navim per freta sustines;
 Perfer; non facili scandere tramite
 Montem fas homini, sole ubi clarior
 Virtus tempore in omni
 Certis fulget honoribus.
 Sic multa ipse etiam peruigil Hercules,
 Cuius nomen habes, aspera pertulit;
 Cum magnis sibi factis
 Aeternum peperit decus.
 Nam mala Hesperidum non piger abstulit,
 Et centum domita est Hydra periculis,
 Cui par altera iam iam
 Dextra pressa tua cadet;
 Et iam parta tuis poma laboribus,
 Qua serpens vigili lumine, fauceq;
 Servat semper hianti,
 Ad dulces referes lares:
 Et virtute Pij, & Concilij, & tua
 Depulsis procul hinc religionibus*

Falsis,

*Falsis, Roma resurget
 Longè pulchrior in dies.
 En securæ tuo præsidio volat
 Puppis per liquidas Oceani vias,
 Spretisq; omnibus undis,
 Iam portus subit hostium.
 Huic cedat celebris Navis Iasonis,
 Quamvis vellus ovis vexerit aurea,
 Et fulgentia Calo
 Inter signa renideat.
 Hæc, lustrata Dei lampade maximi,
 Cunctis splendidius sideribus micat,
 Et fert (nocte fugata)
 Nobis perpetuum diem.
 Nec Tiphys pelagus qui trabe nobili
 Olim audax secuit, se tibi comparet;
 Non tot fluctibus actus,
 Non tantis spolijs grauis
 In portum redijt. Tu, superans fretum,
 Quod præter solitum murmurat & fremit,
 Tutolitore sistis,
 Reddisq; incolumem Ratem:
 Et vises patriam, diuitijs potens,
 Quas non dives Arabs, non Tagus aurifer,
 Non dat terra Sabæa,
 Nec rubrum mare possidet.*

A D

AD IVLIVM FELTRIVM

Vrbinatem Cardinalem.

*Nate Regum robore fortium
 Quid lule ruri tempora conteris?
 Non prata vernant nec salubres
 Nunc Zephyri volitant per auras.
 Non falce fruges agricola metunt,
 Quas terra magno fenore reddidit,
 Nec prabet Autumnus racemos
 Bacche tuum generose munus.
 Quin linquit agros atque hyemem fugit
 Turpem atque inertem, tu simul aufuge
 Viamq̄ mutatis vorato
 Vectus equis celeri ve curru.
 Et te suctis redde negotijs
 Te digna curans, iam satis otio
 Mentem leuasti, iam laborum
 Illa feret recreata pondus.
 Gonzaga qui te diligit vnice
 Vinclo coactus sanguinis, & tua
 Virtute victus, te trahentem
 Increpat vsque moras & vsque.
 Et Borromans, cui merito Pius
 Arcana credit digna silentio*

Rerumq̄

*Rerumq̄, habenas dat regendas,
 Te precibus reuocat morantem.
 Jam linque campos qui glacie rigent,
 Squalent & Euri flatibus horridi,
 Romamq̄, praeclaram triumphis;
 Ver ubi perpetuum, redito.
 Illam reuises mœnibus, & vjs,
 Diuumq̄ templis, atque palatijs
 Auctam superbis, qua fuere
 Structa Pij & decorata sumptu.
 Illamq̄, cernes legibus aureis
 Nunc constitutis tollere verticem.
 O nos beatos ter quaterq̄,
 Quos Pius & Medicus gubernat.
 Non alter illo iustius imperat,
 Nec Sol quid illo mitius aspicit,
 Seu promit ex undis Eois,
 Siue diem Hesperijs recondit.
 Quid iam moraris? hic quoque te iubet
 Ad se reuerti. non tibi temner
 Fas iussa patris, cui superne
 Clauē datum est referare Olympum.
 E rure multas delicias licet,
 Curisq̄, liber gaudia colligas,
 Ex vrbe Roma non minores
 Percipies, mihi crede, fructus.*

C.

F

Si

*Si dulce ruri est nunc tibi deuo
 Sub solis ortus aut merulam, aut gruem
 Vidisse, vel turdos edaces
 Retibus implicitos dolosis,
 At suauē Romae purpureo tibi
 Fulgore claro, cernere plurimos,
 Quos spes fefellerunt honorum
 Non secus ac laquei volucres.
 Nec te pigebit, qui innumeris bonos
 Virtuti-amicus muneribus beas,
 Spectare, qui, pisces ut hamo,
 Sic auidi capiuntur auro,
 Et te iuuabit, qui placidum tenes
 Portum, periculis iam procul omnibus,
 Videre, quos fallacis Aula
 Aura uehit rapidas per undas.
 Spectacula profunt talia, quae docent,
 Quam sint inanes spes hominum, suas
 Qui res ab omni parte iniqua
 Huius in arbitrio locarunt.*

AD

AD COSMVM MEDICEM
 FLORENTIÆ DVCEM.

*E, COSME, semper rebus in arduis
 Vidi periculis cedere nescium,
 Cum Ciuitates Mars cruentus
 Italia rueret per omnes.
 Nouiq; multas consilio tuo
 Fraudes reiectas, quas tibi perfida
 Gens cogitabat non merenti, ut
 Te daret exitio, tuosq;
 Et bis fugatis vidimus hostium
 Centum cateruis te exuuijs grauem,
 Claris & insignem trophæis
 Parcere iam populis subactis.
 Te nunc amata funera coniugis,
 Et filiorum pectore cernimus
 Forti ferentem, quos eadem
 Panè die rapuere Parca.
 Illam stet Arnus, Naiadum & chorus
 Suspirat ambos spem patriæ & domus
 Natos ademptos, tu sine ullo
 Das gemitu miseros sepulcris.*

F 2

Siccis

*Siccis est inter tot lacrymas genis,
 Altoque vultu fortior omnibus
 Nos increpas, ornamentoque tristi
 Nos prohibes decorare fletu.
 Sors dura tantis non quatit ictibus
 Aversa mentem, quae stabilis manet,
 Cautes ut vidis verberata
 Equore in Illyrico, notisque.
 Non fracta virtus insita semine
 In te paterno, non solitus vigor
 Languescit umquam, deciditve,
 Sed magis atque magis virescit.
 En mentis alas altis explicas,
 Et signa tangis lucida vertice,
 Nec patris orbem temperantis
 A radijs oculos reclinas.
 Sic fixa solis lumine lumina
 Non flectit ales regia, cum leui
 Sublata penna cali ad astra
 Tendit iter liquidas per auras.
 O te beatum, cui Deus optimus
 Cum mente regnum praebuit integra,
 Et ferre donat semper aquo
 Res dubias animo, et secundas.*

A D

A D A M I C V M.

DVM Lycus a patria digressus tendit ad Urbem,
 Hac faciens iter, inuisit me dulcis amicus,
 Et mecum bidui spatium consumpsit, ut artus
 Igne relaxaret confectos frigore, et amo,
 Utque via posset mox durum ferre laborem.
 Excepi letus. de multis multa locuti,
 De te praesertim, cum sis mihi carus et illi:
 Te mihi narrauit deuictum vulnere Amoris
 Sub vetula imperio meretricis degere vitam,
 Teque indigna pati, fastus tolerare superbos
 Illius, et multas sine somno ducere noctes,
 Et tibi saepe genas guttis manare, nec umquam
 Appareret tuo risus vestigia vultu.
 Obstupui et dolui, cum te non carior alter
 Sit mihi, colla iugo te nunc submittere amoris,
 Cum tua iam mores alios efflagitet aetas,
 Nondum igitur te longa dies cognoscere casses
 Edocuit? quos ante pedes tibi callida tendit?
 Confictasque dolis lacrymas? quas exprimit usque
 Dum digitis oculos terit, et suspiria ab imo
 Pectore ficta trahit, queis tecum subdola certat,
 Dum tu non ficto suspiras stultus amore,
 Et tua non falsis madefiunt fletibus ora.
 Nec dum artem agnoscis? qua te deludit amantem,
 Cum

Cum

Cum faciem nigram fucō conuertit in albam.
 Ab miser, Hanc cumulas argenti pondere & auri.
 Illacrymans? lectisq; rubro de gurgite conchis?
 Dasq; gregem Comitum? quas India tosta colorat,
 Atque preces addis, lacrymas ut mittat, & omnem
 Tristitiam, & vestrae res sint in amore secunda.
 Illa sinu in tacito gaudet, furtimq; cachinnat,
 Et carum magis esse suis te dicit ocellis,
 Utq; sui memor esse velis, te voce precatur
 Supplice, cum vigilas, & cum tua lumina condit
 Somnus, ut occurrat menti sua semper imago.
 Teq; rogat lateri affixus sis omnibus horis,
 Ne Thais te blanditijs a se abstrahat vlla,
 Perq; Deos iurat, perq; alti sidera cali,
 Non donis te posse suo de corde reuelli,
 Non prece, non lacrymis, magica non arte, nec herbis.
 At, maiora tuis si quisquam munera prabet,
 Te subito excludit, potiorq; est alter amator.
 Sed promissa fides ubi sit, si queris, inulta
 Ferre ait hac ventos vacuas periuria in auras.
 Hinc lacryma, hinc gemitus, rabiesq; immēsa, furorq;
 Hinc miser ante fores, foribus mala multa superbis
 Ingeris, & paulopost ipso in limine supplex
 Spargis odoratos flores, atque oscula figis,
 Te saepe incusans, quod verba minantia postes
 Iecit in aduersos tua lingua euicta dolore.

Tu

Tu ne igitur spatium vitæ famulaberis omne?
 Et patieris, opes, tibi quas peperere parentes
 Sudore ingenti, meretricem absumere auaram?
 Et virtute tibi quasitum demere honorem?
 Heu nescis, quod dulce magis nunc melle videtur
 Mox fore felle tibi (nec fallor) tristius ipso;
 Et quanto magis ipse bibis, sitis arida tanto
 Te magis exurit, siccis & faucibus angit.
 Nam flammis alimenta tuis improvidus affers,
 Semper inexpletæ Veneri noua pabula præbens;
 Unde magis feruet corde, ut fornacibus, ignis
 Ab quanto est satius nervos te intendere, ut istum
 Eijcias ardorem animo, quam viuere vitam,
 Qua tibi non sana mentis magis augeat astum.
 Difficile est, fateor, subito diuellere morbum;
 Qui iam pridem egit radices pectus in imum.
 Non desperandum tamen est: ratio omnia vincit.
 Cui si præbueris faciles, ut te decet, aures,
 Inde pedem referes, quo te tuus impulit ardor.
 Illa tibi monstrabit iter, mentemq; tenebris
 Eripiens circumfusus te in luce locabit.
 Eia age, te ex alto iam tandem collige somno,
 Audacterq; iugo iam fortis subtrahæ colla:
 Ipsa dat ingentes ratio tibi viuida vires.

A D

RGO ego, qui a puero tot iam fugien-
tibus annis

Roma tuo in gremio rerum pulcherrima
vixi,

Jam senior numquam posthac te lumine
cernam.

Ergo ego, Tibri pater, patrio mihi carior amne,
Qui me post curas, et multa negotia lassum
Sape tuo leni recreasti murmure, et vnda,
Nostra tuus numquam ponam vestigia ripis?
Vitam vbi fingebam mihi fesso etate beatam?
Nec vos ò septem colles, horti, et remisam?
In quibus ipse tener collegi saepe nitentes
Rore rosas, feci, et nouo de flore corollas,
Figra gelu, et squalens alibi cum terra rigeret.
Non ager Assyrius vobis contendat odore,
Parthenope, suis cedat bene olentibus herbis,
Ver proprios quando vobis concessit honores.
Nec vestris fruatur, ò dulces ante omnia amici,
Amplius alloquijs? quibus olim incommoda nostra
Speravi demens leniri posse senecta.
O fortuna potens, ut nos spe ludis inani,
Cuncta, et veloces (si vis) mutantur in horas.

Afer,

Afer, et Hircanus Romam colit, et colit Indus,
Quis bibit Tanaim, quem saua Britannia partu
Edidit, et Tauri qui natus vertice montis,
At nos, quos utero mitis tulit Itala Tellus,
Sedula quos veluti nutrix modo Roma fouebat,
Principibus, et viris caros, nulli, et molestos,
Cogimur heu miseri obscuris nunc viuere in oris.
Omnia pra Roma loca consita nocte videntur.
Nec vos ò Thermae, nec vos Capitolia, et alta
Templa Deum, nec vos equata palatia Celo
Visere iam possum, sparsus nunc tempora canis,
Qua toties ego sum primis ingressus ab annis,
Et semper colui, et suspexi vester alumnus,
Munere, et insignis vestro et decoratus honore:
Nec tua sancte Pater qua nunc struis ampla Theatra
Metiri licet his oculis, nec monte salubrem
Quam deducis aquam, nec sacras quas Pius ades
Ponis, et exornas fulgenti marmore, et auro.
Mœnia quid referam? quibus Urbem prouidus auges,
Et quibus illa feros hostes circumdata temnit.
Quidve Piam memorem portam? quid strata viarum?
Quid decora? usque tuis qua sumptibus adycis aula:
Me miserum, mihi si numquam fas ista videre,
Aeternum, tua cogor Pie luce carere,
Et Romam, praeter solitum qua pulchra renidet.
Illa tuis radijs, Patrum et perfusa nitore,

G

Quos

Quos virtus cumulat donis, atque induit ostro,
 Emicat, atque Urbes superat vi luminis omnes,
 Sint licet illustres studijs, armisve superba,
 Aurea sic Phœbi restinguit sidera fulgor.
 Nos igitur, procul à Roma caligine mersi,
 Vt lucem reddas, humili te voce precamur.
 Ipse, tuo sancto aspectu recreatus, & Urbis,
 Si mihi permittes pedibus procumbere sacris,
 Intexam præclara meo tua facta libello,
 Næ remissis paruo deducta poemata versu.
 Fortior & rediens huc nostro munere fungar
 Assidue pascens, & curans peruigil agnos,
 Quos olim tua commisit mihi magna potestas,
 Cum Deus in summa merito te sede locavit.

PAULI MANVTII

EPITAPHIVM.

U! te, Paule, gemit, linguam gemit ille
 Latinam,
 Quos simul extinctos hic brevis Orbis
 habet.
 Illa tuo stetit ingenio, & præstante
 labore
 Sustentata diu, teq; cadente, cadit;

Et

Et voluit, tecum quia multos vixerat annos,
 Tecum etiam hoc tumulo post tua fata tegi.
 Vna fuit vobis fors vita, & mortis, & urna,
 Vnus & ambobus plangor, honosq; datur.

EIVSDEM EPITAPHIVM.

LORVIT assidue (te viuo) lingua Latina,
 Perfusa ingenij lumine, Paule, tui,
 Nunc sine te languet. sic languent lilia
 in horto,
 Sic rosa, qua longo tempore sole caret.

EPITAPHIVM PETRI BEMBI

CARDINALIS.

ADRIA Bembe, tibi patria est, tibi Roma
 sepulcrum:
 Imperat hæc terris, imperat illa mari.
 Egregie es lingua Tusca, Latiaq; locutus:
 Non hæc, non illa dulcius vlla sonat.
 Sunt testes Musa Tusca, Musaq; Latina,
 Magnanimum Venetum testis & historia.
 Nobiliore solo haud poteras nasci, nec obire,
 Nec poteras lingua candidiore loqui.

G 2

EIVS-

EIVSDEM EPITAPHIVM.

*V*AE iam victa situ squalibat lingua
Latina,
BEMBE, tua floret nunc bene culta
manu.

*Quin deflorescit, modote spoliata ma-
gistro,
Postq̄ tuos cineres non, velut ante, viget.
En inculta tuum languenti flore sepulcrum,
Spargit, & incultis flet tua fata modis.*

EPITAPHIVM

CHRISTOPHORI COLUMBI

QVI NOVVM ORBEM
I N V E N I T.

*L*igur Italiae decus, & lux certa Co-
lumbae,
Heu brevis extinctum te quoque testa
capit.

*T*e modo non potuit terras qui amplecti-
tur omnes
Oceanus, magno continuisse sinu.
Illius es fines ultrarare vectus ad Indos,
Quo prius haud pennis fama tetendit iter.

EIVS-

EIVSDEM EPITAPHIVM.

*I*PHYS nauigij ne certet laude Columbo,
Quamuis Amoniam rexerit arte
ratem.

*E*gregijs etiam factis huic cedat Iason,
Sit licet aurata pelle superbus ouis.
*Hic classem Oceani vesanis rexit in undis,
Qua non ante vagus nauita fecit iter.
Orbeq̄ diuisum nostro penetrauit ad orbem
Primus, & innumeris auxit utrumq̄ bonis.*

EIVSDEM EPITAPHIVM.

☉☉☉
☉☉☉

*A*RA licet cineres Liguris tegat urna
Columbi

*A*cta tamen calo vix potuere tegi.
*Huius facta sonant, qua sol oriturq̄, caditq̄;
Quaq̄ micant alto lucida signa polo.
Alter & hunc obitus Phœbi miratur, & ortus,
Astraq̄ sub nostro qua pede clara nitent
Primum enim ignotum celeri trabe vectus ad Orbē est,
Primus & ignoto sidere rexit iter.*

☉☉☉☉☉☉☉☉
☉☉☉☉☉☉☉☉

EPL-

EPITAPHIVM CAROLI QVINTI
IMPERATORIS.

AROLVS hic situs est, magnos qui
sape coegit
Europa Reges subdere colla iugo;
Qui Libyam domuit, Thracasq; fuga-
uit, & armis

Adiunxit regnis Indica Regna suis;
Qui mox se inuictum vicit, se fortior ipso,
Cum solum spreuit, quicquid & orbis habet.
Pulchrius, Imperij se se spoliasse corona,
Quam Reges forti tot domuisse manu.

EIVSDEM EPITAPHIVM.

AROLVS occubuit morti de morte triumphans,
Mortuus inuita morte superstes erit.
Facta vigent, Reges Europa vicit, & Afros,
Atque Indos ultra protulit Imperium;
Mox se se Imperij magno subduxit honori,
Sponte sua & cunctas respuit orbis opes.
Hoc igitur decorent Regum spolia ampla sepulcrum,
Mortis & e valida raptæ trophæa manu.

EIVS-

EIVSDEM EPITAPHIVM.

UROPAE domuit tollentes cornua
Reges
CAROLVS, atque Asia terror &
horror erat;

Et pedibus Libyam calcavit victor, et illi
Innumeras victus præbuit Indus opes.
Deinde sibi frenum iniicit, Fratriq; regendum
Imperium, & Nato cetera Regna dedit:
Atque ait, Ex nobis & honores temnere & aurum,
Discite, Mortales: puluis & umbra sumus.

EIVSDEM EPITAPHIVM.

AROLVS Europam rexit, Regumq; po-
tentum
Calcavit forti colla superba pede;
Et dare terga fuga propria virtute coegit
Regem Asia, pauidam, ceu Iouis ales auem;
Atque Afros, orbemq; alio sub Sole iacentem
Vicit, & inuicto mox sibi iura dedit.
O factum egregium. se se super aethera tollit,
Qui potis est animos perdomuisse suos.

EPITA-

HENRICI GALLIAE REGIS:

PRO Gallis, Henrice, feros dum tendis in
hostes,
In latere haeserunt spicula nulla tuo.
Dum pacem celebras ludis armisq^{ue}, ruentis
In te fracta tuum perforat hasta caput.
Ab scelus. haud potuit te pax arsere periclo,
Illa licet per te sit modo lapsa polo.
Nec tua qua forti seruasti pectore Regna
Seruare à mortis te ualere manu.

EPITAPHIVM

FERRANDI GONZAGAE.

MANTVA Virgilij clarò se nomine iactat,
Ferrandiq^{ue} simul laude superba sui est.
Illi fronde sua deuinxit tempora Phœbus,
Huic cinxit proprio Mars ferus ense latus.
Ille animi morbos cithara procul ire coegit,
Inq^{ue} fugam curas carminis arte dedit:
Hic dextra hostiles dissecit saepe phalanges,
Atque noua belli reppulit arte duces.

AD

AD HIPPOLYTAM GONZAGAM
FERRANDI FILIAM.

HIPPOLYTA, extinctum iam desine flere
parentem,
Et pulchro roseas ungue notare ge-
nas.
Non isti decorant gemitus, lacrymaeq^{ue}
sepulchrum,
Non qui floridulo defluit ore cruor.
At decorant cruor, & gemitus quos edidit hostis,
Qui cecidit toties illius ante pedes.

EPITAPHIVM

LAELII CAPILVPI FRATRIS.

MANTVA te, Lali, meritò se iactat alumno,
Nam, Maro qua sonuit, tu quoq^{ue} voce
sonas.
Et, tua sint quamuis ex omni parte Ma-
ronis
Carmina, non eadem, qua canit ille, canis.
Non igitur mirum, si te modo Mantua ademptum
Certatim spargit floribus, & lacrymis.

H

EPITA-

EPITAPHIVM HERCVLIS GONZAGAE

CARDINALIS MANTVAE

CONCILII LEGATI.

 IC GONZAGA iacet, qui primo in flore
Juventa

Natura celeri mente cucurrit iter:

Iamq; vir & pastor sacrata volumina voluit,

Et vigil ad Minci flumina pavit oves.

Dumq; pecus curat, Clemens splendescere in ostro,

Et secum rerum pondera ferre iubet.

Post, senior, dum sancta Pij praecepta facefit,

Concilio, & Patria flebilis, occubuit.

FILIAE MAXIMILIANI IMPERATORIS

EPITAPHIVM.

 VAE iacet hoc tumulo, nuper pulcherri-
ma rerum,

Et magni imperio filia digna patris,

Non umquam maculis aspersit candida vitam,

Virginco semper tincta pudore genas.

Et niveo fidei panno circumdata pectus,

Artibus effulsi docta Minerva tuis.

Nunc superum stipata choro micat athere, ut horto

Clausa rosa, & nullo pollice tacta nitez.

DE

DE LYCORIDE LAETITIA MORTVA.

EFLEBAT mater cari modo funera nati,
Cuirigido Manors abstulit ense caput.

Improvium illi se filius obtulit alter,

Quem mersum Eridani fama ferebat

aquis.

Vt vidit natum incolumem, quem fleuerat olim

Amissum, subito concidit exanimis.

Sic perijt vi latitia semelicta Lycoris,

Qua nequijt gemino fixa dolore mori.

EPITAPHIVM IVLII CAESARIS.

Vi modo inauratis Capitolia ad alta quadrigis

Vectus, & Eoos rexit, & Hesperios,

Ecce cadit Caesar, transfossus pectora ferro,

Et simul e dextra scepra superba cadunt.

Umbra sumus, cui vix fuerat sat maximus Orbis,

Nunc huius cineres paruulus Orbis habet.

IN SILENV M.

OC tumulo, Silene, iaces, qui saepe bibisti

Non int ermissa pocula mille mora.

Vixisti felix, si curas pellit Iacchus,

Muneribusq; suis pectora plena beat.

H 2

Namq;

*Namq̄, tibi illius feruenti plena liquore
Semper erant pectus, viscera, colla, caput.*

I N E V N D E M.

ITA mihi iucunda fuit, mihi dolia cordi,
Et cyathi, & plenis vina fuere cadis.
Nec mihi amara dies, cum nostra ad limina venit.
Et pede percussit Mors violenta fores.

*Namq̄, pedum strepitus nostras non attigit aures,
Corpus erat somno, mensq̄, sepulta mero.
Sic perij felix, atque hoc felicior, urna
Quod mihi non opus est, ante sepultus eram.*

I N E B R I V M.

DVM vixi, sine fine bibi. sic imbrifer Arcus,
Sic Tellus pluias Sole perusta bibit.
Sic bibit assidue fontes & flumina Pontus,
Sic semper sitiens Sol maris haurit aquas.
Ne te igitur iactes plus me, Silene, bibisse
Et mihi da victus tu quoque, Bacche, manus.

I N E V N D E M.

ACTABUNT alij partum sibi sanguine nomen,
Regiaq̄, audaci colla subacta manu.
Et tumulo inscribent depulsos manibus hostes,
Milleq̄, disiectas Marte fauente rates.

Maxi-

*Maxima palma mihi, Baccho duce pocula mille
Grandiacum multo saepe bibisse mero.
Gloria nectentis, si Cantarus ante sepulcrum
Pendet, & immensi, nostra trophaea, cadi.*

I N E V N D E M.

IL mihi cum Flora, dum felix vita manebat,
Sed mihi cum Baccho plurimus usus erat.
Non igitur sit sparsa nouis mea floribus
urna,
Sed potius dulci sparsa sit illa mero.
Ut fuit huius odor viuo mihi floris odore
Suauior, extincto sic erit ille mihi.

AD LAURENTIVM GAMBARAM.

VID flet assidue iucundi funus amici,
Quem potes e Stygijs eripuisse vadis?
Sume lyram, & lacrymis careant mulie-
ribus ora,
Te lyra, non lacryma, culte poeta, decet.
Turpe tibi, cineres fletu decorare perenni,
Quos tibi perpetuis fas celebrare modis.
Sternit humi heu patrem Lycidas, dum verberet torto
Concutit, & duro calce fatigat equum.

Ille

Ille miser, patre, extincto se protinus ense,
 Traicit, & moriens talia voce refert:
 Fas utinam his posse mori: sic debita possem,
 Care Pater, gemina reddere morte tibi.
 Proletho tibi quod peperit, pro munere vita
 Quam duxi, haud satis est me cecidisse semel.

DUM pugnat Lycus ob patriam, cadit obrutus
 hastis,

Et matrem aspiciens iam periturus ait:
 Pro patria mihi dulce mori, te propter amarum est,
 Hinc atque hinc gemino victus amore trabor.
 Illa grauem egregia superans virtute dolorem,
 Hac siccis oculis aurea dicta dedit:
 Redde quibus debes animam letusque libensque,
 Tu patria, & caelo, non mihi natus eras.

IN MARCVM ANTONIVM.

VID facis, Antoni? perdis ciuemque, senemque,
 Qui lingua, & patria dicitur esse pater.
 Ille dedit lingua lucem, patriaque salutem,
 Tu morte unius tollere utramque putas?
 Falleris. Vrbs etiam nunc stat Ciccone perempto,
 Et magis atque magis lingua Latina viget.
 Nam, tua qua solum resonabant illius ore
 Crimina, nunc eadem mille per ora sonant.

IN

IN EVNDEM.

DEXTRA tua, Antoni, perfusa est sanguine
 Cuius,

Quin potius patrio tincta cruore rubet.
 Quem iugulas, vno ore vocat patria ipsa Parentem,
 Utque Patri lacrymas dat laniata genas.
 Ah, miser, extincti qui post sua funera viuit, Extincti.
 Enseque transfusus guttura, voce sonat.
 Nam lingua illius totum iam sparsa per Orbem est,
 Inque tuum torquet spicula, ut ante, caput.

IN ACCOLTVM

QVI IN PIVM QVARTVM

PONTIFICEM MAXIMVM

CONIVRAVIT.

VIS te, Tartareis licet huc sis missus
 ab umbris,
 Crediderit tantum mente agitare ne-
 fas?

Tu ne Pium iugulare audes? cui lanua
 cali

Paret, & extollit quo duce Roma caput.
 Falleris, Accolte. in diuos sunt irrita tela.
 Testis & Aegon, testis & Enceladus.

IN

IMPIA turba, Pium cur ferro perdere
tentas?

Quem colit ut patria Roma superba
patrem.

Cui Deus in terris primos largitur ho-
nores,

Datq; sacra athereas clauē aperire fores.

Qui modo diuinis ornavit legibus Orbem,

Et sibi commissam qui regit arte Ratem.

Ille Deo est similis, tu par turba impia turba,

Qua cecidit, contra cum tulit arma Jonem.

IN AQVAM VIRGINEM,

à Romanis Romam ductam.

VIRGO, qua nitidis transluces candida ab
undis,

Vt nitet e pufro splendida concha vitro.

Huc adsis, studio matris terra eruta ab alta,

Illa sacro accipiet te veneranda sinu.

Hic

Hic tuto poteris, nullo tardata timore,

Perq; vias omnes currere, perq; domos.

Nec fraus virgineum, nec vis violabit honorem,

Sanctus enim sancta regnat in Vrbe pudor.

IN EANDEM.

FONS, qui virgineo fulges spectabilis ore,

Et Tiberim rursus per vada nota petis,

Tolle caput, tibi ROMA venit latissima
mater

Obuia, quem raptum fleuerat ante sibi.

Teg; sinu iam iam excipiens, nona pectore sentit

Gaudia, & aduentu iure superba tuo est.

Tu decus antiquum, tu priscos reddis honores,

Pluraq; das nobis commoda diues opum.

Instar enim fluij curris per stratā viarum,

Et vitreis erras conspiciendus aquis.

Ludis & in gremio matris, lymphaq; salubri

Abluis e nostro frigidus ore sitim.

Dumq; leui reuocas fugientes murmure somnos,

Jam confectu graui corda dolore, leuas.

Hac iter aeternum facias, tibi candidus hodus

Flore coronatus corruet ante pedes.

AD IOANNEM AVSTRIACVM.

E pater aspiciens ex alto Caesar Olympo
Equoreum celeri dum trabe curris
iter;

*Perge Puer dixit, nec te iam barbarā
clasis*

*Terreat, aduerso qua mouet arma Deo.
Ecce tuam circumuolit at victoria puppim,
Ecce suas ponunt Eurus & unda minas.
Maeste animo, ut dederam terris ego iura subactis,
Sic tibi denictis seruiet aquor aquis.*

A D E V N D E M.

DECUS Europa Iuuenis, qui, sanguine cretus
Caesaris, audaci nunc freta classe secas;
*Iam cape tela manu, teq; aude credere pugna:
Cuncta tibi cali signa secunda fauent.
Nullaq; iam pluuias auis increpat ore morantes,
Nec turbata Notis amplius unda tumet.
Et turpi dat terga fuga perterritus hostis,
Qui videt imperium te penes esse freti.
Rumpe moras, & vince mari felicibus ausis:
Nullus erit terras mox domuisse labor.*

En tibi

*Entibi Roma parat, terra pontoq; subactio,
Augustum duplici cingere fronde caput.
Iam venias, diuumq; sacris infige columnis
Victor in Aegeo parta trophaea salo.
Et Graio domiti in campo spolia ampla Tyranni
Puppe coronata per maria alta uehas.
Huc etiam tuus euictis pater inclytus Afris,
Aurea de Libyalitore donat ulit.
Et merita ornatus, populo plaudente, corona,
Hac niueo incessit saepe superbus equo.
Felices ambo, cum te quoque lata fouebit
Iure triumphantem Martia Roma sinu.
Illa tuos numquam cessabit tollere honores
Laudibus, & nomen voce iterare tuum,
Cum te victorem exuuijs orientis onustum
Cernet, & ante tuas opida capta rotas.
Hac inter, Paphon agnoscit, bimaremq; Corinthum,
Et Gnidon, & claram sole nitente Rhodon;
Et loca sacra tuo nobis quasita labore
Suspiciet, quondam sanguine tincta Dei;
Spectabitq; suo currentem mollius Indum
Flumine: nam victis per vada serpet aquis;
Bracchiaq; euinctos Thracas post terga videbit,
Atq; Deo captas mille fauente rates;
Quiq; erat Italia populis modo terror & horror,
Aspiciet dantem colla superba iugo.*

I 2

His

*His oculos pascens mirabitur incluta Roma
Magni facta patris te superasse tuis.
Ille dedit terris leges victricibus armis,
Notus est Eois, notus est Hesperijs.
At tu, sic placitum superis, felicior illo
Et pelago, est terris aurea iura dabis.*

A D E V N D E M.

 *Iuuenis, qui victrici nunc classe superbus
Sanguine das parto Martia iura mari,
Et facis, ut Tibris iam tutior influat aquor,
Et magis auriferi splendeat unda Tagi;
Perge, precor, belloque feri pete Regna Tyranni:
Terga repente dabit barbara turba fuga.
Quis contra pugnantem Aquilam, validumque Leonem?
Quis contra inuictam iam feret arma Crucem?*

A D E V N D E M.

 *ICIMVS: en rursus circum Victoria Classem
Quam regis, inuicto Casare nate, volat.
Et Draco, qui venit modo ab alto, est regius ales,
Et Leo pro nobis fortia bella mouent.
Utque una interdum vitis tres alligat olmos,
Sic illos vnus religionis amor.
Quos ferus vnanimis ubi senserit hostis, est aquor
Scindere victrices te duce mille rates,
Terga*

*Terga iterum vertet, terraque fugatus, est undis,
Sanguine tinget humum, sanguine tinget aquas.*

EIVSDEM EPITAPHIVM.

*ONDITA in obscuro tua sint licet ossa
sepulcro
Non tamen hic armis laus tibi par-
ta latet.*

*Quis valida nescit te dextra equasse
triumphos*

*Fratris? est augusti fortia facta patris?
Africa perdomita, est sedata Hispania testis,
Testis in Ionijs Turca subactus aquis.
At nisi primano cecidisses flore iuuenta,
Victa etiam testis Belgica terra foret.*

AD CAROLVM REGEM GALLIAE.

 *ORTVNATE puer, parez cui Gallica tellus,
Quique vastros ludis peruigil arte viros;
Ille tibi debet, toti qui prasidet orbi,
Cui nihil est cordi relligione prius;
Namque tuis iustis diuim contemptor, est armis
Concidit, est sauis nunc iacet esca Lupis.
Sic templis quem longa dies, quem incuria honorem
Abstulerat, per te reddidit vna dies.*

A D E V N D E M.

 *V*i tibi saepe dolos struxit, qui vincula parauit,
 Tu puer in laqueos induis arte senem.
 Utq; manu Alcides pressit fera cornua tauri,
 Sic premis illius colla superba pede.
 Et telis Pythona truce, velut alter Apollo,
 Qui tua vastabat regna opulenta, necas.
 Nunc florent, tolluntq; caput tua lilia, & astris
 Clarus, hostili tincta cruore micant.

AD SERENISS. VINCENTIVM GONZAGAM
 PRINCIPEM MANTVÆ.

 *D*um petis alta sacri tenero pede culmina
 Pindi,
 Ex quate dulci voce Thalia vocat,
 ACrotto ne flecte aciem, sate sanguine
 Regum,
 Ardua qui tutum per iuga monstrat iter.
 Ne labor a tantis vllus te terreat ausis,
 Ecce tibi e summo Gloria monte nitet.
 Illa dies noctesq; tuum vigilare Maronem
 Fulsit, ut egregia fingeret arte modos.
 Illatum toties Ferrandum frigus, & astum
 Et graue Mauortis ferre coegit onus.

Te

*T*e quoque multa decet tolerare, ut versibus illi,
 Huic armis similis, clara per ora voles.
 Non honor est facili legisse e colle coronam,
 Nec prada exiguo parta labore iuuat.
 Ergo vigil decerpe senis dicta aurea Homeri,
 Sicut apis flores qua legit ante diem;
 Et radiometire solum, stellasq; globumq;
 Solis, & immensi litora curua maris.
 Utq; Iouis celeri volucris secat aera penna,
 Sic mente athereas tu quoque curre vias.
 Iamq; frementis equi preme terga superbus, et aude
 Dente feros hasta sternere paruus apros.
 Alcides etiam geminos puer impiger angues,
 Dum tumidi tollunt sibila colla, premit.
 Sed colere in primis ex toto corde potentem
 Disce Deum, & leni nos regere imperio.
 Nunc studia hac cordi tibi sint. ut, pulchra Iuuentus
 Vestierit primo cum tibi flore genas,
 Tunc in bella rues, Thracasq; animosus in hostes,
 Et dabis aduersos pectore & ense neci;
 Et spolia in patriam magnis quasita periculis
 Oceano, & terra Marte fauente, feres.
 Tunc ego, si dederit tantis superesse triumphis
 Parca mihi, numero te grauiore canam.
 Interea hoc exile mei cape pignus amoris,
 Carmen, & inceptum perfice latus iter.

IN

IN CVPIDINIS STATVAM DORMIENTEM.

HERCVLIS ex humeris erepta pelle leonis
 Declinat somno lumina victor Amor.
 Dulceq; subridet. spolijsq; elatus opimis,
 Omnia iam pedibus supposuisse putat.
 At procul euentura videns mastissima mater,
 Quaq; Puer secum mente volutat, ait:
 Falleris, adueniet tempus, cum tecta subibis
 Casaris, & nulli iura superba dabis.
 Despicient pueri, spernent tua iussa puella,
 Castus in illorum corde vigebit Amor.

AD LAURENTIVM GAMBARAM.

LAUS, nouum virtute sua qui repperit
 Orbem,
 Oceani insuetas ausus inire vias,
 Argumentum ingens tibi prabet fortibus
 ausis.
 Victor in Europam cum spolia ampla refert.
 At tu materia clarum addis, Gambaram, honorem,
 Grandeq; Apollinea carminis arte decus.
 Nam versu decorata tuo noua facta Columbi,
 Sparsa velut solis lumine signa, nitent.

A D

A D E V N D E M.

CAMBARA dum celebras, petijt qui puppibus
 Indos
 Primus, & Hispanis parta trophaa tulit,
 Magna tui versus exornant illius acta,
 Non secus ac versus illius acta tuos;
 Amorum virtus duplici cumulata decore est,
 Alter ab alterius lumine lumen habet:
 Sic gemmis ornata nitet magis Indica concha,
 Sic magis in concha gemma reposita micat.

DE CVRTIO GONZAGA.

VIRTIVS in Tuscam conuertit car-
 mina linguam,
 Quaeis Maro Phoenissae funera sua
 canit
 Horum ego dum refero versus & mente
 soluto,
 Vsq; mihi lacryma mastia per ora fluunt:
 Nam miseram heu rigido sibi met dum pectora ferro
 Trajicit, insuetis deslet uterq; modis;
 Felices ambo, quibus artem doctus Apollo
 Qua valet huc illuc flectere corda, dedit.

K

A D

AD EVNDEM.

MANTVA Virgilium genuit, te Mantua, Curti,
 Vrbs illum coluit, te quoque iure colit.
 Elicit ex oculis mihi guttas ille Latino
 Carmine, Phœnissadum fera fata canit.
 Tu quoq̄, dum Tuscis morientis dira camœnis
 Dicta refers, lacrymas excutis arte mihi.
 Vos ego persimiles venerabor semper honore,
 Prosequar & semper vos ego amore pari.

AD VENEREM CYPRIAM.

CYPRIA, seu celeri ueheris super athe-
 ra concha,
 Siue Gnidi niteo nunc premis arua
 pede;
 Aspice, ut Ægais exultans Barbarus
 undis
 Auferat e diti raptâ trophœa Cypro.
 Ille, tuos populatus agros, tua Regna, superbus
 Iam sibi terrarum cuncta subacta putat:
 At tumidum tu merge salo, & da piscibus escam:
 Nam potes: e rapido tu Dea nata mari es.
 Et Boreas parcat tibi Amoris sauciis arcu,
 Sauciis & pelagi Rex tua iussa facit.

A D

AD RHODANVM FONTEM

IN VILLA HORATII MALAGVTII
 PROPE REGIVM.

VI canit Estenses antiqua ab origine
 Reges
 Carmine, quod poterit nulla abole-
 re dies,
 Jletua in ripa Musis Ariostus amicus
 Arte laboratum nobile finxit opus.
 Jure caput Rhodane extallat, te notior undis
 Non Hippocrene florea prata rigat.

AD LAELIVM PASQUALINVM.

LALI superare aude celsi ardua
 Pindi,
 Carmen ubi egregia texuit arte
 Maro;
 Ecce iter ut durum tibi plectro & voce
 canora
 Molliat: Aonidum iam chorus omnis adest:
 Teq̄ vocat montis de vertice Cynthus alto:
 Nec mirum: similes diligit ille sui.

k 2

Non

*Non mentum iuvenile tegit tibi barba, nec illi,
Nec magis illius quam tua forma nitet:
Nunc illi es similis; sed cum te fronde lyrae
Ipse sua ornabit Cynthius, alter eris.*

AD CARDINALEM PASQVAM.

*ELIX qui potuit Natura discere leges,
Immensumq; vagi nascere solis iter:
At longe ante alios felix, qui colligit alto
Missa Polo, e sacris aurea dona libris.
Sed te Pasqua nequit dici felicior alter,
Qui vi diuina mentis utrumq; facis.*

AD VINCENTIUM IVSTINIANVM

CARDINALEM.

*VINCENTI, egregio sic enitet aurea virtus
Ore tuo, ut puro lucida gemma vitro;
Nec fucis aut maculis aspersa apparuit um-
quam,
Ceu Sol qui nitidum fert sine nube diem:
Quaeq; vigil flectis diuina lumina mentis,
Illa tibi semper prauia monstrat iter;
Perge viam, non te sortis, super aetheris oras
Nunc rota, sed virtus te tua sola vehit.*

A D

A D ROMAM

DE DRACONE QVI EST INSIGNE
GREGORII XIII. PONT. MAX.

*NE timeas, quaeso, qui fert, insigne Dra-
conem,
Nam pia fers saeuam tu quoque Roma
Lupam.
Non hic poma Draco Hesperidum seruabat in hortis,
Qui sibi commissum seruat in Urbe gregem:
Abstulit Alcides illi mala aurea victo,
Auferet huic nemo fraude vel ense pecus.*

A D E A N D E M.

*VR toties mirare feri rabida ora Dra-
conis?
Pone metum, et merito tolle superba ca-
put.
Non te fraude petet, non te petet ille veneno,
Virus enim totum cauda recisa tenet:
At sacras seruabit oues, ita truncus ab alto
Decidit, ut solo terreat ore lupos.*

A D

AD GREGORIVM DECIMVM TERTIVM
PONTIFICEM MAXIMVM.

SANCTE Pater, totum qui Solis more per
Orbem

Fers mentem, ut melius luceat alma fides,
Quiq; senex, Euro pelagus turbante laboras
Ut teneat portum credita Cymba tibi;
Te decet interdum, magnis ut pectora curis
Exoneret, hilarem sumere rure diem,
Obruitur nostra ingenti mens pondere rerum,
Ni graue non numquam fessa reponat onus.
Ipse etiam requiem cepit, cui sidera parent,
Cum non humana condidit artis opus.

DE DRACONE QUI EST INSIGNE
GREGORII XIII. PONT. MAX.

posito in vertice Molis Adriani.

PASTOR ut insomnis, dum tondent valli-
bus imis
Gramina, de montis vertice seruat oues,
Ne Lupus imbelles sternat, neu callidus illas
Fur queat occulta surripuisse manu,

Sic

Sic Draco ab excelsa Christi pecus aspicit arce,
Et procul hinc fures terret & ore lupos,
Nontamen, o Reges, vobis hoc tempore inertem
Ducere fas somnum, sit licet ille vigil.
Vos quoque Pastores fecit, qui condidit Orbem:
Ergo sui vobis sit quoque cura gregis.

IN INVIDVM.

I quis Romana me furtim mordet in aula
Inuidus, & ficta se mihi frontetegit,
Detegat o potius qua condit mente, palamq;
Euomat in nostrum tatra venena caput.
Spicula nil curo lingua mihi nota maligna,
Sed metuo ignotis spicula tincta dolis:
Nauita sic scopulos temnit, quos prospicit alto;
Qua caco latitant gurgite, saxa timet.

IN MORDACEM.

V, qui Casareum nimis audax carmine
mordes,
Hinc fuge, & ignoto te celer abde loco:
Nam, si forte tuum nomen quis deteget, actum est:
Seruare haud poterit te miserum ipsa Salus.
Talia non fuerant quondam Demosthenis arma,
Qualia Casarei spicula vatis erunt;

Nec

*Nec sic Archilochus spretus vibrabat iambos,
 Maior in Enceladum nec fuit ira Iouis,
 Fulminat hic numeris, nec non sermone soluto,
 Fulminat hic oculis laesus, et ore tonat.*

VRCA ferox quid bella moues? iam Caesaris
 armis

*Sub iuga, praedico, colla superba dabis.
 In Reges habet inuictus Ioue Caesar ab ipso
 Imperium, in volucres ut Iouis ales habet.*

A D L I G V R E S .

LLVSTRES anima Ligurum, quas
 Martia virtus

*Nota mari et terra, sidera ad alta
 tulit,*

*Quaeque sacrum Musis potuistis scande-
 re montem,*

*Et celeri immensum currere mente polum;
 Vestra Ligur chartis intexuit aetza Latinis,
 Et vigil aeternum reddidit autor opus:
 Sic docti artificis gemmas manus inserit auro,
 Atque illis ingens adycit arte decus:
 Quo cinem patria ergo suum celebrabit honore?
 Qui vetat illius splendida facta mori?*

DE

DE CENTONE LAELII CAPILVPI
EX VIRGILIO.

In fontem IVLII TERTII PONT. MAX.

IRGILIUS cecinit diuini raris honores,
 Et sacri fontis murmur fule tui.

*Nulla fugit tam dulce sonans pede lympba
 per herbas,*

*Non vsquam floret tam bene cultus ager:
 Hac igitur merito celebravit Musa Maronis,
 Non alio poterant dulcius ore cani.*

DE FONTE IVLII TERTII

PONT. MAX.

Fortunate volucres, quae raris amoeni
 Dum canitis laudes, garrula lympba
 salit:

*O fortunati pisces, qui murmure sylua
 Dum resonat, sacro ducitis amne
 choros;*

*Inuideo vobis; securum degitis auum,
 Insidias vobis non struit ulla manus:
 Hic utinam, vel auis vos inter dicere carmen
 Possem ego, vel piscis ludere mutus aqua.*

L

A D

AD CARDINALEM CORNELIVM.

CORNELI, superant dulci tua dona
sapore,
Condita in Hyblais dulcia mella fauis.
Hæc ubi gustavit summis mea Musa
labellis,

Dulcius effudit quàm prius ore modos.
Quas igitur grates referam tibi carmine? nobis
Si tua sunt tanti munera causa boni.

AD VESPASIANVM GONZAGAM.

VM rigidos Gonzaga situs piger exedit
enses,
Et medio Europa Pax viget alma finis;
Illa tui virtus animi qua cognita bello est

Sapius, obscura condita nocte latet:
Nunc igitur, Phæbi cum sis ut Martia alumnus,
Ingenio dignum pange poema tuo:
Non magis inuicti celebrantur Caesaris acta,
Quàm patrij vatis carmina Virgilij.

E R I-

RIDANÈ, insans cum tollis cornua ab undis
Aggerèq; abrupto per sata flectis iter,
Ne ponas, precor, in nostris vestigia tectis,
Tam valido timeo ne pede pressa ruant:
Nec fluuios, quos tu gremio pater accipis amplo,
Currere precipites in mea rura sinas;
Hos potes imperio premere & frenare furentes,
Italia fluuij sub tua iura fluunt.
Pro meritis tantis tibi victima sacra quotannis
Purpureo frontem florere iuncta cadet.

IN FONTEM CARD. MADRVTII.

Piæta volucres, latos date gutture cantus,
Madrutij vobis munere parta quies.
Retibus haud cinxit nemus, ut vos im-
plicet illis,
Sed vos ut tutas reddat ab insidijs.
Jam vos non laqueis, non visco decipit auceps,
Nec tela in vestrum dirigit vlla caput.
Nec laniare potest vos duro miluis ungue,
In vos imperium nec Iouis ales habet.
Laudibus hunc igitur, qui vobis otia fecit,
Tollite, & hæc varijs dicite rura modis.

L 2

I S T E R

STER in Euxinum qui magnis flexibus aquor
 Tendis, & inuicti Caesaris arma vehis.
 Tolle caput, tibi iam Tigris, tibi Nilus, & Indus,
 Seruiet, & Tanais sub tua iura fluet,
 Ecce feros solo aspectu iam disijcit hostes,
 Caesar, ut imbelles regius ales aues.

AD AMICVM.

VT tua libauit que sunt suauissima vina,
 Hos cecini versus, carmina Bacchus amat;
 Vina placent senibus, nec spernunt vina Poetae,
 Grata mihi vati grata fuere seni.
 Claude igitur cellam, famuli ne forte reclusis
 Postibus, iniiciant in bona vina manus:
 Non hac conueniunt famulorum vina palato,
 Vates atque senes talia vina decent.

AD IVLIVM TERTIVM

PONT. MAX.

SANCIE Pater summos cui Rex largi-
 tur honores,
 Qui solus terras, & supera alta regit:
 Fluctibus ò quantis agitur tibi credita
 nauis,
 O quanta est rabies quanta procella maris.

Sed

Sed licet irato Nereus fremat aquore toto,
 Illa tamen tutum te duce currit iter:
 Nec minus interea Europa Mars omnibus oris
 Seuit, & huc illuc impius ense ruit.
 Roma tamen solio sedet imperterrita in alto,
 Atque tua merito freta superbit ope:
 Ast alia nostris non longe à sedibus vrbes
 Dant gemitum, proprio sanguine purpurea:
 Aspice ut Eridanus nostro lauet arua cuore,
 Voluat & Arnus aquis membra recisa virum;
 Sancte Pater precor Italia miserere ruentis,
 His dabitur requies te sine nulla malis:
 Affer opem, tibi siderei Regnator Olympi
 Mentem hominum dictis flectere posse dedit:
 Ipse tibi regnum Reges permisit in ipsos,
 Et voluit mensis accubuisse suis:
 Quis monitis iussis ve tuis parere negabit?
 Quis ve tuas facili non bibet aure preces?
 Fac positis tandem Reges crudelibus armis
 Se iungant vincolo dulcis amicitia.
 Sit et tanta tenet bellandi Henrice cupido,
 Teq; Philippe iuuat praelia dura pati.
 Vos ambo vnanimes veluti duo fulmina Martis
 Sternite Thrsicium Marte fauente ducem;
 Ille velut serpens, in nos ardentia torquet
 Lumina, & afflatu nos graue olente necat.

Et

Et passim inspirat campis impune venenum,
 Atque noua rursus cade cruentus adest.
 Auditis? prope nos atro iam sibilat ore,
 Letaliq; sono territat Italiam.
 Vos tandem capite arma manu, duce et auspice Iulo,
 Vestros antepedes vipera victa cadet.
 Sic late imperium extremas protendite in oras,
 Quam resonat Ganges, quam salis unda rubet.
 Tunc Gallus cantu, et prepes Iouis armiger ales
 Ornatos spolijs vos super astra ferent:
 Tunc doctus vos Vida canet, cui pulcher Apollo
 Ipse suam merito donat habere lyram:
 Mox dicet grauiore sono, ut pater ipse cadenti
 Italia tulerit Iulius auxilium;
 Utq; senex solusq; notis turbantibus aquor
 Quassatam mira rexerit arte ratem.

AD BASILIVM ZANCHVM.

 IM licet assidue ferrato carcere clausus,
 Transilit aratas mens mea saepe fores:
 Atque mare immensum et terras circumuo-
 lat omnes
 Libera, caelestes itq; reditq; vias.
 Hac ego te absentem complector, candide amice,
 Hac ego saepe tuis perfruo alloquijs:

Affixusq;

Affixusq; tuolateri per amena locorum,
 Incedo, Phcebus quam tibi monstrat iter:
 Non hic sunt lacrymae, aut gemitus, non nubilis aer.
 Nec Notus immiti turbine perflat humum:
 Sed cithara et cantu resonans micat aureus ather.
 Mulcet odoratas et leuis aurarosas:
 Hic ego permistus Musis noua carmina canto,
 Carmina, qua donat Calliopea mihi.
 O Musa, colui magno vos semper honore,
 Post hac maiori semper honore colam:
 Vos mihi mordaces lenitis carmine curas,
 Et penitus toto vellitis ex animo:
 Vos è Castalio sinitis me fonte liquores
 Sumere, et Ascrum me quoque inire nemus.
 Per vos nunc latus vimo, vix credere dignum est,
 Me placide in turpi viuere posse situ:
 Credideris tu, Zanche, tamen, qui paupere tecto
 Colligis e Musis gaudia tanta tuis:
 Nam, veluti per prata nouos metit undiq; flores
 Lata apis, et mira construit arte fauos,
 Sic alacer studio inuigilat, atq; aurea vatum
 Passim dilata legens, nobile textis opus.
 Et, quamuis te pauperies angusta fatiget,
 Et premat immerito, fers graue latus onus.
 Egregyq; operis miro succensus amore,
 Diuitias spernis, quas rude vulgus amat.

Et

*Et tibi quaris opes, quas non oboleuerit atas,
 Non Mars, non ignis, non rapidi vnda freti.
 Quin potius frueris magno sudore paratis,
 Nam Sophia est hortis iam tibi parta quies:
 Sis felix nostriq; memor, tua maxima virtus
 Non umquam nostro defluet ex animo.*

AD PHILIPPVM HISPANIAE REGEM.

DUM bello petis audaces interritus
 hostes,
 Parte tibi ex omni prospera signa
 fauent;
 Hinc volitat plaudens rutilis victo-
 ria pennis,
 Incinxit merita qua tibi fronde comas;
 Hinc ales louis atq; eadem tualapsa sereno
 Æthere, te tutas edocet ire vias;
 Et te cade noua iam iam spolijsq; superbum.
 Innumera lata voce sequuntur aues.
 Et fors magna tua virtuti adiuncta Philippe
 Te gestit rursus ferre benigna sinu:
 Perge igitur, tibi se validus licet inferat hostis;
 Persusus proprio sanguine, ut ante cadet.

A D

AD SCIPIONEM GONZAGAM
 QUI POSTEA CREATVS EST
 CARDINALIS.

VM Patavi, studio Musarum incensus
 ad urbem
 Peruigilas noctes, peruigilasq; dies:
 Hic ego formosi succensus ruris amore,
 Noctes atque dies otia letus ago;
 Tu rerum tentas naturam noscere, nullus
 Quam penitus chartis explicuisse valet;
 Ipse fruor donis, qua dat natura benigna,
 Et larga nobis explicat vsque manu;
 Usque manu larga nobis hic munera mille
 Præbet, et innumeras prodiga fundit opes:
 Illa tamen Gonzaga tibi quoque munera seruat
 Qualia vix hortus præbuit Hesperidum:
 Huc adsis, tibi non vna, non aurea mala,
 Non deerunt plenis roscida mella fauis:
 Hic hyacinthus hiat, hic lilia tempore florent
 Alba suo, hic vernant mista ligustra rosis.
 Et tenui resonant frondentes murmure sylua,
 Et passim dulci voce queruntur aues:
 Hic etiam lepores latitant saluuntq; per herbas,
 Quos cane sectari fas tibi semper erit;
 M Stagnaq;

Stagnat non absunt molli circumlita musco,
 Hic poteris pisces fallere arundinibus:
 Nec labyrinthus abest contextus flore virenti,
 Cuius odor atas me iuuat ire vias;
 Mille vijs fallor, tamen est gratissimus error,
 Nam mihi per flexus semper it aura comes;
 Nec procul à nostris flumiorum maximus aruis,
 Eridanus liquidis in mare currit aquis.
 Hic leuibus nautas Zephyris dare vela videbis,
 Pronaq; remigejs sollicitare vada.
 Iam venias, iam rumpe moras, huc te via ducet
 Qua nulla in toto pulchrior orbe virescit:
 Illius omne solum stratum beneolentibus herbis
 Integit umbriferis populus alta comis:
 Si nos inuises, non te venisse pigebit,
 Tempora (crede mihi) non tibi tarda fluent;
 Nam si posthabitis interdum ruris amœni
 Delitijs, libris inuigilare uoles:
 Non libri deerunt, nec qui per amœna locorum
 Ad Sophiam ducant te breuiore via:
 Hic Federicus, simul & Ferrarius adsunt,
 Egregius tibi dux alter & alter erit:
 Ille tibi mores naturæ ostendere, hic omnes
 Metiri terras & supera alta potest.

Federi-
 cus Pen-
 datus
 Mantua-
 nus.

Ludoui-
 cus Fer-
 rarius
 Bonon.

A D

AD CAMILLVM CAPILVPVM.
 CAMILLI FRATRIS FILIVM.

ERNERE si posses virtutem cernis
 ut Ægle,
 Illius haud huius captus amore fores:
 Nam nihil in terris virtute est pulchrius
 ipsa,

Nil ipsa immensus dignius orbis habet;
 Diuitias non illa cupit quas expetit Ægle,
 Sed nos diuino munere sola beat:
 Nam superum delapsa choris, nos tollit ad astra,
 Ducit & ad summi regna beata Iouis.
 Sic Theseus virtute duce, & qui contudit Hydram,
 Atque alij mensis accubuerunt Deum;
 Huc igitur male sane tuum iam transfer amorem,
 O quanto est flammis dignior illa tuis.
 Illi gratus eris, non te formosior alter,
 Formosis virtus pulchra fauere solet:
 Huc aciem precor ingenij iam flecte Camille,
 Sic fas est homini posse videre Deam.
 Quam simul ac cernes, totus flagrabis amore,
 Et dices, Ægle mi modo cara vale.

M 2 A D

AD CONDISALVVM PEREN.

CONDISALVE licet non sis mihi cognitus
 vsq̄,
 Nec facies cupido sit tua nota mihi:
 Nota tamen virtus tua me tibi fecit ami-
 cum,

Et me perpetuo iunxit amore tibi;
 Hos igitur versus cape nostra pignora mentis,
 Quos me virtutis scribere cogit amor:
 Nec tibi sit mirum me caco carcere clausum
 Carmina non tristi texere posse manu:
 Conscia mens recti nullo turbata timore est,
 Cura meum circa non volat atra caput!
 Jure ego te admiror tantarum pondera rerum
 Et ferre, et studiis inuigilare sacris:
 Sunt sacri vates, quorum dulcedine captus,
 Inter tot curas otia latus agis:
 O te felicem, cui magni arcana Philippi,
 Pieridumq̄ nemus cunctaq̄ sacra patent;
 Ille suos aperit sensus tibi pectoris omnes,
 Hæ referant fontes quos bibit antè Maro:
 Quos bibit et doctus quem tu veneraris Homerus,
 Cuius musa tuo dulcis in ore sonat;

Cum

Cum te igitur tam Phœbus amet, doctaq̄ sorores,
 Cur retices Regis splendida facta tui?
 Certatim tibi dictabunt noua carmina Muse,
 Donabit q̄ suam Cynthia ipse lyram:
 Nec te deficiet vel vox vel copia rerum,
 Materia est certe viribus æqua tuis:
 Ille ubi commissas regnorum accepit habenas,
 Quas dedit et rexit peruigil antè pater,
 Protinus à summo pacem reuocauit Olympo,
 Et requiem nostris attulit ipse malis:
 Orbeq̄ pacato meritos largè auget honore,
 Et cumulat donis diuitijsq̄ beat:
 Sic Iuuenis propria certat virtute parenti,
 Quo nihil in toto clarius orbe nitet;
 Hæc et plura tuis debes intexere chartis,
 Cui dedit Ascræum Phœbus inire nemus:
 Ergo tot egregias aude percurrere laudes,
 Ipsa dabit faciles Principis aura vias.

AD ROMAM.

SALVE ROMA Pij magnis decorata
 triumphis,
 Illius et larga facta beata manu.
 Nunc merito caput extollis, modò mœni-
 bus aucta,
 Tutaq̄ et egregijs conspicienda vijs;

Et

Et meritò iactas educta Palatia calo,
 Et nuper miris structa theatra modis:
 Hæc centum cumulata bonis ad sidera surgunt,
 Diuitijsq; nouis iure superba nitent:
 Hinc atque hinc statua, positaq; in fronte columna,
 Quæis magis haud vsquam lucida gemma micat;
 Hic quoque peruisgili quondam seruata dracone
 Aurea dat nobis mala beatus ager;
 Et totus uixet absidue florentibus herbis,
 Semper & Arabio fragrat odore locus;
 Hic etiam volucrium cantus potes aure canoros
 Haurire, & vitreo pellere fonte sitim.
 Pulchrius hoc pulchro aspectu nil vidimus umquam,
 Non Sol, qui lustrat lumine cuncta suo:
 Non illis certare ausint opera vlla priorum,
 Artificum, doctæ quæ posuere manus:
 Salue Roma iterum iam te formosior ipsa,
 Posses utinam laudes concinuisse tuas:
 Sed quis tanta canet decori decora addita prisco?
 Carmine quis dicet tot benefacta Pij?
 Quis dignè poterit Diuum surgentia templa?
 Monteq; deductas scribere fontis aquas?
 Quis ve Pij magni dictam de nomine portam?
 Formoso qua nos excipit ampla sinu:
 Quis referet, tota ut fuluo lita fulgeat auro
 Regia? & ornatus explicet aula suos?

Ille

Illa mihi ostentat distinctos marmore mitros,
 Quod nobis quondam Gracia victa dedit;
 Nostraq; non vanis picturis lumina pascit,
 Dum nos picta patrum splendida facta docet:
 Hoc Reges mirantur opus, qui numine sancto
 Huc ducti, sacris oscula dant pedibus.
 Roma tibi Aegypti cedant miracula, & urbis,
 Quæ stat in Adriaco tam veneranda mari:
 Nec certent, quæ nauta nouo rate vectus ab Orbe,
 Ante focum uxori (nocte silente) refert:
 Stes utinam eternum, et multos Pater optimus annos
 Ut facit, egregia te Pius arte regat.

AD IOANNEM MARICVM.

IRTVTIS decus Hispania sate gente
 Marica,
 Cui tandem assidua est parca labore
 quies,
 Seu placidam deges vitam prope flumina Rheni,
 Seu magis auriferi quæ fugit vnda Tagi,
 Sis felix; & cura tibi sit parvula nostri,
 Non peto nos inter mutuus adsit amor:
 Te licet vnice amem, quis te non vnice amaret?
 Mi satis interdum te meminisse mei.

Contra

Contra ego sine colam Tybris quam perfluit urbem;
 Seu quam per spicua Minus ambit aqua:
 Carmine te semper celebrabo, semper honore,
 Presentisque mihi numinis instar eris.

VITA SENIS.

VITA senis, bene culta domus, bene cultus agellus,
 Paruaque odorato cella repleta mero;
 Nec tenui in mensa iucundus desit amicus,
 Qui simul ad calum tempora prisca ferat;
 Huic etiam sopor interdum, lepidusque libellus.
 Sit comes, in scamno dum sedet ante focum,
 Stetque nepos hilaris gremio, et det mollia collo
 Brachia, et annosis oscula mille genis:
 Lectulus et somnos inuitet nocte salubres,
 Et veniente die dulce querantur aues:
 At vigil hinc cura, et lateris dolor absit acutus,
 Nec tentet vetulos tarda podagra pedes.
 Mens vigeat semper non ulli obnoxia fraudi,
 Floreat et firmo pectore sancta fides.
 Si bona tanta seni tribuet qui temperat orbem,
 Regis honos illi despiciendus erit.

I D E M.

SIT mihi qua niteat domus, et qui floreat hortus,
 Conditaque exiguis vina falerna cadis;

Et

Et dape non empta mecum contentus amicus,
 Laudibus extollat facta vetusta senex:
 Lumina non numquam condant mihi somnus ad ignem,
 Dum verso patrij nobile vatis opus;
 Inque sinu ludens, teneris mihi colla lacertis
 Implicet, et libet paruulus ora nepos:
 Detque mihi quietem nocturnis lectulus horis,
 Et volucris latos Sole oriente modos:
 Hinc fugiat morbus nulla sanabilis arte,
 Sit dolor hinc lateris, sit quoque cura procul:
 Nec mihi mens umquam languescat conscia recti,
 Uuat et aeternum firmior alma Fides.
 Si tot dona seni dederit mihi rector Olympi,
 Optanda magni non mihi Regis opes.

VITA senis, redolens hortus, iucundus amicus,
 Dulce merum, mollis lectulus, alma Fides.

VITA senis, libri, domus, hortus, lectus, amicus,
 Vina, nepos ignis, mens, auis, alma Fides.

AD ROCCVM CATANEVM.

NSONES pueros cecini sermone Latino,
 Certa quibus proprio est sanguine parta quies;
 Hos etiam patrio placuit mihi dicere versu,
 Vt laus illorum plura per ora valeat:

N

Hac

*Hæc dat habere tibi Capilupus carmina Rocche,
 Accipias, nostri pignus amoris erunt;
 Sed fac participem quoque muneris huius Julum,
 Quem precor ut tecum sit memor usque mei,
 Dumq; tibi minuit curas cantuq; lyraq;
 Dic etiam nostros concinat ore modos:
 Voce potest dulci nostris decus addere Musis,
 Non illo volucris dulcius vlla canit.*

AD ANTONIVM IANNOTTVM
 EPISCOPVM FORLIVIEN.

*ANNOTTE nullus quo mihi iucundior,
 Qui temperare acerbitatem temporum
 Tuo lepore et suauitate es efficax,
 Fixasq; curas mente amici auellere,
 Iam mereuisse; quid moraris amplius?*

*Sicca recessit stella iam Canicula,
 Et blanda mordent leniter nos frigora,
 Nec puluere vlllo sordida aut luto est via,
 At pulchra et ampla, parsq; adhuc virentibus
 Oblecta quercus hic et illic frondibus,
 Nec obstat ipse cui libens obtemperas
 Julus orbis lumen, atque orbis decus,
 Quin te relaxes occupationibus,
 Vt nostri amoris perfruamur fructibus.*

Julius de
 Ruuere
 Card. Vr
 bini.

Ni

*Ni mereuisse, iam furentem senties,
 Passim et replentem voce campos horrida
 Velut leonem; qui catello mitior
 Ludit Pisauri cum puerulis, et silet,
 Vincisq; liber ferreis et carcere
 Non figit vllum dente duro aut unguibus,
 At derelictus solus à turba fremit,
 Caudaq; terram sapius ferit ferox,
 Irarum et astu concitatus perfurit.
 Amariorem non senectus me facit,
 At ipsa solitudo, qua nil tristius
 Effudit vna, qua intulit mortalibus,
 Quicumq; tentant nostra morbos corpora:
 Hic elegantes sint licet multi viri,
 Et literati et pradii virtutibus,
 Queis cum libenter temporis partem tero
 Sermone dulci, non tamen sic intimus
 Nobis eorum quisquam, ut illi credere
 Alta latentes mente sensus audeam:
 Hoc esse videor mancus, et solus mihi;
 At arcta nostri sic amoris vincula,
 Quæ nos peractis quinq; lustris vincunt,
 Tuiq; mores sic meis consentiunt,
 Vt vnus ipse turba mi sis maxima,
 Vitamq; tecum dulce sit traducere,
 Tibiq; nostro corde pressa pandere.*

N 2

Quid

Quid in secundis est amico suauius?
 Qui cum iocari, & perfrui possis bonis:
 Quid rebus illo in asperis optatius?
 Qui aequè dolendo te dolentem leniat,
 Tibiq; curas comitate exbauriat?
 Exoptet alius plena farris horrea,
 Et mille septus ambulet clientibus,
 Magnisq; rerum copijs circumfluat.
 Auro & smaragdīs impeditus tempora,
 In nocte tecum sit mihi fas viuere,
 Seu rure, lato in otio, seu turbidos
 Inter tumultus urbis, in negotijs.
 Vbiq; nobis suauitatis plurimum
 Affert vetustas nostri amoris mutui,
 Et acta vita puriter procul dolis,
 Et vsque risus parte ab omni querimus
 Iocis seuera condientes & sales,
 Nouiq; semper causa nobis gaudij est
 Rerum memoria, quas simul tractauimus,
 Nec non laborum, quos simul subiuiimus
 Lactati ab aula sepe nigro turbine,
 Dum uenti eadem puppe in altum tendimus.

AD IOANNEM FRANCISCVM PASQUALINVM.

MICE candidè & mihi carissime,
 Quem sum fidelem expertus in periculis,
 Meisq;

Meisq; rebus prosperis dulcissimum,
 Mihi uideris omnibus beator.
 Quicumq; in urbe Pasqualine uiuimus,
 Prasens & acta uita cognita est tua.
 Tuiq; sensus non mihi reconditi,
 Vixisti honestis semper in negotijs,
 Prudens apertusq;, ut virum probum decet,
 Nec ulli acerbus, aut molestus, aut grauis,
 At nunc solutus omnibus curis, tibi
 Viuis, nec aurum te aut honores detinent,
 Quos obtulere sponte amici & sepius:
 Quin destinatum persequaris otium,
 Rectè beatum parte ab omni te puto,
 Nam mortis inclementia non immemor
 Qua dura nos vel oscitantes opprimit,
 Frano & catena spiritum domas tuum,
 Nec ampliare rem laboras amplius:
 Sed quod parasti eo libenter uteris,
 Non te catinum lucidum, magis vitro,
 Salis ue puri pulchra concha deficit,
 Nec te minister, qui salubres colligat
 Herbas, & arte non sueta condiat;
 Tibiq; mensa strata semper floribus
 Ridet nitetq;, ut prata uerno tempore,
 Factatq; odores hinc & hinc suauissimos:
 Nec uina desunt poculis spumantibus:

Qua

Qua lassa possunt recreare corpora,
 Abest nec hœdus, nec canistra dulcibus
 Repleta pomis, qua dat arbor fertilis.
 Hoc apparatus sœpe amicos accipis,
 Quorum lepore captus obliuisceris
 Quacumq; nobis vita fert incommoda.
 Nec aqua mens in asperis rebus tibi
 Nec deest secundis, hac quietis est caput,
 Hac te beatis Regibus parem facit,
 Tu semper idem, siue te furentibus
 Impelli ab Euris, huc est illuc cernimus,
 Seu tutum ab atro turbine, eunum degere.

AD FEDERICVM PENDASIVM.

PENDASI amicis omnibus carissime
 Quid usque libris inuolutus, nunc agis?
 Causas ne rerum in lucē clara collocas
 Scriptis? opaca nube nobis abditas?
 An sidera extra mente tendis altius
 Scrutans sacrata peruigil volumina?
 Mihi relatum est te polire pumice
 Quendam libellum, quem diebus proximis
 Fecisti est arte est ingeni vi maxima.
 Mirum nec ulli, nam perennas euomat
 Cur Aetna flammās noscis, est quo fulmina
 Pacto creata ex arce cali decidant,

Et

Et vnde flabris vexet Auster aquora,
 Suisq; Pontus sinibus non exeat;
 Nec quidquam in atra condidit caligine
 Natura rerum, quintibi sit cognitum;
 Possisq; verbis explicare candidis,
 Seu vis Latinis siue maui patrijs.
 His te decorum est præditum virtutibus
 Mirantur omnes, est beatum existimant.
 At mi videris esse Diuis proximus,
 Chorisq; eorum iure dignus inferi,
 Quod nullus auri pondere aut honoribus
 A recto est aequote potest deducere,
 Quod tu timore mortis, ipso à tramite
 Virtutis umquam non recedis amius,
 Quod omnibus sis dulcis, atque amabilis
 Tuo lepore est comitate est moribus.
 Hac illa virtus, qua me amicum reddidit
 Tibi, facitq; ut unice te diligam,
 Optemq; tecum viuere ut tua fruam
 Mentis nitore, est aureis sententijs,
 Quas fundis ore, in quo repleta floribus
 Puroq; rore mella construunt apes.
 O me beatum, si mihi fas lenter
 Quod restat aui tecum amice degere
 Sed ipsa quando nunc meis necessitas
 Aduersa votis me tenet, quin aduolem,

Ad

Ad te repente, sis mei non immemor,
 Mibiq. amore (quod facis) respondeas;
 Viuasq. felix cum tuorum copia
 Librorum amicos qui tibi sunt optimi.
 Tuisq. saepe me reuisas litteris,
 Quibus mihi esse nil potest iucundius.

AD BERNARDINVM TILESIVM.

 VID rerum (mibi dic) geris Tilest?
 Dum terras Canis astifer perurit,
 Natura ne etiam vias latentes,
 Ut mos est tuus, impiger requiris?
 Et charta simul explicas perenni?
 Quid noster quoque Gallus patronus
 Agat, dic precor? an ne onus reponit,
 Interdum grauium negotiorum?
 E longo ut recreet labore mentem,
 Dulci et colloquio tuo fruatur?
 Ego his temporibus meridianis
 Si librum capio manu, repente
 Somnus me capit, et premit labantem,
 Nostrisq. e digitis cadit libellus,
 Tunc desiderio tui laboro
 Et Galli, mihi qui haeret in medullis,
 Queis cum contererem Caniculaq.
 Horas, et reliquum libenter aui,

Quod

Quod tres mi veteres dabunt sorores,
 Tunc ioci et grauitas, facetiag.
 Vestra se obijciunt mihi, et lepores,
 Quorum participem tuis tabellis
 Quaso me facias: statim rependam
 Nostris versiculis tibi laborem.

AD EVNDEM.

 VAMVIS laceffam plurimis te epistolis,
 Mittamq. pignus nostri amoris carmina,
 Tamen remittis litteras nullas mihi,
 Tuo nec ullus me salutatur nomine.
 Quid hoc sibi vult (dic mihi) silentium?
 Calor ne pigrum te Leonis feruidi,
 Et Sirij aestus oscitantem reddidit?
 An te in paternam contulisti villulam?
 Vt acquiescas in tuorum amplexibus,
 Quo peruenire, qui tabellas afferunt,
 Et diligentes, et fideles nesciunt?
 An quaris usque et usque rerum absconditas
 Causas tenebris perspicaci acumine?
 Tibiq. nullam das quietem, insaniens
 Amore laudis, atque amiculi immemor,
 Quo cum libenter dicat abas viuere?
 Tuo ne nostri decidere pectore
 Joci, salesq. et ambulatiuncula

O

Latiq.

Latiq; risus? queis solèbas perfrui,
 Libris remittens nuntium, & negotijs.
 Virtus; resulges qua, velut Sol aureus,
 Quam non vetustas ipsa non obliuio.
 Delebit umquam, mente nostra permanet
 Reposta, & imis in mèdullis insidet.
 Quid ergo mirum? cum mihi sis cognitus,
 Nec te sit ullus carior, nec dulcior,
 Si nunc laboro scire, quid rerum geras.
 Nos inter æquus constitutus arbiter
 Me posse iure flagitare litteras
 A te Tilesti sentiet, quarum (precor)
 Fac crebritate tarditatem sarcias,
 Seu Græca versas peruigil volumina,
 Seu te à labore seuocat canicula,
 Captasq; frigus ad sacri fontis caput:
 Seu te lepore & temperatis moribus
 Suis benignus Gallius Roma tenet,
 Cui dic salutem plurimam verbis meis.

AD LAELIVM ARRIGONIVM.

 ELI, te video Terenti amore
 Captum, nec potes id mihi negare,
 Nobis indicio est, quod usque & usque
 Illum tu manibus tenes, nec umquam
 Declinas oculos tuos ab illo,

Nec

Nec mirum tamen hoc mihi videtur.
 Non alter magis elegans poeta,
 Non alter magis est repletus arte.
 Illius fuit ore dulce nectar,
 Ut rorem è teneris apis recentem
 Herbis manè legit, fauosq; fingit;
 Sic flores sibi capit hic Latina
 Lingua, sit licet Afer, & libellum
 His spargit, vario & colore pingit.
 Musa non aliter nouem loquuntur,
 Cum laudes celebrant Iouis parentis:
 Qui linguam Latiam auxit, & poliuit,
 Facundis sumpsit omnium patronus
 Fabellas vocat huius elegantes,
 Et magnam hinc sibi sæpe promit artem:
 Ergo tu meritò tui Terenti
 Libellum lepidum sinuq; & ore
 Noctes atque dies habes amator;
 Non tamen potis hunc amare solus:
 Est bellus nimis, & nimis politus,
 Riuales mihi crede mille habebis:
 Hos inter, precor, ut feras amicum.

AD PETRVM MARIAM CARISSIMVM.

 ANDO reuisam te, tuoq; perfruar
 Præsens amore, amice candidissime?

Quo nemo nobis carior, nec suavior,
 Tu lenis es, tu moribus facillimis,
 Tu fronte, praefers corde sensus abditos,
 Tibiq; in ore nuda semper veritas,
 Et aequus à virtute numquam deficiis,
 Sic omnium repente amorem colligis,
 Sic iure nomen est tibi Carissimus,
 Non ergo mirum, à me si amaris maxime,
 Si te videndi ex aestuo cupidine,
 Teq; osculandi, et amplius, si non queo
 Carere nostris ambulatiunculis,
 Quis inuidebant intimo reconditi
 Nostri sodales angulo, quibus magis
 Nulli fuere candidi, aut sunt, aut erunt.
 O qua virorum copia elegantium,
 Cum qua beati dulce ver traduximus
 Aetatis, usque ad cana bruma tempora,
 Quis Hercule ipso grauior, aut iucundior?
 Illo quis imperauit umquam lenius?
 Quis illo amicos auxit umquam largius
 Honore, et opibus? sum ipse testis optimus,
 In quem benignus multa dona contulit.
 Quis Scipione integritate illustrior?
 Quis illo acumine ingeni praestantior?
 Quo iam peragrat alta cali sidera,
 Sicut canorus tranat ales aethera,

Hercu-
 les Gon-
 zaga
 Cardi-
 nalis.

Scipio
 Gonzaga.

Quis

Quis Federico doctior Pendasio?
 Quem cariorum ut filium sinu fouet
 Natura rerum, et cui recludit omnia
 Nigris tenebris inuoluta, et consita.
 Dicamq; nostrote, Ariuabene, carmine
 Reges potentes, ut deorum nuntius,
 Tu saepe adisti, et munere eloquentia
 Traxisti in optimam tuam sententiam.
 Nec te, Scarampe, praeteribo candide,
 Virtutis in te vim videmus insitam;
 Nam mente semper alta abhorres turpibus
 Amore recti, non coactus legibus.
 Nec te flebo, Gabriele optime,
 Graecis, Latinisq; eruditum litteris
 Fortuna et omnes preparatum ad exitus.
 Meisq; te, Luzara, chartis inseram,
 Qui sorte viuis suauiter latus tua,
 Iustumq; rebus anteponis omnibus:
 Hos inter ipse et tu beate viximus
 Carissime, et iucunda vita obliuia
 Qua plena curis semper est edacibus;
 Libris, iocisq; et duximus facetijs.
 At nunc, ab atra morte rupto vinculo,
 Quod nos per annos iunxit vnà plurimos,
 Ab altero alter segregati viuimus;
 Nec quimus illa perfrui dulcedine,

Ioannes
 Fraciscus
 Ariuabe-
 nus.

Anto-
 nius Sca-
 rampus
 Episcopus
 Nolanus.

Iulius Ga-
 brieles.

Carolus
 Luzara.

Hercule
 Gonzaga
 Cardina-
 lis mor-
 tuo.

Quam

Quam leto amici ex ore amicus percipit,
 Hac ipse causa ad te celer contenderem,
 Ut nostri amoris fructus esset dulcior,
 Ni detinerer hic graui negotio.
 Sed, te videndi quando nunc spe decidi
 Crebris te amice promocabo epistolis,
 Sitimq; coram te alloquendi leniam.
 Tu me vicissim fac laceffas, et tuo
 E corde numquam Capilupus effuat.

AD PAVLLVM MANVTIVM.

ANAS, Manuti, iam senex receptui,
 Librosq; amicos colligas tandem tuos;
 Cumq; ijs paterna villula, optato in sinu,
 Uxore casta, et filijs carissimis,
 Saptus; perenni perfruare gloria,
 Quam comparasti dulcibus laboribus
 In officina, et arte Marci Tullyj,
 Sermoneq; educatus et sententijs.
 Tu de tenebris eruisti plurima
 Confecta turpi iam situ volumina
 Vatum priorum, et reddidisti pristinum
 Illis nitorem pumice, et verum decus,
 Quae mox, parentis optimi vestigia
 Secutus, edidisti, ut ijs e fontibus

Pos-

Possimus omnes dicta prisca sumere,
 Lepore tincta, haurire et artes aureas.
 Hoc te liquore nutrierunt parvulum
 Musa elegantes, nutriuntq; nunc senem:
 Quo tu refertus melle dulci dulcius
 Effingis, ore quod diserto concinis,
 Chartis remandas: hac vetustas non teret,
 Nec vincet umquam, signa quamuis aenea
 Effingat, et potentium palatia
 Aequata calo diruens aquet solo.
 Hoc es beatis Regibus beatior
 Tui labores quod perire nno queunt,
 Et, laude vulgus quidquid effert, negligis:
 Nam, spreto honore vano, et auro, et omnibus,
 Quaecumq; ab Indo huc nauta vexit diuite,
 Iam conquiesces in tuorum amplexibus;
 Paruoq; honestum rure duces otium,
 Securus astuantis aulae fluctibus,
 Tuaq; nobis otiosus intima
 Quae sunt nitenti digniora purpura.
 Ex arte promes usque et usque munera,
 Eas beatus et mei semper memor,
 Ut pars amoris aqua sit tecum mihi,
 Tu namq; nostra mente numquam decides.

A D

URS ordo vitæ, quis status sit dulcior
 Nobis sub astra spiritum ducentibus,
 Pleriq; certant, & suam sententiam
 Verbis & actis pertinaces comprobant.
 Hic otiosus rure gaudet paruulo,
 Et mane agellum & hortulum perambulat
 Suo labore diligenter consitum,
 Paruisq; fructus filijs, & coniugi
 Lectos canistris, aut sinu portat domum,
 Felixq; eorum viuit in complexibus.
 At ille, honoris astuans cupidine,
 Amat potentum tecta adire Principum;
 Dulci nec umquam dat sopori lumina
 Et sponte magnis se implicat negotijs;
 Ut purpuratus sede in alta effulgeat.
 Post solis ortum, suaue multis cernere
 Magno volucrem ad astra gyro tendere
 Rostro ferocem & ungue, mox cum miluio
 Depraliari, vel repente ab athere
 Stridente penna (ut fulgur) alto labier
 Parere doctam sibilis & vocibus
 Escisq; suetis, quas herus ei proijcit.
 Hanc ille blanda voce dein lenit, sua

Laua

Laua sedentem, & mulcet vsque dextera
 Caudamq; & alas, ut puellula comas,
 Volucris impotenti amore perditus.
 Nec deest Amica qui calore ferueat,
 Et se beato proximum iuret fovi;
 Dum sperat illam credulus suam fore,
 Nec noscit artem Thaidis, nec lacrymas,
 Quas ex ocellis exprimit vix pollice.
 His illa ineptos, ut catenis, alligat
 Astuta amantes, & misellos detinet
 Vincos perenni seruitutis compede.
 Multi per ampla puppe currunt aquora,
 Et seuiantis negligunt Noti minas,
 Ut aurum ab Indis ad paternos afferant
 Lares, putantes nil prius pecunijs:
 Quæ saepe causa sunt, ut atra nescij
 Ex aureis venena sumant poculis.
 Plerique findunt ima terra viscera
 Duro ligone, ut inde marmor eruant,
 Ex quo vetustus vicia duxit artifex
 Ora, aut Minerua, aut Cypria, aut Cupidinis
 Illisq; salsus sudor, & grauis labor
 Suauis quiete, & otio est incundior.
 Hic ficta signa ex ære, at ille suspicit
 Pictas tabellas, quæ cadentes Icari
 Pennas in aquor indicent, aut Herculem,

P

Cum

Cum fortis Hydram, vel Draconem contulit,
 Misera in illis corde toto, et pectore,
 Vultusq; fixus, fabulis se inanibus
 Pascit, nec usquam existimat, quid pulchrius.
 Alter senescit inuolutus litteris,
 Seu terra Phœbi sit relecta lampade,
 Seu noctis atra septa sit caligine,
 Et mente quarit, cur profundi carula
 Sibi statutis terminis non effluant.
 Magnæq; nauta cur vago monstret viam,
 Fleatq; numquam lumina à summo Polo,
 Illius usque et usque amore insaniens.
 Et Iris unde tot colores sumpserit,
 Secum volutat, cum per auras regia
 Junonis illam iussa ferre prospicit.
 Miratur alter dicta Vatis aurea,
 Quo se superba nostra iactat patria.
 Nam, pace, (quaso) Homere, sit dictum tua,
 Cunctis poetis arte pollens prestitit.
 Est, qui periculis se libenter offerat,
 Semperq; viuat Martis in laboribus,
 Ut signa victor inter hostes explicet,
 Et subiugatis iura ponat Thracibus,
 Famaq; tangat orbis oras ultimas,
 Vectus quadrigis dente textis Indico,
 Et impeditus fronde crines Delphica.

Te

Te vero et arma, opusq; Martis nobile,
 Et carmen aque te iuuans Apollinis,
 Namq; utriusque in officina conteris,
 Ludoq; partem non minorem temporis.
 Equum furentem nunc habenis temperas,
 Tardumq; sanis incitas calcaribus,
 Nunc telo, et hasta, et ense fortis uteris,
 Nunc cum peritis usu, et arte bellica,
 Et saepe tecum, mente acuta differis,
 Quo pacto ab hoste sint tuenda moenia,
 Et instruenda sint Phalangis agmina.
 Per saepe montis ire per cacumina
 Dicata doctis te iuuat sororibus,
 Vbi virentem sedula ille crinibus
 Tuis coronam texuere iam diu.
 Est saepe dulce Casaris volumina
 Tibi, et disertis scripta Tulli euolueri;
 Metiri et undas, quas habet Thetis sinu,
 Iterq; solis, perspicaci acumine,
 Et qua per alta tectæ cali argenteo
 Cornu vagatur nocte, fratris amula.
 Post hos labores omnium dulcissimos,
 Magni reclusis postibus Palatii,
 Serena amicos fronte semper excipis,
 Præstasq; cunctis te patronum affabilem,
 Et huic et illi auctoritate subuenis,

P 2

Largoq;

Largosq; donas indigentes munere
 Hæc vita, quam IACOBE ducis, omnibus
 In urbe rerum copijs circumfluens,
 Eniq; flore sparsus ora, maximis
 Tollenda certè ad astra celi est laudibus,
 Et præferenda ceteris, me Iudice.

AD GREGORIVM XIII.

PONT. MAX.

SANCTE PATER, qui, luce Dei per-
 fusus, in alto
 Stas folio, et nitido sol ut in axe, micas;
 Non curru te dextra suo fortuna, nec aura
 Principis, aut hominum sustulit ulla manus;
 Sed tua te virtus ad summum euexit honorem,
 Quiq; sacro ætherias indicat igne vias:
 Sic quoque vir iustus quondam duce fretus eodem,
 Est in flammiferis vectus ad astra rotis.

AD GREGORIVM XIII.

PONT. MAX.

PATER BEATE, cui potestas omnium
 Rerum sacrarum, à Rege Regum est cre-
 dita
 Cum sæpe tacitus ipse mecum cogito,
 Quos

Quos tu labores mente solus perferas,
 Dum lance iusta ponderas res publicas,
 Totius orbis semper æquus arbiter,
 Tua videtur nostra fors beatior,
 Qui in urbe, quæ per te beata est, viuimus
 Nobis met ipsis, omnibus curis procul.
 Tu, siue Sol, seu Luna lucet, arduis
 Semper laboras totus in negotijs.
 Tu Pastor alto peruigil de culmine
 Seruas ad vndam Tibridis sacras oues,
 Per arua lata, dum vagantur, et metunt
 Herbam virentem, et sæpe ab atris faucibus
 Lupi rapacis cautus illas excutis.
 Tutasq; reddis, lacrymans præ gaudio;
 Adhuc pauore territas, ouilibus.
 At quas acuto dente cernis faucias,
 Non succo, et herba, non leuas radicibus
 Tibi, sed arte tradita diuinitus.
 Tu Reclor (Euro irato) in aspro gurgite
 Solus, senexq;, fluctuantem dirigis
 Petri Carinam, clauo inbarens pectore,
 Sed mente tota fixus alto in sidere,
 Quod luce longè ceteris præclarior
 Viam salutis indicauit Regibus,
 Qui thus Sabæum, et pondera auri, et lacrymas
 Myrrhæ, tulere à Solis ortu supplices

Deo;

Deo, e papillis qui beata Virginis
 Lac dulce labris hauriebat aureis.
 Tu, qui per omnes orbis oras discipulis
 Edicta ferri missa cali è vertice,
 Mentis sequentum signa Christi Principum
 Vincire sacri fœderis nexu studes,
 Quorursus arma in Barbarum victricia,
 Vertant feroces, ut leones in feras,
 Eusq. classes classibus sic obruant;
 Ut iacta ab alto seua in illas fulmina,
 Ne rursus Hydra, qua resecto corpore
 Facet resurgens, virus in nos euomat.
 Post tot vigilias lassus, & curas graues.
 Interdum amœna rura si perambulas,
 Ut mente fessa recreata, & anxia
 Fronte explicata, deinde rerum pondera,
 Tuumq. munus ferre possis fortior.
 Cura repente te sequuntur, & caput
 Circumvolantes dulce turbant otium.
 Tum tu, salutis qui tua non consulis,
 Sed Roma & orbis, huc recurris sedulus;
 Ut attigisti villa aprica limina,
 Præsensq. rebus fers opem labentibus,
 Utq. Hadriano immota semper aquare
 Cautes stat Euris hinc & hinc uentibus
 Exposita, & altis verberata fluctibus,

Sic

Sic tu querellis pauperum, & negotijs
 Regum potentum parte ab omni uigentibus
 Firmus resistis, numquam ab illis obrutus;
 Tot ipse rebus impeditus publicis,
 Nec fecte ut Atlas pondus orbis sustinens
 Cœuice forti, at mentis alta uiribus,
 Numquam salubri das quieti lumina;
 Nec potes amicis, ut solebas, perfrui,
 Queis nil hominibus est datum incundius.
 At nos, amici qui fuimus olim tui,
 Nunci iure serui, postquam es alta Pontifex
 In sede uoce collocatus omnium,
 Curis soluti Pasqualinus, atque ego,
 Quietiore ducimus uitam tua.
 Nos otiosi, quod tibi numquam euenit.
 Incundi amici dulcibus sermonibus
 Capti, dici sepe partem fallimus,
 Et sepe mensa recreati in paruula,
 Gallina, & ouo, & temperatis poculis,
 Modos hos, modo illos ambulatiunculis
 Metimur hortos arte mira consitos.
 Nec atra cura nos secuta, ab otio;
 Nec à quiete nostra corda seuocat.
 Senumq. prater morem ad astra hæc tempora
 In qua senectus nostra nuper incidit,
 Efferre nobis dulce summis laudibus.

Nam

*Nam parta cunctis est tuis sudoribus
 Quies perennis. Quis labores Hercules
 Non comparandi, quos poeta concinunt.
 Nil huius acta nunc queunt mortalibus
 Prodesse. nobis quid nocerent cornua
 Tauri? quid Hydra? quid Leo? quid Cerberus?
 Vigil ve serpens? sitot ille interritus
 Non contudisset monstra forti dextera.
Tuo sed ex labore praestantissimo,
 Velut perenni è fonte, sancta possumus
 Nos dona large, et qui futuri, sumere.
 Ut Sol ministrat lucidum nobis iubar,
 Idemq. nostris mox dabit nepotibus,
 Curru rotato dum feretur aethere,
 Sic iura, quae tu digna condis aneis
 Scalpi tabellis, nunc, et usque posteris
 Fructus per annos affluentes afferent:
 Nec ille nobis plura te benignior
 Fert dona, quamuis multa multis suggerat
 Diuersa rebus. dat colorem purpura
 Fragis, rosisq., et lactis albi, lilijs,
 Suaq. rorem luce reddit vitreum,
 Lunamq. nunc argenteam, nunc auream,
 Et saepe guttis, quas ab herbis elicit
 Virtute propria, nostra sanat corpora,
 Consecta acutis sint licet doloribus.*

Padiq.

*Vadiq. ripis alta densas Populus
 Per illum ad astra vere frondes explicat,
 Et horti Acantho, et suauis olenti Amaraco
 Referti, odore cuncta replent undique?
At tu, potente Sale qui es potentior,
 Eiusq. vincis clariore lampade
 Lucem, decorus luce Sancti Spiritus,
 Terrena dona spargis, et caelestia,
 Manuq. sacra, et ore sacro, et pectore.
Tu, quos egestas acris urget, subleuas
 Et farre, et auro, at qui meretur plurimum,
 Quod publicam rem gesserit prudentia,
 Vita ve sanctitate prestat ceteris,
 Virtutis, illi das honores, premia.
Tu clauis sacra, quam tibi qui temperat
 Et terram, et undam, et fulua signa, tradidit,
 Illis recludis lucidas caeli fores,
 Errata voce qui fatetur supplici.
Tu nos catenis aureis, tu lenibus
 Frenis coerces, et reducis in viam
 Rectam vagantes, et tuo exemplo facis,
 Ut ROMA pulchris moribus renideat,
 Proboq. lites ut secentur Iudice.
Pax alma, per te floret oris Italis,
 Simulq. florent elegantes litterae,
 Fulgent et artes splendidis honoribus.*

Q

Astrae

Astraa librans cuncta iusto pondere
A te vocata est summo Olympi è vertice,
Et inde penna huc deuolauit aurea,
Et has libenter aqua sedes incolit,
Semperq. tecum à turpi honestum segregat,
A te nec umquam discrepat sententia.
Te, largientem tot beata munera,
Nullo Potentum, aut Pauperum discrimine,
Miratur hic & ille, & usque suspicit.
Nos inter est Manutius, lux & decus
Lingua Latina, quam cadentem sustinet,
Nec non Muretus, qui per ora illustrium
Volat virorum, vectus alis ingeni,
Nitore pura mentis ambo amabiles.
Hi sepe mecum laude certant tollere
Tot clara facta, qua soluto scribere
Sermone secum iam volutant, & modis,
Qui sint Maronis dignitatis amuli.
At ipse, quem atas iam ingrauescens impedit,
Ne magna nostris acta chartis inferam,
Deum rogabo, ut serum ad astra te euehat,
Nos, unde lapsus iustus & prudens regis.

AD

AD CLAVDIAM RANGONIAM,
 quæ prius vocabatur Olympia.

Nymphæ Padi quondam, cui nunc
fulgentia Tiberis
Ora lauat, meritò tolle superba caput.
Vt calum radiante micat face Solis, et illa
Claruis immenso condit in orbe decus:
Sic rutila tu fronte nites, & pectore casto
Candida maiores, Claudia, claudis opes.
Quas ubi nos inter spargis velut aurea Olympi
Munera, calicolis nos facis esse pares.

A E E A N D E M.

CLAVDIA, dum partu vix edita lucis in oras
Sol velut exoriens, undiq. clara nites
Impositum meritò fuit hoc tibi, Olympia, nomen,
Quod te nunc etiam candida Nympha decet.
In te namq. situm est, roseoq. renidet in ore,
Quicquid Perspicui pulcher Olympus habet.
Non superat candore tuum via lactea pectus,
Nec coma, qua stellis addita, luce comas.
Quaq. rosis aspersa genas it prauia Soli,
Numquam visa magis fronte nitere tua,
In quam translucet radianti Virginis astro
Purior è casto pectore cana Fides.

Q =

Nec

*Nec Veneris par stella tuis micat aurea ocellis,
 Nec qui flammiferis aethera lustrat equis.
 Non iubar illa die, non hic fert noctis in umbra,
 Sed tu fers nobis nocte dieq; iubar.
 Nec Diana, choros cum caelo argentea ducit
 Te magis incedit conspicienda pede.
 Et, quod acu depinxit opus, cum vicit Arachnen
 Pallas, idem tenui tu quoque pingis acu.
 Et reliquos Natura tibi dedit huius honores,
 Quis inter magnas fulget honesta Deas:
 Adiecitq; decus, quo se se Cypria iactat,
 Valleg; in Jdea iure superba sedet.
 Qua tecum in terris igitur contendet? Olympi
 Si bona cuncta tuo pectore; et ore micant?
 Si qua tamen certare velit tibi laudibus audax,
 Victa repente tuos concidet ante pedes.*

AD LAELIVM ARIGONVM

 *E tibi sit, Leli, mirum, cur noctis in umbra
 Corporis ex omni claudia parte micet:
 Illius ex oculis clare fax amula solis
 Splendet, et è puro candida corde Fides;
 Quamq; suis illi manibus modo Pallas et arte
 Texuit in nivea stat quoque veste nitor.
 Sic decus astrorum candenti lucida amictu
 Enitido iactat corpore Luna iubar.*

AMO

AMOREM AVRO,
 non precibus, flecti.

 *R toties Lalagen crudelem dicis, Amynta?
 Cur miser a stiduis fletibus ora rigas?
 Pone modum lacrymis, iam tandem pone querellis,
 Non prece, non lacrymis, I anua victa patet.
 Victa patet gemmis, patet auri pondere victa,
 Plus prece, plus lacrymis, dona in amore valent.
 Pro prece da gemmas igitur, pro fletibus aurum,
 Hoc Danaes quondam est turris aperta Ioui.*

 *V m rides, mea vita, nitent ceu sidera, ocelli,
 Tinctaq; purpureo labra colore micant.
 Cum masta illacrymas, lacrymis rosea ora renident,
 Rore velut sparsa sole oriente rosa.
 Labentesq; genis guttas Amor improbus haurit,
 Ut rorem è caelo qui cadit, haurit apis.
 Hac Paris observans Iudex, me incertior esset,
 Tu ne fores risu pulchrior, an lacrymis.*

 *V m formosa Lyci linquit Galatea cubile,
 Et venit in nostrum nocte fauente sinum,
 Sit quamvis crine inculto, tamen aurea fulget,
 Et tenebras omnes fronte micate fugat.
 Non aliter thalamo surgens Aurora mariti
 Splendet, inornatis sit licet illa comis.*

CVM

CUM libas, Pholoe, roseis mea labra labellis,
 Tunc ibi mel fingens, dat mihi vulnus apis.
 Gingis odoratis quoties mea tempora fertis,
 Me pungunt spina, qua latuere rosis.
 Latus, ubi in nodum collectos arte capillos.
 Adspicio, heu nosco vincla parata mihi.
 Si te, dum vitrea nudo pede ludis in vnda,
 Admiror, niueus pes mihi colla premit.
 Me placida argutis simul ac percurris ocellis,
 Inde meum in pectus spicula torquet amor.
 Sic miser, & felix viuo: sic pocula semper
 Mellis, & absynthi tincta liquore bibo.

IN TITYRVM:

VR genere, aut forma, semper te, Tityre,
 iactas:
 Non genus, aut formam, candida Phyllis amat.
 Phyllis amat gemmas, & tinctas murice vestes:
 Huic si cara dabis munera, carus eris.

IN CERAM PVELLAM.

CERA sibi solet admotis liquefcere flammis:
 Durescit flammis proxima Cera meis.
 Me licet affixum CERAE Puer improbus urat,
 Illa tamen Pueri negligit vsque faces.

Nec

Nec lacrymis potis est nostris molliriex vumquam,
 Sed potius misero fit mihi dura silex.

EX GRAECO.

DUM fur mella puer de cellis aliger aufert;
 In digitis summis spicula fixit apis.
 Intumueret manus, quarum fremit ille dolore
 Percitius, & terram flens pede crebra ferit.
 Mox volat ad matrem, & plagas ostendit, & Ingens
 Hoc, ait, heu vulnus paruula adegit apis.
 Huic Venus irridens, Par est tibi, nate, potestas;
 Tu quoque das paruos vulnera magna puer.

HIPPOLYTAE crines, digitique, & sidera
 frontis,
 Dant Veneris Pueri retia, tela, faces.
 His me deuinxit laqueis, hac cuspide fixit,
 Et nostra his radijs corda perussit Amor.
 Solue mihi iam vincla, Puer, nec tange sagitta,
 Eripe & ardenti viscera nostra rogo.
 Sat nodis fuimus vincti: sat vulnera passi:
 Sat crepuit feruens pectore flamma meo.

AD LVNAM.

AC utinam dum nocte nites pulcherrima celo
 Circumstent roseas nubila nigra genas.
 Parce,

*Parce precor: densam nam me iuuat ire per umbram,
Dum tacitus Pholoes tecta beata peto.
Te quoque nigranti quondam caligine septam
Delicias furtim iuuat adire tuas.*

AD GALATEAM.

NOX erat, atque inter fulgentia sidera calo
Ducebat tacitos candida Luna choros.
Tuq; Padi in ripa roseis comitata puellis
Saltabas niveo iure superba pede.
Illa prius numquam tam pulchro splenduit ore,
Nec tam formosis tu mihi visa genis.
Mi dubium est, proprium ne daret tibi Luna nitorem,
An potius Lunat Galatea dares.

FORTUNATI Pholoes ante omnia ocelli,
Si vobis vosmet cernere fata darent.
Sed me vos quoties lustrastis luce beata,
Qua tenebras nostris eijcit ex animis,
Sidera sideribus vidistis cedere vestris,
Et vobis Phæbi lumina luminibus.
Ne vobis igitur certent cali aurea signa,
Vestra acies oculis fixa sit vsque meis.

DE PHYLLIDE.

PHYLLIDA seruantem summo de monte capellas
Orabat supplex nuper amator Acon.
Ille preces simul et lacrymas ubi fudit inanes,
Ex alto se se vertice precipitat.
Et dum per vacuas in praeceps voluitur auras
Iam periturus ait, laus in amore mori.
Qua vox ut tetigit surdas non iam amplius aures,
Protinus heu saltum quæ puer ipsa dedit.
Atque illum impauida sic est quoque voce secuta,
Qua tibi mors laudi est, nec mihi turpis erit.

AD GALATEAM.

POST reditum Galatea tuum sunt omnia tuta,
Et lustrata nouo lumine villa micat.
Non ouibus lupus insidias struit amplius vllas,
Dum procul à stabulis flumina nota petunt.
Non apibus stragem immitis molitur hirundo,
Crura replent tenero dum sibi et ora thymo.
Nec flores velut ante negat letissima tellus,
Serta suis manibus dum tibi neclit Amor.
Quæ tibi se in terris ausit conferre puella?
Si fera, si volucris, si tibi paret humus.

URBA puellarum dum ludit margine riui,
 Qui trepidat dulci per mearura sono.
 Impulit in nitidas Galateam Cynthia Lymphas,
 Dulceq; subridens talia voce dedit.
 Tu similis Nympha incessu, tu fronte comisq;
 Te decet ut Nympham ludere fontis aqua.
 Illa pedes atque vda caput, se protinus vnda
 Extulit, & mirus fulsit ab ore nitox.
 Sic madidis Aurora genis è fluctibus exit,
 Portat & humenti crine decora diem.

DVM luget Galatea Lycum miserata iacentem,
 Cui modo dente ferox discidit inguen aper.
 Illius effusi rutilant ut fila capilli
 Aurea queis nobis retia nectit amor.
 Atque genis decus adiungit qui defluit imber,
 Non secus ac pulchris roscida gutta rosis.
 Sic fustis formosa comis te flemit Adoni
 Cypria, sic vdis conspicienda genis.

AEGLES DICTVM.

URYDAMAS suo florenti deperit Æglen;
 Et placidam gremio nocte silente fouet.
 Dumq; cupit dulces Veneris decerpere fructus,
 Et desiderio fixa puella pari est.

Deficit

Deficit infelix puer horti in limine primo,
 Et iacet ut custos languidus ante fores.
 Tunc Ægle irridens Miser, ah, miser, inquit, amator,
 Inter aquas sitiens Tantalus alter eris.

UR, Lalage, mea vita: meos contemnis amores?
 Cur fugis è nostro, pulchra puella, sinu?
 Ne fugias, sint sparsa licet mihi tempora canis,
 Inq; tuo roseus fulgeat ore color.
 Aspice, ut intextas deceant quoque flore corollas
 Candida purpureis Lilia mista rosis.

ESTIVA i, colli & le campagne intorno
 La primavera di nouelli honori,
 Et spiraua soau Arabi odori,
 Cinta d'herbe & di fronde il crin' adorno.
 Quando Licori al' apparir del giorno
 Cogliendo di sua man porporei fiori
 Mi disse, in guiderdon di tanti ardori
 A te li colgo, & ecco i te n'adorno
 Così le chiome mie soauemente
 Parlando cinse, e'n sì dolci legami
 Mi strinse il cor, ch'altro piacer non sente
 Onde non sia già mai che più non l'ami
 De gli occhi miei, ne sia che la mia mente
 Altra sospiri deslando, ò, chiami.

R 2

IDEM

IDEM LATINE:

VER tepidum viridi vestibat gramine colles,
 Lataq; pingebat prata colore novo.
 Floreq; odorato deuinctum tempora, odores
 Spirabat, quales huc rate portat Arabs.
 Cum veniente die flores mihi rore nitentes
 Decerpens molli pulchra puella manu.
 Hos inquit, mea dextra legit tibi premia amoris
 Iamq; isdem crines implicat ecce tuos.
 Hanc ubi purpureo dulcem vocem edidit ore
 Mi cinxit sermo versicolore caput.
 Sicq; meos placido sensus desinxit amore
 Ut cupiam nullam me soluisse diem.
 Illa igitur posthac oculis mihi carior ipsis
 Fixa erit aeternum pectore sola meo.

SOME per l'ampio Ciel girando il Sole
 D'ardenti raggi il suo bel carro adorno
 In un' hora in un punto à noi far giorno
 Atrui lasciar in atra notte suole:
 Così vai con le luci al Mondo sole
 Que amor sempre scherza e fa soggiorno,
 In un giro di chiaro e scuro intorno
 Fate, ond' altri gioisce, altri si duole.

Ei

Ei desta herbette e fior ne' prati, e voi
 Ne le menti à mortali alti concetti,
 Ei del ciel, voi del secol nostro honore.
 Dunque se de bè rai vostri gli effetti
 Possenti agguaglian quei del Sol, fra noi
 Donna sete il maggior almo splendore.

IDEM LATINE.

AETHERA Sol radijs percurrrens tempore eodem
 Fert illi iubar, hunc deserit in tenebris.
 Tu quoque nos oculis percurrrens, tempore eodem
 Lucem alijs affers, lucem alijs adimis.
 Hinc se felicem dicit, quem lumine lustras,
 Quem spolijs, miris se miserum esse modis.
 Sol varios flores, è pratis elicit, at tu
 Divinos sensus elicis ex animis.
 Inter sidereos vnus sol emitet ignes,
 Inter virgineos tu quoque sola choros.
 Ergo tibi e soli si par permissa potestas,
 Sol alter nobis pulchra Licoris eris.

AD IUVENES.

DUM cana Iuvenes e Puellula coma
 Abest, nec os senectæ rugis exarat
 Dum prata vernant picta floribus novis

Nec

*Nec flexa Acanthi colla ponunt languidi,
Vna ite, & aureum recentibus caput
Honore veris implicate flosculis,
Herbis & ungue colligendis suauibus
Miscete suauia. Hoc luventas imperat
Et ver nouum, Quid ergo vos moramini?
Frustra increpabitis moras, cum vos decens
Color calorq; feruidus reliquerit.*

AD HIPPOLYTVM COSTAM

PICTOREM.

*Vae tibi COSTA feram pro tali do-
na tabella,
Qua mire sensus oraq; nostra refert?
Nam cum turparit faciem. mihi lan-
guida ruga,
Et sparget canis alba senecta caput,
Tunc etiam tenera per telanugine mentum
Signabit primo flore funenta mihi.
Cumq; in perpetuam mors iam mea lumina noctem
Clauserit, inuita morte superstes ero.
Sic utinam celebrata meo tua carmine virtus
Viuat ab extincto clarior usque rogo.*

DE

DE NEAERA OB VIM ILLATAM
se in fluuium deijciente.

*VM patrijs Olli inripis comitata sorore
Virgineo viclas ungue Neera legit.
Prosperit hanc lycidas stimulisq; agitatus
Amoris*

*Detinet, ac Veneris dulcia dona rapit.
Illa verrecurdi polluto flore pudoris
Certa mori, est inquis, viuere turpe mihi
His dictis, nullo leti tardata timore
Se fluuij in rapidas precipitauit aquas.
Fert soror auxilium, ripa demittit ab alta
Funem, sed forti reijcit illa manu.
Et repetit fauces cum iam iam clauderet vnda,
Viuere turpe mihi est mortis honesta dies.
Sic leto se sponte dedit sub flore iuuenta,
Tantum illi cura virginitatis honos.
Huic cedat, sibimet tenero, qua pectore ferrum
Condidit, amisso flore pudicitia.
Forstian optauit Lucretia sanguine tincta
A se crudeles abstinuisse manus.
Hac certe stabat medijs interrita in vndis,
Et nigro in mortis limine fortis erat.*

AD

AD GALATEAM.

VC ades ò Galatea precor, mea rura reuisce,
Huc cita formoso lux mea curre pede.

Tu quoties nostros spatiaris lata per agros,
Rore viget, vario flore renidet humus.
Nunc irata meos quoniam tu despicias agros,
Rore caret, nullo flore nitefcit humus.
Nuda genu, fontis tremula cum ludis in vnda,
Dat saliens dulcem Lympha per arua sonum.
Nunc quia te fontis vitrea non abluis vnda,
Non resonat fugiens per vada riuus aquis.
Nec tibi qua lata certabant voce volucres,
Dant ullos liquido gutture vt ante modos.
Et modo qua syluis spirabat leniter aura,
Sylvarum umbriferas non mouet vlla comas.
Te sine cuncta silent, sine te sunt omnia muta,
Et nostri nullus te sine ruris honos.
At mea vita iterum placida si fronte redibis,
Et mea lustrabis lumine rura tuo.
Spirabunt tenues aura, tellusq; virebit,
Fons saliet, picta dulce querentur aues.

AD EANDEM.

ICTA redis tandem blandis mea vita querellis,
Aduentu exultat villula nostra tuo.

Te

Te redeunte simul redeunt decora omnia ruris,
Et simul amissus iam redit omnis honos.
Huc magno Jove digna veni, non vlla per herbas
Tam nitido incedens ore puella micat.
Te focus atque vnà charites comitantur euntem,
Et rutilam veneris fert puer antè facem.
Non est tam celebri nympharum cincta corona,
Cum faciles agitat pulchra Diana choros.
Assurgit tibi iam passim viridissima sylua,
Et præter solitum purior vnda salit.
Jam veris reditusq; tui prænuntia mulcet
Æthera, & aureolis se implicat aura comis.
Vndiq; incundoridens tibi fragat odore,
Et vario tellus picta colore nitet.
Namq; pedem quocumq; moues, & lumina flectis,
Sternit odorato ver tibi flore solum.
Ostentansq; bonis vestitos frugibus agros,
Flaua tibi necit spicea ferta Ceres.
Mitia & Autumnus plenis fert poma canistris,
Promittens plenis dulcia vina cadis.
Sola fugit deformis hyems adoperta tenebris,
Non potis est vultus lumina ferre tui.
At volucres circumuolitant mea rura frequentes,
Nec querulos edunt, vt prius ore modos.
Sed latos dant voce sonos, tolluntq; canoro
Certatim laudes gutture ad astra tuas.

S

Et

Et tibi balat ovis distentis lucida mammis,
 Et tibi plena thymo dulce susurrat apis.
 Te Dryades Satyriq; simul, Fauniq; saluant,
 Te Deus Arcadia, te nemus omne canit.
 O te felicem, largo tibi copia cornu
 Fundit opes, proprium dat Venus alma decus.
 Juppiter haud ulli tribuit tot dona puella,
 Tot bona non ulli facta dedere viro.
 Solus ego in terris sum te felicior ipsa,
 Cum placidam foueo te Galatea sinu.

AD EANDEM.

UR viridi ò Galatea nimis confisa iuuenta
 Aversa nostras despicias aure preces?
 Spes longas refecare brevis nos edocet annus,
 Vtq; repente cadat quod nitet, ore decus.
 Ecce breui tellus florescit vere, nec aetas
 Falce diu segetes lata per arua metit.
 Nec caput Autumnus mox longior impedit vuis,
 Pomaq; frondiferis detrahit arboribus.
 Hunc sequitur glacialis hyems adoperta pruinis,
 Pigra gelu, hirsutas & niue cana comas.
 Sic iam subrepet canos hirsuta senectus
 Deformis, rugis horrida, victa situ.
 Et quam nunc Iuuenes optant pueriq; senesq;
 Non ulli fueris iam cupienda viro.

Ergo

Ergo iucundi dum florida temporis atas
 Ver agit, inq; tuis stat Venus ipsa genis,
 Vtere, vt asidue flumen, sic labitur annus,
 Vnda nec vlla redit lapsa, nec vlla dies.

DE LYCO ET PHYLLIDE.

N medio se ponte Lycotulit obuia Phyllis,
 Quem subter rapidi labitur vnda Padi.
 Hanc Lycus ardebat, qua visa pallet & horret,
 Nec valet ad blandas fingere verba preces.
 Mox veneris stimulis magis ac magis actus acutis,
 Suspirans querula talia voce dedit.
 O Phyllis formosa mihi me carior ipso,
 Cur lacrymis numquam nec prece victa mea es?
 Vror ego infelix, vror noctesq; diesq;
 Asidueq; meo pectore flamma furit.
 Sola potes nostra sedare incendia mentis,
 Me tamen in tantis deseris ipsa malis.
 Huc ades, & nostro finem iam impone dolori,
 Perpetuus frangit pectora nostra dolor.
 Plura Lycus dicturus erat, sed ferrea virgo
 Vt prius aversa respuit aure preces.
 Atque ait, Hinc praeceps fluium te deijce in altum,
 Confestim flammam obruet vnda tuas.
 Aptior hac non vlla tuo est medicina dolori,
 Nam ponit vires ignis in amne suas.

S 2

Protinus

Protinus his dictis heros incensus amaris,
 Hac secum audendum est: omnia vincit amor.
 Spumantemq; animosus equum quem forte premebat,
 Concutit, & saltu gurgitis ima petit.
 Mox euectus equo impavidus caput extulit undis,
 Atque ait, in medijs ecce peruror aquis.
 Affer opem, tu namq; vales restinguere flammam,
 Hi latices igni dant alimenta meo.
 Dum Lycus hac repetit, vultuq; in virginis haret,
 Nec dum etiam tutum per vada currit iter.
 Suspirat Phyllis, guttisq; cadentibus ora
 Spargit, & intentam condit in aure preces.
 Atque haurit medio natas e flumine flammam,
 Nec mirum, e medijs fluctibus orta venus.
 Jam pectus ferit usque manu, laniamq; capillos
 Mentis inops, roseas & notat ungue genas.
 Vosq; ait o nympha, choreas qua ducitis amne,
 Vos precor auxilium ferte repente Lyco.
 Est puer ille meus, pueri succurrite nostro,
 Huic si fertis opem, vos mihi fertis opem.
 Vos ego Naiades; colui si semper honore,
 Quas penes est huius fluminis imperium,
 Iam faciles tenero supponite brachia mento,
 Ne tam pulchra niger occupet oraliquor,
 Ab puer infelix, ergo mea sidera ocellos
 Ante diem tenebris mors premet atra tuos?

Ergo

Ergo puer prima per memoriere iuuenta?
 Ergo erit interitus vox mea causa tui?
 Si cadis ipse, cadam, similis mors auferet ambos,
 Namq; dabo fluuiis, me quoque precipitem,
 Nec lymphis iactata tibi comes ire negabo,
 Quando aliter nequeote mea vita frui.
 O Nympha si nulla mea vos cura salutis
 Tangit, nosq; volunt numina magna mori.
 Piscibus ereptos saltem nos sistite ripa,
 Atque aliquis condat nos miseratus humo.
 O utinam mihi cum puero commune sepulchrum,
 Atque sit aeternum mistus uterq; cinis.
 O potius mihi cum puero commune cubile,
 Coniugij & stabilis vincula nectat amor.
 Audiuerunt preces nympha, licet ima tenerent
 Gurgitis, & latos deseruere choros.
 Et puerum qui fessus aquis errabat in altis,
 Certatim rapidis eripuerunt vadis.
 Te Lyce cum Phyllis seruatum vidit ab undis,
 Cui prope iam extincto masta dabat lacrymas;
 Currit, & ingenue non iam suspensa pudore,
 Venit in amplexus lata repente tuos.
 Oscula & amplexu permiscet dulcia dulci,
 Et dedit hac dulci dulcia verba sono.
 Non hac vlla dies visa est mihi nigrior umquam,
 Candidior nituit hac mihi nulla dies.

Parce

*Parce mihi quæso mea lux errasse fatenti,
 Grandem meo fateor decidit ore nefas.
 Iam tua sum, tuæ semper ero, mihi vivere tecum,
 Dulce erit, et tecum mi quoque dulce mori,
 Talia dum loquitur, pueri membra humida tergit,
 Quæ post ipsa suis fletibus usque rigat.
 Namq; timet tanti fuerit quod causa pericli
 Ne flammæ aliò transferat ille suas.
 Virginis hoc etiam timor auctus, quod Lycus ullos
 Latitia plenus non dabat ore sonos.
 Tum vero volucris pueri penetrabile telum
 Sensit, et ardentem corde puella facem.
 Sensit, et extemplo curis ut gaudia semper
 Misceat, et dulci melle venena puer.
 Sic victæ est Phyllis virtute et fortibus ausis,
 Vincere quam blanda non potuere preces.
 Ergo quisquis amat magnis se offerre periclis
 Audeat, audenti nam fauet acer Amor.*

IN DIEM FESTVM.

*HÆC nos lata dies et noster Flaccus amici,
 Tristitiam è tota pellere mente iubet.
 Hanc risu cantuq; decet nos ducere noctem,
 Ducere et annofo pocula plena mero.
 Tu mihi, quæ Bacchus donat, ser munera Horati,
 Camina tu suavi diuide Longe lyra.*

Tuq;

*Tuq; Fabi memora nobis suspiria amica,
 Et tibi quæ dulcis vincula neclit Amor.
 Detegat Ascanius geminos, quibus vritur, ignes,
 Indicet et felix iam sua furtæ mihi.
 Nec pudeat te Paule tuos narrare calores,
 Si qua tuo tacite pectore flamma furit.
 Nec tu nobile opus Gabriel nunc volue Platonis,
 A te sint hodie scripta seuera procul.
 Et mihi fabellas referat Romanus amiles
 Julius, et risus omnibus excutiat.
 Vos famuli alterno terram pede pellite, et omnes
 Certatim è magnis promite vina cadis.
 Castaneasq; simul cineri supponite molles,
 Ingerite et large grandia ligna foco.
 Atque mero penitus tumefacti dicite Bacchum,
 Euohe Bacche pater nunc mea tecta sonent.
 Non aliam vitam, aut mores nox postulat ista,
 Sint sale, sint latis omnia plena iocis.*

DE GALATEA.

*SIDEREAS agit at choreas cum Phæbus Olympo,
 Inuehitur roseis conspiciendus equis.
 Virgineos Galatea choros cum ducit in agris,
 Aureolo incedit conspicienda pede.
 Sunt Phæbo intonsi crines et lata Iuuentus,
 Et clarus propria luce nitente micat.*

Candi-

*Candida colla tegit nostra coma longa puella,
 Purpureaq; nitent ore micante gena.
 Inter se similes ambo (mirabile visu.)
 Lac ipsum lacti non magis est simile.
 Sunt quoque dissimiles ambo (mirabile dictu)
 Lux ipsa est nocti non magis dissimilis.
 Ille inbar, gratumq; diem mortalibus affert,
 Hac mihi fert tenebras, hac mihi fert lacrymas.
 Ex Erebo manes imos ille elicit herbis,
 Me viuum ad manes hac oculis adigit.
 Tu me, non alia mens est sanabilis arte,
 Aspice, et tantis eripe Phoebe malis.
 Quid sit amor non te latet, et tibi gramina nota,
 Queis animi morbos pellere saepe soles.
 Sic iam non certet tecum plaudente chorea,
 Sic cedat radijs, sic Galatea comis.*

AD GALATEAM.

SOL veluti Galatea tui dant lumen ocelli,
 Vnde puer promit spicula, et vnde faces.
 Cumq; auro nitidi certant fulgore capilli,
 Dulcia qui collo vincla fuere meo.
 Purpureisq; rosis non cedunt bella labella,
 Qua mihi diuino nectare tinxit amor.
 Lacteolq; niuem superant candore papilla,
 Qua me iam pridem surripuere mihi.

Si

*Si possent animi nostro quoque Carmine sensus
 Diciet huic faciles quos tribuere Dei,
 Pace Tibulle tua, non tu me notior esses
 Nec tua flamma meo clarior igne foret.*

AD FELICEM VRSINAM
 C O L V M N A M.

*FELIX nimium felix, prope Tibridis
 undas,
 Qua nixeo incedis nympba superba
 pede,
 Vitis ut est ulmo, sic tu coniuncta Co-
 lumna es,
 Qua Boreas, et Cauri despicit alta minas.
 Vtq; illa è gremio gemmas fecunda ministrat,
 Dulceq; dat Bacchi nectar, et ambrosiam,
 Tu quoque sic natos, quibus est patris insita virtus,
 E casto fundis dulcia dona finis.
 Hinc te iure vocat Felicem Roma, tuoq;
 Quod nitet è roseo regius ore decor.
 Ecce tibi in terris cedit quacumq; puella
 Fulget, et in calo maior et vrsa minor.*

(643)
 (643)

T

AD

AD PHILIPPVM GVASTAVILLANVM
CARDINALEM.

OSTQVAM, siderèi cui credita clavis
Olympi,

Grande tibi rerum pondus habere dedit,
Cur animum vigil assidue, mentemq; fa-
tigasq;?

Cur requies oculis non datur ulla tuis?
Subtrahit ingenti se fortis sepe labori
Miles, ut in Thracas fortior arma ferat.
Lumina dat somno nocturnis rusticus horis,
Ut noua lux redijt, vomere findit agros.
Quiq; procellosum metitur remige pontum,
Cessat, ubi celerem fert leuis aura ratem.
Tecta volat circum, perq; aera ludit hirundo,
Sub trabe cum mirum sedula finxit opus.
Sol fessos quoque pascit equos, ubi sidera surgunt,
Quo valeant longas ocys ire vias.
Cumq; diem per inane vehunt, tum Luna quiescit,
Vettaq; noctuagis mox nitet alta rotis.
Tu quoque nonnumquam sepone negotia, et horto,
Rureq; iucundos dege Philippe dies.
Frigus ubi suavi nunc mordet corpora sensu,
Et canis astiferi fessa calore leuat.

Bacchus

Bacchus ubi dulci perfusus cornua musto
Imperat, ut celeri pressa sit vna pede.
Te vocat huc Marcus, qui fecit ut inclyta virtus
In toto sancti nota sit orbe senis.
Qui tunc in folio nunc fulget auunculus alto,
Et quo iura vigent Principe, et alma Fides.
Illum etenim studio ardenti super athera vexit,
Et fuit optati plurima causa boni.
Huc igitur venias, tam cari temnere amici
Te surda assiduas non decet aure preces.
Ecce suas tibi diuitias ille explicat omnes,
Ut cultu accipiat te sua villa sinu.

Caro,
d'Al-
tèps.

PEDAGOGVS AD DISCIPVLOS

qui eum interpretantem Ciceronem
grauatè audiunt.

VERBA licet Iuuenum quibus est mens
in scia recti.
Sibilet, et crepitum, dent sine fine
pedes.

Nostra tamen vestras vox ferrea verberat aures,
Explico diuinum cum Ciceronis opus;
Illa pedum superat sonitus et sibila vincit,
Nam veluti tonitrus ore sonante tonat.
Sic tuba terribili strepitu loca concaua complet
Sic sonat è summo quæruiit vnda iugo.

T 2

Tym-

*Tympana sic reboant, sic cornu mugit in antris,
 Aetnaq; flammaram cum vomit ore globos.
 Non secus iratum scopulos circumgemit aquor
 Non aliter Æaurus per nemora alta fremit.
 Turba igitur sileas, frustra irrequieta laboras
 Nullus ab officio me reuocare potest.*

AD VESPASIANVM

GONZAGAM.

*VM leni regis imperio, frenoq; coerces
 Credita virtuti Regna beata tua.
 Et vigil egregio te tollis ad astra labore
 Cui Rex Hesperia premia digna parat.
 Est mihi dulce seni vitam traducere in vrbe,
 Pax vbi, & alma fides, usq; in honore viget.
 Meq; inuat grauib; seclusis pectore curis,
 Fortuna instabilem cernere mente rotam.
 Et metiri oculis Regum tecta alta potentum
 Diruta, qua potuit soluere longa dies.
 Ecce iacent aquata solo Capitolia, & arces,
 Qua terris prisco tempore iura dabant.
 Ecce Arcus Phrygijs nixi cecidere columnis,
 Sape triumphantes quos subiere Duces.
 Et perijt tandem Romana potentia bello
 Cognita, qua volucres sol agit almus equos.*

Et

*Et fors anruet immensi eras machina mundi,
 Qua iam iam flammis forsitan vsta cadit.
 Omnia fert secum fugiens opera inelyta tempus,
 Et nos post cineres mors facit aqua pares;
 Cum domino seruus tumulto, cum diuite pauper
 Et puer & iuuenis cum sene mistus erit.
 Sic permista solent exarbore dulcia acerbis
 Decutere insano flamine poma Nocti.
 Sic quoque falce novos flores per prata colonus
 Et qui iam ponunt languida colla, secat.
 Vno etiam feriunt ictu turreseq; superbas,
 Agrestumq; humiles fulmina dira casus,
 Quid Gonzaga iuuant igitur nos sceptras? quid aurum?
 Quidve peregrina, quas dedit Indus, opes?
 Quidve rota aurata profunt? quid eburneus axis?
 Qui spolia ingenti parta labore vebit.
 Quidve coronatis percurrere puppibus altas,
 Sanguine quas victus tinxerat hostis, aquas?
 Cum victore simul victus rate veletus eadem
 Post obitum, stabit iudicis ante pedes.
 Hac exempla docent nos alto spernere vultu
 Quod mare, quod tellus continet ampla sinus.
 Et toto colere ex animo, qui munera nobis
 Aurea caelesti missus ab arce tulit.*

IN

IN FONTEM CAPILVORVM,
qui est Romæ in Campo Martio.

Ac pueris Lupa dulcè dedit non saua
gemellis

Sic vicine Lupus dat tibi mitis aquam.

Qua fluit assidue, qua lacte est dulcior ipso,

Purior electro, frigidiorq; niue.

Hinc igitur Lymphas bene tersa sedulus urna

Et puer & luuenis portet, anusq; domum.

Fonticulo prohibentur equi, prohibentur aselli,

Nec canis hinc fædo, nec caper ore bibit.

IN EVNDEM,

VSSIMVS armentum procul esse à fonte, gre-
gemq;

Ne pede perspicuas, ore ve turbet aquas.

Quaq; fluit vicine tibi & fert commoda cursu

Exiguo cupimus largius unda fluat.

Vt possis nitidos latice maioribus urnis

Nulla interposito tempore ferre domum.

IN EVNDEM.

INC coquus haurit aquam, qua tergit vasa
culina

Et reddit nitido splendor a vitro.

His

His etiam Lymphis vituli nunc frusta tenelli
Nunc Leporem aut hadum supposito igne coquit.
His quoque sepe lauant nostri famuli ora manusq;
Sed raro hinc, dulcis sit licet unda, bibunt.

IN EVNDEM.

INC virgo gelidum fontem sitientibus offert

Hinc sua letitia dulcia musta pater.

Hos igitur latices aut hos pleno hauriat ore,

Qui sitit, aut mistis pellat utrisque sitim.

Namq; loci dominus numquã quibus arida lingua est,

Virginis aut Bacchi clauē recondit opes.

Quin quo dulce merum possit dare largius, optat

Vt fluat assidue, fontis ut unda fluit.

IN EVNDEM.

VICINIS Lupus ore suis fert virginis undas,

Sed procul edicto stet pecus omne iubet.

Ast ego virgineas etiam vicina Lymphas

Do tibi, & è nostro lactea dona sinu.

Et sino ut hinc aries & sus et corniger hircus

Et bibat irriguas bos & asellus aquas.

Nec lex vlla vetat, quin telas fonte puella

Abluat, & patinas sedula tergat anus.

IN

HIPPOLYTI
IN EVNDEM.

NIL mirum, puer in nostro si penniger horto
Et simul has virgo candida seruat aquas
Virgo et amor bene conueniunt, pulcherrima rerum
Virginitas sancto nil sine amore valet.
Unanimes igitur vigilant, nec fontis honores
Auferat, aut undas turbet iniqua manus.

Ex hoc fonticulo sitiens bibat usque viator.
Frigida perpetua est pura salubris aqua.

Qua fugit unda meo tenuis de fonte, perennis
Atque salutifera est persimilisque vitro,
Sitque licet gelida ut glacies, seu sarius ardet
Aera, seu durum nix tegit alta folum?
Non unquam tamen aut stomacho capitine bibentis
Obsuit, hinc igitur qui sitit usque bibat.

IN FONTEM QUI EST ROMAE
AD PONTEM AELIUM.

VT Lupus in Martis campo mansuetior agno
Virgineas populo fauce ministrat aquas:
Sic quoque perspicuam cui virgo praesidet undam
Mitior hic haedo fundit ab ore Leo.
Nec mirum, Draco qui toti pius imperat orbi
Exemplo placidos reddit utrosque suo.

L A E L I I

L A E L I I C A P I L V P I
C E N T O N E S
E X V I R G I L I O .

R O M A E,

PERMISSV SVPERIORVM.

LECTORI.

AELII Capilupi viri doctissimi Centones quos diu desiderari necesse fuit, ad te tandem reuertuntur. Utinam ille aut ad Virgilij, versus non ita se adstrinxisset, aut non tam soluto seculo floruisset. Multa scripsit vt illa tempora ferebant licenter, poetarum etiam more. Centonum quoque coactus legibus nonnulla Virgiliana vsurpauit verba, quibus nobis interdictum est. Hæc quamquam non essent Lælij ipsius, sed temporis, & facultatis vitia, tamen nostri seculi grauitas minime ferenda esse censuit. Quare opus illud cæteroquin ingeniosissimum ex auctoritate Superiorum Iulij Capilupi eius nepotis eximij ingenij viri opera & studio quàm maxime fieri potuit expurgatum est. Si qua in eo verba sunt reliqua à nostræ religionis more quæ aliena esse videantur vt fata, fortuna, Dij, Diui, Iuppiter, Mars, Venus, & alia huiusmodi meminisse nos oportet primum Virgilij esse verba, deinde posse per allegoriam aliter accipi, atque proprie significant, Namq; illud vanum fortunæ nomen, modo pro ipsa felicitate, modo pro diuitijs ferè semper positum esse inuenies, sic etiam fatum, pro morte, aut casu, Vota quoque pro desiderijs vel precibus, diuos item & deos pro ipsis Sanctis, quale est illud, Cura tibi Diuum effigies & templa tueri: Sanctorum enim imagines intelligit, & nonnulla alia his similia, quæ immutari minime queunt, cum Centonum leges non hæc facile patiantur. Propterquam difficultatem factum est vt annorum viginti quinque ferè spatio hi Centones interdicti extiterint. Hoc volebam Lector optime necius ne esses. Vale.

IOA-

IOACHIMO BELAIO
ANTONIVS POSSEVINVS

MANTVANVS. S. P. D.

OMNIVM omnino qui aliquid in lucem edunt duo genera sunt, alterum eorum à quibus res ipsæ inueniuntur, alterum illorum, qui quod dicturi sunt aliunde assumunt: atque hoc genus in duas partes rursus distributum est, nam aut qui ab alijs res accipiunt, eas suis verbis exponunt, aut ad sententias suas aliorum verba transferunt, atque traducunt, quod quidem pertinet ad eos, qui Centones conscribunt, quo in genere ita mirabilis fuit Lælius Capilupus, vt facile omnium expectationem vicerit, ac superarit. Nam cum plerumque de rebus ab antiquorum ætate remotissimis agat, eas tamen ita Virgilij carminibus tractat, atque complectitur, vt ne ipsum quidem Poetam supra potuisse existimem. Nam & in dispositione sententiarum, & ordine, & in coniungendis, ac quasi conglutinandis versibus, qui in Virgilij libris maximo interuallo inter se disiuncti sunt, illud est omnium iudicio consecutus, vt perpetuum potius, & continens scriptum, quàm vndique collectum, & comportatum videatur: in quo viri illius memoriam, & acie iudicium soleo sæpe admirari, qui res tam dispersas in vnum locum cogat, easq; ita collocet, vt media primis, extremis prima respondeant. Ac vt perfectus fictor, qui ex diuersissimis lapidibus opus egregium fingit, emblemateq; componit, sic ille ex omnibus Virgilij locis, quæ ad suam sententiam in primis facerent optima quæq; excerptis, atque libauit, unumq; hoc corpus confecit. Scio autem nonnullos ad hoc scribendi genus se contulisse, in quorum numero apud Græcos

V 2 fuit

fuit Eudocia, apud Latinos Proba Falconia, & Aufonia, sed quantum in eo profecerint, aliorum sit iudicium. Illud quidem nec dubitans affirmaverim. Lælio non modo in hac re non præstantiores fuisse, sed vix fortasse pares. Nam ut de Aufonio loquar, cum hic de rebus ipsis ageret, de quibus à Virgilio ante tractatum fuit, facile ille fuit ad id quod sentiret Poetæ carmina accommodare, quod huic minime contingit, longè enim alia notio subijcitur his scriptis, atque illa, quæ Virgilianis subiecta est.

Cum igitur hos Centones sæpissimè legissem, prospicere hunc librum si ederetur iucundissimum omnibus, fore, Lælium rogavi qui mihi potestatem daret ut eum emitterem, quod cum ille ut solet, humanissimè mihi permisisset, nihil mihi antiquius, aut longius fuit, quam ut in manus hominum exiret, etenim præter voluptatem & admirationem, quam ex eo qui vis percepturus fuisset, non mediocre commodum me adepturum sciebam, neque enim dulcius quidquam aut iucundius mihi accidere poterat, quam ut illius scripta proferentur, quem præterquam quod cum eo summis benevolentia & amicitia vinculis sum coniunctus, deinde non modo ob caritatem patriæ quæ illi cum multis est communis, verùm etiam ob singulares eius virtutes summo semper amore sum profecutus. Præterea illud mihi maximo usus futurum videbam, cum ob hanc causam aditum mihi ad te patefacerem, gratiamque tuam quodammodo aucuparer. Tu enim is es, qui & summa virtute præditus, & omnibus literarum studijs ornatissimus Lælij Capilupi scripta es adeo admiratus, ut cum ne illum quidem virum de facie cognosceres, mirificè tamen amares & coleres, quod cum illius ingenio, tum tuæ humanitati & animo ad studia propenso tribuitur. Adeo in humanis animis studia paria possunt, quæ quod sunt liberaliora, eò magis homines inter se quibusdam vinculis devinciunt, & obstringunt. Quibus rationibus adductus statui hunc librum ad te mittere, quod scirem apud neminem in loco meliore aut honestiore esse posse. Cum enim semper otium, & tempus in discendo contri-

contriveris, tum summo illi Cardinali es sanguine, in quo non facilè iudices utrum mœurs à disciplinis, an à moribus disciplina illustrentur & ornentur. At meum quidem consilium tibi probatum iri confido, manusque hoc te qua semper consuevisti humanitatè accepturum, quod certè ab animo tui observantissimo proficitur, tibique defertur. Reliquum est ut nos diligas: Vale.

IVLII ROSCII HORTINI.

 AELIVS hac celebri redimimus conditur
urna,

*Fama volat cuius docta per ora virum,
Vivere si Musae sacris dant vatibus: huic bis
Musarum raro munere vita datur.
Hoc bona posteritas grato debebit Iulo,
Per quem Phoenicis more revixit Auns.*

LAELII CAPILUPI EPITAPHIVM EX VIRGILIO.

A IVLIO EIVS NEPOTE.

G. 3. RIMVS ego in patriam, modulatus arum- Ec. 3.
dine Musam

- Æ. 10. *Fatidica Mantus, cecini sub tegmine fagi* G. 4.
Æ. 10. *Facta Patrum laudes, quondã dum vita manebat;* Æ. 1.
Æ. 10. *Stat sua cuiq; dies; facilis iactura sepulchri est;* Æ. 2.
Æ. 6. *Sed mea me virtus superas evadere ad auras* Æ. 6.
Æ. 10. *Et dedit, aeternumq; tenet per sacula nomen.* Æ. 6.

LAELII

L A E L I I C A P I L V P I
C E N T O N E S E X
V I R G I L I O .

Centio I.

A D V I R T V T E M .

- G. 2. *Decus ò fama meritò pars maxima
nostra*
- Æ. 5. *Gratior & pulcro venies in corpore
VIRTUS.*
- Æ. 7. *Semine ab ætherio, magnum &
memorable nomen,*
- Æ. 7. *Europa atque Asia, nam te dare iura loquuntur*
- Æ. 1. *Omnibus errantem terris, huc dirige gressum*
- G. 3. *Aera per vacuum pernicious ignea plantis*
- Æ. 7. *Vel mare per medium fluctu suspensa tumentis,*
- Æ. 8. *Adsis ò tantum, atque animis illabere nostris*
- Æ. 6. *Alma precor, magno laudum percussus amore*
- Æ. 6. *Noctes, atque dies supplex tua nomina posco,*
- Æ. 1. *Da facilem cursum, da famam. extendere factis*
- v. Car- G. 2. *Carminibus Patrijs super et Garamãtas, et Indos*
- minib. Æ. 4. *Oceani finem iuxta, Solemque cadentem,*
- Virgi- lij Æ. 3. *Te sine nil altum mens inchoat, en age segneis*
- lii Æ. 9. *Rumpe moras omnes, audacibus annue ceptis,*
- tuani. Æ. 9. *Huc ades, insani feriant sine litora fluctus*

Et

- Æ. 3. *Et si quid cessare potes requiesce sub umbra*
- Æ. 2. *Mecum una in sylvis, susceptum perfice manus: Æ. 6.*
- Æ. 9. *Nulla meis sine te quaretur gloria rebus*
- Æ. 1. *Carmina nulla canã magnã Mauortis ad urbem, Æ. 8.*
- Æ. 11. *Immunitem tanti belli, tua maxima cura, G. 4.*
- Æ. 10. *Ipsa immota manet, spectatque interrita pugnas: Æ. 2.*
- Æ. 11. *Hos inter motus, atque hac certamina tanta, G. 4.*
- Æ. 7. *Arma inter Regum, atque horrètes Marte Latinos: Æ. 10. Cum 2*
- Æ. 8. *Salve vera Iouis proles, mea maxima cura, Æ. 1. Caro-*
- G. 1. *Quæ Thuscũ Tyberim, et Romana palatia seruas, Imp-*
- Æ. 1. *Ecce ferunt nympha calathis tibi lilia plenis, Ec. 2. Sene*
- Æ. 6. *Pars pedibus plaudunt choreas, te maximus orbis G. 1. obfide*
- Authorem frugum, tempestatumque potentem. Henti*
- Æ. 1. *Ante aras plena supplex veneratur acerra: Æ. 5. co 1.*
- Æ. 5. *Salve magna parens frugum, tu sceptrâ, Iouemque Æ. 10. Rege*
- Æ. 11. *Concilias, tu das epulis accumbere Diuum; Gallie*
- Æ. 1. *Pastores ouium, & magna inter premia ducis: Æ. 11. defen-*
- Æ. 6. *At genus antiquum terra Titanta pubes*
- Æ. 9. *Te duce deiecti fundo voluntur in imo, Æ. 6. deren-*
- Æ. 4. *Calicolum regi direxti tela, manusque, Æ. 5. tur.*
- G. 1. *Cum pater extructos disiecit fulmine montes*
- G. 1. *Et coniuratos calum rescindere fratres*
- G. 3. *Vulneribus crebris stygias detrusit ad undas, Æ. 7.*
- G. 4. *Et caligantem nigra formidine lucum,*
- Æ. 4. *Pallentis umbras Erebi. Te ianitor orci*
- Æ. 8. *Te stygij tremuere lacus, tu crestita maclas Æ. 8.*

Prodi-

- Prodigia, & vastum Nemea sub rupe leonem*
 A. 10. *Alcida comes usque, graues dum terra labores*
Præbuit, irarumq; omneis effudit habenas A. 11.
 A. 7. *Sauæ Iouis conuix, tot iam labentibus annis* A. 1.
 G. 2. *Imbellem auertis Romanis arcibus Indum,*
 G. 3. *Fidentemq; fuga Parthum, Tyriosq; bilingues;*
 Expul A. 1. *Omnibus exhaustos iam casibus omnium egenos*
 fo ex A. 1. *Romanos rerum dominos in scepra reponis;*
 Italia A. 1. *Ex illo celebratus honos, tibi vota quotannis* A. 14.
 Anni A. 8. *Bis senos cui nostra dies altaria fumant* Ec. 5.
 balc. Ec. 1. *Seruati facimus, meritosq; nouamus honores:*
 Ec. 1. *Quod superest, oro propius tua numina firmes* A. 8.
 Allu- A. 2. *Hanc primū tutare domū, MONTEMq; seuerum,* A. 7.
 dit ad A. 12. *Sit Latium, sint Albani per secula Reges;*
 famu- A. 3. *Hæc casti maneant in religione nepotes.*
 lia, & ad ip- A. 3. *Huc ades & præsens nostro succurre labori,*
 sum P. Ec. 2. *Tu uatem, tu diua mone, dicam horrida bella,*
 M. fu- A. 7. *Magnanimosq; duces, liceat tua dicere facta* Ec. 8.
 hū. 3. cuius A. 4. *Nunc olim, quocunque dabunt se tempore vires.*
 infi- A. 5. *Vix hæc edideram cum circumfusa repente* A. 1.
 gue ē A. 1. *Scindit se nubes, claraq; in luce refulsit* A. 1.
 Mons. A. 12. *Vertice se attollens, Capitoli immobile saxum,* A. 9.
 A. 7. *Contremuit nemo, & requierunt flumina cursus* Ec. 8.
 A. 5. *Aduentante Dea, fugiunt vasto aethere nimbi,* A. 5.
 Ec. 5. *Ipsi lætitia voces ad sidera iactant*
 Intonsi MONTES, respondent omnia sylua
 Huius

- A. 8. *Huius in aduentu deductum, dicere carmen.* Ec. 6.
 A. 9. *Mens agit at mihi, nec placida contenta quiete est;*
 A. 10. *Fatidica Mantus Romana per opida carmen* G. 2.
 A. 2. *Dicam equidem, insano iuuat indulgere labori:* Ec. 6. Cento
 A. 7. *Maius opus, maior rerum mihi nascitur ordo;* A. 7. enim
 G. 3. *Ipse caput tonsa folijs ornatus oliua* A. 7. est ex
 G. 3. *Aonio rediens deducam vertice Musas* A. 7. Virgi-
 A. 6. *Insuetum per iter, referam tibi Mantua palmas,* G. 3. lio.
 A. 1. *Ni frustra augurium vani docuere parentes.*

SALVTATIO KALEN. IANVARI

AD PAVLVM III. PONT. MAX.

Cento I I.

- A. 5. **S**ALVE sancte parens, cali cui sidera parent, A. 10.
 A. 3. **S**Inferniq; lacus, atque alta mœnia Roma, A. 9.
 Ec. 1. *Fortunate senex, si quid mea carmina possunt,* A. 1.
 A. 1. *Semper honos, nomenq; tuum, laudesq; manebunt.*
 A. 7. *Nec tu carminibus nostris indictus abibis*
 A. 1. *Nate patris summi. Nec te memorande filebo* A. 10.
 A. 11. *O decus Italia, magna spes altera Roma,* A. 11. Alex.
 A. 5. *Nomen aui referens. Et quote carmine dicam* G. 2. Far-
 A. 9. *Maie noua virtute puer noua regna petentem?* A. 1. Card.
 Ec. 4. *Tu decus omne tuis, postquam tibi ducitur uxor;* Ec. 8. Octa-
 A. 11. *Cui genus à proauis ingens pluuiyalibus Austris.* G. 3. ui? Far-
 Ec. 5. *Spargite humum folijs, manibus date LILIA plenis* A. 6. nefus.
 A. 8. *Nymphæ Laurentes iuuat indulgere choreis.* A. 9. Noua
 regn. i
 Parmæ
 & Pla-
 cētiz.

X

Omnia

- Marga Ec.7. *Omnia nunc rident, tuq; ò sanctissima coniux* A.10.
 ita Au G.2. *Salve magna parens, geminiq; sub ubere nati,* A.5.
 stria A.3. *Vivite felices ò terq; quaterq; beati,* A.11.
 Caroli A.3. *Et nati natorum, & qui nascentur ab illis.*

v. imp.
 filia, q;
 pepe-
 rit ge-
 mel-
 los.

AD IVLIVM III. PONT. MAX.
 Cento III.

ROMAE PROSOPOPEIA.

- A.4. **F**LAVENTEIS *abscissa comas pulcherrima Ro-* G.5.
 A.11. *Cara mihi ante alias, (ma*
 A.12. *Stabat acerba fremens, Tiberini ad fluminis undã* A.6.
 A.4. *Omnia tutã timens.*
 A.1. *Tristior & lacrymis oculos suffusa nitentis*
 A.5. *Talia dictã dabat.*
 Iul'3. A.11. *O decus Italia, cui nunc cognomen IVLO,* A.1.
 I.M. A.7. *Rex genus egregium.*
 A.1. *Ad te confugio, caloq; ereboq; potentem,* A.6.
 A.12. *Suppliciter venerans.*
 A.6. *Da dextram misera, tantis surgentibus undis:* A.6.
 A.1. *Intonuere poli.*
 A.1. *Una Eurusq; Notusq; ruunt, velut agmine factõ* A.1.
 A.1. *Incubere mari.*
 G.1. *Et scdam glomerant tempestatem imbribus atris*
 G.2. *Fluctibus & fremitu,*
 A.6. *Romanosque tuos stridens A Q V I L O N E procella* A.1.
 A.1. *In vada ceca tulit.*

Ab aq;
 lãe pa-
 dicur
 cõma-
 lum.

Velum

- A.1. *Velum aduersa ferit. Multos seruata per annos* A.8.
 G.3. *Saxa per, & scopulos,*
 A.8. *Relligione patrum, tremet ictibus arca PVPPIS,* A.5. Allu-
 A.6. *Fraxineaq; trabes,* dit ad
 A.1. *Presentemq; viris intentant omnia mortem,* nau-
 A.4. *Eia age rumpe moras,* culam
 A.9. *Rumpemoras, praesens nostro succurre labori,* A.9. S. Pe-
 A.1. *Rursus in arma feror,* tri.
 A.2. *Ardentes clypeos, atque ara micantia cerno,*
 A.1. *Litore Trinacrio.*
 A.12. *Tempestatelorum, & ferreus ingruit imber,*
 G.1. *Ecce inimicus atrox,*
 A.8. *Victor ab Aurora populis, terraq; mariq;* A.10. Rex
 A.10. *Turbidus ingreditur,* Turca-
 A.8. *Ardens arma tenens, pelago decurrit aperto,* rum.
 A.2. *Litora nota petens:*
 A.1. *Fit sonitus spumante salo, circumsonat armis* A.8.
 A.1. *Italiam Italiam:*
 A.4. *Ire iterum in lacrymas, dulcesq; relinquere terras* A.4.
 A.3. *Ecce iterum stimulat,*
 A.12. *Ense sequens, campis omnis diffugit arator,* A.10.
 A.1. *Omnis & agricola,*
 A.10. *Spargitur & tellus lacrymis; crudelis ubique* A.1.
 A.1. *Luctus ubique pavor:*
 G.1. *Hinc mouet Euphrates, illinc Germania bellum;*
 A.1. *Gens inimica mihi,*

X 2

Gens

- Roma G. 3. *Gens effrena virum, tot iam labentibus annis* E. 1.
 direp- ta à E. 3. *(Eloquar? an sileam?)*
 oerma nis an. E. 2. *Corripuere sacram effigiem, manibusq; cruentis*
 1527. E. 9. *Diripuere focos:*
 E. 6. *Ausi omnes immane nefas, ausoq; potiti*
 E. 2. *Aedibus in medijs.*
 Here- tis Lu- tera. E. 2. *Hinc mihi prima mali labes, ignara deorum* E. 1.
 E. 8. *Vana superstitio;*
 E. 8. *Quid memorẽ infandas cades? quid monstra ferarũ* E. 6.
 E. 9. *Nota nimis miseris?*
 E. 12. *Sanguine adhuc nostro recalent Tiberina fluẽta,*
 E. 12. *Sanguine terra madet.*
 E. 12. *Pro Latio obtestor, pro maiestate tuorum*
 Ec. 4. *Cara Dei soboles;*
 E. 6. *Eripe me his inuicte malis, satis una superq;* E. 1.
Vidimus excidia,
 E. 7. *Cura tibi diuum effigies et templa tueri*
 E. 1. *Mœnibus in patrijs,*
 E. 7. *Tutari Italiam, detrudere finibus hostem*
 E. 2. *Palladis auxilijs.*
 E. 8. *Adspice, qui coeant in me excidiumq; meorum* E. 3.
 E. 7. *Indomiti agricola,*
 E. 8. *Extremiq; hominum Morini, Rhenusq; bicornis*
 E. 7. *Agmina in arma vocat:*
 Ec. 1. *Impius hæc tam culta noualia miles habebit?*
Barbarus hæc segetes?

Perduxit

- Ec. 1. *Perduxit miseros en quo discordia cines* Ec. 1.
 E. 9. *Fertilis Ausonias*
 E. 7. *Per medias urbes agitur, populosq; Latinos,* E. 10.
 G. 3. *Pallida Tisiphone.*
 E. 6. *Exurgitq; facem attollens, atque intonat ore*
 E. 11. *Seditione potens.*
 E. 9. *At tu magne Pater, folijs ornatus OLIVAE,* G. 3. *Oliua*
 E. 12. *Vtere sortetua.* *& Mõs*
 E. 7. *Arma inter regum coeant in fœdera dextra* E. 11. *ifigne*
 E. 7. *Litus ad Ausonium:* *fami-*
 E. 11. *Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes* *liæ lu-*
 E. 1. *Nos tua progenies;* *lij. i.*
 G. 4. *Matres atque viri, pueri, innuptaq; puella* G. 4. *P.M.*
 E. 7. *Relligione sacra*
 E. 5. *Attonitis hætere animis, in te ora Latini* E. 11.
In te oculos referunt:
 E. 2. *Ergo age care Pater propius res aspice nostras,* E. 1.
 E. 1. *Parce pio generi,*
 E. 6. *Sic fatur lacrymans, et femineo ululatu* E. 4.
 E. 5. *Decidit exanimis.*
 E. 6. *Ille autem, quæ tanta animis ignavia venit* E. 11.
 E. 7. *O mea progenies?*
 E. 1. *Parce metu; placidi strauerunt aquora venti* E. 5.
 E. 6. *MONTE sub aërio;*
 E. 4. *Quin etiam muros optata molior urbis* E. 3.
 E. 11. *Victus amore tui,*

Nem

- Æ. 8. *Neu belli terrere minis, absiste moueri* Æ. 6. 5
- Omnia tu- Æ. 1. *Omnia tu ta vides* Æ. 1. 5
- ta vi- Æ. 11. *Hos inter motus (non hac sine numine diuum)* Æ. 1. 5
- des, in Æ. 6. *Te quoque magna manent,* Æ. 1. 5
- ta lu- Æ. 1. *Per varios casus, per tot discrimina rerum* Æ. 1. 5
- lij III. Æ. 1. *Intemerata FIDES* Æ. 1. 5
- P. M. Æ. 6. *Lata Deum parte super & Garamantas & Indos* Æ. 6. 5
- Proferet imperium,* Æ. 1. 5
- Æ. 4. *Ne dubita, medias acies mediosq. per ignes* Æ. 7. 5
- Æ. 10. *Sternere cade viros.* Æ. 1. 5
- Æ. 9. *Auxilium solitum demittet ab aethere summo* Æ. 11. 5
- Æ. 10. *Omnipotens Genitor.* Æ. 1. 5

AD PRINCIPES CHRISTIANOS

Cento IIII.

A R I S T E V S.

- Æ. 7. **N**YMPHAE, noster amor, paulo maiora canamus Æ. 4. 5
- Æ. 7. **A**рма inter Regū. magnoturbāte tumultu, Æ. 6. 5
- G. 4. *Pastor Aristeus folijs ornatus Oliua,* G. 3. 5
- Æ. 10. *Fatidica Mantus, & Tusci filius amnis,* Æ. 1. 5
- G. 1. *Carminibus patrijs Tiberini ad fluminis undam* Æ. 10. 5
- Æ. 11. *Suspiciens calum lacrymis ita fatur abortis.* Æ. 11. 5
- Æ. 7. *Hec quia nam tanti cinxerunt aethera nimbi,* Æ. 1. 5
- Æ. 1. *Intonuere poli, ac venti, velut agmine facto,* Æ. 1. 5
- Æ. 7. *Mutati transuersa fremunt, it turbida calo* Æ. 11. 5
- Tempe-

- Tempestat telorum, & ferreus ingruit imber*
- Æ. 1. *Ardentes clypeos, atque era micantia cerno,*
- G. 1. *Armorum sonitum toto Germania calo*
- Audijt, & rauco strepuerunt cornua cantu:* Æ. 1. 5
- Æ. 7. *Et trepida matres pressere ad pectora natos,*
- Æ. 7. *Stant belli causa. en iterum crudelia retro* G. 4. 5
- Fata vocant; sauit toto Mars impius orbe,* G. 1. 5
- Æ. 6. *Egregium forma iuuenem noua regna petentem* Æ. 1. 5
- Æ. 6. *Abstulit atra dies, & funere merfit acerbo.*
- Æ. 6. *Hec miserande puer genus alto à sanguine diuum* Æ. 3. 5
- Æ. 11. *Inuidit fortuna tibi, ne regna videres,*
- Æ. 3. *Arua neque Ausonia semper cedētia retro,*
- Æ. 10. *Morte tua insolitis tremuerunt moribus alpes;* G. 1. 5
- Æ. 3. *Intremuere unda, penitusq. exterrita tellus*
- Italia, atque omnis campis diffugit arator,* Æ. 10. 5
- Omnis & agricola, & diuersum ad litus adacti* Æ. 11. 5
- Æ. 1. *Pastores ouium: silua insonuere profunda* Æ. 7. 5
- G. 3. *Balatu pecorum, & crebris mugitibus amnes;*
- Æ. 7. *Te liquidi fletere lacus, vicina Cremona,* Æ. 9. 5
- Æ. 11. *Spargitur & tellus lacrymis, Dryadesq. puella,* G. 1. 5
- G. 3. *Propter aquam, tardis ingens ubi flexibus errat,*
- G. 1. *Fluuiorum rex Eridanus, miserabile visu,* Æ. 1. 5
- Æ. 11. *Innumeras struxere pyras. Tibi LILIA plenis* Æ. 1. 5
- Ecce ferunt nympha calathis, solatia luctus* Æ. 11. 5
- Exigua ingentis, misero sed debita patri.* Æ. 11. 5
- Æ. 5. *Tu decus omne tuis. postquam te fata tulerunt,*
- Regibus

Dude
Aure-
lianē
Regis
Gallię
Frāci-
sci si-
lum.
Regna
scili-
cet me-
diolan-
num.

Lilia,
isigne
Regis
gallię.

- G.4. *Regibus incessit magno discordia motu,*
- Cato-
lum
Imp.
intel-
ligit. A.8. *Hinc Augustus agens Italos in praelia Caesar,*
- A.9. *Qui regnum Italia, et primos sibi poscit honores,*
- G.1. *Fulmina molitur, cui belli insigne superbum.* A.8.
- A.9. *Asper, acerba tuens, pedibus Iouis armiger uncis,* A.9.
- A.5. *Hunc circum innumera gentes, populiq; Latini,* A.7.
- A.6. *Hesperia et magna Chalybum generosa metallis,* A.10.
- A.8. *Extremiq; hominum Morini, Rhenusq; bicornis*
- G.3. *Turbidus et torquens flauentes fter arenas,*
- A.10. *At parte ex alia, validam vi corripit hastam.* A.12.
- Rex
Gall.
Impe-
rii Me-
diola-
ni
Lilia
ifigne
Regis
gallig. A.7. *Rex genus egregium, reddi sibi poscit honorem.* A.5.
- A.9. *Fertilis Ausonia, et quasitas sanguine dotes,* A.7.
- A.12. *Testaturq; Deos iterum se ad praelia cogi:*
- A.12. *Arduus insurgens, et grandia LILIA quassans,* E.10.
- A.7. *Agmina in arma vocat. Romanis arcibus olim* E.10
Exitium magnum, atque alpes immittet apertas,
- A.12. *Pro se quisque viri summa nituntur opum vi,*
- A.12. *Qui sibi iam requiem pugna, rebusq; salutem*
Sperabant, nunc arma voluit, Martemq; fatigant, E.7.
- A.9. *Armati ferro, et cristis capita alta corusci.*
- A.12. *Quoruitis, quasve ista repens discordia surgit?*
- A.5. *Quis furor iste nouus? qua vos fortuna quietos*
Sollicitat, tanta ne animis caelestibus ira? A.12.
- A.6. *Ne pueri, ne tanta animis assuescite bella,*
- A.10. *Ambo animis, ambo insignes praestantibus armis,*
- A.6. *Nen patria validas in viscera vertite vires.*

O cobi-

- A.12. *O cobi-
betè iras: coeant in foedera dextra* A.11.
Qua datur, ast armis concurrant arma cauet.
- A.6. *Tuq; prior, tu parce Italum fortissime DVCTOR,* A.8. Caro-
lum ap-
pellat
Impe-
ratorè
- G.1. *Nec tibi regnandi veniat tam dira cupido;*
- A.1. *Nota tibi iam qua passus terraq. marique:* A.10.
- A.11. *Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.*
- G.4. *Matres atque viri, pueriq; parentibus orbi* A.11.
Dirum execrantur bellum. tege pace Latinos A.7.
- A.1. *Omnibus exhaustos iam casibus, omnium egenos,*
- A.7. *Quid memorem infandas cedes, desertaq; regna* G.3.
Pastorum, et longe saltus, lateq; vacantes
- A.12. *Sanguine adhuc nostro recalent Tiberina fluenta;* A.12.
- A.12. *Pro Latio obtestor, pro maiestate tuorum*
- A.6. *Proijce tela manu, paribus se legibus amba* A.12.
Inuicta gentes aeterna in foedera mittant.
- A.11. *Nunc ad te, et tua, magne pater, cõsulta reuertor:* Fráci-
scu Re-
gè Gal-
lic ap-
pellat.
- A.1. *Ad te confugio, et supplex, Rex optime Regum,* A.11.
- A.10. *Quid grauidam bellis urbè, et corda aspera tentas*
- A.7. *Litus ad Ausonium? potuit qua plurima virtus* A.11.
Esse, fuit, toto certatum est corpore Regni.
- A.12. *Desine iam tandem, precibusq. inflectere nostris,*
- A.5. *Cede Deo, nec te villius violentia vincat,* A.11.
Quin gnatam egregio genero (praq. omnibus unum A.3.
Pradicam, et repetens iterumq. iterumq. monebo)
- A.11. *Des pater, et pacem hanc aeterno foedere iungas,*
- A.11. *Quo ferrum, quidve hac gentis tela irrita dextris?*
- I Quod

- Æ.6. Quod si tantus amor inani, si tanta cupido
- Æ.10. Arua aliena iugo premere, atque auertere pradas;
- Æ.11. Arma parate animis, nec longe scilicet hastas
Quarendi vobis: Certatur limine in ipso
Ausonia, qua tanta animis ignavia venit
- Rex Turca
rum. G.1. Ecce inimicus atrox, casis insignis Achivis
- Æ.8. Victor ab Aurora populis: summasq; minatur
Deiecturum arces Italiam, excidioq; daturum;
- Æ.2. Horresco referens, sed eant, spectentq; Latini
- Æ.1. Regnatorem Asia spolijs Orientis onustum;
- Æ.9. Immanem veluti pecora inter inertia tigrim:
- Æ.3. Diuersa exilia, et diuersas querere terras
- Æ.12. Cogemur, qui nunc lenti confedimus aruis,
- Æ.11. Illi armis in regna ruunt. Crudelis ubique
Luctus, ubique pavor, incuruant viribus arcus;
- Æ.11. Exhortantur equos: fundunt simul undique tela
Crebra niuis ritu, cincti fulgentibus armis
- Æ.11. Connixi incurrunt hastis: pars maxima glandes
Liuentis plumbi spargit: loca sulphure fumant
- Æ.3. AERE cauo, et subito calum tonat omne fragore,
- Æ.11. Nec longum in medio tempus, cum clamor ad aures.
- Æ.12. Bellantum iuuenum, et duro sub Marte cadetum;
- Æ.2. Diuerso interea miscentur mœnia luctu;
- Æ.8. Iamq; sacerdotes magnam Mauortis ad urbem
- Æ.12. Velati lino volitant, lustrantq; choreis
- Æ.1. Atria, dependent lychni laquearibus aureis,
- Implo-

- Æ.7. Implorantq; Deos incensa altaria circum,
- Æ.6. Haud mora festinant flentes; ostroq; decori
- Æ.11. Flent mœsti, missantq; patres pauperq; S. E.
- N. A. T. K. S.
- Æ.5. Ipse gubernator, rerum cui summa potestas,
- Æ.7. Dum paci medium se offert iustissimus vnus,
- Æ.8. Cuncta videns magno curarum fluctuat astu;
- Æ.3. Exorat pacem Diuum, vitasq; resoluat
Sacra capitibus tendens ad sidera palmas;
- Æ.4. Nequid inexpertum, Tyrio conspectus in ostro,
- Æ.9. Ora puer prima signans intonsa iuuentu
- Æ.5. Nomen auri referens, Augusta ad mœnia Regis
- Æ.6. Itque, reditq; viam raries, lacrymansque, gerensq;
- Æ.8. Paciferaq; manu ramum prætendit oliua,
- Æ.9. Ante annos animumq; gerens, curamq; virilem.
- Æ.10. Ipse sedens clauumq; regit, velisq; ministrat,
- Æ.6. Jam senior, sed cruda Deo, viridisq; senectus.
- Æ.11. Ergo Concilium magnum, primosq; suorum
Imperio accitos; Athesim nunc propter amœnum
- Æ.1. Ire iubet, quorum melior sententia menti
- Æ.7. Jura dabunt, legesq; viris, ritusq; sacrorum.
- Æ.10. O pater, ò hominum, diuumq; sterna potestas
- Æ.4. Spero equidem, si quid pietas antiqua labores
Respicit humanos, crimenque, caputq; malorum
- Æ.4. Supplicia hausurum, laniatum corpore toto,
- Æ.8. Romanoq; foro flamma crepitante cremari
- I 2 Cernere

Aesca
uū ap-
pellat,
q; Itali
co fer-
mone
dicit
archi-
busius.

Æ.5.
Æ.12.
Æ.8. Cardi-
nales.
Paulus
3. P. M.
Æ.10. Max.

Alex.
Far-
nefius
Card.
Allu-
dit ad
Augu-
stā Vin-
delico-
rū Ger-
manicæ
urbē.
Paulus
3. P. M.
Syno-
tridē
tina.

Æ.9.
Æ.1.
Æ.5.
Æ.12. Marci-
nus Lu-
terus.
Æ.6.
Æ.7.

- Æ.8. *Cernere erit: tantas audetis tollere moles* Æ.1.
 G.3. *Genus effrena virum septem subiecta trioni?* G.3.
 Æ.1. *Tanta ne vos generis tenuit fiducia vestri?*
 Æ.9. *Ipsi has sacrilego pendetis sanguine pœnas.*
 Æ.6. *Discite iustitiam moniti, & non temnere diuos.*
 Æ.1. *Nate Patris summi, si quid mea carmina possunt,* Æ.9.
 Æ.11. *Vota precesq. mea. Tuq. ò sanctissima Virgo,* Æ.1.
 G.1. *Quæ Tusci Tiberim, et Romana palatia seruas*
 Æ.6. *Diua parens, prasens nostro succurre labori:* Æ.9.
 Æ.3. *Dij maris: & terra, tempestatumq. potentes*
 Æ.11. *Hos inter motus tantis surgentibus undis* Æ.6.
 Æ.3. *Ferte viam vento facilem, & spirate secundi,*
 Æ.3. *Et placidi seruate pios, gentemq. togatam,* Æ.1.
 Æ.12. *Sit Latium, sint Albani per sacula Reges,*
 Æ.3. *Hac casti maneant in religione nepotes,*
 Æ.3. *Et nati natorum, & qui nascentur ab illis.*
 Æ.9. *At tu, magne Pater, puraq. in veste sacerdos,* Æ.12.
 Æ.3. *Tuq. ò Tibri tuo genitor cum flumine sancto*
 Æ.1. *Durate, & vosmet rebus seruate secundis,*
 Æ.1. *O passi grauiora, dabit Deus his quoque finem.*
 Æ.1. *In freta dum fluij current, vulgata per orbem* Æ.1.
 Æ.1. *Intemerata fides, Capitoli immobile saxum* Æ.9.
 S. Pont. Æ.6. *Accolet, imperiumq. Pater Romanus habebit;*
 Æ.6. *Missus in imperium, cali cui sidera parent,* Æ.10.
 Æ.3. *Inferniq. lacus, atque alta mœnia Roma.* Æ.1.
 Æ.6. *Ille canit: placidi strauerunt aquora venti,* Æ.4.

Intro-

- Æ.2. *Intonuit laeuum, & vibratus ab aethere fulgor* Æ.8.
 Æ.1. *Collectasq. fugat nubes, solemq. reducit.*

AD ILL. ^{MYM} RAINVTIVM FARNESIVM
 CARDINALEM ELECTVM.

Cento V.

D A M O N.

- G.3. **S**OLE recens orto, magnam Mauortis ad urbem Æ.8.
 Æ.8. **I**ncumbens tereti DAMON, sic coepit, oliua.
 Æ.4. *Aggredere ò magnos (aderit iã tempus) honores,*
 Æ.12. *O prestans animi, magna spes altera Roma* Æ.12. Rainu
 Æ.9. *Maete noua virtute puer, diuine poeta,* Æ.5. ti⁹ Far
 Æ.4. *Quid struis? aut quæ spe tu nunc in montibus erras,* Æ.6. nefius.
 Æ.6. *Threicia fretus cithara, fidibusq. canoris?*
 Æ.12. *Desine iam tandem Tyrio conspectus in ostro* G.3.
 Æ.2. *Atque humiles habitare casas, & figere ceruos;*
 Æ.12. *Uttere sorte tua; nemorum Latonia custos,* Æ.9.
 Æ.6. *Riparumq. toros, & depressas conualleis* G.1.
 Æ.2. *Ipsa colat, fatis huc te poscentibus affer;* Æ.8.
 Æ.12. *Maior agit Deus, atque opera ad maiora remittit,*
 G.4. *Mulcentem tygres, & agentem carmine quercus,*
 Æ.7. *Europa atque Asia prestat componere fluctus;* Æ.1.
 Æ.10. *Hoc virtutis opus, fratrem ne desere frater:* Æ.10.
 Æ.12. *Ille quidem tonsa folijs ornatus oliua* G.4.
 G.4. *Per populos dat iura, viamq. affectat olympo,*
 Æ.9. *Ante annos animumq. gerens, curamq. virilem:* Alex.
 Tuq. Far-
 Card.

- G.2. *Tuq. ades, inceptumq. unà decurre laborem;*
 Æ.5. *Hunc cape consilij socium, & coniunge volentem;*
 Æ.11. *Ambo animis, ambo insignes pietate vel armis* Æ.6.
 Æ.11. *Consulite in medium, & rebus succurrite fessis,*
 Lilia, Æ.2. *Huc ades ò formose puer, tibi Lilia plenis,*
 ifigne *Ecce ferunt nympha calathis, insigne paternum;* Æ.7.
 domus *Post alij proceres, qua cuique est copia, lati* Æ.5.
 Farne *Dona ferunt, vestes, argenti auriq. talenta,* Æ.5.
 62. Æ.1. *Huc ades, & votis iam nunc assuesce vocari,* G.1.
 Æ.4. *Dum memor ipse mei, dum spiritus hos reget artus,*
 Æ.8. *Semper honore meo, semper celebrabere donis:*
 Æ.5. *Te nemus omne canet, si quid mea carmina possūt,* Æ.9.
 Æ.5. *Tum genus omne tuū, genus alto à sanguine diuū,* Æ.5.
 Æ.9. *Dij patrū, quorum semper sub numine Roma est*
 G.1. *Hunc saltem euerso iuuenem succurrere seculo*
Ne prohibete, satis tot iam labentibus annis Æ.2.
 Æ.11. *Supplicia, & scelerum pœnas expendimus omnis:*
 Æ.8. *Corniger hesperidum fluminis regnator aquarum;*
 Æ.6. *Hic vir, hic est, tibi quem promitti sapius audis,*
 Æ.6. *Huius in aduentu Capitoi immobile saxum* Æ.9.
 Æ.11. *Vertice se attollens caput inter nubila condet:* Æ.4.
 Æ.1. *Cana fides, & Vesta, Remo cum fratre Quirinus*
Iura dabunt: fremituq. virū, studiisque fauētum Æ.5.
 Æ.4. *Adspice venturo latentur ut omnia seculo,*
 Æ.5. *Ipsi latitia voces ad sidera iactant*
Intonsi montes: auium concentus in agris, G.1.
 Et la-

- Et lata pecudes, & ouantes gutture corui*
 Æ.9. *Adspice, ventosi ceciderunt murmuris aura,*
 Æ.5. *Sternitur equor aquis: fugiunt vasto athere nimbi;*
 G.1. *Parturit almus ager, Zephyriq. tepentibus auris*
Laxant arua sinus, nonnulli obnoxia cura G.2.
Fundit humo facilem victum iustissima tellus.
 Æ.5. *Ergo alacres sylvas, & cætera rura voluptas*
Panaq. pastoresq. tenet, nymphasq. sorores, G.2.
 G.4. *Magnanimosq. duces, atque alta mœnia Roma:* Æ.1.
 Æ.6. *Pars in gramineis exercent membra palestris,*
 Æ.6. *Pars pedibus plandunt choreas, & carmina dicūt,*
 G.1. *Mutuaq. inter se lati conuiuia curant,*
 G.1. *Oraq. corticibus fumunt horrenda cauatis.* G.2.
 Æ.8. *Consonat omne nemus strepitu, risuq. soluto:*
 Æ.8. *Desine Menalios, iam desine tibia versus,*
 Æ.9. *Carmina tum melius, cum venerit ipse, canemus.*

IN EFFIGIEM ERANCISCI GONSAGÆ

MARCHIONIS MANTVAE IV.

Cento V I.

- Æ.11. **O** *DECVS Italia, quondam dum vita manebat* Æ.5.
 Æ.1. *Sceptra tenēs, tardis ingēs ubi flexibus errat* G.3.
Mincius, & tenera prætexit arundine ripas,
 Æ.8. *Semper honore meo, semper celebrabere donis,*
 Æ.4. *Dum memor ipse mei, dum spiritus hos reget artus:*
 Tuq.

- E. 4. *Tuq; adeò decus hoc aui. Tu maximus ille es,* E. 6.
Vnus qui nobis, magno turbante tumultu, E. 6.
 E. 9. *Ante annos animumq; gerens, curamq; virilem,*
 E. 10. *Ultero animos tollis dictis, & pectore firmo* E. 5.
 E. 8. *Arduus arma tenens, fulgentis ore cateruas* E. 8.
 E. 10. *More furens torrentis aqua, Gallumq; rebellem* E. 6.
 E. 10. *Sternis humi, campiq; ingentes ossibus albert:* E. 12.
 G. 4. *Parthenope meriti tanti non immemor umquam,* E. 9.
 E. 11. *Dextera causa tua est, solio confedit auito.* E. 7.
 E. 8. *Quid memorem spolia illa tuis pendentia tectis* E. 5.
 G. 3. *Iam vulgata? quibus calo te laudibus equem.* E. 11.
 E. 8. *Flos veterum, virtusq; virum? cui cura nitentis* E. 6.
Pascere equos, mèrita expectent qui pramìa palma E. 5.
 E. 1. *Europa, atque Asia, tanta est victoria cura.* G. 3.
 E. 5. *Tu decus omne tuis, tu seruanti simus equi;* E. 2.
 E. 1. *Omnibus exhaustos iam casibus omnium egenos*
Vrbe domo socias. Tua terris didita fama, E. 8.
 E. 1. *Munera praterea ex auro, solidoq; elephantò* G. 3.
Coniunxere tibi (cuncti se scire fatentur) E. 11.
 E. 2. *Regnatorem Asia, genus insuperabile bello;* E. 4.
 E. 1. *Et penitus toto diuisos orbe Britannos.*
 E. 11. *O decus Italia, atque Italium fortissime ductor,* E. 3.
 E. 6. *Felix prole virum, si quid mea carmina possunt,* E. 9.
 E. 1. *Semper bonos, nomenq; tuum, laudesq; manebunt.*

Exercitium
 Caroli
 8. Regis
 gallicia.

Medio
 lanè.

Rex
 Turcarum.
 Henricus
 cum Rege
 Britannie.
 Hercules
 & Ferdinandi
 pater.

P. VIRG.

P. VIRG. MARO

AD SERENISS. COSMVM MEDICEM

FLORENTINORVM DVCEM.

Cento VII.

- E. 12. **O** *PRAESTANS animi iuuenis, cui regia paret* E. 7.
 G. 2. *Dives opum, diues pictai vestis, & auri* E. 9.
 E. 10. *Vrbs Etrusca solo, studijsq; asperrima belli,* E. 1. Alludit ad
 E. 8. *Flos veterum, virtusq; virum, post multa tuorum,* E. 2. Florè-
Funera, post varios hominumq; orbisq; labores, E. 11.
 E. 6. *Venisti tandem claro demissus olympo:* E. 4.
 E. 4. *Credo equidem, nec vana fides, genus esse decorum,*
 E. 9. *Ora puer prima signans intonsa iuuenta,*
 E. 11. *Mœnibus in patrijs, magno turbante tumultu,* E. 6.
 E. 6. *Missus in imperium magnum popularibus auris* E. 6.
 E. 1. *Sceptra tenes, nam te voluit Rex magnus olympi* E. 5.
 E. 11. *Hos inter motus exortem ducere honorem,* E. 5.
 E. 1. *Iustitiaq; dedit gentis componere fluctus,* E. 1.
 E. 9. *Aspice ventosi ceciderunt murmuris auræ;*
 E. 1. *Æquora tuta silent, Italium fortissime ductor* E. 8.
 E. 1. *Perge modo, pelagoq; volans da vela patenti* G. 2.
 E. 1. *Matre Dea monstrate viam, sed facta parentis* E. 4. Nā ma-
 E. 1. *Profuerit meminisse magis, villosaq; fetis* E. 8. ter po-
Pectora. Non illi quisquam se impune tulisset E. 6. tissimū
Obuius armato (cuncti se scire fatentur) E. 11. vt Cos-
 E. 11. *lus inu-
 paret.*

Z

Sen

- Æ.6. *Seu spumantis equi foderet calcaribus armos*
 Æ.8. *Arduus arma tenens, seu cum pedes iret in hostem*
 G.3. *Asper, acerba sonans, strammantia lumina torquens:*
 Æ.7. *Quin etiam veterum effigies, decora alta parētum,* Æ.2.
 Allu- G.4. *Mores, & studia, & sacris in postibus arma* Æ.7.
 dit ad fami- G.4. *Admiranda tibi, pugnataq. in ordine bella* Æ.8.
 liā Me diceā. Æ.12. *Multa manu MEDICA; totum vulgata per orbem* Æ.12.
 Æ.3. *Fama volat, nam te maioribus ire per altum*
Auspicijs manifesta fides: in te ora Latini, Æ.12.
In te oculos referunt, fas extera querere regna, Æ.4.
 Æ.12. *Maior agit Deus, atq. opera ad maiora remittit.*
 G.3. *Ergo omni studio laudis succensus amore* Æ.7.
 G.4. *Magnanimosq. duces, atque hac exempla secutus,* G.4.
 Æ.11. *Aude, atque aduersum fidens fer pectus in hostem.*
 Ec.2. *Nec te peniteat duros perferre labores* Æ.6.
 G.1. *Sole sub ardenti, gelidiq. sub atheris axe,* Æ.8.
 E.10. *Tela inter media, & fluitos tentare minaces* G.3.
 Æ.6. *Noctes, atque dies, sic fortis Etruria creuit.* G.2.
 Æ.6. *Ha tibi erunt artes, murorum attollere moles* Æ.11.
 Illu- Æ.7. *Litus ad Ausonium, armatas deducere classes,* G.1.
 arx ab co edi ficata. Æ.7. *Tutari Italiam, detrudere finibus hostem,*
 Æ.2. *Et glomerare manum bello, terraque, marique,* Æ.10.
 Æ.6. *Parcere subiectis, & debellare superbos:*
 G.1. *In primis venerare Deos, sic denique victor* Æ.3.
 Æ.3. *Telum immane manu quaties, populosq. feroces* Æ.1.
Contundes, nulli veterum virtute secundus. Æ.11.

Tum

- Æ.5. *Tum genus omne tuū super et Garamatas, et Indos* Æ.6.
Proferet imperium, & cunctis dominabitur oris, Æ.3.
Et nati natorum, & qui nascentur ab illis.
 Æ.3. *Hac sunt, qua nostra liceat te voce moneri.*
 Æ.6. *Id decus i nostrum: melioribus utere fatis,*
 Æ.12. *Nomine auum referens, animo; manibusq. parentē.*
 Æ.5. *Hac tibi dicta dedit diuino carmine pastor* Ec.6.
 Æ.10. *Fatidica Mantus, & Tusci filius amnis,*
 Æ.2. *Intonuit laeuum Diuum pater, atque hominū Rex* Æ.1.
 Æ.10. *Annuat, & totum nutu tremefecit olympum.*

AD ILLUSTRISSIMUM
 HIPPOLYTVM CARD. ESTENSEM
 Cento VIII.

- Ec.5. **F**ORMOSI pecoris custos, Diuumq. sacerdos Æ.3.
 Æ.11. **F**O decus Italia FERREA progenies, G.1.
 Æ.8. *Expectate solo Laurenti, aurisq. Latinis,*
 Æ.6. *Venisti tandem litus ad Ausonium* Æ.7.
 Æ.6. *Sic equidem ducebam animo, rebarq. futurum,*
 Æ.6. *Noctes atque dies tempora dinumerans.* Æ.6.
 Ec.5. *Ipsi latitia voces ad sidera iactant*
Intonsi montes fertilis Ausonia, Æ.9.
 G.1. *Et lata pecudes, & ouantes gutture corui,*
 G.3. *Balatu pecorum consonat omne nemus.* Æ.5.
 Ec.3. *Et nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbos,*

Z 2 Omnia

Verifi-
 simile
 facit
 prolo-
 quia Vir
 gili ad
 Col-
 num
 Floro-
 tinorū
 Ducē,
 quod
 Virg.
 Tusci
 amnis
 filius
 nā Oe-
 nō mā-
 rug cō
 ditor i
 de ori-
 ginem
 duxit.

Allu-
 dit ad
 Ferrar-
 iam il-
 lius pa-
 triam.

- Ec.7. *Omnia nunc rident, equora tuta silent.* A.11.
 Lilia, Ec.2. *Ecce ferunt nympha calathis tibi lilia plenis* Ec.2.
 figne Ec.2. *Pallentes violas, Cacropiumq; thymum;* G.4.
 Eften- Ec.2. *Ipse ego cana legam tenera lanugine mala,*
 sum. G.3. *Eduamq; pyrum, castaneasq; nuces.* Ec.2.
 A.9. *Semper honore meo, semper celebrabere donis,*
 A.2. *Quo res cumque cadent, dum memor ipse mei:* A.4.
 Ec.5. *Vt Baccho, Cererique, tibi sic vota quotannis*
 G.2. *Mollibus in pratis agricola facient;* Ec.5.
 A.8. *Aspice qui coeant Tiberini ad fluminis undam* A.10.
 Ec.1. *Pastores ouium, pinguibus a stabulis.* G.4.
 G.4. *Te veniente procul vilkarum culmina fumant,* Ec.11.
 A.7. *Iustitiantq; dapes indomiti agricola.* A.7.
 A.7. *Teuthonico ritu vertunt crateras ahenos,* A.9.
 A.6. *Contendunt ludo, latitiaq; fremunt,* A.9.
 A.6. *Sacra canunt, shoreas plaudunt, tongo ordine matres* A.2.
 G.4. *Matres atque viri carminibus patrijs:* G.1.
 G.2. *Salve magne parens, magna Mauortis ad urbem* A.8.
 A.2. *Expectate venis littora nota petens:* A.2.
 Ec.5. *Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus vna,*
 A.7. *Hesperia in magna tu decus omne tuis:* Ec.5.
 A.6. *Siste gradum, teq; aspectu ne subtrahere nostros;*
 Ec.5. *Montibus in nostris pascere oportet oves.* Ec.6.
 A.10. *Hic gelidi fontes, et prata recentia riuis,* A.6.
 G.2. *Hic ver assiduum, bis gravida pecudes,* G.2.
 G.2. *Adde tot egregias vrbes, gentemq; togatam* A.1.
 Numi-

- A.3. *Numina magna loci, magnanimosq; duces.* G.4.
 A.12. *Desine iam tandem terras tentare repostas* A.3.
 G.4. *Saxa per, et scopulos, hic tibi certa domus.* A.8.

IN HOMERI MARMOREVM CAPVT

R O M A E E F F O S S V M.

Cento I X.

VIRGILII PROSOPOPEIA.

- A.5. **O**PTIME Graiugenu, magna cui metē animūq; A.6.
 Delius inspirat vates, diuine poeta Ec.4.
 A.6. *Venisti tandem magnam Mauortis ad urbem* A.8.
 A.6. *Quas te per terras, et quanta per equora vectum,* Hoc
 Accipio, o fama merito pars maxima nostra, G.2. verif-
 A.10. *Te precor amissos hinc iam obliuiscere Gratos:* A.2. profo-
 Noster eris, fatis huc te poscentibus affers, A.8. pope-
 A.8. *Hic tibi certa domus, certi, ne absiste, penates* iam.
 A.6. **M**ONTE sub aërio, cui nunc cognomen I V L O. A.1. Iulii
 Ec.10 *Hic gelidi fontes, et prata recentia riuis,* A.6. III. P.
 G.2. *Hic ver assiduum, atque alienis mensibus est as* M. sc-
 Ec.7. *Strata iacent passim sua quaque sub arbore pama,* gnit-
Omnia nunc rident, pinguesq; in gramine lato G.2. cat.
Inter se aduersis luctantur cornibus hedi
 G.4. *Te veniente ruunt effusi carcere currus* A.3.
 G.2. *Mollibus in PRATIS, Tiberini ad fluminis undā* A.10. Ita vo-
 Ec.9. *Purpurei cristis iuuenes, auroque corusci* cantur

Cento

- campi $\text{\AA}6.$ *Contendunt ludo, & fulua luttantur arena.*
- quidā in Ti-beris ripa. Propi-qui In-lij III. Ponti-ficis. Max. $\text{\AA}8.$ *Consonat omne nemus strepitu, studijsq. fauentum* $\text{\AA}5.$
- $\text{\AA}5.$ *Ipsi letitia voces ad sidera iactant.*
- Intonsi MONTES, requierunt flumina cursus* $\text{\AA}8.$
- $\text{\AA}2.$ *Vndique visendi studio Romana propago* $\text{\AA}6.$
- $\text{\AA}2.$ *Circumfusa ruit, pueri, innuptaq. puella* $\text{\AA}2.$
- Sacra canunt, plaudunt choreas, & carmina dicūt.* $\text{\AA}6.$
- $\text{\AA}5.$ *Salve sancte parens, quo non praestantior alter* $\text{\AA}6.$
- $\text{G}2.$ *Carminibus patrijs deducere montibus ornos,* $\text{\AA}5.$
- $\text{\AA}4.$ *Sistere aquam fluuijs, Martemq. accendere cantu* $\text{\AA}6.$
- $\text{\AA}4.$ *Tuq. adeo decus hoc aui, tu maximus ille es,* $\text{\AA}6.$
- Vnus qui nobis, tot iam labentibus annis* $\text{\AA}1.$
- $\text{\AA}1.$ *Et fontes sacros, inuentaq. flumina monstras.* $\text{\AA}6.$
- $\text{\AA}5.$ *Ergo alacres silvas, & cetera rura voluptas,* $\text{\AA}2.$
- Panaque, pastoresq. tenet, tibi lilia plenis* $\text{\AA}7.$
- Ecce ferunt nymphæ calathis, te maxima rerum* $\text{\AA}5.$
- Roma colit, viridiq. aduelat tempora lauro,*
- $\text{\AA}8.$ *Paciferaq. manu ramum pratendit OLIVAE.*
- Oliua est in-figue Iulij. P. M. $\text{\AA}1.$ *Ivlivs à magno demissum nomen IULO*
- $\text{\AA}6.$ *Hic vir hic est tibi quem promitti saepius audis,*
- $\text{\AA}8.$ *Flos veterum, virtusq. virum, iustissimus vnus* $\text{\AA}7.$
- $\text{G}4.$ *Per populos dat iura, viamq. affectat olympo,*
- $\text{\AA}10.$ *Ipsè sedens clauumq. regit, velisq. ministrat,*
- $\text{\AA}6.$ *Missus in imperium, cali cui sidera parent,* $\text{\AA}10.$
- $\text{\AA}3.$ *Inferniq. lacus, atque alta mœnia Roma:* $\text{\AA}1.$
- $\text{\AA}6.$ *Quatuor hic inuictus equis conspectus in ostro* $\text{G}3.$
- Victor

- $\text{\AA}8.$ *Victor ab Aurora populis, ad Tiberidis vndam,* $\text{\AA}7.$
- $\text{\AA}3.$ *Caliculum Regi votum immortale sacrabit,* $\text{\AA}8.$
- $\text{\AA}10.$ *Ni frustra augurium vani docuere parentes*
- $\text{\AA}7.$ *Maius opus, maior rerum mihi nascitur ordo:* $\text{\AA}7.$
- $\text{\AA}1.$ *Fortunate senex, cithara fidibusq. canoris* $\text{\AA}6.$
- $\text{\AA}2.$ *Tuq. ades, inceptumq. vna decurre laborem.*

IN VILLAM IVLII III. PONT. MAX.

Cento X.

- $\text{\AA}6.$ **M**ONTE sub acrio Tiberini ad fluminis vndā, $\text{\AA}10.$ Mons & oli-ua inf-
gnia ip-
sus Pō-
tif.
- $\text{\AA}3.$ *Ante urbē in luco decurrit tramite VIRGO* $\text{\AA}5.$
- $\text{\AA}5.$ *Dulcis aqua tenuis fugiens per gramina riuus,* $\text{G}4.$
- $\text{\AA}7.$ *Nobilis, & fama multis memoratus in oris.*
- $\text{\AA}10.$ *POPULEAS inter frondes, per leuia murmur* $\text{G}1.$
- Saxa ciet, scatebrisq. arentia temperat arua*
- $\text{G}3.$ *Purior electro: DIVINI gloria RVVIS* $\text{G}1.$
- $\text{\AA}6.$ *REGIS ROMANI, cui nunc cognomen IULO* $\text{\AA}1.$
- $\text{\AA}6.$ *Hunc circum casta virides, & olentia late* $\text{G}4.$
- Serpilla, & lauri, & suauis rubens Hyacinthus,* $\text{\AA}3.$
- $\text{G}4.$ *Et virides apio ripa, vescumq. papauer.* $\text{G}4.$
- $\text{\AA}2.$ *Pallentes violas passim cum baccare tellus* $\text{\AA}4.$
- $\text{G}2.$ *Fundit humo, & prolem tarde crescentis OLIVAE* $\text{G}2.$
- $\text{G}2.$ *Sunt & Aminea vites, firmissima vna:*
- $\text{G}2.$ *Sponte sua, quæ se tollunt in luminis auras,*
- $\text{\AA}7.$ *Strata iacent passim sua quaq. sub arbore poma.*
- Quid

- Æ.3. *Quid memorē incertas Zephyris motatibus umbras* E.3.
 Æ.6. *Fortunatorum nemorum, sedesq̄ beatas?*
 E.4. *Errantes ederas? & amantes littora myrtos?* G.4.
 G.4. *Iamq̄ ministrantē PLATANVM potantibus umbrā?*
 Æ.2. *Vndique visendi studio Romana propago* E.6.
 Æ.8. *Extremiq̄ hominum Morini, pictiq̄ Agathyrsi* E.4.
 Æ.2. *Circum errant: nequeunt expleri corda tuendo,* E.8.
 G.2. *Tot congesta manu praruptis oppida saxis:*
 G.4. *Speluncisq̄ lacus clausos: genus omne natantum.* G.3.
 Æ.6. *Nec vidisse semel satis est, iuvat vsque morari.*
 G.2. *Quid maiora sequar? centum sublime columnis* E.7.
 Æ.7. *Tectum augustum, ingens aquataq̄ machina calo:* E.4.
 Æ.8. *Aurea nunc, olim syluestribus horrida dumis.*
 Æ.6. *Vestibulū ante ipsum, mediaq̄ in valle THEATRI,* E.5.
 Æ.8. *Ora virum: parij lapides spirantia signa:* G.3.
 G.1. *LIBER, et alma CERES, et Troia CYNTHIVS auctor.* G.3.
 E.10. *PAN Deu Arcadia. Dulces ante omnia MVSAE.* G.2.
 Æ.2. *Intemerata FIDES, multos seruata per annos:* E.2.
 Æ.1. *Virginis os, habitumq̄ gerens. OLEAEQ̄ MINERVA* G.1.
 Æ.7. *Inuentrix. curuam seruans sub imagine falcem*
 Æ.2. *SATVRNVSQVE senex, & seruantissimus equi.*
 Æ.8. *Ceruleus TIBRIS calo gratissimus amnis.*
 Æ.6. *AVGVSTVS CAESAR. rerum pulcherrima ROMA.* G.2.
 Æ.8. *Tergemini nece Gerionis, spolijsq̄ superbis*
 Æ.7. *ALCIDES, domitor, debellatorq̄ ferarum.*
 Æ.2. *Hic MARTEM indomitū gradientē, et dira frementē* E.10.
 & Ve.

Allo-

- Æ.1. *Alloquitur VENVS: & collo dare brachia circum* E.2.
 Æ.5. *Certa manet lacrymis oculos suffusa nitentis:* E.1.
 Æ.8. *Illum indiganti similem similemq̄, minanti*
Adspiceres: referat stridentia limina CONSVL. E.7.
 Æ.12. *Ille avidus pugna, fidoq̄ accingitur ense,* E.7.
 Æ.11. *Præcipitataq̄ moras, immani concitus ira,* E.9.
 Æ.5. *Acer anhelanti similis, prospectat euntem,* E.7.
 G.4. *Illa quidem, largoaq̄ humectat flumine vultum.* E.1.
 Æ.1. *O quam te memorem VIRGO, qua maxima SACRO* E.7.
Fonte sonans: calo ve quibus te laudibus aquem? E.11.
 Æ.1. *Nympharum domus hic, VIVOQ̄ sedilia saxo.* E.1.
 G.2. *Inter enim labuntur aqua, mirabile visu.* E.12.
 Æ.8. *Nympha Laurentes, præstanti corpore Nympha,* E.1.
 G.4. *Cæsariem effusa nitidam per candida colla,*
 Æ.7. *Corpora sub ramis deponunt arboris alta,* E.5.
 Æ.6. *Floribus insidunt varijs, luduntq̄ per undas,* G.1.
 G.4. *Ut cymbæ instabiles: humeris infundere rores,*
 G.4. *Et studio incassum videas gestire lauandi:*
 Æ.6. *Pars pedibus plaudūt choreas, & carmina dicunt.*
 G.2. *Auia tum resonant auibus virgulta canoris.*
 Æ.11. *Dant sonitum rauci per stagna loquacia cycni.*
 G.3. *Balatu pecorum sylua intonuere profunda.* E.7.
 E.1. *Hic inter densas corylas & plena secundum* G.3.
Flumina, muscus ubi, et viridissima gramine ripa,
 E.1. *PASTORES onium lati conuiuia curant:* G.1.
 Æ.7. *Certatim instaurant epulas, & vina coronant.* G.1.
 A a Tum

- G. 1. *Tum laqueis captare feras, & fallere visco.*
 A. 8. *Postquã exempta fames, canibus circumdare saltus,* Ec. 10
 G. 1. *Auritosq; sequi lepores, & figere cervos.* Ec. 2.
 G. 2. *O fortunatos nimium, sua si bona norint.*
 G. 2. *Non absunt illis saltus, armenta q; lata,* G. 2.
 G. 2. *Non liquidi gregibus fontes, non gramina desunt.*
 G. 3. *Non lupus insidias explorat ouilia circum.*
 Ec. 1. *Non umquam somnos abrumpit cura salubres.* G. 3.
 A. 11. *O fortunata gentes, sub MONTIBVS altis* G. 4.
 A. 3. *Vobis parta quies: nullum maris aquor arandum:*
 A. 9. *Vobis picta croco & fulgenti murice vestis,*
 A. 10. *Calati argenti, sunt auri magna talenta.* A. 9.
 Ec. 10. *Atque utinam ex vobis vnus, vestriq; fuissẽ.*
 Ec. 1. *(Candidior postquam tondenti barba cadebat)*
 Ec. 10. *Aut custos gregis, aut matura vinitor vna.*
 Io. Pe Ec. 1. *Fortunate senex, pictai vestis & auri* A. 9.
 trũ Fo A. 7. *Cura tibi, & late custodia credita campi.* A. 7.
 rolluic A. 2. *Ergo age care pater susceptum perfice munus:* A. 6.
 sũ epi Ec. 2. *Nec te pœniteat segeti pratendere sepem,* G. 1.
 scopũ intelli
 git. *Insidias auibus moliri, incendere vepres:*
 G. 1. *Effetos cinerem immundum iactare per agros,*
 G. 1. *Balantumq; gregem fluuio mersare salubri.*
 A. 6. *Te quoq; magna manet, opera ad maiora remittet* A. 12.
 A. 3. *Ne dubita, rex idem hominum Phœbiq; sacerdos* A. 3.
 A. 1. *IVLIVS, à magno demissum nomen Iulo.*
 G. 3. *Interea Dryadum syluas de culmine summo* A. 7.
 Hado-

- Ec. 2. *Hadorumq; gregem, custodi & consule longe.* A. 9.
 A. 11. *At iuuenis tonsa folijs ornatus OLIVAE* G. 3. Inno-
 cẽcius
 G. 2. *Ipse dies agit at festos dilectus IVLO* A. 5. Card.
 Mon-
 A. 8. *Aruorum pecorisq; DEO, pecorisq; magistris* G. 2. tius.
Velocis iaculi certamina ponit in volmo.
 G. 3. *Post hinc digressus, medijs in vallibus acri* A. 4.
Gaudet equo, iamq; hos cursu, iam praterit illos.
 A. 12. *Emicat in currum, & manibus molitur habenas:*
 A. 12. *Ante notos, zephyrumq; volat: MONTESQ; per altos* G. 3.
 A. 5. *Veloces iaculo cervos, cursuq; fatigat.*
 G. 3. *Primus & ire viam, & fluuios tentare minaces*
Audet, & insano iuuat indulgere labori. A. 6.
 G. 3. *Tantus amor laudum, tanta est victoria cura.*
 A. 9. *Te vero venerande Puer, quo carmine dicam,* G. 2.
 A. 12. *Cui genus à proavis ingens: tibi ducitur uxor:*
Sparge marite nuces, vulgo nascetur Amomum. Ec. 4.
 Ec. 5. *Fortunate Puer, regnumque, & regia coniux* A. 2. Allu-
Parta tibi: tibi pampineo gravidus Autumno G. 2. dit ad
Floret ager: spumat plenis vindemia LABRIS. pulch-
 Ec. 5. *Ergo alacres syluas, & cetera rura voluptas,* ac ve-
Panaq; PASTORESQ; tenet, MONTEMQ; seuerum. A. 7. tutissij
 A. 9. *At tu MAGNE Pater, rerum cui summa potestas* A. 10. ma, q
 A. 1. *Os, humerosq; DEO similis, cum fratre Quirino* A. 1. villa
 Ec. 5. *Sis bonus ò felixq; tuis, pone ordine vites;* Ec. 1. Mulia.
 Ec. 2. *Castaneasq; nuces, syluestres infere truncos* G. 2. Cui
 Ec. 5. *MONTIBVS in nostris ramo FELICIS OLIVAE.* A. 6. Baldi
 no ip-
 Hic v-
 no iat

tū ver G. 2.
 su gen
 tilicia Æ. 8.
 Mon-
 riorū Ec. 5.
 ifignia
 expri- Æ. 3.
 mit.

Omnia sint paribus numeris dimensa viarum.
Hic tibi certa domus, certi (ne absiste) penates:
Hac tibi semper erunt, carpent tua poma nepotes, Ec. 9.
Et nati natorum & qui nascentur ab illis.

HIPPOLYTI CAPILVPI

A D I V L I V M I I I .

P O N T . M A X .

VIRGILIUS cecinit diuini ruris honores,
 Et sacri fontis murmur IULE tui.
 Nulla fugit tā dulce sonans pede lympha per herbas.
 Non vsquam floret tam bene cultus ager.
 Hac igitur merito celebravit Musa Maronis.
 Non alio poterant dulcius ore cani.

BENE:

BENEDICTVS AEGIVS
 AD LAELIVM CAPILVPVM.

SI vera est Lali Samj sententia vatis,
 Qua tua nunc anima est, ante Maronis erat.

LAELII CAPILVPI

AD BENEDICTVM AEGIVM

Cento XI.

Æ. 11. **O** Præstans animi longa cum veste sacerdos Æ. 6.
 Æ. 3. Flos veterū virtusq; virum, diuine Poeta. Ec. 5.
 Ec. 5. Quæ tibi, quæ tali reddam pro carmine dona?
 Æ. 2. Dij, si qua est calo pietas quæ talia curet,
 Æ. 1. Præmia digna ferant, grates persoluere dignas, Æ. 1.
 Non opis est nostræ. Sat erit tua dicere facta Ec. 4.
 Æ. 4. Nunc, olim, quocumque dabunt se tempore vires.
 Æ. 4. Quid loquor? aut ubi sū? quæ mētē insania mutat?
 Ec. 9. Omnia fert ætas, & quo te carmine dicam. G. 2.
 Æ. 6. Jam senior? non lingua valet, non corpore nota Æ. 11.
 Sufficiunt vires, quatit ager anhelitus artus. Æ. 5.
 Æ. 11. Dicam equidem fretus cithara, fidibusq; canoris Æ. 6.
 Æ. 10. Fatidica Mantus, si quis tamen hæc quoque, si quis Ec. 6.
 Captus amore leget, Tiberini ad fluminis undam Æ. 10.
 Ec. 6. Te nemus omne canet, tu seruantissimus equi. Æ. 2.
 Ec. 5. Tu decus omne tuis, magnā Mauortis ad urbem. Æ. 8.

Cura

- Is eni A.7. *Cura tibi diuūm effigies & templa tueri,*
 Vari-
 canz Ec.1. *Et fontes sacros arces quibus altus Apollo* A.6.
 basli-
 cae be-
 neficia Ec.3. *Præsides, & cantu vocat in certamina diuos.* A.6.
 A.11.
 A.4. *Sis bonus & felixq. tuis, cui carmina semper*
Et cythare cordi, dum spiritus hos reget artus
 A.8. *Semper honore meo, semper celebrabere donis.*

L. FVL-

L. FVLVIVS VRSINVS
LECTORIS.

ANTONIVS Possuetinus, iuuenis cum mo-
 rum suauitate & elegancia, tum etiam eru-
 ditione incredibili, hosce Laelij Capilupi
 Centones miro artificio à Virgilianis versi-
 bus concinnatos, ab auctore quotidianis
 propè conuicijs extortos ediderat. Cum au-
 tem Laelius pro singulari sua in viros bonarum artium & lit-
 terarum studiosos beneuolentia, nonnulla mihi illorum ex-
 emplarum litteratis arbitrato meo condonanda dedisset, Be-
 nedictum Aegium Spoletinum, qui quanta sit doctrina, &
 humanitate præditus, neminem latere existimo, tanto mu-
 nere non indignum esse censui. Is verò, vbi id operis perle-
 git, supra editum distichum huic argumēto accommodatum
 conscripsit, mihiq. legendum dedit: quod cum ego memo-
 riæ mandassem, paulo post Capilupo obuiam factus, recita-
 ui. Qui statim pro disticho, vt est memoriæ, iudicij, sapien-
 tiæ, & liberalitatis eximiae, feracissimam terram imitatus,
 solidum Centonem in B. Aegij laudem vel sesquihoræ spa-
 tio composuit. Quocirca operæpretium me facturum arbi-
 tratus, volens libensq. pro Antonio Possuetino mei longè om-
 nium amantissimo, cui, quòd aberat, id reliquum confice-
 re non licebat, extrema hac pagella hunc quoque Cento-
 nem, vt duorum simul amicorum immortalitati hac etiam
 in parte consuleretur, iisdem typis impressum appingen-
 dum curauit. Vale.

D E

DE LAVDIBVS ILLVSTRISS.
CHRISTOPHORI MADRVCCII;

CARD. TRID. ET SACRI ROM. IMP. PRINCIPIS.

Centō XI I.

- Æ.10. **F**ATIDICAE Mātus dulces ante omnia Musa G.1.
 Ec.2. **M**ecū vna in syluis, tiberini ad fluminis vudā Æ.10.
 Ec.3. **D**icite, quandoquidem in molli consedimus herba,
 Allu- Æ.1. **I**n signem pietate virum, cui regia paret Æ.7.
 dit ad
 vrbem
 Tridē
 tem. G.2. **D**ives opum, magno tellus percussa TRIDENTI, G.1.
 Æ.6. **M**onte sub aërio, septem subiēta Trioni. G.3.
 Ec.6. **P**ergite Pierides, stratum silet aquor, & omnes Ec.9.
 Ec.2. **N**unc etiam pecudes umbras & frigora captant.
 Ec.10. **N**on canimus surdis, illi mea carmina cura, Ec.3.
 Æ.11. **I**pse suas arteis, sua munera latus Apollo
 Æ.5. **D**onat habere viro, quo non praestantior alter Æ.6.
 Ec.6. **C**antando rigidas deducere montibus ornos.
 Ache- Æ.9. **S**ive padi ripis ATHESIM seu propter amœnum
 sis flu-
 uii⁹ Tri
 dentē
 vrbem
 perla-
 bitur. Ec.6. **I**lle canit, placidi strauerunt aquora venti, Æ.5.
 Ec.8. **E**t mutata suos requierunt flumina cursus.
 Æ.1. **H**ic canit errantem Lunam, solisq; labores.
 G.1. **A**estusque, pluiasque, & agentes frigora ventos,
 G.2. **U**nde tremor terris, qua vi maria alta tumescant,
 G.4. **U**nde pater Tiberinus, & unde Aniena fluenta.
 Ec.6. **C**aucasasq; refert volucres furtūq; Promethei.
 Æ.1. **B**ellaq; iam fama totum vulgata per orbem.

Fiden-

- G.3. **F**identemq; fuga Parthum, versisq; sagittis,
 G.8. **U**tq; acreis concussit equos, utq; impulit arma
 Æ.6. **A**ugustus Caesar ferrugine clarus Ibera.
 Æ.8. **V**t bello egregias idem disiecerit urbeis
 Æ.7. **E**uropa atq; Asia, LVNATIS Q. agmina peltis Æ.1.
 Ec.7. **I**lle canit, pulsa referunt ad sydera valles,
 G.3. **E**t vox assensu nemorum ingeminata remugit.
 G.1. **F**elix qui potuit rerum cognoscere causas:
 Æ.7. **N**obilis, & fama multis memoratus in oris.
 Æ.11. **L**argus opum, & lingua melior; iustissimus vnus Æ.7.
 G.4. **P**er populos dat iura, viamq. affectat Olympo.
 Æ.4. **C**entum aras posuit, posuitq. immania templa Æ.5.
 Æ.3. **C**aliculum Regi. Tyrio conspectus in ostro G.3.
 G.3. **M**ore PATRVM plena supplex veneratur acerra Æ.5.
 Æ.6. **O**MNEIS calicolas; cumulatq. altaria donis, Æ.11.
 G.1. **N**ec torpere graui passus sua regna veterno, Cardu.
 Æ.2. **I**s genus indocile, ac dispersum montibus altis nalū.
Composuit, legesq. dedit, iuuenumq. senumq. Æ.9.
 Æ.5. **I**nuit at pretijs animos, & premia ponit.
 Æ.10. **N**unc prece, nunc dictis, virtutem accendit amaris
 Æ.11. **N**omine quemq. vocans. totoq. ardentis ab ore Æ.11.
Scintilla absistunt, oculis micat acribus ignis.
 G.4. **I**lle operum custos, illum admirantur, & omnes Æ.4.
Circumstant, tantum egregio decus enitet ore,
 Æ.5. **G**ratior & pulchro veniens in corpore virtus.
 G.4. **M**ores, & studia, & populos, & crimina discit, Æ.6.
 B b Regno.

- Æ.4. *Regnorum immemores, turpiq; cupidine captos*
- Æ.6. *Castigatque, auditq; viros, & carcere frenat.* Æ.1.
- G.3. *His animaduersis, olli certamine summo* Æ.5.
- Æ.4. *Imperio lati parent, ac iussa facessunt.*
- Æ.9. *Venatu inuigilant pueri, siluasq; fatigant,*
- Æ.6. *Contendunt ludo, & fulua luctantur arena.*
- G.2. *At patiens operum, paruog; assueta iuuentus,*
- G.1. *Et prensos domitare boues, & uertere terram.* G.1.
- G.3. *Impendunt curas, subiguntq; in cote secures;* Æ.7.
- Signaq; ferre iuuat, sonitusq; audire tubarum.*
- G.2. *Condit opes alius, grandaui opida cura.* G.4.
- Intel- Æ.7. *Religione sacra, & pauidæ longo ordine matres* Æ.2.
- ligit, i- Æ.8. *Omnibus in templis incensa altaria circum* Æ.8.
- nitias Æ.5. *Dona ferunt, onerantq; aras, atque oscula figunt.* Æ.2.
- facris Æ.7. *Ast alia tremulis dum fufis mollia pensa* G.4.
- virgi- Æ.7. *Deuoluunt, (pendent dulces circum oscula nati)* G.2.
- nes, Æ.3. *Aduoluere focis ulmos, cantusq; dedere.* Æ.1.
- quas Æ.1. *Aufus & ipse manu iuuenum tentare laborem,*
- vulgò Æ.6. *Hortatur socios, paribusq; accingitur armis.*
- Monia G.3. *Tantus amor laudum, tanta est victoria cura.*
- les ap- Æ.7. *Intentos uoluens oculos, opera omnia lustrat.* Æ.4.
- pellâr. G.3. *Stare loco nescit, viresq; acquirit eundo.* Æ.4.
- Ast a- G.4. *Solus Hyperboreas glacies, & frigora Rheni,* Ec.10.
- lie id- Ec.1. *Aut Ararim, & toto diuisos orbe Britannos* Ec.1.
- est nu- Æ.9. *Lustrat equo, (insano iuuat indulgere labori)* Æ.2.
- ptæ. Æ.7. *Dum paci medium se offert: terraque, marique,* Æ.10.
- Itq;

- Æ.6. *Itq; reditque, actosq; animis in funera reges* Æ.7.
- Æ.12. *Suppliciter venerans uerbis compellat amicus:* Æ.2.
- Æ.8. *Paciferaq; manu ramum pratendit oliua.*
- Æ.10. *Edocet, humanis qua sit fiducia rebus,*
- Æ.10. *Admonet immiscetq; preces: Deus obstruit aures.* Æ.4.
- Æ.11. *Flli armis in regnarunt, crudelis ubiq;* Æ.12.
- Luctus, ubiq; pauor, & plurima mortis imago:*
- Æ.7. *Multa Deos, aurasaq; pater testatus inaneis,*
- Æ.10. *It lacrymans largoq; humectat flumine uultum.* Æ.1.
- G.3. *Saxa per et scopulos perplexu iter omne reuoluens.* Æ.9.
- G.4. *Quid faceret? quoniam superis auersa uoluntas?* Æ.12.
- Æ.4. *Quin etiam eximia laudis succensus amore,* Æ.7.
- G.4. *Rupe sub aëria, designat mœnia fossa,* Æ.7.
- Moliturq; locum, caloq; educere certat.* Æ.6.
- Æ.7. *Tectum augustum ingens, cœtum sublime columnis,*
- Æ.6. *Quo lati ducunt aditus centum, ostia centum.*
- Ec.1. *Pastores ouium tot iam labentibus annis* Æ.3. Vrbân
- Æ.7. *Consilio hanc omnes, animisq. uolentibus urbem* Epitco
- Æ.2. *Vndiq. collecti vasto certamine tendunt.* Æ.12. pos fi-
- Æ.8. *Religione PATRVM magno turbante tumultu,* Æ.6. gnifi-
- Æ.3. *Omnibus idem animus rebus succurrere fessis.* Æ.11. cat.
- Ec.3. *Hic alienus oues custos bis mulget in hora,*
- G.2. *Vt gemma bibat, & sarrano dormiat ostro.*
- Ec.3. *Et succus pecori, & lac subducitur agnis.*
- G.2. *Hic petit excidijs patriam, paruosq. nepotes,* G.2.
- G.3. *Spemq. gregemq. simul, cunctamq. ab origine gentē.*
- Bb 2 Visce-

- Hic la
tet fen
fus Al
legori
c, quo
racitè
figni-
cat lu-
terios
hegeti
cos, q
omnia
conta-
mina-
runt, ac
sacras
literas
in aliū
sensū
traxe-
runt, ali
ter ac
vete-
res, &
pitrhe-
ologi
sunt in
terpre-
tati.
Nam
Theu-
tones
Here-
tici in
sacris
edibus
epulā.
rur, ac
pgræ-
catur.
Triidè
tinam
syno-
dū eca-
meni-
cā ini-
bi supe-
riorib⁹
annis
cele-
bratā
intelli-
git.
- Æ.3. *Visceribus miserorum & sanguine vescitur atro.*
 Æ.5. *Oblitus decorisq. sui, sociumq. salutis,*
 G.3. *Corruptiq. lacus, infecit pabula tabo.*
 G.3. *Dira per incautum serpunt contagia vulgus.*
 G.3. *Turpis oues tentat scabies, miserabile visus,*
 G.3. *Diffugiunt armenta, furit mugitibus at her.*
 G.3. *Balatu pecorum sylua insonuere profunda.*
 Æ.8. *Quid memorem infandas cades desertaq. regna*
Pastorum, & longe saltus lateq. vacantes?
 Æ.5. *Multi praterea media testudine templi,*
 Æ.7. *Theutonico ritu, vertunt crateras ahenos.*
 G.4. *Inter sacra Deum, somno vinoq. sepulti,*
 Æ.5. *Pars spoliant aras, contactuq. omnia fedant,*
 Æ.6. *Ausi omnes immane nefas, ausoq. potiti.*
 Æ.11. *Ergo CONCILIVM magnum, populusq. patresq.*
 Æ.5. *Vndique conveniunt, socia simul vrbe fruuntur.*
 Æ.12. *Ille humilis, supplexque, ad sese in tecta vocavit,*
 Æ.8. *Aurea nunc, olim syluestribus horrida dumis.*
 Æ.11. *Atque hic LEGATOS medio flagrante tumultu*
 Æ.6. *Regis Romani, rerum cui summa potestas*
 Æ.5. *Excipit, ac fessos opibus solatur amicis.*
 Æ.6. *Aurea fulcra toris, epulaq. ante ora parata*
 Æ.9. *Regifico luxu: per limina lata frequentes*
 Æ.9. *Purpurei cristis iuvenes, cereremq. canistris*
 Æ.9. *Expediunt, tonsisq. ferunt mantilia villis.*
 Æ.9. *Discurrunt variantq. vices: it pectore summo*
 Flexilis

- Flexilis obtorti per collum circulus auri.
 Æ.8. *Aurea casaries ollis, atque aurea vestis.*
 Æ.1. *Postquam exempta fames epulis, populūq. patresq.*
 Æ.5. *Muneribus cumulat magnis, ouiumq. magistros*
 Æ.1. *Omnibus exhaustos iam casibus, omnium egenos.*
 Æ.1. *Jngens argentum socios partitur in omnes.*
 G.2. *Illusasq. auro vestes, auriq. talenta,*
 Æ.7. *Instratos ostro alipedes, pulchrosq. tapetas*
 Æ.1. *Ferre iubet, veterum non immemor ille parentum.*
 Æ.10. *Hoc virtutis opus, quo non prestantius ullum,*
 Æ.1. *Hic vir hic est tibi quem promitti sapius audis*
 Æ.8. *Tibri pater, si umquam regnandā acceperit Albā,*
 Æ.6. *Romanosq. tuos, pietate insignis & armis*
 Æ.6. *Proferet imperium super & Garamantas & indos*
 Æ.6. *Extra anni solisq. vias, atque aurea condet*
 Æ.6. *Secula, & incipient magni procedere menses.*
 Ec.4. *Non rastro patietur humus, feret omnia tellus*
 G.2. *Sponte sua, asyrium vulgo nascetur amomum.*
 Ec.4. *Et dura quercus sudabant roscida mella.*
 Ec.8. *Cum canibus timidi venient ad pocula dama.*
 Ec.4. *O mihi tam longa maneat pars ultima vita,*
 Æ.8. *Flos veterum virtusq. virum, templiq. sacerdos,*
 Ec.4. *Spiritus & quantum sat erit tua dicere facta.*
 Ec.4. *Non me carminibus vincet formosus Apollo.*
 Ec.6. *Te nemus omne canet, vicinaq. Tibridis arua,*
 G.3. *Turbidus & torquens flauenteis Ister arenas.*
 Extre-

Rema
ni: ſi-
mi Pō
tif.

Æ.4. Ger-
mano-
rū ma-
ximè
morè i
dicat,

Ec.2.

Æ.1. quip-
pe qui
eorum
nobis
les au-
reis

Æ.5. torqui-
bus in-

Æ.12. ſignifi-
cat, &
querit
capilli
ſauti-
ſunt.

Æ.6.

Æ.6.

Ec.4.

Ec.4.

Ec.4.

Ec.4.

Ec.4.

Ec.4.

Ec.4.

Ec.4.

Ec.4.

Ec.4.

Ec.4.

Ec.4.

Ec.4.

Quod
Card.
Triidè
tinorū
canen-
di ra-
tionis
nō eſt
exp.

- Æ.8. *Extremiq. hominum Morini, Rhenusq. bicornis.*
 Æ.5. *Tum genus omne tuū, genus alto à sanguine diuūm.* Æ.5.
 Æ.3. *Cantantes sublime ferent ad sidera Cygni.*

AD PAVLVM QVARTVM
 PONT. MAX.

Centio XIII.

- Sebe-
th² au-
uius
neapo-
lim p-
fluit: ar-
rātem
terris
dixit
nāmo-
res ho-
minū
multo-
rum vi-
dic & G. f.
vrbeis
- Tri-
remes
duas i-
telli-
git ab-
ductas
neapo-
lim ab
Ale-
xādro
Sortia
fiatre.
- Æ.5. **S**ALVE sancte Parēs, rerum cui summa potestas, Æ.10.
 Æ.1. **O**s, humerosq. Deo similis, SEBETHIDE Æ.7.
Nympha
 Æ.5. *Quem genuit: multa q. insignem reddidit arte* Æ.5.
 Æ.1. *Omnibus errantem terris, formosus Apollo.* Ec.4.
 Æ.1. *Ad te confugio, & supplex tua numina posco,*
 Æ.5. *Brachia protendens, semper miserate labores* Æ.6.
 Æ.9. *Fertilis Ausonia, propius res aspice nostras;* Æ.1.
 Æ.1. *Qui Tuscum Tiberim, et Romana palatia seruas*
 Æ.1. *Parce pio generi, pietate insignis, & armis;* Æ.6.
 Æ.3. *Parce pias scelerare manus, Rex optime regum* Æ.11.
 Æ.12. *Desine iam tandem, precibusq. inslectere nostris:*
 Æ.9. *Pœnarum exhaustum satis est. Romana propago* Æ.6.
 G.4. *Stat lacrymans, largoq. humectat flumine vultum.* Æ.1.
 Æ.12. *Suppliciter venerans. Tota quod mente petisti* Æ.4.
 Æ.6. *Stant sale Tyrrheno classes ad Tiberidis undam,* Æ.7.
 Æ.2. *Ergo age care Pater, da (non indebita posco)* Æ.6.

Inco-

- Æ.10. *Incolument ASCANIVM, magno turbante tumultu* Æ.6. Guido
 Æ.10. *Reddē, oro, miseris, pacem te poscimus omnes,* Æ.11. canij
 Æ.8. *Vna omnes iuuenum primi, prisca, Quirites* Æ.7. Card.
 Æ.12. *Ulterius ne tende odijs. ANTONIVS armis* Æ.8. qui At
 Æ.10. *Viribus imparibus regnis excessit auitis.* Æ.8. canius
 Æ.4. *Sola domo maret vacua gratissima coniux,* G.3. in Ae-
 Æ.11. *Hos inter motus, mentem turbata dolore* Æ.10. lliā Ar-
 G.3. *Labitur INFELIX, & pelle Libydidis VRSAE* Æ.5. cē con-
 Æ.4. *Incubat, illum absens absentem auditq. videtque,* Æ.10. clusus
 Æ.12. *Et roseas laniata genas, discindit amictus,* Æ.11. fuerat
 Æ.4. *Et crines flauos, immugit Regia luctu* Æ.11. M. An
 Æ.4. *Lamentis gemituque, ingenti adnixa COLUMNAE,* Æ.5. Colu-
 Æ.2. *Dum stabat Regno, multos dominata per annos.* Æ.2. mna
 G.2. *Magna parens mastis late loca questibus implet;* G.4. Felicē
 Æ.4. *Tergq. quaterq. manu pectus percussa decorum,* Æ.11. Vrina
 Æ.7. *Multa super nato lacrymans. Miserere precantis* Æ.11. M. An
 Æ.5. *Summe Pater, miserere domus labentis, & istam* Æ.4. tonij
Oro (si quis adhuc precibus locus) exue mentem, Æ.11. vxorē
 Æ.5. *Sancte Parens, tanta, ne animis caelestibus ira?* Æ.11. infeli-
 Æ.12. *Pro Latio obtestor, pro maiestate tuorum* Æ.11. cē ab
 Æ.6. *Proijce tela manu, si quid mea carmina possunt,* Æ.9. euen-
 Æ.1. *Semper honos, nomenq. tuum, laudesq. manebunt.* Æ.4. tu ap-
 Æ.10. *Hoc virtutis opus, quo non praestantius vllum* Æ.12. pellat
 Æ.6. *Parcere subiectis, & debellare superbos.* Æ.12. & allu-
 dit ad
 fami-
liā Co-
lūnā.
magna
patēs
Io. A-
rago-
nia M.
Anto-
nij ma-
trē.

AD

AD INSVBREIS

AD QVOS PROREGE MISSVS EST ILL.^{VS}

CHRISTOPHORVS MADRVCCIVS,

CARDINALIS TRIDENTINVS,

ET SACRI ROM. IMP. PRINCEPS.

Cento XIV.

- G.2. **S**ALVE magna parens frugū, plebisq; patrumque, G.2.
 A.3. Terra antiqua potēs, dum fata Deusq; sinebāt A.4.
 G.2. Diues opum, tardis ingens ubi flexibus errat G.3.
 G.1. Flusiorum rex Eridanus turbata procellis G.3.
 A.7. Europa atque Asia, atque atro tepefacta cruore A.9.
 A.7. Arma inter regum duro sub Marte cadentum. A.12.
 A.3. Ecce tibi, calum & terras qui numine torquet A.4.
 A.10. Omnipotens genitor, claro demittit olympo A.4.
 A.1. Insignem pietate virum, post multa tuorum A.2.
 Funera, post varios hominumq; urbisq; labores
 A.6. Hic vir, hic est, tibi quem promitti sepius audis :
 A.3. Ne dubita, nam vera vides, timor omnis abesto, A.11.
 A.8. Neu belli terrere minis. Terraq; marique, A.10.
 A.6. Huius in aduentu quo non praestantior alter A.6.
 A.7. Tutari Italiam, detrudere finibus hostem :
 A.1. Omnia tuta vides, tremuerunt motibus Alpes, G.1.
 A.7. Et trepida matres pressere ad pectora natos.
 A.5. Montibus in nostris sonuerunt omnia plausu A.5.

Vrbis
Medio
lani.

Ma-

- G.4. Magnanimum heroum: calum tonat omne fragore A.9.
 A.3. AERE cauo, crebris collucent ignibus agri: A.11.
 A.2. Exoritur clamorq; virum, clangorq; tubarum.
 A.11. Moenibus in patrijs primauo flore iuuentus A.7.
 A.8. Tela tenent, pugnaq; cient simulachra sub armis: A.5.
 A.5. Frenatis lucent in equis. longo ordine matres A.2.
 A.2. Sacra canunt, plaudunt choreas & carmina dicunt. A.6.
 A.5. Ipsi letitia voces ad sydera iactant
 A.1. Pastores ouium, respondent omnia sylua. Ec.10
 A.1. O fortunati nati melioribus annis, A.6.
 A.3. Vobis parata quies: redeunt Saturnia regna. Ec.4.
 A.6. Et metus, & male suada fames tremefacta refugit: A.12.
 A.8. Et belli rabies magno percussa TRIDENTI. G.1.
 A.5. Ergo agite & cuncti tantarum in munere laudum A.8.
 A.5. Spargite humum folijs, & pocula porgite dextris, A.8.
 Communemq; vocate Deum: Sactum mihi numen; A.8.
 A.9. Ipse tibi ad tua templa feram solemnia dona.
 A.1. Multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra.
 A.9. At tu magne Pater, pietate insignis & armis, A.6.
 A.5. Sis bonus ò felixq; tuis, in te ora Latini A.12.
 In te oculos referunt miserantem incōmoda nostra. A.8.
 A.1. Omnibus exhaustos iam casibus omnium egenos
 A.3. Adspice nos, praesens nostro succurre labori. A.9.

C c

A D

AD HENRICVM SECVNDVM
GALLORVM REGEM.

Cento XV.

VRBIS SENAE PROSOPOPEIA.

- Æ.12. **O** PRAESTANS animi iuuenis Rex optime Regū Æ.12.
 Æ.7. Europa atque Asia, grates persolvere dignas Æ.7.
 Non opis est nostræ, sat erit tua dicere factæ Æ.4.
 G.2. Carminibus patrijs, omnes supera alta tenentes Æ.6.
 Æ.2. Præmia digna ferant; dum spiritus hos reget artus Æ.1.
 Æ.8. Semper honore meo semper celebrabere donis;
 Æ.9. Nulla meis sine te quæretur gloria rebus:
 Seu pacem seu bella geram. Tu maximus ille es Æ.6.
 Unus qui nobis, magno turbante tumultu, Æ.6.
 G.10. Tela inter media, & per tot discrimina rerum, Æ.1.
 Æ.6. Venisti tandem claro demissus olympo: Æ.4.
 Æ.8. Nec te ulla facies, non terruit ipse Thyphæus
 Æ.4. Monstrū horrendū ingens, centū cui brachia dicunt Æ.10.
 Centenasq; manus, cui quot sunt corpore plumæ Æ.4.
 Tot vigiles oculi subter, cui tristia bella
 Iraq; insidiæq;, & crimina noxia cordi,
 Æ.3. Haud ignata loquor, tot iam labentibus annis Æ.2.
 G.5. Montibus in nostris, mediæq; in valle Theatri, Æ.5.
 Æ.1. Cana fides & vesta, Remocum fratre Quirinus
 Jura dabant, donec paulatim ac decolor atas,
 Et belli

- Et belli rabies, & amor successit habendi Æ.6.
 Æ.6. Huius in aduentu, quo non præstantior alter, Æ.6.
 Æ.8. Ore vomens ignes, armare in prælia fratres,
 Atque odijs versare domos, discordibus armis. G.1.
 Æ.8. Procubuisse LVPAM cuncti se scire fatentur, Æ.11. Lupa
 Æ.1. Horresco referens: pedibus Iouis armiger uncis, Æ.9. ifigne
 Æ.9. Suadet enim vesana fames, manditq; trahitq;. vibi
 Æ.5. Aegram indignantem, rostroq; immanis obunco Æ.6. Senæ.
 Æ.9. Sternit humi, & miseros morsu depascitur artus; Æ.2.
 G.3. Ut vidi ut perij; miseræ calor ossa reliquit, Æ.9.
 Æ.2. Ex illo horrifico lapsu de montibus adsunt Æ.3.
 Æ.6. Gorgones Harpyæ, variarum monstra ferarum; Æ.6.
 Æ.5. Terribiles visu forma, fædisima ventris Æ.3.
 Prolunies, uncaq; manus & pallida semper
 Ora fame.
 Æ.5. Nec nos obniti contra, nec tendere tantum
 Æ.12. Sufficiunt vires, nec spes opis vlla datur. Æ.2.
 Æ.2. Nos pauidi trepidare metu, pauperq; senatus Æ.3.
 G.4. Quid faceret? varia confusus imagine rerum: Æ.12.
 G.1. Nec spes libertatis erat: nec multa talenta: Æ.10.
 G.3. Multa gemens ignominiam, victosq; penates Æ.1.
 G.4. Stare lacrymans, unum quod rebus restat egenis Æ.10.
 Æ.8. Ante aras plena supplex veneratur acerra. Æ.5.
 Æ.2. Affaturq; Deum tendens ad sidera palmas. Æ.7.
 Æ.1. Nate patris summi tuq; o sanctissima Vates Æ.6.
 Æ.2. Alma parens, præsens nostro succurre labori: Æ.9.
 Cc 2 Dy

- Æ. 2. *Dij patrij seruate domum, populumq; patresque,* Æ. 4.
 Æ. 3. *Et placidi seruate pios: subit ira cadentem,* Æ. 1.
Vlcisci patriam & sceleratas sumere pœnas:
 Æ. 9. *Tu Dea, tu presens audacibus annue cœptis:* G. 1.
 Æ. 5. *Vix hac ediderat, ruere omnia visa repente,* Æ. 3.
Tirrhenusq; tuba mugire per athera clangor,
 Æ. 4. *Intremuere vnda penitusq; exterrita tellus* G. 1.
Italia, insolitis tremuerunt motibus Alpes:
 Æ. 9. *Nec longum in medio tempus, cum clamor ad auras*
 Adh. Æ. 12. *Bellantum iuuenum; manibus date LILIA plenis,* Æ. 6.
 dit ad Æ. 9. *Ferte citi ferrum, date tela, scandite muros;*
 Regis Æ. 12. *Scala improviso; subitusq; apparuit ignis;*
 signe. Æ. 2. *Fit via vi, in ferrum pro libertate ruebant.* Æ. 3.
 Æ. 2. *Exarsere ignes animo; primosq; trucidant.* Æ. 2.
 Æ. 2. *Portarum vigiles: vastosq; ab rupe Cyclopas.* Æ. 3.
 Æ. 2. *Fudimus insidijs, totaq; agitauimus vrbe:*
 Æ. 2. *Plurima perq; vias sternuntur inertia passim*
Corpora, Dij talem terris auertite pestem. Æ. 3.
 Æ. 4. *At Pius AENEAS, pietate insignis & armis,* Æ. 6.
 Aeneas Æ. 12. *Primus in aduersos telum qui torserat hostes,*
 Picolo Æ. 1. *Aufus & afflictis melius considerare rebus:*
 mine. Æ. 10. *Lumina voluit, obitq; truci procul omnia visu:*
 Æ. 12. *Vestigatq; virum, crimenq; caputq; malorum:* Æ. 12.
 Æ. 10. *Cuius olorina surgunt de vertice penna,*
 Æ. 9. *Pictus acu chlamidem, & ferrugine clarus Ibera,*
 Æ. 6. *Ille autem, neq; enim membris dat cura quietem,* Æ. 10.

Con-

- Æ. 11 *Conscijs audacis facti, Mauortis ad Urbem.* Æ. 3.
 Æ. 2. *Abdiderat sese, patria communis erymnis,* Æ. 2.
 Æ. 4. *Omnia tuta timens; curisq; ingentibus ager.* Æ. 1.
 Æ. 11. *Hos inter motus; medio flagrante tumultu,*
 Rex genus egregium mea magna potentia solus Æ. 1.
 G. 2. *Tuq; ades, & satis huc te poscentibus affers,* Æ. 8.
 Æ. 8. *Arduus arma tenens, & grandia LILIA quassans,* Ec. 10.
 Æ. 11. *Manibus in patrijs, sic nos in scepra reponis,* Æ. 1.
 Æ. 1. *Omnibus exhaustos iam casibus omnium egenos:*
 Æ. 3. *Ex illo celebratus honos, tibi Lilia plenis* Ec. 2.
Ecce ferunt Nympha calathis, insigne paternum, Æ. 7.
 Æ. 1. *Post alij proceres, quæ cuiq; est copia lati* Æ. 5.
Dona ferunt; onerantq; aras pro nomine tanto: Æ. 8.
 Æ. 4. *Ecce iterum, dira bellum cum gente gerendum,* Æ. 3.
 Æ. 9. *Hic Mars armipotens acies in prælia cogit:* Æ. 9.
 Æ. 2. *Rursus in arma feror; Tirrhenum nauigat aquor* Æ. 1.
 Æ. 1. *Gens inimica mihi, stigijs emissa tenebris:* G. 3.
 Æ. 7. *Quare age & armari pubem terraq; mariq;* Æ. 10.
 Æ. 7. *Latus in arma para, & dubijs ne defice rebus:* Æ. 6.
 Æ. 8. *Adspice quæ coeant in me, excidiumq; meorum.* Æ. 8.
 Æ. 12. *Obscena volucres, alarum verbera nosco.*
 G. 1. *Ecce inimicus atrox, multis memoratus in oris,* Æ. 7.
 Æ. 11. *Haud Lygurū extremus, sulcat maria alta carina,* Æ. 10.
 Æ. 10. *Sub quo mille manus iuuenum fortissima corda,* Æ. 5.
 Æ. 8. *AVREA Casaries ollis nomenq; genusque,* Æ. 10.
 Æ. 10. *Ipse sedens, clauumq; regit, velisq; ministrat,*
 lam

- Æ. 6. Jam senior sed cruda Deo viridisq; senectus.
 Æ. 5. Hortaturq; viros, clauumq; ad litora torquet,
 Æ. 5. Nunc hos, nunc illos aditus, omnemq; pererrat
 Arte locum; in melius tua qui potes orsa reflectas: Æ. 10.
 Æ. 11. Sunt & opes nobis, & lunatis agmina peltis,
 Auxilioq; urbis Itala pulcherrima bello Æ. 7.
 Hip. G. 1. FERREA progenies, antiqua ab origine gentis
 poly? Card. Æ. 1. Per tot ducta viros; nec te memorande silebo
 Ferrar. Æ. 8. Terribilem christis & pelle libystidis VRSÆ,
 Nico. Æ. 6. Romanosq; tuos MARIOS magnosq; CAMILLOS; G. 2.
 la Viri n° cō. Æ. 11. Jbo animis cōtra vel magnum praestet ACHILLEM;
 Pitilla ni. Æ. 11. Ffle licet, socium virtus coit omnis in unum, Æ. 10.
 Mati? Sfor- Æ. 10. Numina nulla premunt, mortali orgemur ab hoste,
 tia. Æ. 11. Aude atque aduersum fidens fer pectus in hostem;
 Æ. 9. Rumpere moras omnes, vltro occurramus ad vndam Æ. 10.
 Dum trepidi, egressisq; labant vestigia prima.
 Æ. 12. Pro Latio obtestor pro maiestate tuorum,
 Æ. 6. Eripe me his inuicte malis, via prima salutis Æ. 6.
 Æ. 1. Ad te confugio, & supplex tua nomina posco.

Cento XVI.

G A L L V S.

- Ec. 3. **I**NCIPE Dametas (non omnia possumus omnes) Ec. 6.
 Ec. 5. Tu calamos inflare leues, ego dicere versus
 Ec. 6. F'ergite Pierides, GALLI dicamus amores. Ec. 10.

O.de-

- G. 2. O decus ò fama merito pars maxima nostræ,
 Æ. 10. Te precor Alcide, coeptis ingentibus adsis,
 Æ. 11. Cui genus à proavis ingens, assuesce vocari G. 1. Hen-
 Æ. 9. Nulla meis sine te quaretur gloria rebus; culem
 Göza-
 G. 1. Da facilem cursum, nihil hic nisi carmina desunt, Ec. 8. gā vo-
 car.
 G. 3. Rumpere moras: tentada via est, qua me quoq; possum G. 3. Car-
 mina
 Virgi-
 Tollere humo; stimulos sub pectore vertit Apollo. Æ. 6. ij.
 Ec. 7. Nympha, nofter amor, presentia numina, Fauni, G. 1.
 Æ. 3. Ore fauete omnes, & cingite baccare frontem, Ec. 7.
 Cingite ne vati noceat mala lingua futuro.
 G. 1. Hinc canere incipiam. Cum GALLVS amore periret Ec. 10
 Ec. 10. Quæ nemora, aut qui vos saltus habuere puellas?
 G. 1. Pan ouium custos venit, quem vidimus ipsi,
 Ec. 10. Venit & vtilio: tardi venere subulci,
 Æ. 8. Gensq; virum truncis, & duro robore nata,
 G. 4. Nesciaq; humanis precibus mansuescere corda,
 Ec. 10. Stant & oues circum, crebris mugitibus amnes, G. 3.
 Arentesq; sonant ripæ. Sub rupe iacentem, Ec. 10
 Æ. 6. Heu miseranda puer, cuncti se scire fatentur, Æ. 11.
 Æ. 7. Te liquidi fleure lacus, stragemq; dedere G. 3.
 G. 4. Flumina correptos vnda torquentia montes:
 G. 4. Qualis populea mærens philomela sub umbra
 Æ. 12. Dat gemitus atque astra vocat crudelia mater: Ec. 5.
 Æ. 10. Mantua diues auis pectus percussa decorum: Æ. 4.
 Æ. 9. Ora puer prima signans intonsa iuuentæ
 Cui pellis latos humeros, caput oris hiatus

Et

- Allu- dit ad caput Lupi i signe gentis Capi- lupi.
- Et mala texere LVPI, cum dentibus albis
 (Ille etiam & genti nomen dedit, armaq. fixit) Æ.1.
- Multa mouens animo, sylvas saltusq. peragrat Æ.10. Æ.4.
- Noctes, atque dies, est mollis flamma medullas. Æ.6. Æ.4.
- Forte die, tardis ingens ubi flexibus errat G.3.
- Mincius, auratus taurino cornua vultu, G.4. Æ.10
- Populeas inter frondes, lucosq. sonantes Ec.10
- Dum canit, & mœstum Musa solatur amorem: Æ.10.
- Longe illi media sese tulit obuia sylua Æ.1.
- Causa mali tanti pulcherrima Deiopea, (na, Æ.1.
- Cui pharetra ex humero sonat arcus, et arma Dia- Æ.12.
- Qualis gemma micat, crines nodantur in aurum, Æ.4.
- Aurea purpuream subnectit fibula vestem.
- Agnouit iuuenis diuini signa decoris; Æ.9. Æ.5.
- Illi membra nouus soluit formidine torpor, Æ.12.
- Obstupuit primo aspectu, & vox faucibus hæsit, Æ.1.
- Vt primum fari potuit, sic incipit ore, Æ.12.
- Suspirans, imoq. trabens à pectore vocem: Æ.1.
- Cara mihi ante alias animo gratissima nostro, Æ.11. Æ.15.
- O Virgo noua mi facies, mea maxima cura, Æ.6. Æ.1.
- Quam nec longa dies pietas nec mitigat vlla, Æ.7.
- Sola ne perpetua marens carpere iuuenta Æ.4.
- Iam matura viro? mitte hanc de pectore curam, Æ.7. Æ.6.
- Vtere sorte tua, nimium ne crede colori: Ec.12. Ec.2.
- Omnia fert atas, fugit irreparabile tempus. Ec.9. G.3.
- Alma praeor miserere animi non digna ferentis, Æ.6. Æ.2.
- Desine

- Desine iam tandem precibusq. inflectere nostris. Æ.12.
- Vix ea fatuus erat, veluti violauerit ostro Æ.1. Æ.12.
- Si quis ebur, tales virgo dabat ore colores: Æ.12. Æ.12.
- Deiecit vultum, & demissa voce locuta est. Æ.3.
- Desine meq. tuis incendere, teq. querelis, Æ.4.
- Quam pro me curam geris, hæc praeor, optime, pro me Æ.12.
- Deponas, toties iam dedignata maritos: Æ.4. Æ.4.
- Mens immota manet, sola contenta Diana, Æ.4. Æ.11.
- Namque fatebor enim, non vitæ gaudia quaro. Ec.1. Æ.11.
- Certum est in syluis, inter deserta ferarum, Ec.10. Æ.7.
- Malle pati, inceptum frustra submitte furorem, Ec.10. Æ.12.
- Disce puer virtutem ex me, & non temnere diuos, Æ.12. Æ.6.
- Hic pietatis honos. Patet atri ianua Ditis. Æ.1. Æ.6.
- Quæsit Minos vitasque, & crimina discit, Æ.6.
- Castigatque, auditq. dolos: te triste manebit Æ.7.
- Supplicium, votisq. Deos venerabere seris.
- Sic ait, & dictis diuinum adspirat amorem, Æ.4. Æ.8.
- Edocet humanis qua sit fiducia rebus. Æ.10.
- Illum turbat Amor magis, agrescitq. medendo. Æ.12. Æ.12.
- Tum quassans caput, hæc effudit pectore dicta. Æ.7.
- Omnia percepi, atque animo mecum ante peregi: Æ.6.
- Ne tantos mihi finge metus: non talia curat Ec.10. Æ.7.
- Improbis ille puer, caput horum & causa malorum: Ec.8. Æ.11.
- Inde hominum pecudumq. genus, pictaq. volucres G.3. Æ.6.
- Et genus aquoreum gentilia semina poscunt, G.3. G.2.
- In furias, ignemq. ruunt, ac Ilia Mater Æ.3. Æ.6.

- Æ.1. *Marte grauis, partu sub luminis edidit oras* Æ.7.
 Æ.1. *Romanos rerum dominos gentemq; togatam.*
 G.2. *Quid maiora sequar? Troianus origine Caesar* Æ.1.
 Æ.4. *Cogitur, & supplex animos submittere Amori*
 Æ.7. *Nympha Laurentes, præstanti corpore Nympha* Æ.1.
 Æ.4. *Egregiam vero laudem, & spolia ampla refertis,*
 Æ.11. *Tantum impensis operum nihil omnibus actum.*
 Æ.7. *Tu ne tot incassum fusos patiere labores?*
 Æ.4. *Quin potius miserere: mori me denique coges.* Æ.2.
 Æ.8. *Accipe, daq; fidem. quoniam conuenimus ambo,* Æ.5.
 Æ.1. *Connubio iungam stabili, propiamq; dicabo,*
 Æ.2. *Nec sum adeo informis. solum te virgine dignum,* Æ.7.
 Æ.3. *Et me Phœbus amat; nouit namq; omnia vates,* G.4.
 Æ.6. *Te nemus omne canet, si quid mea carmina possunt* Æ.9.
 Æ.1. *Semper honos, nomenq; tuum laudesq; manebunt,*
 Æ.4. *Si te nulla mouet tantarum gloria rerum,*
 Æ.6. *Huc geminas nunc flecte acies, res aspice nostras.* Æ.1.
 Æ.5. *Dixeras hac; magnoq; animum labefactus amore,* Æ.4.
 Æ.2. *Ter conatus ibi collo dare brachia circum:*
 Æ.2. *Ille simul manibus tendit diuellere nodos:*
 Æ.2. *Ter frustra comprehensa manus effugit, et inquit.* Æ.7.
 Æ.10. *Galle quid insanis? de te nil tale verebar.* Æ.9.
 Æ.4. *Hæc effata silet; lacrymasq; effudit, & omnem* Æ.3.
Impleuit clamore locum, & tremefacta refugit: Æ.12.
 Æ.2. *Improuisum aspris veluti qui sentibus anguem*
Præsit humi, retroq; pedem cum voce represit: Æ.2.

Ille

- Æ.6. *Ille autem tali iugiter est voce secutus;* Æ.9.
 Æ.6. *Siste gradum: quo deinde rumpitur, & proripis, inquit?* Æ.5.
 Æ.3. *Numquã hodie effugies; veniam per tela, & iugones,* Æ.2.
 Æ.7. *Vel mare per medium; terram mare sidera iuro*
 Æ.6. *Nulla hic insidia; tereti ceruice reflexam;* Æ.8.
 Æ.2. *Insequitur, iam iamq; manu tenet, & premit hasta,*
 Æ.9. *Euolat infelix, & femineo ululatu*
Scissa comam, mastis latè loca questibus implet. G.4.
 Æ.8. *Dicite Pierides: quid non speremus amantes?* Æ.8.
 Æ.5. *Hic iuuenis iam victor ouans, vestigia presso*
Haud tenuit titubata solo; reuolutus harena Æ.5.
 G.3. *Labitur infelix, non ille oblitus amorum;* Æ.5.
 Æ.11. *Ingemuitque, deditq; has imo pectore voces.*
 Æ.8. *Adsis ò tantum, qui tela Typhoea temnis,* Æ.1.
 Æ.5. *Sis bonus ò felixq; , audacibus annue ceptis* Æ.9.
 Æ.4. *Parue puer, si quid pietas antiqua labores* Æ.5.
Respicit humanos, dubijs ne defice rebus. Æ.6.
 Æ.12. *Ventum ad supremum est, precibus si flecteris ullis,* Æ.2.
 Æ.11. *Verum age, & ultricem pharetra deprome sagittã.*
 Æ.5. *Vix hæc ediderat, ruerè omnia visa repente,* Æ.8.
 Æ.1. *Paret Amor dictis, cali in regione serena* Æ.8.5.
 Æ.9. *Intonuit laeuum: sonat una latifer arcus,*
 Æ.1. *Constitit hic curuo direxit spicula cornu* Æ.7.
 Æ.5. *Nulli visa cito, perq; ilia venit arundo,* Æ.7.
 Æ.9. *Et laeu infixæ est lateri, mirabile dictu,* Æ.4.
 Æ.7. *Pertentat sensus, atque osibus implicat ignem;*

D d 2

Non

- Ec. 1. *Non equidem inuideo, mirum magis. Aspera virgo* Æ. 11.
 Æ. 3. *Continuitq. subitq. accensa furore* Æ. 4.
 Æ. 4. *Inri. effari: veniam quocumq. vocaris* Ec. 3.
 Quisquis es: en supplex venio, miserere tuorum, Æ. 11.
 Æ. 7. *Clamat, io decus & nemorum Latonia custos,* Æ. 9.
 G. 1. *Et vos agrestum studium quibus arua tueri,*
 Æ. 5. *Hic domus est, inquit, vobis. iam viuite sylua:* Ec. 7.
 Æ. 12. *Maior agit Deus, atque opera ad maiora remittit:*
 Æ. 11. *Venit Amor, subitaq. animum dulcedine morat:*
 Æ. 9. *Te vero, venerande puer, iam pectore toto.* Æ. 9.
 Æ. 8. *Accipio, agnosco, quando hac te cura remordet;* Æ. 1.
 Ec. 2. *Huc ades o formose puer, iam tempus agi res:* Æ. 5.
 Æ. 12. *Do quod vis, sed res animos incognita turbat:* Æ. 1.
 Æ. 2. *Quicquid id est timeo: hunc oro defende furorem.* Æ. 10.
 Æ. 11. *Auditis ille hac placido sic reddidit ore.*
 Æ. 11. *O dulcis coniux spes & solatia nostri.* Æ. 8.
 Æ. 10. *Audentes fortuna iuuat: quis talia demens* Æ. 4.
Abnuat? Atque animum presenti pignore firmat. Æ. 3.
 Æ. 8. *Dona ferens, pictum croceo velamen acantho:* Æ. 1.
 Æ. 6. *His dictis cura emotæ, pulsusq. parumper*
Corde dolor tristi, gaudet donisq. fruetur; Æ. 1.
 Æ. 1. *Expleri mentem nequit, ardescitq. tuendo:*
 Æ. 1. *At iuuenis magnum cui versat in ossibus ignem,* G. 3.
Durus Amor, tacitum pertentant gaudia pectus, Æ. 1.
 Æ. 12. *Latitia exultans, & tanto letus honore* Æ. 8.
 G. 3. *Stare loco nescit, subita spe feruidus ardet:* Æ. 12.

Illæ

- G. 4. *Illæ quidem lacrymis oculos suffusa nitentes,* Æ. 1.
 Æ. 9. *Suspiciens altam Lunam sic voce precatur.*
 G. 2. *Pan ouium custos (si rite audita recordor)*
 G. 3. *In nemora alta vocans captam te Luna fefellit:*
 Æ. 1. *Non ignara mali nostro succurre labori.* Æ. 9.
 Æ. 5. *Hæc ubi dicta dedit; Dii nostra incepta secundet,* Æ. 7.
Tandem latus ait: grates persolvere dignas Æ. 1.
 Æ. 11. *Quas potero? meriti tanti non immemor umquam;* Æ. 9.
 Æ. 11. *O decus Italia, dum spiritus hos reget artus* Æ. 4.
 Æ. 8. *Semper honore meo, semper celebrabere donis.*
 Æ. 6. *Atq. huic responsum paucis ita reddidit illa.* G. 2.
 Ec. 9. *Desine plura puer, et quod nunc instat agamus:*
 Ec. 9. *Rumpe moras omnes: varium & mutabile semper* Æ. 4.
Fœmina. Quo calum, tempestatesq. serenat, Æ. 1.
 Æ. 8. *Cunctantem amplexu molli fouet. Ille repente*
 Æ. 12. *Hoc erat, hoc, inquit votis quod sæpe petiui.*
 Æ. 6. *Acceleremus ait. Qua rite incepta parauit* Æ. 4.
Perficere est animus, finemq. imponere curis.
 G. 3. *Continuoq. audis ubi subdita flamma medullis*
 Æ. 7. *Idem omnes simul ardor agit: tractimq. susurrant* G. 4.
 Æ. 3. *Cum gemitu: subito non vultus, non color vnus,* Æ. 6.
Non compta mansere coma. moritura puella G. 4.
 Æ. 4. *Hæc illuc voluens oculos maculisq. trementeis* Æ. 4.
Interfusa genas; delibans oscula satur. Æ. 12.
 Æ. 3. *O mihi præteritos referat si Iuppiter annos,*
 Æ. 3. *Dum te care puer, mea sola, & sera voluptas*

Com-

- Æ.3. *Complexu teneo; tecum consumerer auo;* Ec. 14
 Ec.3. *Nunc scio quid sit amor sanguis meus.* Æ.6.
 Æ.1. *Hac ait, & liquidum ambrosia diffudit odorem;* G. 4.
 Æ.12. *Desine iam tandem, iam desine tibia versus;* Ec.8.
 Ec.10 *Hac sat erit Diua vestrum cecinisse postam*
Dum sedet, & pascuntur oves, auidaq; iuuenca: G. 2.
 Ec.10 *Pierides, vos hac facietis maxima Gallo.*

IN FEMINAS,

IMPVDICAS ET SCELESTEIS.

Cento XVII.

AD PAVLVM IOVIVM.

- G.3. **C**ETERA quæ vacuas tenuisset carmina mētes
 Omnia iā vulgata, furens quid Femina possit Æ.5.
 Æ.1. *Gens inimica mihi, non equo fœdere amantes,* Æ.4.
 Æ.6. *Dicam equidem indigno Nisæ deceptus amore:* Ec.8.
 Æ.12. *Quam propter tantos potui perferre labores,* Æ.2.
 Æ.9. *Quando aliter nequeo sceleratas sumere pœnas,* Æ.2.
 Æ.8. *Nunc ò nunc liceat calamos armare veneno* Æ.10.
 Ex car Æ.10. *Fatidica Mantus: magnum & memorabile nomen* Æ.4.
 mini- Æ.2. *Feminea in pœna est, animumq; explese inuabit.* Æ.2.
 b^o Vir- Æ.6. *Magnanimi Heroes precor aspirate canenti,* Æ.9.
 glij. Æ.5. *Ore faucte omnes, procul ò procul este profani,* Æ.6.
 Æ.1. *Et genus inuisum cum semiuirò comitatu.* Æ.4.
 G.2. *Tuq; ades, inceptumq; unà decurre laborem*
 Fortu-

- Ec.1. *Fortunate senex, magnum IOVIS incrementum:* Ec.4. Pauli
 Æ.5. *Vnde genus ducis, fama super aethera notus,* Æ.1. Iouii
 Æ.8. *Flos veterum virtusq; virum, diuumq; sacerdos:* Æ.3. appel-
 Æ.1. *Os humerosq; Deo similis, tibi copia fandi* Æ.11. lar.
 Æ.11. *Larga quidem semper, fœcundum concute pectus,* Æ.7.
 Æ.6. *Nec mortale sonans, animis illabere nostris,* Æ.3.
 G.4. *Qua sint, qua fuerint, qua mox ventura trabatur*
 Æ.1. *Nota tibi, votis iam nunc assuesce vocari,* G.1.
 G.1. *Ni refugis, tennesq; piget cognoscera curas:*
 G.3. *Mox tamen ardenteis accingar dicere pugnas,*
 Ec.4. *Te duce idumeas referam tibi Mantua palmas,* G.3.
 Æ.7. *Dicam acies, actosq; animis in praelia Reges,*
 G.4. *Magnanimosq; Duces, totamq; sub arma coactam* Æ.7.
 Æ.10. *Europamque, Asiamque, & tanti incendia belli:* Æ.1.
 Æ.8. *Post idem inter se posito certamine Reges,*
 Æ.11. *Hos inter motus, medijs conatibus ægri,* Æ.12.
 Æ.8. *Congressi iungent dextras, & pace sequestra,* Æ.11.
 Æ.1. *Claudentur belli porta Rhenuq; bicornis* Æ.8.
 G.3. *Turbidus & torquens flauentes Ister harenas*
 Æ.2. *Improvisi aderunt media testudine templi* Æ.1.
 Æ.7. *Littus ad Ausonium: magnoq; ululante tumultu* Æ.11.
 Æ.7. *Teutonico ritu ante aras paterasq; tenentes* Æ.8.
 Æ.1. *Iura dabunt, legesq; viris, ritusq; sacrorum:* Æ.12.
 Æ.3. *Concilium horrendum. Nec te memorande filebo* Æ.10.
 Æ.8. *Cum patribus populoq; penatibus & magnis dijs*
 Æ.8. *Tibri Pater, poscant acies & fœdera iungant:* Æ.7.

T u n e

- Æ.6. *Tu ne cede malis, sed contra audentior ito,*
 Æ.2. *Quores cumque cadent, Capitoli immobile saxum,* Æ.9.
Accolet, imperiumq; Pater Romanus habebit,
 Æ.6. *Missus in imperium: cali cui sydera parent,* Æ.10.
 Æ.3. *Infernig; lacus, atque alta mœnia Roma:* Æ.1.
 G.3. *Sed fugit interea fugit irreparabile tempus.*
 Æ.10. *Accipite ergo animis atque hæc mea figite dicta*
 Æ.9. *Rectores iuuenum, latasq; aduertite mentes* Æ.5.
 Æ.3. *Et nati natorum, & qui nascentur ab illis.*
 Æ.4. *Monstrũ horrẽdũ ingens, variũ et mutabile sæper* Æ.4.
 FOEMINA, *quæ ventis volucrig; simillima somno* Æ.2.
 Æ.4. *Mobilitate viget, linguis micat ore trifulcis,* G.3.
 Æ.4. *Tam ficti prauig; tenax, quàm nuntia veri:*
 Æ.10. *Dat sine mente sonum, totoq; ardentis ab ore* Æ.12.
Scintilla abstunt, oculis micat acribus ignis:
 Æ.4. *Sola domo mæret vacua, cui carmina semper* Æ.9.
Et citharæ cordi, pernicipibus ignea plantis Æ.11.
 Æ.8. *Omnia peruolitat latè loca, pectore versat* Æ.1.
 Æ.7. *Mille nocendi artes, quis fallere possit amantem.* Æ.4.
 Æ.8. *Omnibus in templis, gaudens popularibus auris* Æ.6.
 Æ.3. *Fert picturatas auri sub tegmine vestes*
 Æ.1. *Aurea subnectens exerta cingula mamma,*
 G.3. *Et gradiens ima verrit vestigia cauda,*
 Æ.1. *Purpureoq; altè suras euincta cothurno:* Æ.7.
 Fucus. Æ.6. *Sanguineis frontem moris & tempora pingit:*
 Æ.5. *Mille trahit varios aduerso sole colores*

Fla-

- Æ.12. *Flagrantes perfusa genas, it pectore summo* Æ.5.
Flexilis obtorti per collum circulus auri,
 Æ.7. *Tecti auro fuluum crines nodantur in aurum.* Æ.4.
 Æ.1. *Ambrosiaq; comæ diuinum vertice odorem,*
Spirauere, humeros oleo perfusa nitefcit: Æ.5.
 Æ.10. *Qualis gemma micat, circum caput egit honestum,* G.2.
 Æ.5. *Ardentes dare visa faces, mirabile visu.* Æ.12.
 Æ.5. *Aera dimouit tenebrosum, & dispulit umbras*
 Æ.1. *Hinc atque hinc, tantum egregio decus enitet ore.* Æ.4.
 Æ.6. *Præpetibus pennis magnas it fama per vrbes:* Æ.4.
 Æ.7. *Illam omnis tectis agrisq; effusa iuuentus*
 Æ.2. *Circumfusa ruit, pesti deuota futura* Æ.1.
 Æ.7. *Attonitis inhians animis prospectat euntem,* Æ.7.
 Æ.6. *Nec vidisse semel satis est, inuat usque morari:*
 Æ.8. *Sensit lata, sua contra non immemor artis* G.4.
 Æ.3. *Pestis & ira Deum, flammantia lumina torquens,* G.3.
 G.1. *Tum laqueis captare feras, & fallere visco*
 G.3. *Dulcibus illa quidem illecebris, mortalibus agris* Æ.12.
 Æ.4. *Nequid inexpertum, cithara fidibusq; canoris* Æ.6.
 Æ.7. *Pertentat sensus, rapuitq; in fomite flammam:* Æ.1.
 Æ.11. *At iuuenis magnum cui versat in ossibus ignem,* G.3.
Durus amor, neque enim membris dat cura quietẽ, Æ.10.
 Æ.3. *Stare loco nescit, subita spe feruidus ardet* Æ.12.
 Æ.12. *Attollitq; animos, horrendumq; intonat armis,* Æ.12.
 Æ.12. *Quadrupedemq; citum ferrato calce fatigat,*
 Æ.10. *Cuius olorina surgunt de vertice penna*

E e Pictus

- Æ.9. *Pictus acu clamydem, & ferrugine clarus Ibera*
 Æ.10. *Tela manu iacens volucres diuerberat auras,*
 Æ.5. *Ostentans artem, figitq; in virgine vultus:*
 Æ.4. *Isq; amens animi, clypeumq; auroq; trilicem*
Loricam induitur, validam vi corripit hastam.
 Æ.4. *Urbe furens, pugnaq; ciet simulachra sub armis.*
 Æ.11. *It caelo clamorq; virum clangorq; tubarum:*
 G.3. *Posthinc digressus pingues spatiatur ad aras,*
 Æ.12. *Et nunc huc, inde huc, incertos explicat orbis.*
 Æ.7. *Ceu quondam torto volitans sub verbere turbo:*
 Æ.12. *Interdum genua impediunt, cursumq; recusant*
 Æ.9. *Languescit moriens, obsedit limen amata*
 Æ.11. *Primitiæ iuuenis misera, terraq; per umbram*
Stridens, nec dulci declinat lumina somno.
 G.4. *Quid faceret? solans agrum testudine amorem*
 Æ.1. *Talia voce refert, gemitum dat pectore ab imo.*
 Æ.11. *O decus Italiae virgo, mea maxima cura,*
 Ec.2. *Nil nostri miserere, mori me denique cogis.*
 Æ.12. *Victus amore tui ventos perpeffus, & imbreis*
Nocte super media supplex ad limina veni:
 Æ.10. *Per te, per qui te talem genuere parentes*
 Æ.6. *Da dextram misero, requiem spatiumq; furori.*
 Æ.4. *Extremam hanc oro veniam, miserere laborum.*
 Æ.6. *Alma precor, miserere animi non digna ferentis;*
 Ec.2. *Nec sum adeo informis, nympharū sanguinis una*
 Ec.3. *O quoties, & qua nobis Galatea locuta est;*

Vritur

- Æ.4. *Vritur infelix, nam me discedere fleuit,*
 Æ.11. *Fors & vota facit tua dum vestigia lustrō,*
 Ec.3. *Et me Phœbus amat, si quid mea carmina possunt;*
 Ec.5. *Semper honos nomenq; suum laudesq; manebunt:*
 Æ.3. *Tu modo promissis maneat, sub nocte silenti*
 Æ.12. *Vtere sorte tua, multos ignava per annos*
 Ec.9. *Causando nostros in longum ducis amores,*
 Æ.9. *Nec mea iam mutata loco sententia cedit*
 Æ.2. *Quem fugis ab demens, en hac promissa fides est?*
 Æ.6. *Siste gradum, quis te nostris complexibus arcet?*
 Æ.8. *O digno coniuncta viro, fors omnia versat,*
 Æ.4. *Nusquam tuta fides, crudelem abrumpere vitam*
 Æ.4. *Mens immota manet, qua iam satis ima dehiscat*
Terra mihi, vos o potius miserescite venti,
 Æ.4. *Et nostras audite preces, famiq; doloris*
 Ec.3. *Partem aliquam venti diuum referatis ad aures:*
 Æ.4. *Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor,*
 Æ.4. *Hac precor, hanc vocē extremā cum sanguine fundo.*
 Æ.10. *Agnouit longe gemitum formosa iuuenca*
 Æ.1. *Virginis os habitumq; gerens, risuq; soluto*
 Æ.7. *Ardua tectā petit, stabuli & de culmine summo:*
 G.4. *Nam quis te inuenum confidentissime nostras*
Iust adire domos? de te nil tale verebar;
 Æ.4. *Desine meq; tuis incendere teq; querelis,*
 Æ.9. *Hac iter est, qua te ducit via dirige gressum.*
 Æ.4. *Hac effata silet, vana spe lusit amantem.*

E e 2 Sepfit

- Æ.7. *Sepsit se tectis commixto ubi pristinus illi* Æ.6.
 Æ.8. *Optatos dedit amplexus, curasq; resoluit,* G.1.
 Æ.7. *Dives opum dives pistai vestis, & auri,* Æ.9.
 Ec.7. *Hic focus, & tada pingues, firmissima vina,* G.2.
 Ec.7. *Castaneæ molles, epulæq; ante ora parata* Æ.6.
Regifico luxu, biforem dat tibia cantum, Æ.9.
 Æ.4. *Instauratq; choros, ille asper & improbus ira;* Æ.9.
 Æ.9. *Ac veluti pleno lupus insidiatus ouili*
 Æ.9. *Sauit in absenteis, & calum territat armis* Æ.11.
 Æ.9. *Ense leuis nudo, parmaq; inglorius alba:*
 Æ.5. *Tum pudor incendit vires & conscia virtus*
 Æ.11. *Arietat in portas & duros obice postes,*
 Æ.3. *Infelix vates spe multum captus inani* Æ.11.
 G.3. *Multa gemens ignominiam, vestigia retro* Æ.9.
 Æ.9. *Improperata refert, magno inflammatus amore* Æ.3.
 Æ.10. *Respicit ignarus rerum, ingratusq; salutis.*
 G.3. *Interea, tacitum pertentant gaudia pectus:* Æ.1.
 Æ.6. *Fleu miserande puer qua te dementia cepit?* Ec.2.
 Æ.10. *Quo moriture ruis aliena ad pabula fucus?* G.4.
 Æ.10. *Fallit te incautum tantarum gloria rerum.* Æ.4.
 Ec.2. *O formose puer nimium ne crede colori:*
 Æ.10. *Nil valida iuvere manus, lumenq; inuenta* Æ.1.
Purpureum, nihil illa deos, nil carmina curat Ec.8.
 Æ.8. *Fatiferumq; enses, lorica ex ære rigentem,*
 Æ.7. *Instratos ostro alipedes, cristasq; comantes:* Æ.9.
 Æ.9. *Connectare iuuat pradas, & viuere rapto*

Hic

- Æ.11. *Hic amor hoc studium, patria communis Erinny,* Æ.2.
 G.1. *Vt gemma bibat, & sarrano dormiat ostro,*
 Æ.3. *Visceribus miserorum & sanguine vescitur atro:*
 Æ.9. *(Suadet enim vesana fames) manditq; trahitque*
Molle pecus, mutumq; metu, de more vetusto Æ.11.
 Æ.11. *Munera portantes nunc hos nunc accipit illos* Æ.6.
 Æ.2. *Aedibus in medijs, coram data copia fandi:* Æ.11.
 Æ.6. *Tum demum admissi stagna exoptata reuisunt;*
 Æ.6. *Ast alios longe summos arcet arena,*
 Æ.6. *Centum errant annos, lacrymæ voluntur inanes.* Æ.4.
 Æ.6. *Gorgones Harpya multa mercede domandæ,* G.2.
 G.4. *Ignauum fucos pecus à præsepibus arcent:*
 Æ.2. *Handignota loquor, magnam Mauortis ad urbem* Æ.6.
 Ec.1. *Non unquã grauis ære domũ mibi dextra redibat:*
 G.3. *Munere sic niveo lana te Luna fefellit* G.3.
 G.1. *Pan ouium custos, nouit namq; omnia vates,* G.4.
 G.3. *In nemora alta vocans, nec tu aspernata vocãtem.*
 Ec.3. *Quid domina facient? carpentes pensa puella* G.1. Famu-
 Æ.7. *Et petiere sibi monumentum & pignus amoris,* Æ.5. la.
 Æ.1. *Pallamq; & pictum croceo velamen acantho:*
 G.2. *His animaduersis, atque hac exempla secuti* G.4.
 Æ.1. *O socij, qua dicam animis aduertite vestris.* Æ.2.
 Æ.1. *Ingens argentum patribus dat iura vocatis* Æ.5. Pec-
 Æ.1. *Sceptra tenens, mollitq; animos, & temperat iras,* Æ.4. nia: po-
 Ec.10. *Frigoribus medijs animum inflammauit amore;* Æ.4. tãtia.
 Æ.4. *Spemq; dedit dubia menti, soluitq; pudorem*

Limi-

- Æ.2. *Limina perrumpit, postesq. à cardine vellit.*
 Æ.8. *Quare agite ò iuvenes, si fert ita corde voluptas,*
 Lilia, Æ.2. *Et sedet hoc animo, manibus date LILIA plenis*
 nume- Æ.3. *Aurea, nunc ea visa salus morientibus una:*
 ros au Æ.3. *Sed fugite ò miseri, fugite hinc, latet anguis in herba*
 reos Æ.7. *Vipeream inspirans animam, lasciuia puella*
 Gall- Æ.1. *Cum dabit amplexus, atque oscula dulcia figet*
 cus. Æ.1. *Nuda genu, nodosq. sinus collecta fluentes,*
 Æ.2. *Vos agitate fugam direptis crura cothurnis;*
 Æ.2. *Attrectare nefas: variarum monstra ferarum,*
 Morb' Æ.6. *Pallentesq. habitant morbi sub rupe cauta,*
 Galli- Æ.9. *Nota nimis miseris, cernis custodia qualis*
 cus. Æ.12. *O prestans animi iuuenis noctesq. diesque*
 Æ.6. *Vestibulo sedeat, primisq. in faucibus Orci,*
 Æ.6. *Sanius intus habet sedem durissima regna,*
 G.3. *Pallida Tisiphone flammisq. armata chimara:*
 Æ.6. *Hic labor ille domus, & inextricabilis error.*
 Æ.3. *Heu fuge crudeles terras, fuge litus auarum;*
 Æ.12. *Disce puer virtutem ex me, & non temnere diuos.*
 Æ.6. *Nulli fas casto sceleratum insistere limen:*
 Æ.6. *Hic quos durus Amor crudeli tabe peredit*
 Æ.1. *Fluctibus oppressos rapidus vorat aequore vortex;*
 Æ.8. *Prospectum eripiens oculis immane baratrum;*
 Æ.2. *Ignari scelerum, & primano flore iuuentus*
 Æ.7. *Sine errore via, seu tempestatibus acti,*
 Æ.9. *In vada precipitant fundo voluuntur in imo,*
 Limo-

Æ.6.

Æ.6.

G.3.

Æ.3.

Æ.3.

G.2.

Æ.6.

Æ.1.

Æ.6.

Æ.6.

Æ.6.

Æ.6.

Æ.6.

Æ.6.

Æ.1.

Æ.8.

Æ.7.

Æ.6.

- Æ.2. *Limosoq. lacu pugnando vulnera passi*
 Æ.9. *Purpurei cristis iuvenes, auroq. corusci,*
 Æ.12. *Iuualidiq. senes, iuuenum tentare laborem.*
 Æ.6. *Ausi omnes, immane nefas, ausoq. potiti:*
 G.2. *Quid maiora sequar? genus insuperabile bello*
 G.4. *Magnanimum Heroum, lacerum crudeliter ora*
 Æ.10. *Per pice torrenteis atraq. voragine ripas;*
 Æ.9. *Quiq. pij vates: nimirum hac illa charybdis;*
 Æ.3. *Hos Helenus scopulos, hac saxa horrenda canebat:*
 Æ.3. *Dij prohibete minas, dij talem auertite casum:*
 Æ.3. *Vos animam hanc potius quocumq. absomite letho,*
 Æ.3. *Si pereo manibus hominum perijsse iuuabit:*
 Æ.1. *Apparent rari nantes in gurgite vasto,*
 Æ.12. *Seruati ex undis pauci, quos aquus amauit*
 Æ.11. *Iuppiter, aut nautis olim medicabile lignum,*
 G.2. *Auxilium venit, ac membris agit atra venena;*
 Æ.1. *Et vastas aperit Syrtes, & temperat aquor.*
 Æ.2. *Una salus victis nostri medicina furoris:*
 G.2. *Quid tibi odorato referam sudantia ligno?*
 Æ.8. *Ora virum, tristi morbo illumieq. peresa*
 Æ.6. *Fronde virere noua, succos oblita priores;*
 G.4. *Huius odorato radices incoque Baccho.*
 G.4. *(Hoc geritur Zephyris primū impellentibus undas*
 G.3. *Sole recens orto) nec longum tempus & ingens,*
 Hirsu-

Æ.6.

Æ.5.

Æ.1.

Æ.6.

Æ.9.

Æ.3.

Æ.6.

Æ.12.

G.2.

Æ.19.

G.3.

G.2.

G.2.

Glabri
facti
ob Gal-
licum
mor-
bum.

Lignū
sanū
reme-
dium
morbi
Galli-
ci.

Nous
pilis.

- Æ.8. *Hirsutumq̄, supercilium, prolisq̄, barba*
 G.1. *Pullulat ab radice, & frondes explicat omnes;* G.4.
 G.3. *Phillyrides Chiron Amithaoniusq̄, Melampus,*
 G.3. *Sape etiam cursu quatiunt & sole fatigant.*
 Æ.10. *Expertos belli iuvenes, & vulgus inermum,* Æ.12.
 Æ.5. *Longaevosq̄, senes, sudor fluit undique riuis;* Æ.5.
 G.1. *Excoquitur vitium, atque exudat inutilis humor,*
 Æ.6. *Concretam exemit labem: labor omnia vincit,* G.12.
 G.4. *Omnis in hac certam regio iacit arte salutem:*
 Æ.6. *Non tamen omne malū miseris, nec funditus omnes*
Corporeæ excedunt pestes, monimenta doloris Æ.12.
 G.3. *Ardentes papulae, non ipsa in morte relinquunt:* Æ.6.
 G.2. *Non ego cuncta meis amplecti versibus opto,*
 Æ.1. *Non ea vis animo, cythara crinitus IOPAS* Æ.1.
Personat aurata; rerum cognoscere causas, G.2.
 Æ.6. *Et quocumq̄ modo superas euadat ad auras* Æ.6.
 Æ.10. *Edocet, & multa insignem se reddidit arte:* Æ.5.
 Æ.2. *Ausus quinetiam super & Garamantas & Indos* Æ.6.
 Æ.8. *Ignotas tentare vias, usumq̄, medendi.* Æ.12.
 Æ.9. *Sive Padi ripis, Athesim seu propter amenum*
 Ec.6. *Ille canit, placidi strauerunt aequora venti,* Æ.5.
 Ec.8. *Et mutata suos requierunt flumina cursus:*
 G.4. *Quin ipsa stupere domus resonantia saxa* Æ.3.
 Æ.5. *Nereidum, Phorciq̄, chorus, genus omne natantum* G.3.
 Æ.5. *Attonitis hæsere animis: diuine Poeta* Ec.5.
 Ec.5. *Qua tibi qua tali reddam pro carmine dona?*
 Quod

Fraca-
storius
q̄ scri-
psit de
morbo
Galli-
co.

- Æ.9. *Quod superest, sed summa sequar fastigia rerum,* Æ.1.
 Æ.3. *Expeditam dictis, salientem sanguine venam,* G.3.
 Æ.8. *Sanguineam ingentem, surgentem wallibus imis;* G.1.
 Æ.1. *Quaquā animus meminisse horret luctuq̄, refugit.*
 G.1. *Hoc metuentes cali menses, & sydera serua:*
 G.4. *Continuo est agris alius calor, horrida vultum*
Deformat macies, pallor simul occupat ora: Æ.4.
 Æ.5. *Tū vero attonite, atq. oculos stupor urget inerteis* G.3.
 Æ.4. *Luminibus tacitis, contactuq̄, omnia sedant,* Æ.3.
Immundo, tum tecta petunt, tum corpora curant. G.4.
 G.4. *Ignauasq̄, fame cunctantur in adibus omnes;* G.4.
 Æ.11. *At non in Venerem segnes, nocturnaq̄, bella*
 G.1. *Tempore quaquā illo, catulorum oblita leana* G.3.
Seuior errauit campis, tum pessima tygris: G.3.
 Ec.6. *At non tam turpes pecudum tamen vlla secuta est*
Concubitus, qua tanta animum dementia cepit Æ.5.
 Æ.7. *Europa atque Asia praestanti corpore Nymphae?* Æ.1.
 Æ.1. *Tanta ne vos generis tenuit fiducia vestri?*
 Æ.5. *Pro scelus, ecce etiam Veneris monimenta nefanda* Æ.6.
 Æ.6. *Pasipha, mixtumq̄, genus, prolesq̄, biformis,*
 G.2. *Et venerem certis repetunt armenta diebus*
 G.2. *Ferrea progenies, cui non certauerit vlla,* G.3.
Aut tantum fluere, aut totidem durare per annos:
 G.3. *In furias, ignemq̄, ruunt, sub sydere cancri,* Ec.18.
 G.4. *Et cum tristis hyems, vel cum ruit imbriferum ver,* G.1.
 G.3. *Atque vbi concubitus primos iam nota voluptas*

Ff Solli-

- Sollicitat, tantum notas odor attulit aurās:
- Æ.7. Deseruere domos, crepitantiq; ara secuta
- G.3. Ad delubra iuuat currus agitare volantes,
- G.3. Sape diem noctemque, et totum ex ordine mensē:
- G.2. Sole sub ardenti, gelidiq; sub atheris axe,
- G.3. Saxa per et scopulos, iuuat indulgere choreis:
- G.2. Oraq; corticibus sumunt horrenda cauatis,
- G.3. Ac neque eas iam srena virum, nec verbera saua
- Æ.8. Perpetui tergo bonis, atque obiecta retardant.
- Flumina, nec miseri possunt reuocare parentes:
- Æ.4. Horrendum dictū, me ne huic confidere monstro?
- G.4. Hac omnis morbi causa, hinc exercuit iras
- Diabo Æ.6. Hortator scelerum, crescentis origine mundi
lus.
- Æ.6. Sublimes animas stygias detrusit ad undas.
- Æ.6. Inde hominum pecudumq; genus, pictaq; volucres
- G.1. In peius ruere ac retro sublapsa referri:
- Æ.6. Heu pietas, heu prisca fides virtutis auita.
- Æ.10. Omnipotens genitor qui fœdera fulmine sancit
- Æ.8. Tum primum virus serpentibus addidit atris,
- G.1. Et passim riuus currentia vina repressit,
- G.1. Mellaq; decussit folijs, mortalia corda
- G.1. Expectata seges vanis elusit auenis:
- G.2. Iustitia excedens terris (miserabile visu)
- G.3. Prima fugit. subeunt morbi, tristisq; senectus,
- Æ.6. Et metus, et maleuada fames, et turpis egestas,
- Æ.8. Et belli rabies, et amor successit habendi,

Insa-

- G.1. Insanumve forum, tum partu terra nefando
- Caumq; Iapetumq; creat, fratresq; superbos.
- Æ.12. Ex illo in lucem stygijs emissa tenebris
- Æ.8. Vana superstitio, magnum qua sparsa per orbem,
- Æ.10. Tum pater extructos dissecit fulmine montes,
- G.1. Et coniuratos calum rescindere fratres,
- Æ.1. Dissecitq; rates, euertitq; aquora ventis:
- G.4. Hinc pecudes, armenta viros, genus omne ferarum,
- Æ.6. Et qua marmoreo fert monstra sub aquore pontus
- Æ.7. Diluuium miscens, in saxa latentia torquet,
- Æ.1. Illiditq; vadis, atque aggerē cingit harena:
- Æ.1. Intonuere poli, cinxerunt athera nimbi,
- G.1. Impiaq; aternam timerunt sacula noctem.
- Æ.4. Ille dies primus lethi cum lucidus ANGVIS.
- Æ.6. Causa mali tanti miratam mala PVELLAM
- Æ.3. Excipit incautam, stimulis agitated amaris.
- Æ.7. Heu stirpem inuisam, monitis exterrita diuum,
- Æ.3. Haud impune quidem Lucina experta labores
- Æ.7. Nunc etiam mæstis latè loca questibus implet,
- Æ.2. Fas odisse viros, stirpem et genus omne futurum:
- Æ.2. Instamus tamen immemores, caciq; furorē
- Æ.3. Jungimus hospitio dextras, et tecta subimus
- Æ.6. Concordes anima, sic sic iuuat ire sub umbras:
- Æ.2. O patria, ò misera nimium vicina Cremona
- Æ.10. Mantua diues auis, mitte hanc de pectore curam,
- Æ.7. Talia coniugia, et tales celebrent hymeneos

Dilu-
uium.

Ff 2 Bron-

- Æ.8. *Brötisque, Steropesq; et nudus membra Pyracmon,*
 Æ.8. *Gensq; virum truncis, & duro robore nata*
 Æ.6. *Impia, nec veriti vinacis cornua CERVI,* Ec.7.
 Æ.7. *Et frontem obscenam, qua prima pericula vito;* Æ.3.
 G.2. *O fortunatos nimium genus omne perosos* Æ.9.
Fœmineum, me nulla dies tam fortibus ausis Æ.9.
Dis similem arguerit, dum spiritus hos reget artus: Æ.4.
 Æ.6. *Dicite felices anima, tuq; optime vates;*
 Ec.2. *Non ne fuit satius stimulos auertere Amoris* G.3.
 Æ.9. *Venatu assiduo, & terras tentare repostas* Æ.3.
 Æ.1. *Per varios casus, per tot discrimina rerum,*
 Æ.11. *Perq; undas superante salo, perq; inuia saxa?*
 Æ.3. *Quam semel informem vasto vidisse sub antro*
Scyllam, succinctam latrantibus inguina monstria, Ec.6.
 G.4. *Et caligantem nigra formidine lucum?*
 Æ.2. *Quid tantum insano iuvat indulgere labori;*
 Æ.5. *Quis furor iste nouus? qua vos dementia adedit?* Æ.9.
 Æ.6. *Ne pueri, ne tanta animis assuescite bella,*
 Æ.9. *Ne ve armate manus, dira obscœnaq; volucres* Æ.3.
 G.4. *Ingentes animos Augusto in pectore versant,*
 G.3. *Vere magis, quia vere calor redit ossibus, illa*
 G.3. *Tum vero ardentes multa vi prœlia miscent.* G.5.
 Æ.8. *Tum mihi prima genas vestibat flore iuuenta,*
 Ec.1. *Candidior postquam tondenti barba cadebat,*
 Æ.2. *Eripui fateor letho me, & vincula rupi*
 Æ.1. *Matris Acidalia; positus in glorius armis;* Æ.10.

Nulla

- Æ.11. *Nulla salus bello, iuuenes fortissima corda* Æ.5.
 Æ.11. *Ponite spes, armis concurrant arma cœtete:* Æ.11.
 G.4. *Illis ira modum supra est: quis carmine cades* Æ.12.
Diuersas, obitumq; ducum, quis funera fando Æ.1.
Explicit, aut possit scelerum comprehendere formas? Æ.6.
 Æ.7. *Quanta per Idæos sauis effusa Mycenis*
Tempestat ierit campos, se scire fatentur. Æ.11.
 Æ.8. *Extremiq; hominum Morini dux FOEMINA facti* Æ.1.
 Æ.2. *Fundamenta quatit, sternitq; à culmine Troiam*
 Æ.3. *Turbine fumantem piceo, & candente fauilla,*
 Æ.11. *Ipse Mycœnaus magnorum ductor Achiuum*
 Æ.5. *Victor apud rapidum Simœnta sub flio alto*
 Æ.11. *Coniugis infandæ prima intra limina dextra*
 Æ.2. *Concidit, & multo vitam cum sanguine fudit,*
 Ec.8. *Carminibus Circe socios mutauit Ulyssæi:*
 Æ.5. *Junonis grauis ira, & inexsaturabile pectus,*
 Æ.1. *Insignem pietate virum terraq; mariq;* Æ.10.
 Æ.1. *Torquet agens circum, cineri promissa Sicheo* Æ.4.
 Æ.4. *Non seruata fides, Pallas ne exurere classem,* Æ.1.
Argiuum atque ipsos potuit submergere Ponto?
 Æ.10. *Quid repetam exustas Erycino in litore classes?*
 Æ.7. *Quid memorem Alcide indigna morte peremptum?* Æ.6.
 G.4. *Nesciaq; humanis precibus mansuescere corda*
 G.4. *Discerptum lazos iuuenem sparsere per agros*
 G.4. *Mulcentem Tygres, & agentem carmine quercus:*
 Æ.2. *Horresco referens, una sub nocte iugali* Æ.10.

Cæsa

- Casa manus iuuenum fœde, talamiq. cruenti*
 Ec. 9. *Hec cadit in quem quã tantum scelus? arte nouerca* Ec. 7.
 Ec. 9. *Ora puer prima signans intansa iuuenta,*
 Ec. 10. *Excussus curru, moribundus voluitur armis;*
 Ec. 7. *Turbatis distractus equis. quis talia fando* Ec. 2.
Temperet à lacrymis? totum vulgata per orbem, Ec. 1.
 G. 1. *Et pro purpureo pœnas dat Scylla capillo;*
 Ec. 3. *Eloquar an sileam? natorum sanguine matrem* Ec. 8.
Commaculare manus? Summi regnator Olympi Ec. 7.
 Ec. 4. *Aspicias hac? an te genitor cum fulmina torques*
Nequicquam horremus? nostri non plena laboris Ec. 1.
 Ec. 1. *Qua regio in terris? nulla discrimine cadem* Ec. 11.
Suscitat, irarumq. omnes effundit habenas:
 Ec. 10. *More furens torrentis aqua, vel turbinis atri,* Ec. 10.
 Ec. 10. *Efferat vis animi, subigit decernere amantes* G. 3.
 G. 3. *Vulneribus crebris, dominorum fallere dextras:* Ec. 6.
 Ec. 3. *Infelix monstrum, quo non præstantius ullum,* Ec. 12.
 Ec. 8. *Ore vomens ignes, armare in prælia fratres,* Ec. 7.
Atque adijs versare domos, ruit omnia late Ec. 12.
 Ec. 11. *Fœmina, palantes utroque ab litore gentes* G. 3.
 Ec. 12. *Territat inualidas ut aues; populosq. feroces* Ec. 7.
 Ec. 12. *Vestigat lustrans, pedibusq. emiscerat uncis* Ec. 11.
 Ec. 4. *Regnorum immemores turpiq. cupidine captos.*
 Ec. 7. *Maius adorta nefas maioremq. orsa furorem*
 Ec. 11. *Mœnibus in patrijs regali splendida luxu* Ec. 1.
 G. 4. *Inter sacra Deum iuuenes ante ora parentum* Ec. 6.
 Per

- Ec. 10. *Per varios sternit cœsus, multiabribus armis* Ec. 11.
 Ec. 10. *Obuia multa virum demittit corpora morti;*
 Ec. 7. *Sanguineam torquens aciem fremit ore cruento,* Ec. 12.
 Ec. 12. *Rumor esq. ferit varios, cui tristia bella* Ec. 7.
Fræq. insidæque, et crimina noxia cordi:
 Ec. 4. *Illæ dolos dirumq. nefas in pectore versat.*
 Ec. 3. *Tristius haud illis monstrum, mihi frigidus horror* Ec. 3.
Membra quatit, sonitumq. pedum vocemq. tremisco, Ec. 3.
 G. 3. *Carpit enim vires paulatim, vritq. videndo*
 Ec. 3. *FOEMINA, dij talem terris auertite pestem.* Ec. 3.

DE AETATE AVREA, ET FERREA.

Cento XVIII.

- Ec. 1. **I**LLI ego qui quõdam cum Callus amore periret Ec. 10
 Ec. 6. *Noctes atque dies cecini sub tegmine fagi* G. 4.
 G. 2. *Carminibus patrijs, leuium spectacula rerum,* G. 4.
 Ec. 7. *Maius opus moueo: Non hic te carmine ficto* G. 2.
 Ec. 5. *Magnanime Aeneas, nec te rationis egentem,* Ec. 7.
 Ec. 4. *Infelix Dido, miseri post fata Sichei:* Ec. 4.
 G. 3. *At vero prima repetens ab origine pergam,* Ec. 1.
 Ec. 6. *Illustres animas, totiusq. ex ordine gentis* G. 4.
Mores et studia et populos, matresq. virosq., Ec. 2.
 Ec. 11. *Dicam equidem fretus cythara fidibusq. canoris* Ec. 6.
 Ec. 10. *Fatidica Mantus: non omnia possumus omnes:* Ec. 8.
 Ec. 12. *O Decus Italia, pietate insignis et armis,* Ec. 6.
 Ingens

- Hyp- A.1. *Ingens, Hippolyte proles pulcherrima bello,*
 polii
 fratris A.1. *Per tot ducta viros antiqua ab origine gentis:*
 Ducis
 Ferra- Ec.8. *Tu mihi; seu magni superas iam frigora Rheni* Ec.10
 ria.
 A.5. *Horridus in iaculis, & pelle libystidis Urse*
 Infig- A.7. *Arma inter Regum, clypeoq; insige paternum,* A.7.
 nes Re
 gis gal
 lia, &
 famu- A.11. *Ardus insurgens & grandia LILIA quassans,* Ec.10
 lia E-
 sthis. A.9. *Sine Padi ripis Augusta ad moenia regis* A.7.
 Infig-
 ne Al- A.5. *Vnde genus ducis, tyrio conspectus in OSTRO,* G.3.
 foff B-
 sthis
 Ducis G.4. *Inter sacra Dei, patribus das iura vocatis,* A.5.
 Ferra-
 ria. G.1. *Da facilem cursum, atque audacibus annue ceptis.*
 G.3. *Omne adeo genus in terris prolesq; virilis* A.7.
 A.7. *Et trepida matres, pueri innuptaq; puella* G.4.
 A.6. *Felices anima tot iam labentibus annis* A.1.
 A.6. *(Sit mihi fas audita loqui) maria omnia circum* A.1.
Errabant prima crescentis origine Mundi: G.2.
 A.6. *Nulli certa domus: habitant vallibus imis* A.3.
 A.6. *Seclusum nemus, & scopulis pendentibus antrum,* A.1.
 A.6. *Riparumq; toros, inter deserta ferarum,* A.7.
 Ec.1. *Sole sub ardenti, gelidiq; sub aetheris axe:* A.8.
 A.3. *Victum infelicem baccas, lapidosaq; corna*
Dant rami, & vulsis pascunt radicibus herba:
 G.3. *Pocula sunt fontes liquidi, Non maseica Bacchi* G.3.
Munera, non illis epula nocuere repostae:
 G.4. *Nulla Venus nulliq; animum flexere Hymenai*
 A.12. *Imo in corde pudor, & nescia fallere vita* G.2.

Con-

- A.4. *Coniugis antiqui castum servare cubile* A.8.
 A.7. *Mos erat, & caci stimulos auertere amoris:* A.4.
 G.1. *Nam neque tum pastor Coridon ardebat Alexim,* Ec.2.
Delitias domini, veneris monumenta nefanda. A.6.
 G.3. *Nec dum etiam audierat inflari classica; necdum*
 A.10. *Acta furore graui horribiles exercuit iras.* G.3.
 A.6. *Tisiphone, aut raptas ad litora vertere pradas* A.1.
 A.10. *Nescia mens hominum, & terras tentare repostas* A.3.
 A.6. *Extra anni solisq; vias, nec nautica pinus* Ec.10
 A.12. *Cæperat infidum remis impellere marmor.* G.1.
 G.4. *Matres atq; viri, haud vinclo nec legibus aquam* A.7.
 G.2. *Hanc olim veteres vitam coluere beati,* A.1.
 A.2. *O fortunata gentes; extrema per illos* G.2.
Justitia excedens terris vestigia fecit:
 A.6. *Heu pietas, heu prisca fides, quis talia fando* A.2.
 A.2. *Temperet à lacrymis? longo post tempore venit* Ec.1.
 A.6. *Unus qui nobis (fama est obscurior annis)* A.3.
 A.8. *Is genus indocile, ac dispersum montibus altis*
Composuit, legesq; dedit; noua querere tecta A.7.
 A.7. *Idem omnes simul ardor agit; labor omnia vincit* G.1.
Improbis, & duris vrgens in rebus egestas:
 A.6. *Magnanimi heroes nati melioribus annis*
 A.1. *Europa atque Asia super & Garamathas & Indos* A.6.
 A.3. *Centum vrbes habitant magnas, atq; aurea tecta,* A.6.
 A.8. *Aurea nunc, olim Syluestribus horrida dumis:*
 A.3. *Tantum aui longinqua valet mutare vetustas:*

Gg

Nunc

- Æ.6. *Nunc est pauperiem est duros perferre labores* Æ.11.
 G.3. *Saxa per est scopulos, est virginitatis amorem* Æ.11.
 Æ.11. *Reijciunt, virtutem antiquam, animosque viriles* Æ.3.
 G.4. *Contemnunt; stratoque super discumbitur ostro:* Æ.1.
 G.3. *Ergo omni studio lati conuiuia curant* G.4.
 Ec.5. *Ante focum, si frigus erit, si metus in umbra:* G.2.
 Æ.10. *Hoc virtutis opus, glacies ne frigida ledat*
Molle pecus, scabiemque ferat, turpeisque podagras;
 G.4. *Stat fortuna domus est aui numerantur auorum:*
 Æ.1. *Fura magistratusque legunt, sanctumque Senatum,*
 Æ.9. *Rectores iuuentum, est rerum regemque tremendum:* G.4.
 Ec.3. *Qui populum antiqua sub religione tueri,* Æ.2.
 Æ.6. *Parcere subiectis, paci que imponere morem* Æ.6.
 G.1. *Audeat, ille etiam gentes frenare superbas;* Æ.1.
 G.3. *Ille operum custos, illum admirantur, est omnes*
Circumstant donis, est tanto latus honore Æ.8.
 Æ.7. *Imperat, est folio medius consedit avito;*
 Æ.1. *Ille regit dictis animos, populosque feroces* Æ.7.
 Æ.1. *Imperio premit, ac vinclis est carcere frenat.*
 Æ.2. *Quid tantum insano iuvat indulgere labori?*
 G.1. *Heu male apud memores veteris stat gratia facti.*
 G.2. *Ferrea progenies durum caput extulit aruis;*
 Æ.8. *Et belli rabies est amor successit habendi,*
 G.2. *Hic petit excidijs urbem, miserosque penates,*
 G.2. *Condit opes alius, defossoque incubat auro,*
 Æ.6. *Hic thalamum inuasit nata: sua quemque voluptas.* Ec.2.
 Prona

- Æ.9. *Prona trahit, penitusque omnes effundit habenas;* Æ.1.
 Æ.12. *Discurrunt alij ad portas, est tecta domorum,* Æ.2.
 Æ.9. *Conuictare iuvat pradas, est viuere rapto;*
 Æ.2. *Fit via vi, penetrant aulas est limina Regum.* G.2.
 G.1. *Tam multa scelerum facies? furor iraque mentem* G.4.
Precipitant, gaudent perfuso sanguine fratres. G.2.
 Æ.12. *Multa mouens animo iam tandem femina, primum* G.2.
 Æ.11. *Sustentare colo vitam, tenuique Minerua;* G.2.
 G.3. *Contenta arguto percurrens pectine telas,* Æ.7.
 Æ.7. *Aurea pectoribus demissa monilia gestat,* Æ.7.
 G.2. *Dives opum variarum, ostroque insignis est auro;* Æ.4.
 Æ.4. *Per medias vrbes solennes ducere pompas* G.3.
 Æ.2. *Exultat; rapidoque volans obit omnia curru* Æ.12.
 Æ.12. *Punicis inuicta rotis: hinc spargere voces* Æ.2.
In vulgum ambiguas, est crimina noxia cordi Æ.7.
 Æ.7. *Atque odijs versare domos; lectumque iugale* Æ.4.
 G.4. *Deformat; dirumque nefas in pectore versat:* Æ.4.
 Æ.4. *Sape animum nunc hoc celerem, nunc diuidit illuc,*
In partesque rapit varias; nec iam amplius vlla Æ.5.
 G.2. *Castra pudicitiam seruat domus, omnia versat* Ec.9.
 Æ.3. *Auri sacra fames, laudumque immensa cupido.* Æ.6.
 Æ.4. *Sed quis erit modus scelerum comprehendere formas?* Æ.6.
 G.2. *Nam neque quam multa species, nec nomina qua sint*
Est numerus; neque enim percurrere nomina possum; Æ.6.
 Æ.6. *Non mihi si lingua centum, sint oraque centum.*
 G.3. *Tum sciat aerias alpes est Norica si quis*
 C g 2 *Castella*

- Hæ-
 sis Lu-
 tera-
 na.
- G. 3. *Castella in tumulis videat, desertaq; regna;*
 G. 3. *Hic quondam morbo cali miseranda coorta est*
 A. 8. *Vana superstitio, veterumve ignara Deorum;*
 G. 4. *Mores et studia, et populos consortia tecta*
 A. 10. *Sustulit ista prior, stygijs emissa tenebris,*
 A. 4. *Möstrü horrendü informe ingens; cui lumen adëptü*
 A. 4. *Parua metu primo, mox sese attollit in auras,*
 A. 4. *Tam ficti praviq; tenax quam nuntia veri:*
 G. 3. *Inq; dies avidum surgens caput altius effert.*
 A. 1. *Quæ regio in terris nostri non plena laboris?*
 G. 2. *Adspice et extremis domitum cultoribus orbem,*
 Ec. 1. *Et penitus toto divisos orbe Britannos:*
 A. 8. *Quid memore infandas cades vetitosq; Hymeneos?*
 A. 6. *Ausi omnes immane nefas, ausoq; potiti:*
 A. 2. *Corripuere sacram effigiem, manibusq; cruentis*
 A. 12. *Diripuere aras, et religiosa Deorum*
Limina: ubiq; pavor et plurima mortis imago:
 A. 7. *Quin etiam medias Italum baccata per urbeis*
 A. 7. *Olim pestis enim, maioremq; orsa furorem,*
 A. 2. *Haud ignota loquor, cuncti se scire fatentur.*
 A. 10. *Ille quidē, ille hominū Diuumq; interpres Asylas*
 A. 7. *Os humerosq; Deo similis, cui plurima mento*
Canicies inculta iacet, dependet amictus
 A. 6. *Sordidus ex humeris, omnis quem credidit ætas*
 A. 7. *Semine ab atherio, claro demissus Olympo,*
 A. 3. *Fas omne abrumpit, trepidusq; repente refugit*
Pictus

Per-
 card-
 nus
 Octi-
 nus Se-
 cili.

- A. 11. *Pictus acutunicas, tot sese verit in ora:*
 A. 3. *Hei mihi qualis erat, quantum mutatus ab illo,*
 A. 11. *Seditione potens, instructus et arte Pelasga,*
 A. 2. *Ibat et ingenti sese clamore ferebat*
 A. 11. *Consilio versare dolos ingressus et astu*
 A. 9. *Fertilis Ausonia populos sermone replebat,*
 A. 4. *Oblitæ decorisq; sui sociumq; salutis*
 A. 2. *Ausus quin etiam sacrato auellere templo*
 A. 1. *Numina magna Deum*
 A. 3. *Ergo omnis furijs surrexit Etruria iustis;*
 A. 1. *Tum celerare fugam, veteres tellure recludit*
Thesauros, ignotum argenti pondus et auri,
 A. 11. *Consciens audaci facti penetravit ad urbeis;*
 A. 1. *Et genus inuisum, et divi sacraria Ditis*
 A. 3. *Ille simul fugiens, atque alta moenia Roma*
 A. 12. *Exilioq; domos et dulcia limina nutat:*
 A. 4. *Et nunc ille Paris cum semiviro comitatu,*
 G. 2. *Ignis ubi in medio, et socij cratera coronant*
 G. 2. *Te libanus Leneæ vocat resupinus in antro;*
 A. 6. *Causa mali tanti, fulgenti murice vestis*
 G. 3. *Invidia infelix, laudumq; immensa cupidos*
 A. 4. *Nusq; tuta fides, COLVBER mala gramina pastus*
 A. 2. *Hortator scelerum, stimulis agitabat amaris;*
 A. 2. *Nec requieuit enim, donec de culmine summo*
 A. 6. *Inter saxa virum stygias detrusit ad undas:*
 A. 10. *Impastus stabula alta LEO cu sape peragrans;*
Nunc

Am-
 bitio
 Cardi-
 nala-
 rus.
 Dia-
 bolus
 que ca-
 cræ lit-
 teræ
 serpe-
 tem vo-
 cant.
 Diabo-
 lū in-
 telli-
 git.

- Æ.5. *Nunc hos nunc illos aditus omnemq. pererrat*
- Æ.3. *Italiam Italiam, sinuosa volumina versat,* Æ.11.
- Æ.2. *Arrectisq. horret squamis & sibilat ore,*
- Æ.2. *Horresco referens: supplex tua numina posco* Æ.1.
- Æ.10. *Omnipotens genitor, superet modo Mantua nobis.* Ec.9.
- Æ.10. *Mantua dives avis, qualis Berecinthia mater* Æ.6.
- Lata Deum partu: procul, ò procul iste profani,* Æ.6.
- Æ.10. *Cœlicola, seruate domum, seruate nepotes,* Æ.2.
- Marga Æ.3. *Et placidi seruate pios, Dominamq. potentem:* Æ.3.
- ritam Æ.10. *Te precor Alcide magnum & memorabile nomen,* Æ.4.
- Mátuq. Æ.11. *Quem primi colimus, miseratē incōmoda nostra:* Æ.8.
- Ducē. & Her- Æ.11. *Hanc primum tutare domū genus acre LVPORVM:* G.3.
- culem Gōza- Æ.2. *Hac casti maneant in religione nepotes,*
- gam. Æ.3. *Et nati natorum & qui nascentur ab illis:*
- Fami- Æ.3. *Quo feror? unde abij? fugit irreparabile tempus,* G.3.
- liam Capi- Æ.10. *Singula dum capti circumuectamur amore;* G.4.
- lupā. Æ.11. *Multaq. præterea post me memoranda relinquo:* G.4.
- Æ.9. *Vos, ò Calliope precor aspirate canenti*
- Æ.6. *Illustres animos, & corda oblita laborum:* Æ.4.
- Vitam Æ.9. *Atque ea diuersa penitus dum parte geruntur,*
- Iuue- Æ.9. *Purpurei cristis iuuenes, auroq. decori* Æ.5.
- nū vo- Æ.4. *Conueniunt; medijsq. parant conuiuia tectis:* Æ.1.
- lupta Æ.5. *Ordine abena locant alij: flammisq. ministrant,* Æ.1.
- tui ac libidi- Æ.6. *Pars calidos latices, verubusq. trementia figunt* Æ.1.
- ni de- Æ.1. *Terga suum, pingues centum cum matribus agnos:*
- ditam Æ.1. *Pars epulis onerant mensas, Cereremq. canistris* Æ.1.
- repre- hédit. Expe-

- Æ.6. *Expediunt; tonsisq. ferunt mantilia villis;*
- Æ.6. *Supponunt alij cultros, Bacchumq. ministrant;* Æ.8.
- Æ.3. *Discurrunt variantq. vices, considerare mensis* Æ.7.
- Perpetuis solite iuuenes, ante ora parentum,* Æ.6.
- Æ.9. *Latitraq. fremunt, arrectisq. auribus astant;* Æ.1.
- Æ.5. *Intenti expectant signum, diuosq. precantur:* Æ.8.
- Æ.1. *Tum famuli manibus liquidos dant ordine fontes:* G.4.
- Æ.1. *Illi se præda accingunt, dapibusq. futuris:*
- G.3. *His animaduersis opera inter talia primus* Æ.6.
- Æ.10. *Ultro animos tollit dictis, atque increpat ultro;*
- Æ.1. *O socij, neque enim ignari sumus ante malorum*
- Æ.7. *Hæc eras illa fames, hæc nos suprema manebant,*
- Æ.1. *Per varios casus, per tot discrimina rerum,*
- Æ.7. *Exitijs positura modum: nunc viribus & sus* Æ.8.
- Hunc manibus rapidis, omni nunc arte magistra,*
- Æ.10. *Quod votis optastis adest: sic itur ad astra;* Æ.9. Ironi-
ce di-
- Æ.5. *Ergo agite, & cuncti nunc illas promite vires:* Æ.5. Gum.
- G.3. *Huc pater, ò Lenæ veni date vina volentes:*
- Æ.10. *Hic finis sandi, spacia in sua quisque recessit* Æ.12.
- Æ.10. *(Ordine cuncta suo) tunc facta silentia linguis,* Æ.11.
- Æ.2. *Sic animis iuuenum furor additus: inde lupi ceu*
- Raptores atra in nebula, rapiuntq. riuuntque* Æ.4.
- Æ.3. *Diripiuntq. dapes, contactuq. omnia sadant;*
- Æ.12. *Nec mora nec requies: olli certamine summo* Æ.5.
- Æ.1. *Tergora diripiunt costis, tum dente tenaci* Æ.6.
- Æ.5. *Dant sonitus, duro crepitant sub vulnere mala:* Æ.5.
- Implen-

- Æ.1. Implentur veteris Bacchi, pinguisq; ferinas Æ.5.
 Æ.7. Theutonico ritu, vertunt crateras abenos. Æ.9.
 Æ.1. Postquã exempta fames epulis, vox omnibus una
 Æ.3. Calicolum Regi grates persolvere dignas Æ.1.
 Non opis est nostræ: Media inter talia verba Æ.12.
 G.1. Nescio qua præter solitum dulcedine lati
 Æ.6. Deuenerè locos latos, cantusq; dedere: Æ.1.
 Æ.7. Ceu quondam niuei liquida inter nubila Cycni
 Cum sese è pastu referunt, hic flumina circum. Æ.9.
 Fundit humus flores, texunt umbracula vites. Æ.9.
 Æ.10. Hic gelidi fontes, & præta recentia riuis, Æ.6.
 G.2. Spelunca viniq; lacus ac lustra ferarum, G.2.
 G.1. Tum laqueis captare feras, & fallere visco,
 G.3. Jmpendunt curas, & retia ponere cernis,
 Auritosq; sequi lepores: & fluminis alueo,
 Æ.7. Cum venti posuere, alius trahit humida lina, G.1.
 Æ.6. Pars in gramineis exercent membra palestris,
 Æ.7. Exultant, texuntq; fugas, & prælia ludo, Æ.5.
 Æ.6. Pars pedibus plaudunt choreas, et carmina dicunt:
 Æ.8. Consonat omne nemus strepitu, risuq; soluto: G.2.
 Æ.1. Tum pietatè gravem, ac meritis si forte virum quem
 Conspexere silent, aut versi terga dedere. Æ.9.
 Æ.8. Deuexa interea proprior sit vesper Olympo
 G.4. Tectis petunt comites, & nocte teguntur opaca, Æ.4.
 Æ.9. Instaurant epulas, & mensa grata secunda
 Dona ferunt, noctem flammis funalia vincunt. Æ.1.
 Aduo-

- G.3. Aduoluere focis ulmos, igniq; dedere:
 G.1. Fruitat genialis hyems, curasq; resoluit;
 G.1. Tunc somni dulces, & tunc mollissima vina: G.1.
 Æ.1. Postquam prima quies epulis, mensaq; remota
 Æ.2. Porticibus longis, nil magna laudis egentes: Æ.5.
 Æ.3. Nam simul expleti dapibus, vinoq; sepulti
 Conticuere, sopor fessos complectitur artus: Æ.2.
 G.4. Omnibus una quies operum, labor omnibus vnus.
 Æ.11. At non in Venerem segnes & dulcia furta. G.4. Hic
 Æ.10. Egregij forma, & primæuo flore iuuentus Æ.7. Poeta
 Æ.8. Defensi tenebris, & dono noctis opaca libidi-
 G.3. In furias ignemq; ruunt, Amor omnibus idem. G.3. nosam
 Æ.10. O fortunata gentes (si credere dignum est) Æ.6. huic
 Æ.3. Vobis parta quies, nos flendo ducimus horas, Æ.6. nū vi-
 Æ.10. Europam atq; Asiam magno turbante tumultu, Æ.6. tam te
 Æ.1. Non equidem inuideo, ipsa procul discordibus armis G.2. prehē-
 G.3. Hand impacatos à tergo horrebis fberos; dit.
 Æ.1. Non umquam somnos abrumpit cura salubres G.3.
 Æ.11. Nos alias hinc ad lacrymas eadem horrida bella
 Fata vocant; sauit toto Mars impius orbe, G.1.
 G.4. Regibus incessit magno discordia motu:
 G.1. Hinc mouet Eufrates, illinc Germania bellum:
 G.3. Turbidus & torquens flauentes Ister arenas,
 Æ.8. Extremiq; hominum Morini, tot millia gentes. Æ.9.
 Arma ferunt Itale sanguis nouus imbuat arma. Æ.7.
 Æ.11. Hunc etiam horribili visu portenta sequuntur
 Hb Obsc-

- Æ.12. *Obscena volucres (id rebus defuit unum.)* Æ.18.
 Æ.12. *Ætheraq; obscurant pennis; camposq; patentis* G.4.
 Æ.12. *Facta nube premunt, en quis consequimus agros?* Ec.1.
 Æ.5. *Hæc tantis mora prodigijs: bella horrida bella,* Æ.6.
Et Tibrim multo spumantem sanguine cerno,
 G.1. *Ecce inimicus atrox genus insuperabile bello* Æ.4.
 Rex Æ.8. *Victor ab Aurora populis, summasq; minatur* Æ.13.
 Turca
 rum. *Deiecturum arces Italum, excidioq; daturum*
 Æ.3. *ÆRE cauo: curruq; volans dat lora secundo* Æ.1.
 uif ap- Æ.6. *Per Graium populos, & lapidis arua Timani:* G.3.
 pellat
 machi
 nã ahe
 neam
 quam
 vulgo
 Bôbar
 dã ap-
 pellat. Æ.8. *Heu quanta miseris cades Laurentibus instant,* Ec.1.
 Æ.7. *Ventum ad supremum est: en quo discordia ciues*
Perduxit miseros? nec habet fortuna regressum. G.1.
 Æ.10. *Tela inter media atq; horrêtes Marte tumultus* G.1.
 Æ.10. *Ipsa immota manet, spectatq; interrita pugnas*
 Æ.1. *Regales inter mensas assueta luuentus,* G.2.
 G.2. *Atque metus omnes, strepitumq; Acherontis auari*
 G.2. *Subiecit pedibus, nonnulli obnoxia cura*
 Æ.11. *Expectare dapes, casosq; videre luuencos*
 Æ.11. *Hic amor, hoc studium, summa nituntur opum vi.*
 Æ.11. *Hos inter motus atque hæc certamina tanta* G.4.
 Æ.4. *Ad delubra iuuat, media inter numina diuum,* Æ.4.
 Æ.5. *Auxilioq; vocare Deum, veniamq; precari* Æ.3.
 G.3. *Luciferi primo cum omnes populosq; patresq;* Æ.9.
 Æ.8. *Molibus è stratis opera ad lux suscitât alma,*
Et matutini volucrum sub culmine cantus:

Ore

- Æ.5. *Ore fauete omnes, si quid mea carmina possunt,* Æ.9.
 Æ.11. *Vota precesq; mee, tuq; ò sanctissima Virgo,* G.4.
 Æ.8. *Et vos, ò superi precor aspirate canenti*
 Æ.12. *Sacra Deumq; dapes & sancta pocula mensa:* Æ.11.
 Æ.3. *Hæc nobis caliq; vias & sidera monstrant.* G.2.
 Æ.4. *Principio delubra adeunt atq; ære sonoro* Æ.12.
 Æ.4. *Turribus aut altis, aut summi culmine tecti* Æ.4.
 Æ.4. *Dat signum: & subito calum tonat omne fragore;* Æ.9.
 Æ.6. *Tum demem horrifono stridentes cardine sara*
Panduntur porta, pauida longo ordine matres, Æ.2.
 Æ.12. *Inualidiq; senes, pueri innuptaq; puella* Æ.2.
 Æ.7. *Deseruere domos, incensa altaria circum* Æ.7.
 Æ.7. *Vndiq; collecta, qua cuiq; est copia lati* Æ.5.
Dona ferant, onerantq; aras, atque oscula figunt: Æ.2.
 Æ.8. *Iamq; sacerdotes soli cantare periti* Ec.10.
 Æ.12. *Velati lino volitant, ostroq; decori,* Æ.12.
 Ec.7. *Et cantare pares, & respondere parati,*
 Æ.5. *Agmine partito fulgent, lustrantq; choreis* Æ.10.
 Æ.1. *Atria, dependunt lychni laquearibus auris:*
 Æ.3. *Stant ara circum, puraq; in veste sacerdos* Æ.12.
 Æ.3. *Exorat pacem, pressoter gutture voces* G.1.
Aut quater ingeminat, sequitur tum cætera pubes. Æ.7.
 Æ.4. *Et nostras audite preces; templiq; sacerdos* Æ.7.
 Æ.8. *Ante aras plena supplex veneratur acerra.* Æ.5.
 Æ.3. *Numina magna vocat tendens ad sidera palmas.* Æ.7.
 Æ.12. *Se causam clamat, crimenq; caputq; malorum,*

H b 2 Mul-

- Æ.12. *Multaq; se incusat, placido sic pectore cœpit.* Æ.1.
 Æ.5. *Salve sancte parens superi regnator Olympi* Æ.4.
 Æ.1. *Semper honos nomenq; tuum laudesq; manebunt;*
 Æ.8. *Et nos q; tua dexter adi pede sacra secundo:*
 Æ.12. *Nos tua progenies cali quibus annuis arcem;*
 Æ.8. *Has ex more dapes (ille hac monumenta reliquit* Æ.6.
 Æ.2. *Extrema iam in morte) hanc tanti numinis aram* Æ.1.
 Æ.8. *Seruati facimus, meritosq; nouamus honores*
 Æ.1. *Nate patris summi tua ne hac per vulnera seruior?* Æ.10.
 Æ.12. *Morte tua uiuens, quæ causa indigna serenos* Æ.2.
 Æ.12. *Fœdauit vultus? aut cur hac vulnera cerno?*
 Æ.6. *Vicit iter durum pietas: te ianitor Orci* Æ.8.
 Æ.8. *Te stygij tremuere lacus, Manesq; profundis* Æ.4.
 Æ.1. *Parce pio generi, q; propius res aspice nostras:* Æ.1.
 Æ.2. *Alma parens, præsens nostro succurre labori.* Æ.9.
 Æ.2. *Hæc ubi dicta dedit diuino ex ore sacerdos* Æ.3.
 Æ.3. *Cœlicolum Regis corpus miserabile Nati* Æ.5.
 Æ.3. *Solennes de more dapes, cœlestia dona* G.4.
 Æ.12. *Suppliciter venerans: ille os oculosq; loquentes* Æ.8.
 Æ.12. *Extulit q; calo palmas, superosq; precatur:* Æ.5.
 Æ.12. *Terq; quaterq; manu pectus percussit honestum;* Æ.12.
 Æ.2. *Religione patrum, gemitum dat pectore ab imo* Æ.1.
 Æ.4. *Sic ait, haud equidem tali me dignor honore:* Æ.1.
 Æ.9. *Agnouere Deum proceres, cunctaq; repente* Æ.1.
 Æ.9. *Demisere caput percussa pectora matres,* Æ.11.
 Æ.4. *Ipse tenens dextra pateram libauit honorem* Æ.1.

San-

- Æ.3. *Sanguinis q; sacri, monumentum q; pignus amoris.* Æ.5.
 Æ.11. *Ita ait q; socios pura circumtulit vnda,* Æ.6.
 Æ.3. *Spargens rore leui q; de pasta altaria liquit,* Æ.5.
 Æ.3. *Haud mora continuo perfectis ordine votis* Æ.7.
 Æ.8. *Consurgit senior diuosq; in vota vocauit*
 Æ.12. *Nudato capite, q; medio stans aggere fatiur.* Æ.12.
 G.3. *Asper acerba sonans intentis omnibus vnus* Æ.3.
 Æ.2. *Sacra canit fusus propexam in pectore barbam.* Æ.10.
 Æ.10. *Edocet humanis quæ sit fiducia rebus;*
 G.4. *Tartareas etiam fauces, noctemq; profundam,* G.4.
 G.4. *Et coniuratos cœlum rescindere fratres;*
 G.1. *Supplicia q; scelerum pœnas, sedesq; beatas:* Æ.6.
 Æ.6. *Ambrosia succos, q; odoriferam panaceam:*
 Æ.12. *Admonet, immiscetq; preces, alternaq; iactat* Æ.5.
 Æ.10. *Brachia protendens flammantia lumina torquens* G.3.
 Æ.7. *Obtutu tenet ora, soloq; immobilis hæret,*
 Æ.4. *Incipit effari mediaq; in voce resistit:*
 G.4. *Omnia transformat sese in miracula rerum.*
 Æ.10. *Ille sitim, morbosq; ferens mort albius agris*
 Æ.8. *Haud incerta canit, mortem præsensq; minatur* Æ.11.
 Æ.3. *Exitium, veterum voluens monumenta virorum,* Æ.3.
 G.1. *Æstusq; q; pluuias q; agentes frigora ventos,*
 Æ.3. *Obscenamq; famem, q; tristes denunciat iras.* Æ.3.
 Æ.8. *Vota metu duplicant matres, actaq; furore* Æ.5.
 Æ.4. *Conclamant, resonant late plangoribus ades*
 Æ.4. *Lamentis gemituq; q; femineo ululatu.*

Talia

- Æ.10. Talia vociferans folio se tollit ab alto Æ.8.
 Æ.11. Tempora nudus adhuc, tunicaq. inducitur artus. Æ.8.
 Æ.6. Hunc circum innumera gentes, miserabile vulgus, Æ.2.
 Æ.1. Post alij proceres: vitasq. & crimina discit, Æ.6.
 Æ.11. Prosequitur venia; & verbis compellat amicus, Æ.2.
 Æ.1. Omnibus exhaustos iam casibus omnium egenos
 Æ.6. Castigatq. auditq. & numina sancta precatur: Æ.3.
 Æ.11. Da Pater hoc nobis aboleri dedecus, aquis Æ.4.
 Æ.11. Observans oculis sceleris vestigia nostri. Æ.10.
 Æ.6. Discite iustitiam moniti, & non temnere diuos;
 Æ.10. Stat sua cuiq. dies breue, & irreparabile tempus.
 Æ.3. Omnibus est: veniet lustris labentibus atas
 Cum domus & proles subito defecerit omnis.
 Æ.4. Cara Dei soboles magnum decus addite diuis,
 Æ.6. Omnis calicotas centum complexa nepotes; Æ.6.
 Æ.7. Hinc Italia gentes omnisq. Oenotria tellus
 In dubijs responsa petunt: tibi maxima rerum,
 Verborumq. fides, & mens sibi conscia recti: Æ.9.
 Æ.7. Cura tibi diuum effigies & templa tueri.
 Æ.10. O. utinam ex vobis vnus vestriq. fuisset:
 Æ.4. Tu modo pasce Deum veniam, sacrisq. litatis
 Indulge, fer vite preces, iramq. minasque Æ.8.
 Supplicibus supera votis, atque ære sonoro: Æ.9.
 Æ.4. Ne Pater omnipotēs adegat nos fulmine ad umbras
 Pallentes umbras Erebi, stigiamq. paludem: Æ.6.
 Æ.5. Cum freta cum terras omnes, cælumq. profundam Æ.10.
 Et ge-

- Æ.1. Et genus humanum flamma crepitante cremabit; Æ.7.
 Æ.9. Dum tuba terribili sonitu procul ære canoro
 Æ.1. Iudicium canet, & tristes denunciet iras: Æ.3.
 Æ.11. Horresco referens, gelidus formidine sanguis
 Dirigit, cecidere animi, & vox faucibus hæsit. Æ.4.

IN DIE INCORONATIONIS

IVLII III. PONT. MAX.

Cento XIX.

- Æ.5. SALVE sancte Parens, cui nunc cognomen IVLO; Æ.1.
 Æ.8. Et nos & tua dexter adi pede sacra secundo,
 Æ.6. Missus in imperium magnum: tu maximus ille es Æ.6.
 Unus qui nobis magnam Mauoris ad urbem Æ.6.
 Æ.6. Venisti tandem; tuaq. expectata tot annos Æ.1.
 Æ.5. Iamq. dies ni fallor adest: tibi Lilia plenis Ec.2.
 Ecce ferunt Nympha calathis; ostrog. decori Æ.12.
 Æ.1. Pastores ouium, perfectis ordine votis, Æ.3.
 Æ.2. Sacra canunt: plaudunt choreas & carmina dicunt Æ.6.
 Æ.6. Matres atque viri, pueri innuptaq. puella; G.4.
 Æ.8. Consonat omne nemus strepitu, tremat excita tellus Æ.12.
 Æ.3. ÆRE cauo; crebris collucent ignibus agri, Æ.11. Æs ca
 uū vul
 gō Bō
 bardā.
 G.3. Castella in tumultis, atque alta mœnia Roma: Æ.1.
 Æ.5. Ipsi lætitia voces ad sidera iactant
 Intonsi MONTES; requierunt flumina cursus: Æ.8. Mons
 ifigna
 Æ.8. Fortunata senex; tua terris didita fama, Æ.8. Pōtif.
 Jnte-

Æt. Intemerata fides, et mens sibi concia recti,
 Æt. Coniungere tibi genus insuperabile bello;
 Æt. Et penitus toto diuisos orbe Britannos:
 Æt. Ergo age care Pater, semper miserate labores
 Æt. Fertilis Ausonia, susceptum perfice munus;
 Æt. Perge modo et qua te ducet via dirige gressum:
 Æt. Semper honos nomenq. tuum laudesq. manebunt.

LAELII CAPILVPI CARMINA,

AD CLEMENTEM
PONT. MAX.

PARCE metu et lacrymis Pater o Sanctissime,
 me, Roma

Omnia quæ potuit vincere, vincet aquas.

Non flamma, non tela illam, non aeris ora

Corrupta, aut sterilis perdere gleba potest.

Quod deerat flumio obruitur, caput extulit undis

Illam tamen, viso teq. refluxit aqua.

Salve Roma Deum certe domus, irrita quando

In te arma, et frustra cuncta elementa ruunt.

DE ROMA AQVIS OBRVTA.

CUM Romam aspiceret tantis inuoluit undis

Neptunum dictis sic Venus aggreditur.

Næa ne satis ferro et flammis perturia Troia

Vltus?

Vltus? aquis miseros insequeris cineres?
 Ille autem, luno aeriaz qui temperat oras,
 Ausa nefas, pluuia Tibridis auxit aquas.

SUMMERSAM pinitus flumio Saturnia Romam
 Vidit, et irridens talia dicta dedit.
 Nequicquam Aeneas Troia ex ardente receptos
 Factat, si Phrygios obruit unda Deos.

HANC gemam meam mi Phyllis cum traderet olim,
 Hac dicta, et dictis oscula mista dabat.
 Cor tibi iampridam atq. anima, et nostra ista labella
 Sunt data, quod reliquum nunc cape Lyse oculos.

HOC mihi munus Amor misit meus, et simul ista
 Qua tulit illius nomine verba puer,
 Ut te perpetuum videant, quibus inuidet ipsa,
 Hos tibi dat Phyllis lux tua Lyse oculos.

HANC dono mihi dat gemam meam Phyllis, et addit
 Verba magis tanto munere cara mihi
 Te osium ut spectent, quando ipsis cetera sordent,
 Hac mea amore tui lumina capta, cape.

FORTE Lycum Hippolyta e specula, qua stabat, amam
 Demisso gelida sparserat imbre niuis. (te
 li Jllz

*Ille oculos tollens, sero hac medicina paratur,
Sunt mea iam pridem viscera facta cinis.*

IN MORTEM PETRI BEMBI.

MORTE tua fluxit lacrymis & Tibris &
Arnis
Bembe, sed Aonijs aruit unda vadis.

BEMBAE iaces Musa tecum periere latina,
Et Tusca, & Venetum concidit historia.

IVRE quidē Bembus tumulatur in ade Minerua
Doctiloqua, natus Peridum in gremio.

CAMILLI CAPILVPI
CARMINA.

ME Pholoe mea me Pholoe quid territat usq.
Vsq; quid in somnis orget imaginibus?
Vix oculos sopor irrepfit, sine viribus umbra
Occurrit Pholoe tristis, ut ante, mihi.
Ecce instat, iamq; tenet, iam iamq; trementem
Nescio quis, certe ferreus ense ferit.
Illa legit relegitq; vias plus mille cadenti
Assimilis, passim me quoque voce vocat.
Vita inquit mea vita vale, me iam obruit unda
Lethes, tu nostri viue. Camille memor.

Vix

*Vix hac ediderat crudeli vulnere victa
Visa repente meos decidere ante pedes.
Dij facite hac vacuas vanescant somnia in auras,
Ipse dedi sanctis si pia thura focis.*

AD MARGARITAM PALEOLOGAM
MANTVAE DVCEM.

QUOS maris in morem cernis se attollere fluctus
Tam placidi sedem quis putet esse Dei?
Mincius hic ille est, placidis qui leniter undis.
Splendidior vitro prata rigare solet.
Nunc prater solitum, quia te in sua Regna recepit,
Perstrepat, & tanta iure superbit aquis.

AD DEVM.

SALVE rerum opifex, salve hominum salus,
Qui calum tonitru, qui pelagus cies
Nutu sedibus imis,
Et mulces tumidum ut libet.
Ad te confugio consilio indigens,
Imploroq; tuam suppliciter fidem,
Ut vincam mare, iussu
Quod curro pauidus tuo
En me monstra petunt aquoris horrida
Noctes atque dies, quo ingluviem expleant
En quanto miser astu,

Ii 2 Quan-

Quantis fluctibus obruor.
Hinc me precipitem ira atque odium rapit,
Hinc duris agit at me stimulis Amor,
Hinc caligine septus.
Vanis ducor honoribus.
Cum tot res miserum me assidue nigris
Inuoluant tenebris, tu Pater omnium
Nostri nubila cordis
Sancto flamine discent.
Tu lucem potis es luce carentibus,
Et fessis requiem reddere mentibus,
O spes certa salutis
Me tandem excipias senus.

DE PHOLOE NOCTV CANCROS LEGENTE.

NYMPHAE quæ vitreas nitido pede verritis on-
 Tartaris, obliquos ducitis inq. sinus, (das
 Tartaris irrigui, mea qui fecundat opimus,
 Et circum dulci murmurat ariæ sono,
 Ut Pholoe mea cura sinus succinta fluentes,
 Nuda genu, vestris nocte refulget aquis.
 Ut tennes nodo manicas collecta lacertos
 Expedit, & mira promouet arte facem:
 Et loca vestigat digitis, quæ peruia oculis,
 Rasti ubi se cancri condere saepe solent.
 Sed licet hand melius conchas Dea colligat Indo
 Gur-

Gurgite, quam genuit qui maria alta regit.
Sic tamenò Nympha caneros disponite, in illos
Vt facile inijciat nostra puella manus:
Et facite ut niteant tremula sub luce lucerna,
Rana nec insultans garrula turbet aquas.
Latus ego hinc spargã vos flore, & candidus hædus
Huic fonti sacros corruet ante focos.

AD NOCTEM.

O Nox athereis sideribus potens,
 Quæ cali medium nunc spatium tenes,
 Parcas si tua rumpo
 Versu muta silentia:
 Me me per tenebras dulcis amor tui
 Raptat, quis numeris te sileat suis?
 At quis non tua facta
 Vel magnis tenuet modis?
 Te semper nitida ante it rosens coma
 Vesper virginibus sidus amabile,
 Seu surgente recedis
 Phæbo, seu pelago ruis.
 Confectum senio tu tenebris diem
 Condis, tu iuuenem promis & aureum,
 Tu nostras miserata
 Longas sollicitudines.
 Defessos homines sola laboribus

Fura-

Furaris, volucrumq; & pecum genus
Spargens humida rore
Lethao caua tempora.
At quicumq; bonam peruigilant tui
Partem, quo superent Pieridum ardua.
Lato limite ducis,
Et sistis facili iugo.
Melli mox eadem roscida sufficis
Humorem, segetesq; & violas iuuas,
Pascis sidera, qua te
Lustrant ignibus aureis.
Tum Nympha gelidis insiliunt vadis,
Et iungunt faciles agmina Oreades.
Immistaq; Napais
Instaurant Dryades choros.
Tu rebus miserorum arbitra amantium,
Queis mentem reuocas, quas gremio foves
Blando, tum male sani
Fari nescia quid timent.
At quid plura moror? tu domitrix Deum,
Tu mater placidi sancta Cupidinis,
Seu Nox aurea, seu tu
Maius Cypria dicier.
Salue, & composito cum repeto mea
Dilecta Pholoes dulcia, me tegas
Circumfusa tenebris

Emen-

Emensumq; iteres Polum.
At si blanditys crudela, nec sibi
Constans me Pholoe excludet, & alterum
Admittet potiozem,
Ingrata acceleres fugam.

ALFONSI CAPILVPI
 DE HERCVLE ET FERRANDO
 GONZAGIS FRATRIBVS.

FORMOSI Pueri Regum de sanguine nati,
In vobis patria spes sita honosq; domus.
Arrident vobis felicia sidera, & altum
Per vos extollit Mantua lata caput.
Nec frustra, ventura ferant quid tempora nobis
Tirestias vates posse videre dedit.
Illa tibi Alcide Musas in vertice Pindi
Jam cernit sertis implicuisse comas.
Et tibi consilio & dextra Ferrande potenti
Adspicit aduersos iam dare terga Duces.

DE EISDEM.

DIGNA Polo felix sobole si vita manebit,
Quantus honos patria, gloria quata domus?
Juppiter & tantis arrident sydera natis,
Mantua diuina hac prole superba tumet:
Musa horum cantu forma superantur Amores,
Diuer-

*Deposita his doctus cedit Apollo lyra:
 Diuerso teneros iam iam fulgescere honore,
 Et varia adspicioserta parata comas:
 Alter erit famam aternam qui robore quaret:
 Alter cunctando nomen ad astra dabit.*

HIPPOLYTI CAPILVPI EPIGRAMMA.

Quod pagina 150. erat collocandum.

IN PONTEM, QUI EST DOMI.

SIT procul à nitidis vitro certantibus undis
 Dextera, qua humano sanguine tincta rubet:
 Sit quoque lingua procul, qua nigro infecta veneno,
 Vibrat in aeternum spicula fœua Deum.
 Impuro non ore licet manibus ve cruentis
 Virginei puram sumere fontis aquam.

IVLII ROSCII HORTINI.

LANGVIDA dū lacrymās pallētiaq. ora maronis
 Conspicit, & patrium deperisse decus
 Mantua conclamat, summo vox reddita Pindo:
 Pone metus. Vates es paritura nouos.
 Illa modum figit lacrymis, & germine ab uno
 Innumeros spectat surgere Virgilios.
 Vix unum licuit terris sperare Maronem:
 Gignere tot felix Mantua sola potest.

IVLII

I V L I I C A P I L V P I

C A R M I N A,

A D M A R I A M V I R G I N E M.

VIRGO Regina Poli lux aurea Mundi;
 Quae tenebras omnes luce nitete fugas:
 Huc adsis; tenebrasq. meo de pectore
 inertes

Discute; & optatam iam mihi redde diem:
 Tunc ego sacra tibi cumulabo altaria donis,
 Et spargam sanctos thuris odore focos.

A D E A N D E M.

ACCIPE Diua precor deuota munera mētis,
 Quae tibi dat tenera casta puella manus:
 His aras decorare tuas dum paruula gaudet,
 Deuoto tales edit ab ore preces:
 Ut rubris permista rosis hac alba renident,
 Lilia, quis manibus spargitur ara meis,
 Sic mea purpureo niteat coniuncta pudori,
 (Dum mihi vita manet) candida virginitas.

Kk

AD

AD EANDEM.

SYDEREAS habitare domos tibi Rector Olympi,
 Et dedit aeterna virginitate frui;
 Quamuis vera Dei nutrix materq; fuisti;
 Virgineo ipsa tamen flore decorata nites:
 Hunc tua sacra novem portarunt viscera menses,
 Vberaq; infantem lacte alucre tua;
 Hoc igitur quodcunq. rogas, tibi Conditor Orbis
 Annuit, & numquam respuit aure preces:
 Quotidie innumeros revocas à limine mortis,
 Das etiam cecis posse videre diem:
 Multa potes: miranda facis, satis indicat amplis
 Suspensa in templis multa tabella tuis:
 Aspice ut exurat nostros calor aridus artus,
 Et mea concutiat frigidus ossa tremor:
 Nil prosunt artes; frustra medicamina; succis
 Mixta salutiferis pocula nulla iuvant:
 Sancta veni, febremq. meis expelle medullis,
 Destituat penitus ne mea membra vigor:
 Quod si parva mea subeat te cura salutis:
 Non opus humana tunc erit arte mihi;
 Immo ego despiciam, quos fert medicina saporis,
 Quamuis ab Eois hinc rate nauta vebat;
 Et tibi votivas tanto pro munere grates
 Letus agam in templis, dum tua sacra colam.

AD

AD EANDEM QUAM MATREM
GRATIARVM VOCANT.

POST QUAM victa meis flexisti huc lumina votis,
 O Vingo, aethero qua premis astra pede:
 Decessit prorsus languenti e corpore febris,
 Nec calor exurit, nec quatit ossa tremor:
 Qualis ubi effuso Nilus septemfluus amne,
 Per magna Aegypti leniter arua fluit;
 Languentes surgunt segetes, atque arida passim
 Herba viret, tristi mox peritura siti:
 Hinc sua persolvunt templis ubi vota coloni,
 Prima Dei ante aras spicea dona ferunt,
 Sic tua, dum plenis exundans Gratia riuis,
 Spargitur, inq; meos defluit alma sinus:
 Amissa redeunt paulatim in pristina vires,
 Et qua languebant nunc mea membra vigent,
 Horum igitur memor, assiduo tua numina adorans
 Ecce fero ante aras munera prima tuas:
 Accipe Diva precor votis tibi debita, quamuis
 Non sint hac meritis carmina digna tuis.

AD INNOCENTES MARTYRES.

DUM frustra o Pueri tentant vos perdere ferro
 E Matrum raptos impia turba sinus
 Omnipotens summo adspiciens vos Rector Olympo,

Kk 2 Pro

Pro Nato immerita morte perire suo:
 Excipiens gremio caelesti in sede locavit;
 Et dedit aeterno lumine posse frui:
 Sanguine nunc tincti in calo splendetis; ut horto
 Candida puniceo mala colore rubent.

DE SANCTA AGNETE.

IN calum attollens oculos interrita virgo,
 Arsurā in medijs dum iacet illa focus:
 Vos, ait, ardentes à me discedite flamma,
 Omnia sunt penitus corporis vsta mei:
 Nam Patris aeterni flagrans ego propter amorem;
 Sunt mea iam pridem viscera facta cinis.

AD MARIAM VIRGINEM QUAM
MATREM GRATIARVM VOCANT.

DIVA quæ cali merito beatas
 Incolis sedes, radijs decora
 Patris aeterni, magis ipsa puro
 Sole renides:
 Sub tuis ducunt pedibus choreas
 Sydera, & præter solitum refulget,
 Dum tuas spectat medijs tenebris
 Cynthia plantas;
 Tu Dei immensi licet ipsa Mater,
 Et simul nutrix etiam fuisti;

Te

Te tamen nulla ambitionis umquam
 Aura fefellit:
 Rebus in cunctis humilis fuisti:
 Ut choros inter superum beatos
 Sede te in prima voluit locare.
 Rector Olympi:
 Huc ades, Virgo, mihi dum vagatur
 Nunc met cymba ingenij tuarum
 Maximum laudum mare, ne recedant
 Litora longè:
 Non licet tuto pelago in patenti
 Navita incauto dare vela ventis;
 Sic ferar notas igitur per undas
 Litori amicas:
 Sat mihi tantum tetigisse laudes
 Debitas virgo tibi; nam camanis,
 Cui tuos umquam innumeros licebit
 Dicere honores?
 Turba te quamvis pia GRATIARVM
 Nominet Matrem merito frequenter;
 Non tuis verum meritis satis sunt
 Nomina mille:
 Te Pater summus penitus beatam
 Fecit, immensum dedit & decorem.
 Et tibi quidquid petis, ille semper
 Donat habere:

Sup-

Supplices ergò assiduò vocamus

Dina te, ut nostris precibus benigna

Lataq; intersis: tibi nam precanti

Annuet ille;

Seruet ut SEXTVM innumeros in annos;

Creditam nauem sibi dum superne

ffidens clauo, vigilansq; ab alta

Puppe gubernat.

AD SAN. ZAENAM ET FAVSTINIANVM

PRIMOS BONONIAE EPISCOPOS.

FELICES anima, quas cali in tecta recepit
Qui mare, qui terras, qui supera alta regit:

Dum gremio formosa suo vos Felsina aiebat,

Deiunxit vestras candida mitra comas:

At Deus aethera cum vos in sede locauit,

Et secum regni munera ferre dedit,

Splendenti vestram cinxit diademate frontem,

Quo minus effulget Sole Oriente Iubar:

Quod non ignis edax, rapidi nec temporis atas,

Aut Regnum à vobis auferet vlla manus:

Adsitis Diui, dum vestro latus honore

Ex animo Gabriel numina vestra colit;

Et tantum venerata virum tu Felsina votis

Huic faueas, cali qui tibi monstrat iter.

A D

A D E O S D E M .

QVI mitra insigni redimitus tempora; & ostro,
Felsineas Ridenti ad flumina pascit oues;

En vestra accensus fummo Paleottus amore

Ossa peregrini thuris odore colit.

Accipe Zama tibi quos nunc largitur honores,

Et faueas nutu Faustiniæ tuo.

A D B E A T A M M A R I A M

V I R G I N E M .

O Decus aeternum cali terraq; marisque;

O Virgo summi maxima cura Patris,

Me dudum inuasit macies, & pallida tabes,

Dum fluit à capite in pectore gutta meo;

Affer opem, te Diua precor de more, frequentes

Vt referam grates ad tua sacra tibi:

Tu mihi saepe meos toties miserata labores,

Auxilium solita es ferre benigna tuum;

Non me despicias, quamquã me crimina damnet

Commissa in sancti numina magna Dei;

Accidit hoc merito, fateor peccasse: fatenti

Parce precor, nostras accipe sancta preces:

Alma veni, lacrymisq; meis votisq; faueto;

Vt dolor hic tandem sit medicina mali.

A D

A. D. E. A. N. D. E. M.

DIVA licet superi regnes in vertice Olympi
 At maris et terra sunt quoque iura tibi:
 Alma veni, ser sancta preces, neu dira repente
 Mors iaceat fouas in mea damna manus:
 Affer opem, miserog, mihi succurre cadenti
 Ditis in aeternas tristia regna domos:
 Non quaro annosam superet mea vita senectam,
 Nestoris aut longos posse videre dies:
 Sed Patris o tantum liceat nunc regna videre;
 Gara magis vita mors erit ipsa mihi.

D. E. C. L. A. S. S. I. B. V. S. C. H. R. I. S. T. I. A. N. O. R. V. M.

ADRIACIS Venetum discessit classis ab undis;
 At nunc Tirrhenum navigat illa mare:
 Et que iam Calabrum tenuerunt litora classes
 Candida mox leuibus vela dedere Notis:
 Hesperidum Regis quarum una est altera sacri
 Pontificis Roma qui tenet imperium:
 Hi simul unanimes aeterno federe iuncti
 Iurarunt Asia neclere vincla Duci:
 Eueniet, nam cuncta potest cui sidera parent,
 Ipse dedit sancta vincere posse fide.

C. A.

A. D.

A. D. F. R. A. N. C. I. S. C. V. M.
Z. A. N. N. I. N. V. M.

SIS tantum licet inclyte
 Tu Francisce mihi nomine cognitus:
 Virtus iam tua me tamen
 Contunxit tibi, nunc perpetuo ligat
 Nodo non separabili:
 Miror te facili dicere carmine
 Quicquid mens tua discipit:
 Et quicquid docilis ludere vult manus:
 Docte saepe fouent suo
 Musa te gremio: sint igitur tibi
 Chara: te cupidas decet
 Has usque egregijs tollere honoribus:
 Sancti siue canis Patris,
 Miranda aut Venetum facta potentium:
 Magni qui regit Hesperos
 Seu Regis: stabili ut federe iungere
 Festinant animos simul,
 Vt sternant pariter Regna Asia Ducis:
 Magna ut pectore gaudia
 Hinc ventura virum; numine sub Dei
 Terno qui fide candida
 Viuunt, qua à superis missa choris fuit.

L. I.

A. D.

AD POMPEVM ARNOLFINVM.

HOS tibi versiculos nostro nunc numine *Musa*
Mittit, & accipias munera parua rogat;
Sis memor & nostri & nostri tibi paruula cura,
Sic tua sit semper casta Neera tibi.
Tum iurat Pompee meos nunc inter amicos,
Vllum te carum non magis esse mihi.

AD IOANNEM AVSTRIACVM.

DIFFUGERE metus, redeunt audacia, vires
Latitiaq; simul;
Mittat terra vices, victor cadit ante cadentem;
Sic placitum superis:
Gratia prima Deo est, tum verè sanguine nato
Cesaris egregio:
Immortalia fac speres; parat ipsa triumphos
Roma superba tibi:
Frigora nulla tua, haud vllum ver, vlla nec aetas
Destituet merita;
Pomifer Autumnus magno te semper honore
Perpetuoq; colet;
Damna quis illa satis cantabit carmine vates
Te duce facta mari?
Quo Pius insignis Pastor te extollet honore,
Magnanimusq; Leo?

Quis

Quis scit an infidum depellant sede Tyrannum,
Te Duce nunc superi?
Cuncta tibi Selime ferox aduersa minantur
Numina Calicolum;
Cum semel occideris, & de te splendida Mauors
Fecerit arbitria,
Non te quippe nefas, non te dementia, non te
Restituet facinus.
Infernis neque enim sauos Diana Tyrannos
Liberat à tenebris:
Nec lethea potest abrumpere vincula, contra
Qui mouet arma Crucem.

AD LAELIVM ARIGONVM.

IAM te prisca tenent formosa mœnia Roma
Lali, iam sordet Mantua nostra tibi:
Spectasti non vsque datum decorare triumphis
Inuictos Reges, magnanimosq; Duces:
Tempora victrici redimitum fronde Columnam
Vidisti, Thracas qui rigidos domuit;
Cesaris & natum deuinctum tempora lauro
Cernes, & vinctos ante trophæa duces:
Inter tantarum (quæso) spectacula rerum
Sit tibi præcipue paruula cura mei.

Ll 2 DE

DE PVERO CAMILLO.

NON sic poma DRACO Hesperidū seruabat in hor
 Nec sic errātes peruigil Argus oves; (tis,
 Vt mensa seruat uvas puer ipse Camillus;
 Seruorum rapidas dum timet ille manus.

THYSIS in Eridunū pronus dū despicit, et dum
 Effundit tristes in fluium lacrymas;
 Dilectā, marens Galatea funera, nuper
 Abstulerat misero quam sibi nigra dies:
 Ite ait, o lacryma rapido cum flumine, & alto
 Vos nostram pelago mergite tristitiam.

FLORIDA pascētes dum tondent prata iuueni,
 Eridanus liquidis quam fluit amnis aquis;
 Tityrus hos seruat summo de margine ripa;
 Et cara Nemesis tristia fata gemit;
 Dum pronus fluium spectat, dumq; illius ore
 In rapidas salsus labitur humor aquas;
 Ite ait, o lacryma pelagi cum flumine ad undas;
 Maioremq; illis addite amaritiem.

TITYRVS extremorecubans in margine ripa,
 Quam taciti Minci leniter unda fugit:
 Immatura sua deslebat fata Neera,

Effus-

Effundens lacrymas pronus in amnis aquas;
 Cum potum ad fluium uaccis uenientibus ultrō
 Hæc dixit tristi tristia uerba sono;
 Vos procul hinc fugite, atq; alias iā querite lymphas,
 Qua possint uestro pellere ab ore sitim,
 Namq; meis adeo est lacrymis infectus amaris
 Mincius, ut iam sit dulcior unda freti.

IN EFFIGIEM AMORIS PRAEBENTIS
M A T R I S A G I T T A S.

CARE puer matri ne des precor ipse sagittas
 Abstineas faciles in tua damna manus:
 Inuidet illa mea forma superata puella;
 Iamq; capit pœnas sumere iniqua manus.
 Delia si cadet, arcus, auratamq; pharetram
 Unde puer sumes spicula & unde faces?
 Hinc decus omnie tuū, ab quantos tu perdis honores;
 Nam tua nunc secum sceptrā superba cadent.
 Abstineas igitur; ne tanti causa doloris
 Sis mihi, & imperij maxima damna tui.

PAVLVS B. DE MARTIA EX PROPERTIO.

LIBER eram, & vacuo medita bar uiuere lecto,
 Cum caput impositis pressit amor pedibus,
 Nunc primus longas solum cognoscere noctes
 Cogar, & in sueto uiuere seruitio;

Mar-

*Martia prima suis miserum me cepit ocellis,
 Martia, qua nostra dulcis in aure sonat:
 Quae licet humanos numquam miserata dolores,
 Huius ero uiuus, mortuus huius ero;
 Laus in amore mori: nostros mors claudat ocellos,
 Martia prima fuit, Martia finis erit.*

DE MARTA ET ANTONIO.

MARTA decēs, pariterq. leues Antonius auras
 Mulcebant miris nocte silente modis;
 Hic facili auratas impellens pectine chordas,
 Haec niuea tangens aurea fila manu;
 Hos vagus ille puer pharetris armatus, & arcu
 Ut sensit dulci perstrepuisse sono:
 Haec, ait, admirans resolutus lumina vitta,
 Ecquis tam suaues non bibit aure sonos?
 Et vos pro meritis placido coniungere amore
 Non cupiet? dulci & subdere seruitio?
 Protinus his dictis, leuibus deprompta pharetris,
 Spicula in illorum pectora torfit Amor;
 Nullus ab immenso manauit vulnere sanguis,
 Totus se in lacrymas verterat ipse cruor;
 Nam subito ipsorum tumuerunt lumina fletu,
 Et subito undarunt imbre cadente gena:
 Felices igitur, postquam coniunxit amore
 Ille pari, & secum viuere posse dedit.

AD

AD CORNELIAM.

DESINE lux mea nunc gelidopercussa timore,
 Perq. sinus lacrymas fundere perq. genas;
 Desine, & inustas diffundere mastia querellas,
 Namq. hac sunt misero spicula dura mihi:
 Ante suos retrò flectent vaga flumina cursus,
 Destituetq. suas Cynthius ire vias;
 Quàm tua de nostris secedat flamma medullis;
 Et vertat sensus altera cura meos;
 Tu mihi dulcis amor, tu spes mea sola, puellas
 Inter formosas tu mihi sola places:
 Tu requies nunc sola mea Cornelia vita,
 Dulcè mihi per te viuere, dulcè mori.

ALGVS E C L O G A

AD LAELIVM ARIGONVM.

FELSINEI pascebat oves ad flumina Rheni
 Algenus pastor, fœtis qui nobilis aruis
 Natus erat, nitidis qua labens irrigat undis
 Mincius Aonyis Nymphis gratissimus amnis:
 Ille quidem teneris iam tum consuetus ab annis
 In studijs, Phœbo Musisq. sacrauerat euum:
 Haec earum gremio iuuenem persæpe fovebant,
 Blandaq. syluestri modulantem carmina auena
 Sæpius intentæ lata cinxere corona:

Hic

Hic miser ad tumulum (caræ namq; ossa Diana
 Mandarant nympha mestissima turba sepulcro)
 Extinctos lacrymis manes desolebat amare;
 Et miseram varijs componens floribus ornare,
 Talia mixta suis fundebat verba querellis.
 Ah mors dira nimis, crudeles vos quoque Parca
 Cur formosa mea clausistis lumina nocte
 Dilecta Nympha? miseros ut semper amores
 Ha nostros resonent valles, & flumina circum
 Quod silet umbrosû nemus, et qui nunc prope colles
 Attollunt sese, tristes dum fistula cantus
 Fundit, & insanas cogit proferre querellas:
 Flete meos semper mea carmina flete dolores.
 Quis dabit heu gemitus nostros miserat' amores?
 Et modo quis mecum lacrymis sociabit amaris
 Formosæ Nymphae funus? vos flumina, vos et
 Felsinei colles, vos iam mea gaudia fontes,
 Qui pede nunc tenui per mollia prata fluentes
 Allicites dulces submisso murmure somnos,
 Flete meos semper mea carmina flete dolores.
 Fluminis ad ripas, imis non vallibus Echo
 Amplius vlla meos dulces resonabit amores,
 Ut cum incundas facili mea cura querellas
 Aure bibens, pictis ornabat tempora fertis
 Ipsa mihi, & tacito condebat pectore flammam,
 Flete meos semper mea carmina flete dolores,
 Flu-

Fluminis ad ripas imis sed vallibus Echo
 Assiduo resonet nostras miserata querellas;
 Delicijs mors atra meis, mors improba finem
 Imposuit, secumq; rapax mea gaudia traxit,
 Funereos agitans ignes, ac pectoris æstus
 Ardentes Nympha; letheas merfit in undas:
 Flete meos semper mea carmina flete dolores.
 Hoc erat hoc riguus qui nunc de montibus amnis
 Dulce fluens, Rheni placidis diffunditur undis,
 Quod mihi prædixit, rapidus dum vortice torto,
 Insueto de more tumens sata facta, labores
 Agrestum stravit, circum & late omnia limo
 Obduxit; magnumq; auulsit ab aggere pontem:
 Flete meos semper mea carmina flete dolores.
 Quinetiam saeuus commista grandine ventus
 Prædixit; iam culta tuis ubi Felsina campis
 Flauentis Cereris densas prostravit aristas:
 Pascua vastavit; decussit vitibus vvas,
 Vulsit & antiquas imis radicibus ornos:
 Flete meos semper mea carmina flete dolores:
 Atque equidem nobis, ni mens ignara fuisset,
 Signa dabant obitus hac non incerta futuri.
 Quis Deus è nostro detraxit pectore sensus?
 Aut animo tenebras mentive induxit inertes?
 Vt miser extremum numquam cognoscere possem,
 Quem mors atra diem, quæ nunc tibi saua parauit,
 M m Flete

Flete meos semper mea carmina flete dolores.

Ab miser Algeus: quid tum? si prascia tanti
Mens foret ipsa mali? non fas prauertere cuiquã,

Qua iam concordi statuerunt nomine Parca:

Sollicitis precibus coluisssem templa per urbem;

Ornasssem sacra impositis altaria donis:

Ab miser, extrema saltem tibi sedulus hora,

Labentes manibus potuisssem claudere ocellos:

Flete meos semper mea carmina flete dolores.

O decus eximium, ò nymphis gratissima cura,

O dulcis quondam requies, ò cara voluptas

Ecce iaces, nostra est tecum modo gaudia gestas;

Flet longos laniata tuum nunc Felsina crines

Interitum; assiduos est per nemora alta Napea

Ingeminant luctus: miserantur Oreades altis

Montibus; est liquidis suspirant Naiades undis:

Flete meos semper mea carmina flete dolores.

Te charites fleuere, bonus te fleuit Apollo,

Et Musa, immitiq, venus percussa dolore.

Tristibus heu lacrymis nunc irrigat ora genasque,

Interitum flens mæsta tuum; dum sola vagatur

Per densas sylvas perq, horrida lustra ferarum;

Immemor ipsa sui, flauos inculta capillos:

Imposito numquam cessabunt sine querella:

Flete meos semper mea carmina flete dolores.

Luxit est ipse Puer casus miseratus acerbos;

Sunt

Sunt pini testes, est qua prope flumina Rheni

Saxa iacent, incisa tuum memorabile nomen.

Quod puer ipse dolens fecit, sculpsitq, sagitta

Cuspide, ut immitem nostrum testentur amorem:

Flete meos semper mea carmina flete dolores.

Nec tantum deſa queritur Philomena sub umbra;

Nec tantum Peregrina gemit nec luget hirundo,

Cum gelidos amnes, cum florida rura pererrat

Vere nouo; misera nec tantum morte peremptum

Fleuere Eridiani ad ripas Phaetonta sorores.

Tristia Felsinea quantum tua funera Nympha:

Flete meos semper mea carmina flete dolores.

Heu heu quis nostros poterit compestere luctus?

Mæsta quis assiduo turgentia lumina fletu?

Semper est effusus flammato è pectore questus?

Quis gemitus? tristi quis pellere mente dolores?

Dulcia si tecum perierunt gaudia nostra:

Flete meos semper mea carmina flete dolores.

Non est qua molles per candida prata choreas

Jam ducat; tenerosve ad fontes dicat amores

Pastorum; tecum lusus periere, iocique,

Nympharumq, sales, est honos est gratia tecum:

Flete meos semper mea carmina flete dolores.

Hæc ille, at cum nox terris induceret umbram,

Et sol in medias iam iam se conderat undas,

Conticuit, longumq, vale vale inquit Amica.

M m 2 GAL.

GALLVS AD CYNTHIAM.

CYNTHIA dic per acrem,
Te precor natū Veneris: cur lacrymas cadem
Per mea spernis ora? (tes

Cur dolores saua meos? cur repetita ab imo
Pectore nocte tota

Et die suspēria? vis sic morar? cruenta
Funera vis tūeri

Tu mea ante horā? cupere ab non teneras puellas
Ista decent: benigno

Tam fera heu sint nūc procul à pectore: sed repētē
Lata meos recurrere

In sinus, ac tempora falso Sybaris nitentis
Sperne puella: sape

Nam latent fulgente sub auro cariōsa ligna.

A D D E L I A M.

VIDI ego te incultis nuper mea vita papillis
Ire: nec aureolas composuisse comas:

Vlla neque in tenero splendebat pectore gemma,

Tincta nec vlla tibi murice vestis erat:

Lilia mixta tuis fulgebant alba capillis,

Purpurea et̄ mammās inter utrasq; rosa:

Non sic nix minio candet permixta rubenti,

Lacte nec imposto mollia fraga rubent:

Nota

Non mihi tu certē visa es formosior vquam:
Tantum simplicitas, nudaq; forma valet.

A D D E L I A M.

Tu mea vita potes sine me nunc urbe morari?
Et terere astiti tempora sicca Canis?

Me formosa tenent inuitum Delia rura;

Sint formosa licet, non mihi grata tamen:

Nam miser hic cogor sine te consumere noctes,

Et sine te longos peruigilare dies:

Huc adsis mea lux tandem, huc mea cura venito,

Inq; meo velox te precor abde sinu;

Omnia nunc formosa virent: nunc omnia rident,

Atque omnis possim fragrat odore locus;

Nunc auium assiduis resonat concentibus aer,

Lataq; purpureis floribus arua nitent:

Et dulce in medijs queritur philomela rubetis,

Et circum flores dulce susurrat apis;

Nunc agros viridesq; simul spectabis aristas,

Et nemora umbriferas explicuisse comas:

Ipse ego te semper dulci sectabor amore,

Assidumq; tuo fixus ero latere:

Ipse soror, carusq; pater, materq; benigna,

Ipse tibi coniux, ipse minister ero:

Hic tibi non deerunt, facili qua copia cornu

Attulit in nostram, deposuitq; domum;

His

Hic modò pampinea mecum sub vite iacebis,
 Dum vertit tardo rusticus arua boue;
 Et modò pascentes spectabis valles iuuenca,
 Dum sonat argutis pastor arundinibus:
 Et lentas salices, positasq; ex ordine vites,
 Populea et rectas quas tegit umbra vias:
 Hic duces tu lata choros; dum turba nouella
 Obstrepat, et dulci tibia longa sono:
 Hic tibi nunc hortus suauis iactabit odores,
 Dum florent viola purpurea q; rosa;
 Quas tu formoso decerpens molliter vingue,
 Implebisq; tuos cara puella sinus:
 Hic suauis cerasos, hic pruna; et grata puellis
 Immaturo potes vellere poma manu,
 Ipsa tibi interea molli Philomela sub umbra
 Dulcè canet tenui gutture millo modò:
 Errare hic mecum per florida prata licebit,
 Candidaq; herbofo ponere membra solo,
 Et mecum tenera gaudebis ludere in herba,
 Nam mihi tunc lusus mille docebit amor,
 Mollia seu vario contexes ferta colore,
 Imponesq; tuis Delia temporibus:
 Seu mihi submissa meditabere carmina voce:
 Carmina, qua nullo dulcius ore sonant:
 Et si fortè tuos mox somnos claudet ocellos,
 Tempora tunc nostro lassa cadant gremio:
Lucus

Lucus adest felix secreta conditus umbra,
 Semper ubi dulci murmurat aura sono:
 Hic licet astini Solis vitare calorìs,
 Dum rapidi feruet stella proterua Canis:
 Hic non pascuntur tygres, sauaq; leana,
 Nostra ferus nec qui gaudia turbet aper,
 Sed passim lepores saluunt, passimq; vagantes
 Alternum certant dicere carmen aues:
 Alma Ceres veniet duris optata colonis,
 Maturis spicis tempora cincta ferens:
 Plurima tunc letis resonant messoribus arua,
 Dum seges incurua falce resecta cadit,
 Namq; cibo et multo perfusi tempora Baccho
 Cantant incerto rustica verba pede:
 Tunc iuuat agrestes centum numerasse puellas,
 Dum stauas spicas lata per arua legunt:
 Forsitan atque illis etiam permista decenter
 Gaudebis spicas colligere ipsa manu:
 Post veniet teneris Autumnus tempora vincit
 Vuis, et pomis plena canistra gerens,
 Tunc matura decet ramis pendentia mala
 Carpere, et in vacuo ponere lecta sinus,
 Aurea tunc dulces nobis dabit vna liquores,
 Quam pressit duro rusticus ante pede,
 Tunc iuuat agrestem musto tinxisse puellis
 Tempora, seu niueos commaculasse sinus,
Tunc

*Tunc canibus leporès sectari, aut fallere visco
 Incautas volucres, tendere siue plagas;
 Ast ubi te capient tantarum tadia rerum,
 Aedibus & medijs lenta vacare voles,
 Tunc meus ipse nepos aderit tibi, quo puer alter
 Non certe in toto pulchrior orbe nitet,
 Nam rosea sunt huic mala, flauiq; capilli
 Tinctaq; purpureo labra colore micant,
 Cum quo festinè interdum garrire decebit,
 Et molles puerò dicere blanditias,
 Interdum gremio positum retinere lacertis,
 Et dare purpureis oscula mille genis,
 Ab miser hos tandem traducam te sine menses?
 Et sine te inuitus tristia rura colam?
 Ah pereat quicumq; potest absente puella
 Ducere tam longas inter aratra moras,
 Non mihi villa placet, nec quod fecunda ministrat,
 Urbem dum specto rure puella colit,
 Sed si cara meos migrabit Delia in agros,
 Tunc placeant messes; urbs mihi displicet:
 Hac alij teneant, liceat mihi Delia tecum
 Viuere, dum nos hic vita manere sinet.*

E L E G I A.

*Q*UID prodest toties gemmas donasse Neera
 Sint licet è rubro munera lecta mari?
 Si si-

*Si fidum illa meum contemnit perfida amorem:
 Nec gaudet solo dura puella viro;
 Sed iuuenum longis gaudet comitata cateruis
 Urbis permagnas ire redire vias:
 Illa tamen mihi de se hoc dengat: illa veretur
 Ne fluat è nostro pectore lasus Amor,
 Ast ego quid credam? miserū si subdola amantem
 Occultis querit fallere saepe dolis?
 Tu lacrymas spreuisse meas peruersa negasti,
 Atque etiam pactam destituisse fidem:
 O nimium dilecta mihi formosa Neera,
 Si tu sola mei causa futura mali es,
 Quid me longa iuuant consumpta tempora noctis
 Cum stabam ante tuas imbre cadente fores?
 Quid toties prodest lacrymas fudisse tepentes?
 Asidae nostram quid coluisse fidem?
 Quid queror, ah demens, iam nunc de pectore cura
 Decedant: nec sint aspera verba mea:
 Namq; mali miserata mei iocunda Neera,
 Nec spernit lacrymas nec minus illa preces:
 Sed fletus pariterq; preces & munera seruat
 Pectore, & intactam quam dedit ante fidem:
 Parce, Neera, precor, si nunc hac impia cogor
 Victus amore graui dicere verba tibi,
 Nam curis agitata diu mens anxia linguam
 A sanis votis abstinuisse nequit,
 Nu Sit*

Sit licet ingenij virtus patientia; frangit
 Attamen assiduus pectora nostra dolor.
 Sed si vera mei tangit te cura salutis,
 Hac finito rapidos irrita ferre Notos.
 Et lacrymis euicta meis, euicta dolore,
 Eripe me è tantis cara puella malis;
 Displiceas alijs, placeas mihi sola, nec umquam
 Alterius posthac vincat amore Puer;
 Sed mihi te castam seruans, dum vita manebit,
 Mutuus in nostro pectore uiuat Amor.

DE DIANA MAGGI.

QVANTVM luce nitēs superat vaga sidera Luna,
 Cum tacitos ducit nocte silente choros:
 Egregios tantum superat Diana poetas,
 Dum canit Etrusco carmine docta virum;
 O felix, cui tanta modo permissa potestas,
 Huius amore frui, carminibusq; coli.

PERSPICVI seruabat oues ad flumina Minci
 Formosa Pholoes captus amore Mycon;
 Et se felicem iactabat saepe futurum,
 Si ardorem cara detegeret domina;
 Huic igitur soli per florea prata vaganti.
 Obuius hos tremulo fundit ab ore sonos;
 O Pholoe dilecta mihi me carior ipso,
 Adspice quam seua torquear ipse face;
 At Vir-

At Virgo interea paulatim victa pudore
 Pingebat teneras ore rubente genas,
 Hoc ille aspiciens, finem dedit ore loquendi,
 Nam vetuit Pholoes dicere plura pudor.

IAM dudū ardebat Nemesim formosus Amyntas,
 Abdere nec poterat iam miser ipse faces,
 Euenit ut tandem illi se tulit obuia virgo,
 Dum redit ad patrios incommitata lares:
 Quam subito ut vidit, pariter sese obtulit illi,
 Voceq; submissa talia verba dedit.
 O multum dilecta mihi formosa puella;
 Sum nescis dudum captus amore tui,
 Talia sed Nemesi non sucta audire colore
 Infecit roseo virginea ora pudor,
 Purpurcam domina faciem cum vidit Amyntas,
 Extemplo clauso destitit ore loqui.
 Non secus Ateoni olim vox faucibus haest,
 Cum vidit nudam ludere fonte Deam.

L ANIGERAS dū seruauit oues propè flumina Minci
 Hæc cara Nemesi Thyrsis amator ait,
 Non miror quod Sol spoliæ vaga sidera luce,
 Nam cedunt magnis lumina luminibus:
 Sed quod nostra modo spoliasti pectora sensu
 Miror, ubi roseus fulsit ab ore nitor.

*Si tam rara tuo est virtus infusa nitore
Ergo tuis cedat pulcher Apollo genis.*

AD GALATEAM.

TAM nitidum Galatea tuis stat lumen ocellis;
Quod cedunt radijs lumina cuncta tuis;
His ego te vidi depellere sidera celo,
Et nocte in media reddere saepe diem;
Vidi etiam Solis clarum superare nitorem,
Athere flammiferis dum ferebatur equis;
Non igitur mirum si tu mihi pulcra videris,
Postquam etiam radijs cedit Apollo tuis.

DE CYPARISSO ET GALATEA.

DVM pulchris Galatea suis micat aurea ocellis,
Purpureisq; genis hac Cyparissus ait:
Sola puellarum digna es cui Cypria dicat,
Me superas oculis, me Galatea genis;
Hac contra Galatea, suos Cyparissus amores
Dum canit, et docta dum sonat arte lyram;
Tu solus vatum es dignus cui dicat Apollo,
Me superas cantu, me Cyparisse lyra.

DE LVCILLA.

IN scenis Lucilla suos dum desolat amores,
Et vocat infidum iam moritura virum;
Tam

*Tam dulces maesto diffundit pectore voces,
Arteq; tam mira stetibus ora rigat;
Vt valeat tandem mansuescere pectus amantis,
Multa potens verbis, multa potens lacrymis.*

DE CLAVDIA RANGONIA.

DVM Tiberis formosa sedet propè Claudia
ripam
Et micat illa oculis, et micat illa genis;
Nascuntur passim viola, mollesq; hyacinthi,
Sit quamuis rigido terra adoperta gelu:
Sic ait, admirans hac cum vidiisset Amyntas,
Claudia sol nobis clarior alter eris.

AD DELIAM.

CVM Luna exoriens radijs micat athere ab alto,
E terris umbras luce nitente fugat;
Sic facie e specula cum fulges Delia ab alta,
Ex animo tenebras fronte micante fugas:
Nocturnos cum Luna choros argentea Olympo
Ducit, sideribus clauor ore micat:
Sic quoque, tu choreas agitas ubi candida in urbe
Delia, virginibus pulchrior ore nites:
Hoc igitur merito impositum est tibi Delia nomen;
Namq; tuo illius splendet in ore decus.

AD

A D E A N D E M.

FORMOSAS superet quamuis Galatea puellas,
 Hanc tua sola tamen vincere forma potest;
 Nam facie aut oculis, vel si certare capillis
 Audebit tecum, protinus illa cadet:
 Sic audax quondam perijt dum vincere Arachnes
 Diuinum frustra Palladis audet opus.

FORMOSAM ardebat Lalagem formosus Iolas
 Gestabat pariter corde puella facem;
 Huic tandem solam nuper cum forte videret
 Se obtulit, ac tales edidit ore sonos:
 O Lalage mea vita, tuo sum captus amore,
 Feruet & assiduo pectore flamma meo;
 Namq; tui flagrant radij ceu solis ocelli,
 Et veluti rutilant aurea mala gena;
 Sola meos sedare potes nunc pectoris aestus,
 Deniq; sola mei tu medicina mali es:
 Tunc Lalages formosa genas aspersa rubore,
 Hos dulces roseo misit ab ore sonos;
 Si, quantum forma superas me pulcher Iolas,
 Arderet tantum pectore flamma tuo;
 Non vlla in terris iam me felicior esset,
 Quando etiam miseram me tuus vrit amor.

EPIT.

EPIT. PAVPERIS SENIS.

PAVPER eram, mihi parua domus, mihi vilis
 agellus,
 Et tenui in mensa parua salina mihi:
 Non stomacho capitivae meo dolor obsuit umquam,
 Nec secuit vetulos tarda podagra pedes;
 Nec mea sollicita vexarunt tempora cura;
 Nec timui sobrio mixta venena mero:
 Sic vixi, & perij, Cræso felicior ipso,
 Namq; deesse nihil, nec superesse dolet:
 Vt fuit ad victum iam viuo terra sepulto
 Sic erit ad tumulum nunc mihi parua satis.

IN ALTARE PRO VOTO
ROMAE ERECTO.

HAS tibi votivas Virgo sacrauimus aras:
 Munera parua licet, sint tibi grata tamen.
 DE VACCA QVADAM CAPILVPORVM.

SIT quoque nota mei nunc inter sidera imago
 Et me felicem terq; quaterq; vocent:
 Et meritò, nam saepe duos, modo quatuor vna,
 Tres etiam peperit fertilis ipsa die;
 Triginta atque nouem vario sic tempore fetus
 Edidi, adhuc annos bis ego nata decem.

DE

DE CANE FERAGATA CAPILVPORVM.

ILLI ego qui solitus cursu præuertere ventos,
 Et prima inuictus præmia ferre domum;
 At me nunc at as liceat grauis urgeat annis;
 Corpora & ammissis viribus agra traham,
 Cum validis etiam nitari contendere cursu,
 Cum mihi sint lepores nunc quoque præda seni.

DE FUTVRIS NVPTIIS INTER SERENISS.
 PRINC. MANTVÆ,

ET SERENISSIMAM LEONORAM
 MAGNI DVICIS ETRVRIÆ FILIAM.

DVm pastor summo recubans in margine ripæ
 Tityrus assueta ad flumina passit oues;
 Mincius insignem deuinctus arundine frontem,
 Se medio attollens gurgite latus ait:
 Adueniet tempus; cum virgo Etrusca subibit
 Has sedes, domino sponsa futura meo:
 Tunc noua nascetur soboles, qua facta parentum
 Augeat & late proferat imperium:
 Quæ nitet Phæbus, summo cum surgit ab ortu,
 Et qua caruleo condit in amne diem:
 Quæ iacet & rapido solis subiecta calori;
 Et qua contracto frigore terra riget:
 Sic reget imperio populos velut altera Roma,
 Aurea& æternum MANTVA iura dabit.

AD

AD ROMAM DE LEONIS EFFIGIE QVI EST
 INSIGNE SIXTI V. PONT. MAX.

DESINE terribilem mirari Roma leonem,
 Ne timeas latum tolle beatæ caput:
 Haud vllus melius poterat fera pellerè monstra,
 Quæ tuæ vastarunt Regna opulenta diu;
 Te leni imperio hic sancta sub lege tuetur,
 Dum solo immanes territat ore feras.

IN EANDEM.

VT Pastor media dum tudent gramina valle
 De summo montis vertice seruat oues:
 Sic leo ab excelsa Petri nos adspicit arce,
 Et solo aspectu territat inde lupos:
 Jam tuto pascantur oues sub Monte, leoni
 Dum vigil errantis stat modo cura gregis.

EPIT. ORESTIS VANNOCII
 BERINGVTII SENENSIS.

SENA tibi patria est, gelido te mastra sepulcro,
 Mantua defunctum condit ante diem,
 Te iuuenem virtus summo decorauit honore,
 Et dedit æterna nobilitate frui:
 Illa igitur tanto meritò se iacet alumno;
 Hac fleat interitus ante sepulcra tuos.

Oo

EIVS-

EIVSDEM EPIT.

HOC tumulo quāvis lateas tua cognita Orestes
 In terris virtus sol ut in axe micat:
 Tu iuuenis rerum pontisti noscere causas.
 Quas natura suo continet ampla sinu.

EIVSDEM EPIT.

HOC iacet in tumulo Senis oriundus Orestes,
 Vitruuij ingenio nec minus arte valens;
 Natura hic celeri potuit res mente latentes
 Noscere, quas tarda vix valet arte senex;
 Cuius nunc virtus magnum qua sparsa per orbem,
 Sol velut in calis undiq; clara nitet.

AD LAELIVM COSTAM GENVENSEM.

O Ligurum genite insigni de sanguine Lali
 O iuuenis patria gloria prima tua;
 Tu facili ingenio natura arcana recludis,
 Quae vix experta nouit ab arte senex;
 Nam quae hominum studiis non intellecta resistunt
 Cedunt ingenij viribus illa tui;
 Culta Minerva tibi; nec non facundia rara est.
 Namq; tuo Marci splendet in ore decus;
 Fas tibi Musarum dulces expromere cantus,
 Atque suam Phoebus dat tibi habere lyram:
 Nota

Nota tibi Euclidis, vel magna volumina, curfus
 Quae cali et terra semita longa docent;
 Te nec Pittagora, nec docti scripta Platonis,
 Nec sacra legis condita iura latent:
 Hinc tua me virtus, tali deuinxit amore,
 Ut valeat posthac soluere nulla dies;

Placi-
 dus Fa-
 uia.
 Grego-
 ri^o Ca-
 pilutus
 Theo-
 logi. Te Placidus summoq; colunt Capilutus amore,
 Virtuti merito praemia digna tua;

Sive aliena colis, seu te nunc alta morantur
 Litora, quae Ligurum verberat vnda maris;
 Sis memor ipse mei, si qua instrumenta reponis
 Alterius studio, siue reperta tuo;

Namq; peregrinas dum te iuuat ire per vrbes
 Multa videre potes, noscere plura potes;

His me participem facias; nam cognita profunt
 Et menti, et nostris artibus illa magis:

Contra ego siue colam nitida quā Mincius urbem
 Ambit aqua, aut iuxta quae fluit arua Padus;

Te licet absentem, semper venerabor honore,
 Et referet laudes vox mea saepe tuas.

IN FONTEM QUI EST ROMAE,
 IN PLATEA QUAE DICITVR S. MARCELLI.

QVAE fluit assidue nostro de marmore, lymphā
 Dat tibi larga manus; si sitis ipse bibe:
 Sic tibi saepe merum, si nunc manaret eodem
 Fonte, ex quo surgens labitur vnda, daret.

IN SERENISSIMUM DUCEM MANTVAE.

ARGENTI ac fuluo rutilans Vincentius auro,
 Insidet in niueo conspiciendus equo:
 Dum capiti insignem populo plaudente coronam,
 Et gerit inuicta scepra paterna manu,
 Illius egregio virtus sic enitet ore,
 Non secus ac auro lucida gemma micat:
 Qua Duce victorem spolijs Orientis onustum,
 Hunc saepe accipiet Mantua lata sinu:
 Et lauro adspiciens deuinctum tempora; currus
 Ante triumphales inclyta facta leget.

AD TORQUATVM TASSVM.

CVLTA tui ingenij miramur carmina Tasse,
 Dum pia Goffredi concinis arma ducis,
 Carminibus celebrata tuis facta inclyta Regis
 Aeternum merito dant tibi habere decus:
 Te vatem iam Roma canens extollit ad astra;
 Imponitq; tuis laurea ferta comis.

I V L I I R O S C I I H O R T I N I .

in sacratifs. domum Lauretanam.

AVSONIAS quisquis pergis nouus hospes ad oras
 LAVRETI cupidus ponere in ade pedem:
 Non tam candenti mireris marmora templi;
 Quam velta Algerum tecta beata manu.
 Hac est illa domus conceptus conscia sacri,
 Virginis impleuit cum Deus ipse sinum.
 Hic & raptavit caelestis sepius infans,
 Et lac virginis suxit ab uberibus:
 Tu sacrum thalamum summisso poplite adora:
 Sanctior in toto non nitet orbe locus.

I V L I I C A P I L V P I C E N T O N E S
 E X V I R G I L I O ,

AD BEATAM MARIAM VIRGINEM.

Cento I.

- A**.5. **S**ALVE sancta Parēs, magnū et memorabile nomē **A**.4.
A.1. **N**ata Patris sūmi, atq; eadē gratissima cōiux: **A**.10.
A.1. **V**irginis os habitumq; gerens: lectissima Matrum: **A**.9.
A.10. **Q**ua nunc aetherios inter Dea candida nimbos, **A**.8.
A.8. **S**olis inardescis radijs longēq; refulges;
Ec.5. **S**ub pedibusq; vides nubes, & sidera Olympi: **A**.5.
A.1. **C**ui pater intacta pro virginitate sacrauit **A**.12.
G.2. **I**ngentem calo Rex aetheris altus honorem, **A**.12.
A.12. **V**ictus amore tui, tantum decus enitet ore: **A**.4.
A.7. **T**e super etherias errare licentius auras
A.1. **P**ermisit, caliq; libens in parte locauit. **A**.12.
A.1. **O** quam te memorem VIRGO MARIA: omnia calo **A**.5.
A.14. **D**onat habere tibi diuū Pater atque hominū Rex. **A**.1.
Ec.2. **T**u decus omne tuis, postquam se condidit alueo **A**.9.
A.2. **H**aud ignota loquor, Deus aethere missus ab alto, **A**.9.
A.10. **I**mpleuitq; sinum, claraq; in luce refulsit **A**.1.
A.4. **A**duentum, auxiliumq; Dei (mirabile dictu) **A**.7.
G.1. **N**equicquam seros Lucina experta labores, **G**.4.
A.2. **S**acra per integram soluantur viscera pellem, **G**.4.
A.6. **L**ata Dei partu, venit de corpore virtus **A**.5.
A.10. **O**mnipotens, subijt cari genitoris imago. **A**.2.

Hac

- Æ.3. *Hac quondam cali magnum ventura sub axem*
 G.1. *Iam pridem nobis cecinerunt omnia vates.*
 Æ.6. *O Virgo, cui tanta Deo, permessa potestas,*
 Ec.2. *Huc ades, & votis iam nunc assuesce vocari*
 Æ.1. *Ad te confugio miserantem incommoda nostra,* Æ.8.
 Æ.6. *Huc geminas nunc flecte acies, mentemq; benignã* Æ.1.
 Æ.2. *Alma parens, presens nostro succurre labori.* Æ.9.
 Æ.6. *Adspice ut insignis cepit crudescere morbus,* G.3.
 Æ.1. *Nec dum etiam manare cruor cessavit, & altè* G.3.
 Æ.8. *Huic capiti insultans, lentus non deficit humor* G.1.
 Æ.2. *Ex illo fluere, ac morbo illuvieq; peresa* G.3.
 G.4. *Protinus inq; sinu precordia ad intima subdit,* Æ.7.
 Æ.10. *Visceribus super accumbens iam pectore toto* Æ.9.
 Æ.1. *Haret, & interdum macie confecta suprema* Æ.3.
 Æ.3. *Membra quatit, frigentq; effatè in corpore vires,* Æ.5.
 G.3. *Quid labor aut benefacta iuvant? ususq; medendi?* Æ.12.
 Æ.10. *Nil valide iuvare manus; nihil auctor Apollo* Æ.12.
 Æ.11. *Profuit, aut Marsis quaesitè in montibus herba;* Æ.7.
 Æ.12. *Non hac humanis opibus; cessere magistri:* G.3.
 Æ.11. *At tu, oro, solare inopem, & succurre relicto,*
 Æ.7. *Hoc mihi da proprium Virgo sperare salutem;* Æ.1.
 Æ.11. *Tu requies omnis cura casusq; levamen,* Æ.3.
 Æ.3. *Solamenq; mali; culpam compeisce, priusquam* G.3.
Dira per incautum serpent contagia pectus; Æ.1.
 Ec.1. *Namq; fatebor enim tanto me crimine dignum,* Æ.10.
 Æ.6. *Hortator scelerum, sensus animumq; labentem* Æ.4.

Im-

- Impulit, agnosco veteris vestigia fraudis:* Ec.2.
 Æ.2. *Hinc mihi prima mali labes praecepta secuto* G.4.
 Æ.1. *Matris Acidalia, tales expendere poenas* Æ.10.
 G.1. *Non aliam ob culpam voluit Rex magnus Olympi.* Æ.2.
 G.2. *Quare ut te supplex peterem tua limina adiui* Æ.6.
 Æ.12. *LAVRENTI, fama totum vulgata per orbem:* Æ.1.
 Æ.7. *Tectum Augustum ingens centum sublime columnis* Tèplū
 Æ.12. *Servati ex undis ubi figere dona frequentant* Laurē
 Æ.6. *Matres atque viri, & votas suspendere vestes,* ti Ita
 Æ.12. *Submissi petimus terram, nos munera templis* lia in
 Æ.4. *Quippe tuis ferimus, meritosq; novamus honores:* quo est
 Æ.8. *Namq; sub ingenti lustro dum singula templo,* domus
 Æ.12. *Vidi oculos ante ipse meos solennia vota* B. Ma-
 Æ.11. *Tantum impensis operum, miracula rerum,* riq; Vir
 Ec.2. *Atque humiles habitare casas, paruosq; penates* gius.
 Æ.3. *Vnà omnes tecum meritis pro talibus annos* Æ.1.
 Ec.1. *Hic illum vidi, cali cui sidera parent,* Æ.10.
 Ec.9. *Certe equidem audierã (vulgatur fama per urbes)* Æ.12.
 Æ.12. *Agminis aligeri socijs, sacraq; caterua,* Æ.11.
 G.3. *Aerea per vacuum ferri tectumq; laremque,* G.3.
 Ec.3. *Montibus in nostris alio sub sole iacentem,* G.3.
 Æ.1. *Matre Dea monstrante viam (mirabile dictu)* Æ.2.
 Æ.1. *Litus ad Ausonium conuexo in tramite sylvae* Æ.11.
 Æ.8. *Delegere locum, & posuere in vertice montis:* Æ.10.
 Æ.3. *O felix una ante alias pulcherrima proles* Æ.6.
 Æ.3. *Calicolum Regi, tantarum in munere laudum* Æ.8.

Nunc

- Ec. 6. *Nunc ego namq̄ tibi terq̄ hac altaria circum* Ec. 3.
 Æ. 11. *Persolvam grates: numero Deus impare gaudet* Ec. 8.
 Æ. 1. *Sin absumpta salus, & vis inimica propinquat* Æ. 12.
 Æ. 10. *Te precor hanc animam serues Natoq̄ Patrique*
 Æ. 9. *O genitrix, meriti tanti non immemor unquam;* Æ. 9.
 Æ. 4. *Errantem doceas iter, & sacra ostia pandas;* Æ. 6.
 Æ. 6. *Fre ad conspectum cari Genitoris & ora*
Contigat, patiar quemuis durare laborem: Æ. 8.
 Æ. 6. *Da dexteram misero, & tecum me tolle per auras,* G. 12.
 Æ. 6. *Sedibus ut saltem placidis in morte quiescam;*
 Æ. 5. *Quod superest oro, dubijs ne defice rebus,* G. 6.
 Æ. 3. *Sola in te suprema salus, miserere tuorum:* Æ. 12.
 Æ. 6. *Noctes atque dies facilis descensus auerni.* Æ. 6.
 Æ. 4. *Tu modo posce Deum veniam, sacrisq̄ litatis*
Indulge, fer rite preces iramq̄ minasque Æ. 8.
Supplicibus supera votis, miserere precantis, Æ. 5.
 Æ. 4. *Ne Pater omnipotēs adigat nos fulmine ad umbras*
Pallentes umbras Erebi, stygiamq̄ plaudem; Æ. 6.
 Æ. 5. *Cum freta, cum terras omnes, calumq̄ profundum,* Ec. 10.
 Æ. 1. *Et genus humanum, crepitantibus vrere flammis* G. 1.
 G. 1. *Ipsē Pater statuit: seruans sub pectore vulnus* Æ. 1.
 G. 2. *Aeternum; sceleris tanta est iniuria nostri;* Æ. 3.
 Æ. 6. *Discite iustitiam moniti, & non temnere Diuos;*
 Æ. 10. *Stat sua cuiq̄ dies, breue & irreparabile tempus*
Omnibus est; veniet lustris labentibus atas, Æ. 1.
Cum domus & proles subito deferit omnis. G. 4.

Venit

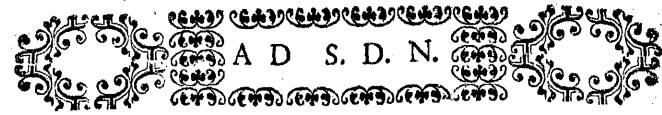
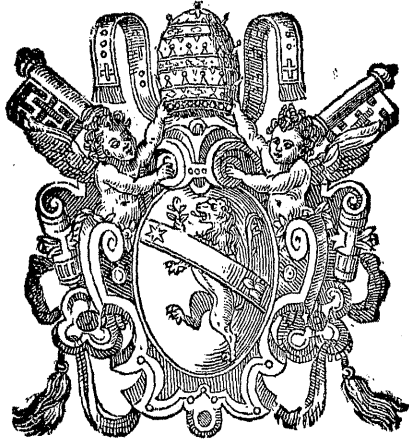
- Æ. 2. *Venit summa dies & ineluctabile tempus,*
 Æ. 10. *Exitium magnum, atque metum mortalibus agris:* Æ. 12.
 G. 1. *Cum caput obscura nitidum ferrugine texit*
 G. 1. *Sol tibi signa dabit; solem portenta sequentur,* Æ. 11.
 Æ. 3. *Et Lunam in nimbo nox intempesta tenebit;*
 Æ. 2. *Horresco referens, nigrescent omnia circum;* Æ. 11.
 Æ. 10. *Incipiet magno misceri murmure calum,* Æ. 4.
 Æ. 12. *Et venti vastos voluent ad litora fluctus;* Æ. 1.
 Æ. 9. *Miscent se maria, & nigra attollentur arenas*
 Æ. 6. *Sub pedibus mugire solum, tonitruq̄ tremiscent* Æ. 5.
Ardua terrarum, & campi, ripaq̄ lacusque, Æ. 12.
 G. 2. *Ingentem vocem late memora alta remittent;* Æ. 12.
 Æ. 7. *Multaq̄, praterea variarum monstra ferarum,*
 Æ. 6. *Terribili aspectu forma sub nocte per umbram,* Æ. 6.
 G. 4. *Incedent; magnisq̄ urbem terroribus implent:* Æ. 11.
 G. 4. *Tum varia illudent species; crudelis ubique* Æ. 2.
Luctus, ubique pavor, & plurima bella per orbem. G. 1.
 Æ. 2. *Quis cladem illius noctis? quis funera fando*
Explicet? & simulacra modis pallentia miris? G. 1.
 Æ. 5. *Inde ubi clara dabit sonitum tuba; protinus omnes* Æ. 9.
 Æ. 6. *Adspicies animas imis exire sepulchris;* Ec. 8.
 Æ. 7. *Hinc exaudiri gemitus; mihi frigidus horror* Æ. 3.
Membra quatit, gelidusq̄ cont formidine sanguis;
 G. 2. *Hac animus meminisse horret, luctuq̄ refugit;* Æ. 2.
 Æ. 4. *Arrectaq̄, horrore coma, & vox faucibus hæsit.*

T p AD

AD SIXTVM V. PONT. MAX.
IVLII ROSCHII HORTINI.

SIXTE Pater per quem veteres instaurat honores
Roma, quibus iacuit semisepulta locis;
Exurgit decus antiquum, patet ampla viarum
Semita, & aquatis collibus alta secat:
Iam neque Flaminia cedant iuga celsa Quirini,
Nec Vaticanis collibus exquilia:
Sumite felices felicia dona Quirites:
Finibus è longis lymphæ beata venit.

AD S. D. N.

SIXTVM V.
PONT. MAX.
IVLII CAPILVPI
CENTO IIX VIRGILIO.

- Aen. 5. **S**ALVE sancte Parens, qui vertice
MONTIS ab ALTO Aen. 7.
Geor. 1. Et Tyberim Tuscum, & Romana
palatia seruas;
Aen. 7. Cui triplici niuea cinguntur tem-
pora vitta, Aen. 6.
Geor. 4. Inter sacra Deum Patribus das iura
vocatis Aen. 5.
Aen. 5. Summe PATER; nam te voluit Rex magnus Olympi
Ecl. 5. Montibus in nostris exortem ducere honorem: Aen. 5.
Aen. 6. Te regere imperio, & summa dominarier arce Aen. 7.
Aen. 1. Romanos rerum dominos, sanctumq; Senatum, Aen. 1.
Ecl. 4. Terrasq; tractusq; maris: te Maximus orbis Geor. 1.
Aen. 12. Suppliciter venerans multo compellat honore; Aen. 3.
Aen. 8. Te Itygij tremuere lacus: Tu maximus ille es Aen. 6.
Vnus qui nobis cunctando perdere gentem Aen. 7.
Aen. 7. (Quam neque fas igni cuiq; nec sternere ferro)
Aen. 7. Immanem Lapithum valuit; cui tristia bella Aen. 7.
Iræq; infidatq; & crimina noxia cordi,
Aen. 6. Atq; odijs versare domos, & viuere raptò. Aen. 7.
Ecl. 5. Vt lupus infidias dum explorat ouilia circum Geor. 3.
Aen. 6. Ingenti trepidare metu, cum videt ab alto Aen. 10.
Geor. 3. Præcipitem fuluum descendere Monte LEONEM. Aen. 4.
Aen. 12. Mille fugit, refugitq; vias, & concaua furtim Aen. 5.
A 2 Saxa

- Saxa petit, seq; ex oculis auertit, & aufert.
 Ecl. 1. Sic hos versa fuga victor dare terga coegit,
 Aen. 6. Huius in aduentu, quo non praestantior alter,
 Aen. 8. Terrentur visu subito, mirabile dictu,
 Aen. 10. Hoc virtutis opus, paci; imponere morem;
 Parcere subiectis, & debellare superbos.
 Aen. 3. O foelix vna ante alias pulcherrima Roma,
 Ecl. 4. Aspice venturo latentur vt omnia saeclo:
 Ecl. 5. Non lupus insidias pecori, nec lustra ferarum
 Villa dolum meditantur; amat bonus otia PASTOR;
 Aen. 6. Nec vim tela ferunt, tuta latet arce viator;
 Geor. 2. Casta pudicitiam seruat domus; herba veneni
 Occidit, & serpens: terris vestigia fecit
 Aen. 1. Iustitia; ac toto surget gens aurea Mundo:
 Aen. 3. Viuite foelices: sicut ingens MONTE sub ALTO
 Aen. 3. Vobis parta quies; pacem laudate sedentes.
 Ecl. 7. Nymphæ noster amor Libethrides; en erit vnquam
 Illæ dies? totum vt liceat mihi ferre per orbem
 Geor. 2. Carminibus patrijs laudes & facta PARENTIS?
 Aen. 7. Tyrrhenû, ad Tybrim, & fontis vada sacra, vbi CAMPOS
 Aen. 9. MARTIUS à stabulis rapuit LVPVS, vndiq; lymphas
 Aen. 6. Faucibus effundens, viridi proiectus in antro
 Geor. 4. Exultans rorem latè dispergit amicum.
 Aen. 6. Iam pridem cupio, suspensam blanda vicissim
 Gaudia pertentant mentem, tua dicere facta:
 Aen. 7. Quæ potui infelix? Non omnia possumus omnes;
 Ecl. 1. Quamuis Parnasi deserta per ardua dulcis
 Raptat amor, iusisq; ingentibus vrget Apollo:
 Aen. 4. Ecce iterum toto descendit corpore pestis
 Aen. 8. Huic capiti insultans, lentus non deficit humor
 Aen. 2. Ex illo fluere, ac crudeli tabe peredit
 Geor. 1. Ingenium; non lingua valet, non corpore notæ
 Sufficiunt vires: caput horum, & causa malorum
 Aen. 4. (Namq; fatebor enim) sceleris vestigia nostri,
 Aen. 6. His misere malis: culpam compece, priusquam
 DIRA per incautum serpent contagia pectus,
 Aen. 6. SISTE precor miserere, potes namq; omnia, nec te
 Aen. 11. Nequicquam sacra longæuum in sede locauit
 Aen. 10. Omnipotens Genitor: Cælo Ereboq; potentem
 Aen. 1. Ad te confugio; patet atri Ianua Ditis;
 Aen. 6. Panduntur portæ domus omnipotentis Olympi;
 Aen. 4. Submissi petimus terram; miserere precantis:
 Aen. 3. Da deinde auxilium, atq; alto succedere Cælo:
 Aen. 4. INDVLGE, fer ritè preces, iramq; minasq;
 Supplicibus supera votis; per sydera tellor

Aen. 4.
 Geor. 4.
 Aen. 6.
 Geor. 2.
 Aen. 6.
 Geor. 2.
 Geor. 2.
 Ecl. 6.
 Aen. 10.
 Ecl. 4.
 Geor. 2.
 Ecl. 4.
 Aen. 11.
 Aen. 11.
 Ecl. 8.
 Ecl. 8.
 Ecl. 4.
 Gen. 2.
 Aen. 9.
 Ecl. 1.
 Aen. 2.
 Aen. 5.
 Ecl. 8.
 Ecl. 8.
 Geor. 3.
 Aen. 7.
 Aen. 5.
 Geor. 1.
 Aen. 6.
 Aen. 12.
 Aen. 11.
 Ecl. 4.
 Geor. 3.
 Aen. 1.
 Aen. 6.
 Aen. 2.
 Aen. 6.
 Aen. 6.
 Aen. 11.
 Aen. 1.
 Geor. 4.
 Aen. 8.
 Aen. 3.

Per

- Per superos; colui vestros si semper honores.
 Aen. 9. Ipse tibi ad tua Tempa feram solemnia dona,
 Geor. 3. Aonio rediens deducam vertice Musas
 Aen. 6. Infuetum per iter, & te memorande canemus;
 Aen. 3. Idem venturos tollemus in astra Nepotes;
 Aen. 2. Quod res cunque cadent, quæ ritè incæpta parauit
 Perficere est animus, mecum modò vita superfit,
 Aen. 7. Tu vatem tu Diua mone, dicam optima facta:
 Aen. 10. Facta Patris laudes; audacibus annue captis,
 Aen. 2. Dicam olim, quocunque dabunt stempore vires;
 Geor. 3. Te sine nil altum mens inchoat, en agè segnes
 Rumpè moras; tentanda via est qua me quoq; possim
 Tollere humo, stimulos sub pectore verit Apollo.
 Geor. 1. Hinc canere incipiam, lucos atq; aurea TECTA;
 Aen. 8. Aurea nunc olim Syluestribus horrida dumis:
 Geor. 1. Mox scena vt versis discedat frontibus, vtq;
 Aen. 7. Ipse QVIRINALI Romano nomine PORTAM
 Aen. 1. Imposuit, Pinosq; ferens de MONTIBVS ALTIS
 Geor. 4. Eduamq; PYRVM, biferiesq; rosaria pesti,
 Geor. 4. Testa ferit latè circum dimensa viarum
 Aen. 10. Ordine cuncta suo, factura Nepotibus vmbra:
 Geor. 3. Addâ Vrbes, molèq; & MONTES insuper ALTOS;
 Geor. 3. Hic TEMPLVM donis opulentû, & numine DIVAE:
 Geor. 1. FOELICES fontes, & itagna virentia musco:
 Aen. 7. Hoc etiam his addam, saxumq; immane mouentem,
 Aen. 9. Immanem molem, secreta in sede latentem;
 Geor. 2. Vt tumidum sub te per mensi nauibus æquor,
 Aen. 1. Hic pietatis honos, quo tutior hospita lustris
 Acquora, & Ausonio possis confidere Portu
 Aen. 7. Dat tibi præterea: susceptum perfice munus
 Aen. 5. Summe PATER; rebusq; veni non asper egenis.
 Aen. 5. Quod superest oro, si quid mea carmina possunt,
 Aen. 4. Huc geminas nunc flecte acies, & mania serua
 Aen. 10. Fatidicæ Mantus, propius res aspice nostras,
 Aen. 1. Nos tua progenies, referentem signa CAMILLVM
 Aen. 2. Hunc primùm tutare, ingens CAPVT oris hiatu
 Cui malæ texere LVPI; nec vestra feretur
 Fama leuis, tantiq; abolefcet gratia facti;
 Ecl. 9. Cantantes sublime forent ad æthera Cygni
 Aen. 6. SISTE tuum nomen, superet modò Mantua nobis,
 Aen. 10. Mantua Diues auis, Troianæ gloria gentis.

Aen. 11.
 Geor. 3.
 Aen. 4.
 Geor. 3.
 Aen. 10.
 Geor. 1.
 Aen. 4.
 Geor. 3.
 Aen. 6.
 Aen. 6.
 Aen. 8.
 Geor. 4.
 Geor. 4.
 Geor. 2.
 Aen. 1.
 Geor. 3.
 Geor. 4.
 Aen. 12.
 Aen. 2.
 Aen. 3.
 Aen. 3.
 Aen. 6.
 Aen. 8.
 Ecl. 9.
 Aen. 11.
 Aen. 1.
 Aen. 6.
 Aen. 11.
 Aen. 7.
 Ecl. 9.
 Aen. 6.

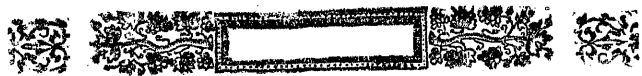
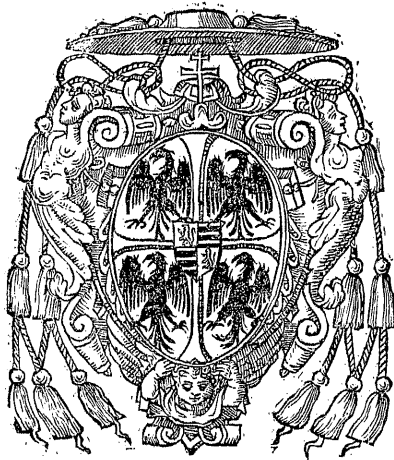

IVLII CAPILVPI

CENTO EX VIRGILIO.

AD ILLUSTRIS. AC REVERENDISS.

D. SCIPIONEM GONZAGAM
Cardinalem Amplissimum,

AD ILLUSTRIS. AC REVER. CARD.
HIERONYMUM DE RVERE.

Cento III.

- Æ.7. **H**ESPERIA in magna multos servata per annos, Æ.7.
 Æ.6. Monte sub aërio, tardis ubi flexibus errat G.3.
 Æ.2. Inter opima virum fluvio Tiberinus amœno, Æ.8.
 G.1. Exijt ad cælum ramis felicibus arbor
 Æ.6. Sacra comam, nemorūq; lœvi qua maxima frödet: G.2. Quercus est
ifigie
Card.
de ruc
te.
 Ec.7. Populus in fluvij, abies in montibus altis,
 Ec.7. Formosa myrtus Veneris, Parnasia laurus, G.2.
 Ec.7. Fraxinus in silvis cedit tibi, pinus in hortis.
 Ec.5. Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus una;
 Ec.5. Tu decus omne tuis, his pomis utilis arbor. G.2.
 G.2. Dant alios alia fetus, dat Tmolus odores, G.1.
 G.1. India mittit ebur, molles sua thura Sabai.
 G.1. Hac varios ponit fetus, virtutis auita Æ.10.
 G.2. Pullulat ab radice alijs densissima sylva,
 Æ.4. Aurea purpureo frondescit virga metallo; Æ.6.
 G.2. Præterea genus haud unum dedit, hic genus omne G.1.
 Sylvarum fructicūq; viret, nemorūq; sacrorum,
 G.2. Chaonijq; Patris glandes, semperq; recentes Æ.7.
 G.2. Et trudit gemmas, & frondes explicat omnes,
 G.1. Cum nix alta iacet, glaciem cum flumina trudent:
 G.2. Hoc illuc ramos annosaq; brachia pandit, Æ.6.
 Æ.2. Dat late pecori frondem, aut pastoribus umbram, G.2.
 G.1. Illudunt, pascuntur oves; sub matribus agni Æ.9.
 Bala-

- Balatum exercent, lati conuiuia curant.* G. 1.
- Æ. 1. *Intenduntq; locum fertis, lustrantq; choreis* Æ. 10.
- Ec. 1. *Pastores: primum dulces ante omnia Musa* G. 2.
- Æ. 7. *Corpora sub ramis deponunt arboris alta:*
- Æ. 6. *Floribus insidunt varijs, & carmina dicunt:* Æ. 6.
- G. 2. *Auia tum resonant auibus virgulta canoris,*
- Æ. 11. *Dant sonitum rauca per stagna loquacia Cycni:*
- Ec. 9. *Hic ver purpureum, varios hic flumina circum*
- Fundit humus flores, texunt umbracula vites:* Æ. 9.
- G. 2. *Nec liquidi gregibus fontes, nec gramina desunt.*
- Æ. 7. *Huius apes summum densa (mirabile dictu)* G. 4.
- Æ. 7. *Obsedere apicem, calog. examina ludunt,* G. 4.
- G. 4. *Educunt fetus, & mella tenacia figunt.* G. 4.
- Æ. 7. *Hinc Itala gentes, omnisq. Oenotria tellus*
- In dubijs responsa petunt, curasq. resoluit.* G. 1.
- Æ. 7. *Hic & tum PATER ipse petens responsa LATINVS,*
- G. 3. *Ipse dies agit at festos, ouiumq; magistros* Ec. 2.
- Æ. 10. *Edocet humanis qua sit fiducia rebus:*
- Æ. 7. *Per populos dat iura, viamq; affectat Olympo:*
- G. 2. *Ergo non hiems illam non flabra nec imbres*
- Conuellant, solidoq. suo stent ROBORE vires.* Æ. 7.
- Æ. 6. *O quam te memorem, mecum modo vita supersit.* G. 3.
- Æ. 10. *Fatidica Mantus, qua sunt mihi condita versu* Æ. 10.
- Hoc est Vir gij. *Carmina Pastoris modulans alterna notauit,* Æ. 5.
- Æ. 3. *Pauca tibi è multis, prohibent nam cetera Parca* Æ. 3.
- Æ. 4. *Nunc, olim quocumq; dabunt se tempore vires*
- Dicam*

- Æ. 1. *Dicam equidem; maior rerum mihi nascitur ordo;* Æ. 6.
- Ec. 2. *Sed tamen ista satis: membris agit atra venena* G. 2.
- Æ. 8. *Huic capiti insultans fluuidus liquor: omniaq; in se* G. 3.
- Æ. 9. *Præna trahit, subitoq; omnis de corpore fugit* Æ. 11.
- Æ. 10. *Efferæ vis animi: talemq; auertite pestem* Æ. 3.
- Æ. 8. *At vos, ò superi, & Diuum tu maxime Rector*
- Æ. 6. *Eripe me his inuicte malis, via prima salutis* Æ. 6.
- Æ. 1. *Ad te confugio, & supplex tua numina posco.*
- Æ. 10. *Quo feror? unde abij? fugit irreparabile tempus:* G. 3.
- Æ. 5. *Mens agit at mihi, nec placida contenta quiete est,*
- Æ. 7. *Tirrbenum ad Tibrim & fontes tua dicere facta* Ec. 8.
- Ec. 8. *Propter aqua riuum, redimitus tempora Quercu,* G. 1.
- Æ. 2. *Hic ubi visa cito decurrit tramite VIRGO* Æ. 5.
- G. 3. *Purior electro, strepit omnis murmure CAMPVS* Æ. 6.
- Æ. 9. *MARTIVS, illa cadens raucum per lauia murmur* G. 1.
- Saxa ciet, scatebrisq; arentia temperat arua;*
- Ec. 7. *Hic arguta sacra pendebit fistula QVERCV.* Æ. 8.
- Æ. 12. *Interea, maneat nostros ea cura Nepotes* Æ. 3.
- Æ. 9. *Quando aliter nequeo, hac olim meminisse iuuabit,* Æ. 1.
- Æ. 1. *Denique, namq; super tibi erunt qui dicere laudes* Ec. 6.
- Æ. 5. *Intendant, iuuat ire iugis qua nulla priorum* G. 3.
- CASTALIAM molli diuertitur orbita cliuo.*
- Æ. 2. *Ipse inter primos, magnam Mauortis ad urbem* Æ. 6.
- G. 2. *Sufficiet sacra redimitus tempora lauro,* Æ. 3.
- Æ. 1. *Tum genus omne tuum, fama tot ferre per annos,* G. 3.
- Æ. 9. *Nota quot lonij veniunt ad litora fluctus.* G. 2.

Q 9 Salus

Fons
lupi in
campo
Mar-
tio.

Iose-
phum
Casta-
lioni
Acco-
nica-
nam.

- Æ.5. *Salve Magna Iouis antiquo Robore Quercus* G.3.
 G.2. *Ipsa ingens arbor factura Nepotibus umbram,* G.2.
 Æ.1. *Sis felix: tibi res antiqua laudis et artis,* G.2.
 G.4. *Mores et studia, et series longissima rerum;* Æ.1.
 Æ.6. *Te quoque magna manent: superu iam signat honore* Æ.6.
Et pater ipse suo, rerum cui summa potestas: Æ.10.
 Æ.3. *O felix una ante alias voluentibus annis;* Æ.1.
 G.1. *Scilicet et tempus veniet: cum hac terra videbit* Æ.12.
 G.4. *Servantem ripas, vicinaque Tibridis arua,* Æ.3.
 Æ.3. *Sceptra Palatini et summa dominarier arce.* Æ.7.
 Æ.12. *Audiat hac genitor, super et Garamantas et Indos* Æ.6.
Proferet imperium: cali de parte serena Æ.9.
 Æ.10. *Annuit et totum nutu tremefecit Olympum.*
 Æ.1. *Intonuit laeuum, rvere omnia visa repente.* Æ.8.
 Ec.8. *Tunc et omnes ultro fugiat lupus; aurea dura* Ec.8.
Mala ferant Quercus, omnis ferat omnia tellus, Ec.4.
 Ec.8. *Cum canibus timidi venient ad pocula dama*
 Ec.2. *Montibus et siluis, aries iam suaue rubenti* Ec.4.
Murice iam croceo mutabit vellera luto:
 Ec.4. *Incultisque rubens pendebit sentibus uua;*
 Ec.5. *Hac tibi semper erunt: flauescet campus arista* Ec.4.
 Æ.7. *Sponte sua, Asirium vulgo nascetur amomum,* Ec.4.
 Ec.4. *Et dura Quercus sudabunt roscida mella:*
 Ec.4. *Non rastros patietur humus. celebrate fauentes* Æ.8.
 Ec.4. *Talia secla, quibus calo te laudibus equem?* Æ.11.
 Æ.11. *O decus Italia merito pars maxima nostra* G.2.
Adsis

Allu-
dit ad
cogno-
mi.

- Æ.4. *Adsis o placidusque Iuues; hanc adspice gentem,* Æ.6.
 G.2. *Antiquasque domos, cui nunc cognomen Iulo,* Æ.1. Fami-
 lia Ca-
 pilupa.
 Æ.11. *Et mala texere LVPI CAPVT oris hiatus,*
 Æ.3. *Et genus et mansuram urbem, tuaque inclyta fama* Æ.2.
 G.2. *Sistat, et ingenti ramorum protegat umbra.*
 Ec.9. *Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos;*
 Æ.10. *Numina nulla premant, rapidive potentia solis,* G.1.
Acrior aut Borea penetrabile frigus adurat:
 Ec.10 *Ab tibi ne teneras glacies secet aspera glandes* Æ.6.
 Ec.7. *Iuppiter, at lato descendat plurimus imbri*
 Æ.6. *Spargens rore leui: fluuios dum piscis amabit,* Ec.5.
 Ec.5. *Dumque thymo pascentur apes dum fronde capella* Æ.10.
 Æ.4. *Dum memor ipse mei, dum spiritus hos reget artus,*
 Æ.8. *Semper honore meo, semper celebrabere donis.*

AD SCIPIONEM GONZAGAM
 S. R. E. CARDINALEM AMPLISS.

IULII ROSCII HORTINI.

IVLIVS ingressus Pindi per amœna vireta
 More patrum, patrias colligit inde rosas:
 Et quas per varias Maro texuit ante corollas
 Inserit in varios florida dicta modos.
 Tu GONZAGA tuis, quas Patria mittit ab hortis
 Insertum lectas sum Maronis opes;
 Et tibi frons quamuis Romano fulgeat Ostro,
 Non minor è patria est qui tibi venit honos.

29 2 AD

AD ILLVSTRISS. AC REVER. CARD.
SCIPIONEM GONZAGAM.

Cento IV.

M I N C I V S .

- Æ.10. **E**XTRMVM hunc *Arethusa* mihi cōcede laborē,
Æ.10. *Fatidica Mātus Tiberini ad fluminis undā* Æ.10.
Æ.10. *Carmina sunt dicenda: neget quis dicere laudes* Æ.6.
Æ.6. *Scipiadas? vocat ingenti clamore Citheron* G.3.
Æ.6. *Delius inspirat vates, aperitq; futura:*
Æ.9. *Vos ò Calliope precor aspirate canenti*
Æ.3. *Qua mihi pradixit velatus arundine glauca* Æ.10.
Æ.10. *Mincius in ripa gelidig; sub atheris axe,* Æ.8.
G.3. *Punior electro calo gratissimus amnis,* Æ.8.
Æ.10. *Populeas inter frondes, lucosq; sonantes,* Æ.10.
Æ.2. *Cum primum viridante thoro confederat herba.* Æ.5.
Æ.6. *Ille canit, pulsa referunt ad sydera valles.*
Æ.3. *Audite ò proceres, ait, & spes discite vestras,*
Æ.5. *Accipite ergo animis, atque hac mea figite dicta,*
Æ.7. *Non iniussa cano; pertentant gaudia pectus:* Æ.1.
Æ.5. *Ore fauete omnes, latasq; advertite mentes,* Æ.5.
Æ.4. *Iam noua progenies, cali ventura sub axem* Æ.6.
Æ.10. *Quod votis optastis adest; nec Romula quondam* Æ.6.
Ullo se tantum tellus iactabit alumno:
Æ.8. *Vatis Fatidica venit iam carminis atas,* Æ.10.
Æ.9. *Nec longum in medio tempus; iustissimus vnus* Æ.7.

Per

- Æ.11. *Per gentes erit, haud vlli virtute secundus:* Æ.11.
Æ.7. *Namque fore illustrem fama factisq; canebat*
Æ.1. *Insignem pietate virum, voluentibus annis;* Æ.1.
Æ.11. *Cui genus à proavis ingens: insigne paternum;* Æ.7.
Æ.6. *Quatuor hic primum migrantes terga volucres,* G.1. Qua-
Æ.3. *Signa tibi dicam, pedibus louis armiger vncis* Æ.9. tuora-
Æ.5. *Alta petens genti nomen dedit armaq; finxit:* Æ.1. quile
G.4. *Quod iam non dubijs poteris cognoscere signis.* Æ.1. sunt in
Æ.3. *Pauca tibi multis, tu condita mente teneto,* Æ.3. Dono
G.4. *Expediam, si prima domus repetatur origo* Æ.7. Gōza-
Æ.1. *Ante diem clauso componet vesper Olympo.* Æ.3. g.
Æ.6. *Hic rem Romanam Tyrio conspectus in OSTRO* G.3.
Æ.6. *Lustrabit studio recolens, opibusq; iuuabit,* Æ.1.
Æ.1. *Consilia in melius referet: Mauortis ad urbem* Æ.6.
Æ.1. *Iura dabit, legesq; viris, ritusq; sacrorum:* Æ.12.
Æ.1. *Ille reget dictis animos; nec parua sequetur* Æ.11.
Gloria, lecta diu & multo spectata labore: G.1.
Æ.11. *Succedet fama qua Sol virumq; recurrens* Æ.7.
Adspicit Oceanum, vniusq; per ora feretur; Æ.12.
Æ.10. *Hoc virtutis opus. Referam tibi Mantua palmas* G.3.
Æ.10. *Mantua diues auis, totum vulgata per orbem.* Æ.8.
Æ.8. *Quare agite ò Iuuenes, tantarū in munere laudū*
Æ.5. *Spargite humum folijs, inducite fontibus umbras:*
Æ.7. *Nympha noster amor prastanti corpore Nympha* Æ.1.
Æ.8. *Cingite fronde comas, iuuat indulgere choreis,* Æ.9.
Æ.7. *Donaq; ferre viro, solennes ducere pompas:* G.3.

Nos

- Æ.11. Nos verò hac patriam grati referemus ad urbem.
 G. 2. O decus, ò fama meritò pars maxima nostra,
 Æ.8. Flos veterum virtusq; virum, mea maxima cura, Æ.1.
 Æ.8. Adsis ò tandem, per spem surgentis Iuli Æ.6.
 Fam- Æ.2. Hãc primùm tutare domũ genus acre LVPORVM, G. 3.
 liã Ca
 pilupã. Æ.4. Adsis ò, placidusq; iuues, & sidera calo
 Dextra feras, meriti tanti non immemor umquã. Æ.9.
 Ec.4. Aggredere ò magnos (aderit iam tempus) honores
 Cara Dei soboles, magnum decus addite diuis; Æ.8.
 Æ.1. OLLI se quantis attollet gloria rebus. Æ.4.
 Sixtus Æ.9. At tu Magne PATER cali cui sidera parent, Æ.10.
 V. Sũ-
 mº Pº.
 tifix. Æ.3. Inferniq; lacus, atque alta moenia Roma, Æ.1.
 Ec.5. Sis bonus ò FELIXQVE tuis, de MONTIBVS ALTIS G. 4.
 Æ.6. Missus in imperium magnum, sedesq; beatas, Æ.6.
 Ec.2. Huc adsis; nostrumq; lenes quemcumq; laborem; Æ.1.
 Ec.4. Tuq; adeò decus hoc cui; quas dicere grates? Æ.11.
 Quasve referre parem? est insignis gloria facti; Æ.12.
 Æ.2. Vndique visendi studio Romana propago Æ.6.
 Circumfusa ruit; voces ad sidera iactant
 Intonsi montes; omnes vno ore Latini Æ.12.
 Æ.8. Latitia, ludisq; viã plausuq; fremebant.
 Æ.1. Non opis est nostra grates persolvere dignas, Æ.1.
 Æ.12. Nec gens ulla tuos aequè celebrabit honores:
 Æ.8. Quid memore portas, strepitumq; & strata viarũ Æ.1.
 Æ.1. In spectura domos? solido de marmore templa Æ.7.
 G. 2. Tot congesta manu? præruptis oppida saxis

Artis

- Æ.8. Artis opisq; tua? scenis decora alta futuris; Æ.1.
 G. 2. Fluminaq; antiquos subter labentia muros?
 Ec.1. Et fontes sacros diuini gloria Ruris? G. 1.
 Æ.6. Nec vidisse semel fatis est, iuuat vsque morari,
 G. 2. Quinetiam saliente sitim restinguere riuo; Ec.5.
 G. 2. Adde tot egregias verbes, operumq; laborem,
 Æ.3. Quas vestra fecere manus: recludere fontes G. 3.
 Æ.7. Cura tibi, insano iuuat indulgere labori. Æ.6.
 G. 2. Quid maiora sequar? liceat tua dicere facta: Ec.8.
 Æ.12. Saxum antiquum ingens aquataq; machina calo Æ.4. Obeli
 scus.
 Æ.8. Stabat acuta flix, penetrali in sede sub auras Æ.4.
 Erecta ingentes, cineres atque ossa perempti Æ.5. Secun
 dũ vul
 gi opi
 nionẽ.
 G. 3. Casaris & nomen, multos seruata per annos, Æ.7.
 Æ.6. Per loca senta situ numquam concessa moueri, Æ.3.
 Æ.1. Tanta molis erat; summo cum monte videmus Æ.3.
 Æ.8. (Horrendum dictu) vasta se mole mouentem; Æ.3.
 Æ.2. Accingunt omnes operi, pedibusq; rotarum
 Subijciunt lapsus, tacitam se pondere prodit: G. 2.
 Æ.8. Obstupuere animi; mediaq; in Valle theatri Æ.5.
 Æ.2. In sedit, dorso insurgens altissima visu: Æ.8.
 Æ.6. Ergo altè vestiga oculis venerabile LIGNVM Æ.12. Crucẽ
 intelli
 git in
 summi
 rate
 Obeli
 fci po
 sitam.
 Æ.12. Vertice se attollens, corpus miserabile NATI Ec. 5.
 G. 3. Hic quondam multo vitam cum sanguine fudit, Æ.2.
 Æ.6. Heu pietas, heu prisca fides; CHRISTIQVE decorã Æ.9.
 Æ.4. Casariem sparsi rorabant sanguine vepres. Æ.8.
 Æ.5. Proh scelus, ingenti concussa est pondere tellus, Æ.9.

Im-

- G. 1. *Impiaq; aeternam timuerunt sacula noctem;*
 A. 1. *Nate Patris summi nimium crudele iuisti*
Supplicium (ea visa salus morientibus una)
 A. 6. *Causa mali tanti sceleris vestigia nostri,*
 A. 4. *Submissi petimus terram; sperare salutem.*
 A. 11. *Da Pater hoc nobis, pacem te poscimus omnes;*
 A. 10. *Et duplices cum voce manus tollemus ad astra,*
 A. 3. *Sola in te suprema salus; miserere tuorum.*
 A. 9. *Spondeo digna tuis ingentibus omnia captis*
 Ec. 1. *Fortunate senex; facta est pulcherrima Roma.* G. 2.
 G. 2. *Salve magna parës; multos dominata per annos,* A. 2.
 G. 2. *Magna virum, tibi res antiqua laudis est artis;*
 G. 2. *Dives opum variarum, ostroq; insignis est auro;* A. 4.
 A. 10. *Ipsa caput populis, tot iam labentibus annis,* A. 2.
 A. 3. *Hospitium antiquum, decus est tutamen in armis* A. 5.
 G. 4. *Magnanimum Heroum; genus insuperabile bello.* A. 4.
 A. 5. *Quod superest, oro, septem subiecta Trioni* G. 3.
 A. 3. *Gensq; virum truncis est duro robore nata,*
 G. 2. *Et pulcher Ganges, atque auro turbidus Hermes,*
 A. 9. *Omnis Arabs, omnes vertentes terga Sabai,*
 G. 1. *Nomina sola colant, tibi seruiat ultima Thyle,*
 Ec. 9. *Carmina qua vultis cognoscite, carmina vobis,*
Hinc aliud mercedis erit; celebrate fauentes A. 3.
 G. 2. *SCIPIADAS laudes, ultro occurramus ad undam,* A. 10.
 A. 7. *Collis Auentini; hic etiam sua premia laudi.* A. 1.
 A. 3. *Sol ruit interea est montes umbrantur opaci,*
 Dura-

- A. 1. *Durate est vosmet rebus seruate secundis:*
 A. 5. *Hæc ubi dicta; lacu fluminis se condidit alto* A. 3.
 Ec. 7. *Mincius, est rebus nox abstulit atra colorem.* A. 6.

AD ILLUSTRIS. D. THOMAM AVALI

MARCHIONIS PISCARIAE F.

IVLII ROSCII HORTINI.

TE gremio in molli fouit placidissima Syren
 Auale ubi aeterno vere renidet humus:
 Sacraq; candenti posuere sedilia saxo,
 Et tibi Pieria ferta dedere Dea:
 Hinc blæde tu plectra moues. Hinc carminis author
 Ad numeros gaudet concinuisse tuos.
 Te tua Parthenope Tiberi inuidet, est tibi plaudit
 Roma, nec Alcaam mallet habere lyram.

AD ILLUSTRIS. D. THOMAM AVALI

MARCHIONIS PISCARIAE F.

Cento V.

- A. 11. **O** DECUS Italia, magna spes altera Roma A. 12.
 A. 9. **M**acte noua virtute puer diuine poeta Ec. 5.
 Ec. 2. **H**uc ades; inceptumq; una decurre laborem, Ec. 2.
 A. 9. **N**ulla meis sine te quaretur gloria rebus:
 A. 3. **N**am te Parnassi deserta per ardua dulcis G. 3.
 Raptat amor; Phæbo gaudet Parnassia rupes, Ec. 6.
 Rr Ipse

- Æ.12. Ipse suas artes sua munera latus Apollo
 Æ.5. Donat habere, quibus calo te laudibus æquem? Æ.11.
 Ec.4. O mihi tam longè maneat pars ultima vite
 Spiritus, ut liceat totum mihi ferre per orbem, Ec.8.
 Sola sophocleo tua carmina digna cothurno:
 Æ.9. Te vero, venerande puer, quo carmine dicam? G.2.
 Æ.11. Dicam equidem, maior rerum mihi nascitur ordo, Æ.7.
 Ec.4. Teq; adeo decus hoc aui, te maxima rerum Æ.7.
 Roma colit, viridiq; aduelat tempora lauro Æ.5.
 Ec.4. Ipsa tibi: nam te maioribus ire per altum Æ.3.
 Auspicijs manifesta fides; in te ora Latini Æ.12.
 In te oculos referunt: possit quid viuuda virtus Æ.11.
 Experiare licet, iuuat indulgere, labori. Æ.2.
 Æ.12. O prestans animi iuuenis, tu maximus ille es Æ.6.
 Vnus, qui nobis virtutem extendere factis Æ.6.
 Æ.9. Ante annos animumq; gerens curamq; virilem
 Æ.1. Ausus, & angustus hunc addere rebus honorem: G.3.
 Æ.1. Stat domus interior regali splendida luxu
 G.2. Diues opum variarū, et aui numerantur auorum: G.4.
 Æ.8. Quid nemorem? spolia illa tuis pendentia tectis. Æ.2.
 G.4. Magnanimum Heroum, tot iam labentibus annis? Æ.2.
 Æ.7. Quinetiam veterum effigies, decora alta parentum Æ.2.
 G.4. Mores & studia, & sacris in postibus arma, Æ.7.
 Æ.1. Fortia facta patrum, pugnatq; in ordine bella, Æ.7.
 Æ.5. lamdidum fama totum vulgata per orbem: Æ.1.
 Æ.6. Te quoq; magna manet, opera ad maiora remittet Æ.12.

Gra-

- Æ.5. Gratiore pulchro veniens in corpore virtus.
 Ec.4. Aggredere o magnos (aderit iam tempus) honores
 G.2. O decus o fama merito pars maxima nostra,
 Ec.5. Fortunate puer; primam hanc tibi magnus Apollo Æ.9.
 Concessit laudem, & magna inter premia ducet; Æ.11.
 Æ.2. Vndiq; visendi studio Romana propago, Æ.6.
 Æ.7. Attonitis inhians animis tua cernere facta Æ.8.
 Assuescat, primis & te miretur ab annis;
 G.3. Ergo omni studio, laudis succensus amore; Æ.7.
 Ec.2. Nec te pœniteat repetentem exempla tuorum Æ.11.
 Æ.6. Noctes atque dies, duros perferre labores; Æ.6.
 Ec.9. Cantantes sublimè ferent ad athera Cygni
 Æ.5. Tum genus omne tuū, genus alto à sanguine diuū: Æ.5.
 Æ.7. Hinc Itala gentes, omnisq; Oenotria tellus,
 Æ.8. Extremiq; hominum Morini, tunc vndiq; VASTI Æ.11.
 Æ.7. Nomen in astra ferant, pueri innuptaq; puella G.4.
 Æ.6. Matres atque viri, dulces ante omnia Musæ G.2.
 Æ.10. Facta canent; pulsa referunt ad sydera VALLES Ec.7.
 Æ.5. Vnde genus ducis: liceat tua dicere facta Ec.8.
 G.2. Carminibus patrijs Tiberini ad fluminis vndam; Æ.10.
 Ec.10. Siue mihi tardis, ingens ubi flexibus errat G.3.
 Mincius, & tenera pratexit arundine ripas
 Æ.10. Fatidica Miantus; si quid mea carmina possunt, Æ.9.
 G.4. Dum memor ipse mei, dum spiritus hos reget artus,
 Æ.1. Semper honos, nomenq; tuum laudesq; manebunt.

Rr 2 AD

AD IVLIVM ROSCIVM HORTINVM
DE PROBA MULIERE FALCONIA HORTINA.

Cento V I.

- Æ.8. **V**ATIS fatidica latum celebremus honorem, Æ.5.
 Æ.7. *Litus ad Ausonium:*
 Æ.4. *Aduentum, auxiliūq; Dei, ritusq; sacrorum* Æ.12.
 Æ.11. *Intemerata colit,*
 Car- Æ.5. *Edocet imperium, & cari præcepta Parentis*
 mini- G.1. *Carminibus Patrijs:*
 b^o Vir G.1. *Jam pridem nobis illa hac monumenta reliquit,* Æ.6.
 gilia- G.1. *Pignora cara sui,*
 nis ve- Ec.8. *IVLIVS à magno demissum nomen Iulo*
 tus ac Æ.1. *Egregiusq; animi*
 nouum Æ.11. *Ingemuit miserans grauitè: delapsa iacebant* Æ.6.
 telta- Æ.6. *Per loca senta situ:*
 menti Æ.7. *Tirrhenum ad Tibrim sub luminis edidit oras,*
 descri- Æ.11. *Rettulit in melius:*
 p^or. Æ.12. *Ipsè suas artes sua munera latus Apollo*
 Æ.5. *Donat habere viro:*
 Æ.12. *Scire potestates rerum cognoscere causas* G.2.
 Æ.7. *Semine ab atherio:*
 Æ.12. *O prestans animi iuuenis, quas dicere grates,* Æ.11.
Quasve referre parem?
 Æ.7. *Nursia & HORTINAE classes, populiq. Latini*
 Æ.1. *Premia digna ferant:*

Qua-

- G.4. *Qualis populea marens philomela sub umbra,*
 Æ.4. *Cum tacet omnis ager,*
 G.4. *Amiffos queritur fœtus, per florea rura* Æ.1.
 Æ.10. *Corde premit gemitus:*
 Ec.5. *Tale tuum carmen nobis diuine poeta*
 Æ.7. *Asiduo resonat:*
 G.3. *Et mentem, subitaq. animum dulcedine mouit:* Æ.11.
 Ec.4. *Tu decus omne tuis.*
 G.1. *Scilicet & veniet lustris labentibus atas,* Æ.1.
 Æ.11. *Hac mea magna fides,*
 Ec.4. *Cum dura quercus sudabunt ROSCIDA mella*
 G.4. *Rupe sub aëria,*
 G.3. *Ergo omni cura susceptum perficè munus;* Æ.6.
 Æ.4. *Eia age rumpe moras:*
 Æ.2. *Quo res cumq. cadent, tantarum in munere laudū,* Æ.8.
 Æ.4. *Dum memor ipse mei,*
 Ec.5. *Hac tibi semper erunt semper celebrabere donis* Æ.8.
Semper honore meo.

IOSEPHVS CASTALIO

AD IVLIVM CAPILVPVM.

DELITIAE nostri Iuli cultissime sacli,
 Cui caput, acre Lupi nomen, cui Mātua gētē
 Clara dedit, mentemq. sui, numerosq. Maronis.
 Parta tibi quamuis sit gloria summa per artes,
 Quas Archimedes Siculis exercuit oris
 Nobis

Nobilis, et placidis homines tibi moribus addas:
 Te tamen ire iuvat, patruus vestigia pressit
 Qua tuus Aonijs adspirans Lalius undis
 Lalius aeterna redimitus tempora lauro.
 Hinc tibi sublimi dicendos carmine sumis
 Magnificos titulis Reges, et fortibus ausis.
 Fallor, et hos aui nostri redituus honores
 Virgilius potius diuinis versibus ornat.
 An tibi Virgilij magno se pandit hiatus
 Spiritus, Heroum sublimia facta canenti?

P. VIRGILIUS MARO
 AD SERENISS. VINCENTIVM GONZAGAM
 MANTVAE DVCEM.

Cento VII.

- Æ. 11. **O** DECVS Italia merito pars maxima nostræ, G. 2.
 Æ. 8. Flos veterū virtusq; virum, cui regia patet Æ. 7.
 Æ. 11. Mantua diues auis, studijsq; asperrima belli; Æ. 1.
 Æ. 12. O præstans animi luuenis: tu maximus ille es Æ. 6.
 Vnus auis atavisq; potens; quem regia coniux Æ. 7.
 Leono G. 3. Diues opum, et varijs FLORENTIA limina fertis Æ. 4.
 ra M. Æ. 10. Prima tenet, miroq; incensum pectus amore, Æ. 3.
 Ducis Æ. 10. Æ. 10. Prima tenet, miroq; incensum pectus amore, Æ. 3.
 Etrur- Æ. 2. Assiduo paribus curis vestigia figit: Æ. 6.
 niæ h. Æ. 2. Post aliquot varios hominumq; orbisq; labores Æ. 2.
 lia. Æ. 6. Venisti tandem, virtutem extendere factis: Æ. 6.
 Æ. 6. Sic equidem ducebam animo rebarq; futurum
 Jam

- Æ. 2. Jampridem; nam te voluit rex magnus Olympi Æ. 5.
 Æ. 11. Mœnibus in patrijs exortem ducere honorem; Æ. 5.
 Æ. 1. Institiaq; dedit, sceleratam excindere gentem; Æ. 9.
 Æ. 1. Et genus inuisum, paci q; imponere morem; Æ. 6.
 Parcere subiectis; Harpias pellerere regno; Æ. 3.
 Æ. 2. Raptores atra in nebula, quos improba ventris Æ. 2.
 Exegit cecos rabies, dant terga per agros Æ. 12.
 G. 4. Te veniente: fuga glomerant montesq; relinquunt. Æ. 4.
 G. 1. Non aliter timida dama, cerviq; fugaces G. 4.
 Æ. 4. Transmittunt cursu campos; si forte morantes G. 4.
 G. 4. Adspiciunt fulvum descendere monte leonem; Æ. 4.
 Æ. 6. Sic demum dicunt AQUILA veniente columba Ec. 9. Inf-
 Æ. 1. Tum celerare fugam, liquidumq; per aera lapsa: Æ. 6. gne do
 Æ. 11. Fulminis in morem aut tormenti ponderis acti muso
 Precipitat, pœnasq; inimico ex sanguine sumit; Æ. 11. zag.
 Æ. 1. Plurima perq; vias sternuntur inertia passim
 Corpora per que domos, capos iubet esse patentes: Æ. 5.
 Æ. 8. Abstractaq; boues abiurataq; rapina
 Calo ostenduntur: qua te tam læta tulerunt Æ. 1.
 Secula? qui tanti talem genuere parentes?
 Æ. 11. Hæc adeo ex illo mihi iam speranda fuerunt
 Tempore; cum iam tum tenera puerilia torisit Æ. 11.
 Tela manu: magnorū haud umquā indignus auorū: Æ. 12.
 Æ. 8. Iungantur iam gryphes equis; timor omnis abesto, Æ. 11.
 Ec. 8. Cum canibus timida veniant ad pocula dama;
 Ec. 5. Non lupus insidias pecori, nec ferrea iura G. 2.
 Vlla

- Ulla dolum meditantur: amat iam fedus, et omnes* Æ.12.
- Æ.1. *Sceptra tenens, mollitq. animos, & temperat iras:*
- G.2. *Hinc omnis largo pubescit vinea fœtus;*
- G.1. *Nam neque tum squallent abductis arua colonis;* G.1.
- G.2. *Fundit humo facilem victum iustissima tellus*
- Ec.10 *Interea, nullo tantum se Masia cultu* G.1.
- Iactat, & ipsa suas miratur Gargara messes:*
- G.2. *Nec requies quin aut pomis exuberet annus,*
- G.2. *Prouentusq. oneret sulcos, atque horrea vincat:*
- Æ.5. *Muneribus cumulat magnis, populumq. patresque,* Æ.4.
- G.2. *Sustinet, ac fessos opibus solatur amicis:* Æ.5.
- Æ.1. *Hic pietatis honos, grates persolvere dignas* Æ.1.
- Non opis est nostra: sat erit tua dicere facta* Ec.4.
- Æ.12. *Nota mihi: meriti tanti non immemor umquam* Æ.9.
- Ec.9. *Mantua: nos quocumq. modo hæc tibi nostra vicissim* Ec.5.
- Dicemus; qui nunc lati confedimus aruis;* Æ.12.
- Æ.3. *Idem venturos tollemus in astra nepotes,*
- Imperiumq. urbi dabimus; paremus ouantes.* Æ.3.
- Ec.4. *Aggredere ò magnos (aderit iam tempus) honores;*
- Æ.9. *Spondeo digna tuis ingentibus omnia ceptis;*
- Æ.4. *Rumpe moras, qua prima viam Victoria pandit* Æ.12.
- G.1. *Ingredere: aspirat primo fortuna labori:* Æ.12.
- Æ.1. *Perge modo: nam te maioribus ire per altum* Æ.3.
- Auspicijs manifesta fides; pacataq. venti* Æ.3.
- Dat maria, et lenis crepitās vocat AVSTER in altis:*
- Æ.6. *Adspice Torquatum, Marios, magnosq. Camillos,* G.2.
- Ma-

cogno
me Re
gis Hi
spanie

- G.4. *Magnanimosq. duces, geminos duo fulmina belli* Æ.6.
- Scipiadas cladem Lybia; destramq. potentem,* Æ.7.
- G.3. *Cæsaris, & nomen fama tot ferre per annos:*
- Æ.6. *Te quoq. magna manent, fas extera querere regna,* Æ.4.
- Æ.8. *Ignotas tentare vias: sed facta PARENTIS* Æ.4.
- Profuerit meminisse magis, via facta per hostes,* Æ.9.
- Æ.6. *Adspice ut insignis tela inter martia quantum* Ec.9.
- Æ.6. *Insurgit; victorq. viros supereminet omnes?* Æ.6.
- Æ.7. *Europa atque Asia primas sibi poscat honores?* Æ.11.
- Æ.8. *Ut bello egregias idem disiecerit vrbes?*
- Æ.7. *Agmina agens equitum fulgentes are cateruas* Æ.8.
- Æ.12. *Territat, inualidas ut aues Iouis ales in aethra:* Æ.12.
- G.2. *Tale dabat specimē* QUARTVS PATER, et tua larga Æ.10. Fran-
ciscus
Gon-
zaga
Marc.
Man-
tuz 4.
- Sape manus multis oneravit limina donis:*
- G.1. *Magna virum meritis sustentat fama trophæis.* Æ.11.
- G.3. *Ergo omni studio laudis succensus amore,* Æ.7.
- Ec.2. *Nec te paniteat, repetentem exempla tuorum,* Æ.12.
- Æ.6. *Noctes atque dies duros perferre labores* Æ.6.
- Ec.2. *Sole sub ardenti, gelidq. sub atheris axe:* Æ.8.
- Æ.8. *Quid memorem spolia illa tuis pendentia tectis?* Æ.5.
- Æ.2. *Plurima rapta manu diuerso ex hoste trophæa?* G.3.
- Æ.1. *Fortia facta patrum? pugnataq. in ordine bella?* Æ.8.
- Æ.1. *Bellaq. iam totum fama vulgata per orbem?*
- Æ.6. *Id decus, i nostrum, seuo te credere Marti* Æ.11.
- Æ.11. *Aude, atque aduersum fidens fer pectus in hostem:*
- Æ.6. *At Pater omnipotens animos viresq. secundas* Æ.1.
- S f Suffi-

		<i>Sufficit ipse sua molitur laude laborem:</i>	Æ.4.
Sym-	Æ.2.	<i>Intemerata FIDES summo qua in vertice Montis</i>	Æ.11.
bolun	Æ.8.	<i>In sedit, requiem pugna rebusq; salutem</i>	Æ.12.
domus	Æ.5.	<i>Ostendet, cursusq; dabit venerata secundos.</i>	Æ.3.
gonza	Æ.10.	<i>Cernis ut insultat septem subiecta Trioni</i>	G.3.
ge.		<i>Gens effrena virum stigijs emissa tenebris?</i>	G.3.
	Æ.7.	<i>At Rex sollicitus Reginam ambire furentem,</i>	Æ.4.
Regis	Ec.1.	<i>Et penitus toto diuisos orbe Britannos,</i>	
Hispa	Æ.7.	<i>Rex genus egregium, ferrugine clarus IBERA</i>	Æ.9.
niq; nel	G.1.	<i>Imperat armari classem cursumq; parari:</i>	Æ.4.
li appa	Æ.2.	<i>Exarsere ignes animo, subit ira PHILIPPI.</i>	G.1.
ratus	Æ.2.	<i>Vlcisci patriam, & sceleratas sumere pœnas:</i>	
aduer-	Æ.10.	<i>Obuius ire parat, mens omnibus una sequendi,</i>	Æ.10.
sus Re	Æ.7.	<i>Idem omnes, simul ardor agit: dare clasibus</i>	Æ.3.
ginam		(AVSTROS	
An-	Æ.11.	<i>Imperat, & ventis intendere vela secundis;</i>	Æ.3.
glia.	Æ.2.	<i>Imperio lati parent: pulcherrima bello</i>	Æ.7.
	Æ.6.	<i>Litus in Hesperium iuuenū manus emicat ardens,</i>	
	Æ.11.	<i>Exultatq; animis, & spe iam percipit hostem:</i>	
	Æ.12.	<i>Ecce autem incedit medijs per maxima Nerei</i>	Æ.10.
		<i>Stagna viam scindens: fertur cita gurgite classis</i>	Æ.5.
	Æ.6.	<i>Insuetum per iter, gelidasq; enavit ad Arctos;</i>	Æ.6.
	Æ.10.	<i>Sub qua mille manus iuuenum: mirantur & vnda</i>	Æ.8.
	Æ.2.	<i>Incumbunt pelago, pariterq; ad litora tendunt:</i>	
	Æ.2.	<i>Fit sonitus spumante salo, quo pontus & omnes</i>	Æ.3.
		<i>Intremuere vnda: penitusq; exterrita tellus</i>	
		<i>Insu-</i>	

Æ.1.	<i>Insula diues opum, numquam viduata pruinis.</i>	G.4.
Æ.4.	<i>At Regina graui nequicquam fluctuat aestu</i>	Æ.12.
	<i>Diuersaq; vocant animum in contraria cura:</i>	
Æ.12.	<i>Quos generos vocet? aut qua sese, ad federa flectat?</i>	
Æ.3.	<i>Cognatasq; vrbes? inimica in gente moratur:</i>	Æ.4.
Æ.2.	<i>Apparent dira faciès; belloq; frementes;</i>	Æ.4.
Æ.4.	<i>Heu quid agat contra? mortem praesensq; minatur</i>	Æ.12.
	<i>Exitium; vlticesq; sedent in limine Diræ:</i>	Æ.4.
Æ.4.	<i>Sauit inops animi, iam dudum inuadere magnum</i>	Æ.9.
Æ.9.	<i>Mens agitat; causas tanti sciat illa furoris;</i>	Æ.5.
Æ.5.	<i>Quam nec longa dies pietas nec mitigat vlla:</i>	
Æ.10.	<i>OPater ò hominum diuumq; aeterna potestas</i>	
Æ.8.	<i>Adsis ò, tandemq; luant peccata, neque illos</i>	Æ.10.
Æ.11.	<i>Iuueris auxilio; pariter dent sanguine pœnas,</i>	Æ.11.
Æ.6.	<i>Ausi omnes immane nefas ausoq; potiti:</i>	
Æ.4.	<i>Hesperidum toties sudarit sanguine litus?</i>	Æ.2.
Æ.2.	<i>Scilicet hæc tantas strages impune per orbem</i>	Æ.2.
	<i>Ediderit? partoq; ibit Regina triumpho?</i>	Æ.2.
Æ.1.	<i>Non ita: sacrilego pendetis sanguine pœnas:</i>	Æ.7.
Æ.5.	<i>In regnis hoc ausa tuis, populare penates;</i>	Æ.1.
G.2.	<i>Quinetiam raptas ad litora vertere prædas:</i>	Æ.1.
Æ.10.	<i>Quid repetam infandas cades quid facta tyranni?</i>	Æ.8.
Æ.12.	<i>Ventum ad supremum est: patria cõmunis Erinnyes</i>	Æ.2.
Æ.11.	<i>Morte luat merita: sic sic iuuat ire sub umbras:</i>	Æ.4.
Æ.8.	<i>Illam inter cades pallentem morte futura</i>	
Æ.2.	<i>Iam iam sanguineo sequitur Bellona flagello.</i>	Æ.9.

- Æ.7. *Rex genus egregium, quo non præstantior alter,* Æ.8.
 Æ.1. *Nec pietate fuit, nec bello maior & armis,*
 Ducē Æ.1. *Insignem PARMAMQ. ferens hastamq. trementem,* Æ.2.
 Par- Æ.1. *Ductoresq. ipsos primum capita alta ferentes*
 maz. Æ.1. *Contundet, moresq. viris, & mœnia ponet;*
 Æ.12. *Non secus ac altè raptum cum fulua DRACONEM* Æ.11.
Fert AQUILA implicuit pedibusq. euiscerat uncis. Æ.11.
 Æ.9. *Atque ea diuersa penitus dum parte geruntur,*
 G.3. *Rumpe moras omnes, atque hæc exempla secutus*
 Æ.6. *Carpe viam, pelagoq. volans da vela patenti,* G.2.
 Æ.8. *Arduus agmen agens, & turbata arripe castra.* Æ.9.
 Turca Æ.3. *Treicio Regi: ferro rumpenda per hostes* Æ.10.
 rû Re *Est via, qua medijs dubius Mars errat in armis,* G.2.
 gi. G.4. *Quaq. Pharetrata vicinia PERSIDIS urget:*
 Æ.7. *Sive Getis inferre manum, seu tendere ad Indos* Æ.7.
Auroramq. sequi, Partbosq. reposcere signa,
 Ec.8. *Dux ego vester ero, nouit namq. omnia vates:* G.2.
 Ec.9. *Nam tibi ego ingentes populos opulentaq. regnis* Æ.8.
Iungere castra paro: quãtum noua gloria in armis Æ.11.
 Æ.4. *Mox sese attollet, magnum qua sparsa per orbem* Æ.1.
 Æ.6. *Imperium terris animos aquabit Olympo.*
 Æ.8. *Quare agite ò iuuenes animis assuescite bella,* Æ.6.
 Æ.11. *Signaq. ferre iuuet, sonitusq. audire tubarum,* Æ.7.
 Æ.2. *Et glomerare manum bello terraq. marique;* Æ.10.
 Æ.6. *VINCET amor patriæ, et veterũ monumenta virorũ:* Æ.3.
 Æ.9. *Hanc sine me spem ferre tuis sine tempora circum* Æ.8.

Inter

- Inter vitrices ederam tibi serpere lauros:*
 Æ.9. *Hæc tibi polliceor reduci, rebusq. secundis,*
 Æ.1. *Egregiam vero laudem, & spolia ampla referto*
 Æ.8. *Victor ab Aurora populis & litore Teucro:* Æ.1.
 Æ.2. *Regnatorem Asia genus insuperabile bello* Æ.4. Regē
 Æ.1. *Contundes, nulli veterum virtute secundus;* Æ.11. Turca
 rum.
 Æ.6. *Ipse triumphato Capitolia ad alta tyranno* Æ.12.
 Æ.6. *Victor ages currus spolijs Orientis onustus,* Æ.1.
 Æ.5. *Tu genus omne tuũ super & Garamãthas et Indos* Æ.6.
Proferet imperium: GEMINIQ. sub vberè NATI, Æ.5.
 Æ.3. *Et nati natorum, & qui nascentur ab illis,*
 Ec.4. *Pacatumq. regent patrijs virtutibus orbem.*
 Ec.4. *Te duce Idumeas referam tibi Mantua palmas,* G.3.
 Ec.5. *Hæc tibi semper erunt, & cum Tiberina fluenta* Æ.12.
 Æ.6. *Incolimus Nymphis, & cum lustrabimus agros* Ec.5.
 Æ.10. *Fatidicæ Mantus, cecinit que prima futuros* Æ.8.
 Æ.10. *Euentus belli varios, tuaq. optima facta:* Æ.16.
 Æ.8. *As vos, egregias animas qua sanguine nobis* Æ.11.
Hanc patriam peperere suo, celebrate fauentes: Æ.8.
 G.3. *Interea ardentès accingar dicere pugnas* G.3.
 Æ.9. *Ipse tibi, sacra redimitus tempora lauro,* G.3.
 Æ.7. *Tirrhenu ad Tibrim & fontes: ubi concussa pulsu* G.4.
Saxa sonant, vocisq. offensa resultat imago.

ECLQ-

IVLII CAPILVPI
E C L O G A
AD IOSEPHVM CASTALIONEM
ANCONITANVM POETAM
M E L I B Æ V S, T I T Y R V S,

Cento VIII.

Sub persona Tityri laudes Illustrissimi Thomæ
Auali celebrantur.

- Ec.1. **M**. Tityre tu patula, folijs ornatus oliua, G.3.
G.3. CASTALIAM molli musã meditaris auena Ec.1.
Viam Æ.10. POPVLEAS inter frondes; ubi Lydius arua Æ.3.
Popu- Inter opima virum, leni fuit agmine Tibris,
li. Æ.12. Vtere sorte tua, magno dilectus amore Æ.1.
Adlu- Ec.1. Formosam resonare doces Amaryllida VALLES. Ec.7.
dit ad Æ.11. Hic amor hoc studium longum ne linque laborem. Æ.3.
cogno- men. Ec.1. T. Huc ades, ò Melibæ, trahit sua quæq; voluptas, Ec.2.
Ec.10. Omnia vincit amor, & nos cedamus amori,
G.3. Dulcibus illa quidem illecebris me cepit amantem; G.4.
Æ.4. Namq; fatebor enim, hac animis hac pectore toto Æ.1.
Hæret, & interdum cantu solata laborem, G.1.
Æ.6. Noctes atque dies, merentia pectora mulcet; Æ.1.
Æ.6. Incenditq; animum fama venientis amore:
Ec.5. Montibus in nostris, nec Phœbo gratior ulla est; Ec.6.
Æ.12. Ipse suas artes, sua munera donat habere; Æ.5.
Æ.1. Iamq; licet tristes animo deponere curas, G.4.
Ec.1. Postquam nos Amaryllis habet, mea sola voluptas; Æ.3.
Ec.1. O Melibæ Deus nobis hac otia fecit,

Inci-

- Ec.9. Incipe si quid habes, & me facere poetam
Pierides: sunt & mihi carmina, baccare frontem; Ec.7.
Gingite, ne vati noceat mala lingua futuro;
Ec.2. Nec te pœniteat calamo triuisse labellum.
Ec.2. Mecum vna in syluis imitabere Pana canendo.
Ec.5. M. Tale tuum nobis Romana per oppida carmen, G.2.
Ec.7. Quale sopor fessis in gramine, Tityrus Orpheus, Ec.8.
Orpheus in syluis, inter delphinas Arion;
Ec.3. Quin age si quid habes, respondent omnia syluis, Ec.16.
G.2. Complentur VALLESQVE caua, saltusq; profundi:
Ec.3. Incipe quandoquidem molli confedimus herba,
Æ.4. Perge, sequar tunc, sic & amant alterna Camœna. Ec.3.
Ec.10. T. Hic gelidi fontes, hic prata recentia riuis, Æ.6.
G.2. Hic ver a siduum, atque alienis mensibus estas,
Ec.7. Omnia nunc rident, pinguiq; in gramine lati, G.2.
Iter se aduersi luctantur cornibus hadi.
G.2. M. Parturit almus ager, Lephyriq; tepetibus auris
Laxant arua sinus, foetu nemus omne grauescit, G.2.
G.1. Non umbra altorum memorum, non mollia possunt
Prata mouere animum istantem pectore curas. Æ.1.
Ec.8. T. Fer cineres Amarylli foras, rimoq; fluenti
Transq; caput iace, ne respexeris ipsa, bonum sit; Ec.8.
Æ.1. Omnia tuta vides, atque hanc sine tempora circum Ec.8.
Inter victrices hederam tibi serpere lauros;
Æ.3. M. O mihi sola mei saui monumenta doloris Æ.12.
Ec.9. Huc ades ò Galatea: quis est nam ludus in vndis?

Tost-

- G. 3. *Postquam exhausta palus, terraq. ardore dehiscunt*
 Ec. 2. *Nil nostri miserere, nihil mea carmina curas.* Ec. 2.
 Ec. 3. *T. Iam pridem Stimicon laudavit carmina nobis,*
 Ec. 8. *Carminibus Circe socios mutavit Vlissei,*
 Æ. 4. *En age rüpe moras, nihil hic nisi carmina desunt,* Ec. 8.
 Ec. 7. *Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis,*
 Ec. 9. *M. Causando nostros in longum ducis amores,*
 G. 1. *Heu male apud memores veteris stat gratia facti,* Æ. 4.
 Ec. 1. *Sape malum hoc nobis prädixit ab ilice cornix,*
 G. 2. *Felix qui potuit rerum cognoscere causas:*
 Ec. 8. *T. Necte tribus nodis ternos Amarylli colores,*
 Ec. 4. *Tu decus omne tuis, ostroq. insignis & auro,* Æ. 4.
 Æ. 6. *Sic demum ad cantus incensa altaria circum,* Æ. 8.
 Ec. 7. *Puniceo stabis suras evincta cothurno.*
 Ec. 7. *M. Nerine Galathea, thymo mihi dulcior Hiblo,*
 Ec. 9. *Incipe & angustis hunc addere rebus honorem:* G. 3.
 Ec. 2. *Despectus tibi sum, nec quis sim. quaris; amores* G. 4.
 Æ. 4. *Spreuisti: quoniam sordent tibi munera nostra.* Ec. 2.
 Ec. 3. *T. Aurea mala decem nisi, cras altera mittam,*
 Ec. 2. *Castaneasq. nuces mea quas Amaryllis amabat;*
 Ec. 8. *Pignora cara fui, siluestri ex arbore lecta.* Ec. 3.
 Ec. 3. *M. Parta mea, Veneri sunt munera: floribus austrü* Ec. 2.
Perditus & liquidis immisi fontibus apros,
 Ec. 10. *Nec Cythiso saturantur apes, nec fronde capella.*
 Æ. 11. *T. Cara mihi ante alias, illi mea carmina cura* Ec. 3.
 Æ. 11. *Et Cythare cordi: quid non speramus amantes?* Ec. 8.

M. Et

- Ec. 3. *M. Et me Phœbus amat, nouit namq. omnia vates:* G. 4.
 Ec. 8. *Credimus an qui amant ipsi sibi somnia fingunt?*
 G. 2. *T. Hinc omnis largo pubescit vinea fœtu:*
 G. 1. *Frumenta in viridi stipula lactentia turgent:*
 G. 2. *Durus uterq. labor: laudato Masfca Bacchi* G. 3.
Munera: non redit agricolis labor actus in orbem? G. 1. Illic
trih.
d. Tho
me no
men.
 Ec. 5. *M. Ipsa Pales agros, atque ipse reliquit Apollo,*
 G. 1. *Infelix lolium, & steriles dominantur auena:*
 G. 2. *Heu magnum alterius frustra spectabis aceruum;*
 Ec. 8. *Vt vidi, ut perij, ut me malus abstulit error.*
 Ec. 8. *T. Mala ferat quercus, ferat et rubus asper amonü;* Ec. 3.
 Ec. 8. *Pinguia corticibus sudent electra mirica,*
 Ec. 4. *Sponte sua sandix pascentes vestiet agnos:*
 Ec. 1. *Postquam nos Amaryllis habet, lumenq. iuuenta:* Æ. 1.
 Ec. 1. *M. Protinus ager ago, macer est mihi taurus in aruo,* Ec. 3.
 Ec. 1. *Ite mea quondam felix pecus, ite capella:*
 Ec. 9. *Nunc victi tristes, salices carpetis amaras;* Ec. 1.
 Ec. 1. *Carmina nulla canam, iam desine tibia versus.* Ec. 8.
 Ec. 4. *T. Casta faue LVCINA tuus iam regnat Apollo;*
 Æ. 11. *LAURENTI Diuo, tantarum in munere laudum.* Æ. 8.
 Æ. 4. *Sole recens orto, iussos adolemus honores;* Æ. 3.
 Æ. 9. *M. Spondeo digna tuis ingentibus omnia cœptis*
 Ec. 5. *Fortunate puer, nobis diuine Poeta,* Ec. 5.
 Ec. 5. *Montibus in nostris solus tibi certet Amyntas:*
 Æ. 6. *Tu ne cede malis, sed contra audentior ito,*
 Æ. 1. *Qua regio in terris nostri non plena laboris?*

T t Perge

- Æ.1. *Perge modo, & qua te via ducit dirige gressus.*
 G.3. *Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus,*
 Ec.3. *Sensibus hac imis res est non parua, reponas:*
 Ec.1. *Inserere Melibæ pyros, pone ordine vites*
 Ec.3. *Tityre coge pecus, noctes umbrantur opaca* Æ.3.
 Ec.1. *Hic tamen hæc tecum poteris requiescere noctem.*
 Æ.8. *Haud procul hinc gemino demittunt brachia muro,* Æ.3.
 TURRES SÛT IFIGNIA DOMUS AUALG. ADES PORTU GALLIUM XTA S. LAURENTIUM IZUCINA IN QUIBUS HABITAT ILL. D. THOMAS.
 Æ.8. *Insula ab Eoo fluctu curuatur in ARC V,* Æ.4.
 Æ.12. *LAVRENTI attollit se Diva LACINIA contra* Æ.3.
 Æ.6. *Accipiet fessos tuto placidissima PORTU* Æ.3.
 Ec.10 *GALLO, cuius amor tantum se tollit in auras;* Æ.2.
 Ec.1. *Quantum lenta solent inter viburna cupressi.*

ÆGLE VNA EX NYMPHIS S. CASSIANI.

AD SERENISSIMUM FERDINANDUM

MEDICEM CARD. AMPLISS.

AC M. ETRVRIÆ DVCEM.

Centio I X.

- Æ.11. **O** *Decus Italia: magnã cui mentem animumq;* Æ.6.
 Æ.5. *Donat habere hominũ Divũq; æterna potestas:* Æ.10.
 Æ.11. *Cuius ob auspiciũ celsis caput urbibus exit* Æ.8.
 Æ.1. *Vrbs bello præclara, iugis insedit Etruscis;* Æ.8.
 Æ.10. *Ipse caput populis, antiqua ab origine gentis:* Æ.1.
 Æ.8. *Hanc multos FLORENTEM annos ditio tenebat* Æ.7.
 G.1. *Ipse Pater; legesq; viris, operumq; labores* Æ.1.

Par-

- Partibus aquabat iustis: iustissimus vnus* Æ.2.
 Æ.10. *Qui fuit Ausonidum, fama super æthera notus:* Æ.1.
 Æ.6. *Te quoq; magna manent, pariter pietate vel armis* Æ.6.
 Æ.6. *Egregium; meritaq; expectant præmia palma.* Æ.5.
 Æ.7. *Ipsa inter medias Nympharum sanguinis vna,* Æ.1.
 Ec.6. *Ægle Naiadum pulcherrima (sunt mihi cura* Æ.12.
 Æ.3. *Diviniq; lacus dulcesq; a fontibus vnda,* G.2.
 G.1. *Munera concessa Divum mortalibus agris)* Æ.10.
 Æ.1. *Ad te confugio supplex, succurre relictæ:* Æ.9.
 Æ.6. *Adspice ut insignis tantarum gloria rerum* Æ.4.
 Æ.6. *Imminet assimilis iam iam lapsura cadenti:*
 G.3. *Rupe sub æria vasta convulsa ruina* Æ.3.
 Æ.8. *Stat domus, & fontes, & stagna virentia musco:* G.4.
 Æ.2. *Hinc mentem patria subiit pietatis imago,* Æ.10.
 Ec.2. *Præterea & duris vrgens in rebus egestas:* G.1.
 Æ.12. *Tu requies misera, spes & solatia nostri* Æ.8.
 Æ.12. *Te penes; in te omnis domus inclinata recumbit;* Æ.9.
 Æ.4. *Eia age rumpe moras; nostro succurre labori:* Æ.6.
 Æ.1. *Hic pietatis honos, quo non præstantior alter,* Æ.12.
 G.3. *Dum MEDICAS adhibere manus, rebusq; salutem* Æ.11. Cogno me M. Ducis:
 Æ.1. *Teq; tuosq; iuvat: murorum attollere moles,* Æ.6.
 G.2. *Auxilioq; lenare viros, vimq; addere egenis* G.3.
 Æ.7. *Tu potes, angustiis hunc addere rebus honorem;* Æ.6.
 Ec.2. *Et facies: quoniam virtutem extendere factis* Æ.6.
 Æ.7. *Cura tibi: insano iuvat indulgere labori:* Æ.9.
 Æ.12. *Sunt tibi regna Patris; fulgenti MVRICE vestes,* Æ.9.

T t 2 Calati

- Æ.10. Calati argenti, sunt auri pondera facti,
 Æ.1. Artificumq; manus: non partum gratia talem
 Parua manet meriti tanti non immemor unquam
 Æ.1. Europa atque Asia: est insignis gloria facti.
 Æ.7. Diversi explorant hac fontis stagna salubris,
 Ec.2. Huc Itala gentes omnisq; Oenotria tellus,
 Æ.8. Extremiq; hominum Morini, Rhenusq; bicornis,
 Æ.9. Vndiq; conueniunt, ingens concursus ad ipsa,
 Æ.6. Pars calidos latices (pallentes discutit umbras
 Æ.12. Vt primum nobis Aurora, diemq; reducit)
 Ec.7. Huc ipsi potum veniunt, sub sidere cancri:
 G.2. Sollicitant alij, morbo illuuiq; peresa
 G.3. Corpora precipue fluuio mersare salubri,
 G.1. Vnde caua tepido sudant humore lacuna;
 G.4. Omnis in hac certam regio iacit arte salutem:
 Æ.12. Inficit occultè medicans: notusq; medullas
 Æ.4. Ingreditur calor, & labefacta per ossa cucurrit:
 G.1. Excoquitur vitium, atque exudat inutilis humor:
 Æ.6. Corporea excedunt pestes, mirabile visu,
 Æ.5. Multi praterea, quos fama & causa malorum
 Æ.4. Extrema; hac voluit demum consistere terra
 Æ.8. Prastantes virtute viros tot casibus actos;
 G.3. Non miseri possunt duos perferre labores,
 G.3. Atque opere in medio, qua ritè incepta pararunt
 Æ.2. Deseruere omnes defessi: incommoda nostra
 Æ.6. Causa mali tanti: quaq; ipsa miserrima vidis,

Et

- Et quorum pars magna fui: res adspice nostras, Æ.1.
 G.4. Contusosq; animos & res miserabere fractas:
 Æ.12. Conspectu in medio procerum miserabile vulgus Æ.2.
 Æ.11. Parte alia (horrendum visu) simul agmine denso Æ.12.
 Æ.10. Confidunt, corpusq; lauant frigentis & unguunt, Æ.6.
 Æ.6. Informi limo: qua ve hunc tam barbara morem
 Permittit patria hospitio? miserere laborum Æ.11.
 Tantorum: ne noster honos infracta ve cedat Æ.7.
 Fama loco: rebusq; veni non asper egenis: Æ.8.
 Æ.12. Nos indigna pati cuncti se scire fatentur. Æ.11.
 Æ.10. Per te, per quite talem genuere parentes
 Æ.11. Adspice nos hoc tantum, & si pietate meremur
 Æ.2. Da deinde auxilium: non vita gaudia quero; Æ.11.
 Æ.11. Sed nostrum late Latio increbrescere nomen Æ.8.
 Ec.4. Te DVCE; & afflictis melius confidere rebus; Æ.1.
 Ec.1. Namq; (fatebor enim) penuria adegit edendi Æ.7.
 Æ.12. Nulla viam: facilem victum iustissima tellus
 Fundit humo: apricis coquitur vindemia saxis
 Æ.8. Dona laborata Cereris Bacchumq; ministrat,
 Æ.4. Quaq; lacus late liquidos quaq; aspera CLVSI Æ.10. Fôtes
 Æ.4. Rura tenent, primo cum sidere frigida rura: G.3. Clusi-
 G.1. Hic late pecudes, & pressi copia lactis, Ec.1. tio ve
 Æ.7. Assueta ripis volucres, hædiq; petulci, G.4. catur
 Æ.8. Nobis magna satis, quamuis lapis omnia nudus: Ec.1. dū opi-
 Æ.3. Vade age & ingetem factis fer ad athera famam; G.4. nionè
 Æ.6. Nam tua finitimi longè lateq; per vrbes An-
 dreæ
 Shia-
 uetti.

Facta

- Æ.3. *Facta canent: varijs FLORENTIA limina sertis* Æ.4.
 Æ.4. *Intendit; fremituq; virum studijsq; fauentum* Æ.5.
 Æ.9. *Nuntia fama ruet; sublimem gloria tollet;* Æ.10.
 Ec.6. *Te nemus omne canet, ripa, collesq; supini,* G.3.
 Æ.4. *Oceani finem iuxta Solemq; cadentem.*

ORATIO AD DEVM.

Cento X.

- Æ.5. **S**ALVE sancte Parens, summi Regnator Olympi, Æ.2.
 Æ.2. *Quem primi colimus, Calo Ereboq; potentem;* Æ.6.
 Æ.1. *Semper honos nomenq; tuum; tua magna voluntas,* Æ.12.
 Æ.1. *Imperium sine fine tuum, laudesq; manebunt:* Æ.1.
 Æ.8. *Dona laborata Cereris noctesq; diesque* Æ.6.
 Æ.2. *Da deinde, auxilioq; leues quacumq; labori* Æ.1.
 Æ.2. *Debita erant nostros; iam fas est parcere genti;* Æ.6.
 Æ.1. *Nos tua progenies, atque hac exempla secutus,* G.4.
 Æ.3. *Atque idem casus, miseris succurrere disco:* Æ.1.
 G.1. *Nec segnem patiere animum tentare precando;* Æ.4.
 Æ.6. *Eripe me his iniecte malis, hac omnia firma.* Æ.2.

AD ILLUSTRIS. AC REVEREND.

IVLIVMANTONIVM SANCTORIVM
CARDINALEM AMPLISS.IN DIE FESTO SANCTI MICHAELIS ARCHANGELI
Christi ad Patrem Orantis consolatoris.

Cento XI.

- Mon- Æ.6. **M**ONTE sub aërio, qui tot labentibus annis, Æ.2.
 te oli- G.2. *Palladia gaudens sylvæ vivacis OLIVA,*
 ueto. G.2. *Arbo-*

- Æ.12. *Arboris ex ipsa deducit origine nomen.* G.3.
 Ec.4. *Ipse ad conspectum cari Genitoris es ora,* Æ.6.
 Æ.5. *Quem genuit calum es terras qui numine torquet,* Æ.4.
Ad calum tendens ardentia lumina, supplex G.4.
 Æ.3. *Talia fundebat: si quis modus eripe morti* Æ.12.
 Æ.2. *Care Pater: miserere animi non digna ferentis:* Æ.11.
 Æ.1. *Vadimus haud dubiâ in mortem, scio acerba meorû* Æ.10.
Circumstare odia, aut odium crudele tyranni: Æ.6.
 Æ.11. *Quod si nulla movet tanta pietatis imago,* Æ.6.
 Æ.2. *Et sedet hoc animo, patet isti ianua letho;* Æ.2.
 Æ.9. *Quando aliter nequeo gentem effugisse nefandam* Æ.3.
 Æ.9. *Te precor hæc animâ serues: stat quicquid acerbi est* Æ.12.
Morte parti, quia nota mihi tua magna voluntas. Æ.12.
 Æ.5. *Nunc quoq; mens eadem perstat mihi, pelle timorè,*
 Æ.2. *Venit summa dies es vis inimica propinquat.*
 Æ.4. *Talibus orabat dictis certissima proles* Æ.6.
 Æ.3. *Calicolum Regi, premit altum corde dolorem,* Æ.1.
 Ec.10 *Tristis ubique pavor, es plurima mortis imago* Æ.2.
 Æ.4. *Terrificant animos, savi monumenta doloris* Æ.12.
 Æ.12. *Sanguineus toto manabat corpore sudor;* Æ.3.
 Æ.7. *Sanguine terra madet, calo miseratus ab alto est* Æ.5.
 Æ.3. *Tum Genitor (neq; enim patrius consistere mentem* Æ.1.
Passus amor, magno persensit pectore curas, Æ.4.
 Æ.4. *Ergo his Aligerum dictis affatur Olympi,* Æ.7.
 Æ.3. *Vade ait, ò felix Nati succurre labori,* Æ.6.
 G.1. *Ecce inimicus atrox mens efferæ, ne quid inausum* Æ.8.
 Aut

- Aut intentatum scelerisve dolive fuisset,*
 Æ.4. *Atq. animum nunc huc celerem nunc diuidit illuc,*
In partesq. rapit varias, noua pectore versat Æ.1.
Consilia, & varijs assultibus irritus urget, Æ.5.
 Æ.7. *Mille nocendi artes tristi cum corde volutat:* Æ.6.
 G.3. *Inuidia infelix, regnandi dira cupido* G.1.
 G.4. *Hæc omnis morbi causa, hinc exercuit iras* G.3.
 Æ.1. *Genus inimica mihi, calumq. exterrita fugit:* G.3.
 Æ.6. *Ausi omnes immane nefas: detrudere regnis* Æ.6.
 G.1. *Auctorem frugum, tempestatumq. potentem*
 Æ.2. *Numina magna Dei.*
 Æ.1. *Heu stirpem inuisam, nostras euadere demens* Æ.9.
Sperasti te posse manus? dominumq. potentem? Æ.6.
 Æ.12. *Immortalis ego, rerum cui summa potestas:* Æ.10.
 Æ.6. *Fulmine deiecti cali de parte serena* Æ.9.
 Æ.6. *Lethaum ad fluium fundo voluuntur in imo,*
 Æ.1. *Quos rapidus flammis ambit torrentibus amnis;* Æ.6.
 Æ.6. *Ergo exercentur pœnis, æternaq. ferri* Æ.7.
 Æ.6. *Supplicia expendant tenebris, & carcere caco:* Æ.9.
 Æ.6. *Horrendum stridens flammis, pro talibus ausis;* Æ.2.
 Æ.6. *Hortator scelerum sedet, æternumq. sedebit,* Æ.6.
 Æ.9. *Nec mea iam mutata loco sententia cedit.*
 Æ.4. *Eia age rumpe moras, miseram solabere mortẽ,* Æ.10.
 Ec.1. *Namq. doli circum hæc demum frangentur inanes;* G.2.
 Æ.4. *Mens immota manet, manet alta mente repostum* Æ.1.
judicium; meritq. expectant præmia palma; Æ.5.
 Vnum

- Æ.5. *Vnum pro multis dabitur caput.*
 Æ.9. *Rumpe moras omnes, nec plura effatus: At ille* Æ.8.
 Æ.4. *His medium dictis raptim secat æthera pennis,* G.1.
 Æ.10. *Exuperatq. moras, calo descendit ab alto,* Æ.8.
 Æ.1. *Et iam iussa facit, mœrentia pectora mulcet.* Æ.1.
 Æ.10. *O Pater, ò hominum summi regnator Olympi,* Æ.7.
 Ec.4. *Dilecti nati funus crudele videbis?* Æ.11.
 Æ.12. *Alte sublatum tolli miserabile corpus* Æ.11.
 Æ.11. *Vulneribus pulsum adspicies? quis talia fando* Æ.2.
Temperet à lacrymis: indigna morte peremptum Æ.5.
 Æ.2. *Natũ ante ora Patris, Patres qui morte redemit,* Æ.6.
 Æ.1. *Et genus humanum, laniatum corpore toto,* Æ.6.
 Æ.6. *Ora manusq. ambas, populataq. tempora cernam,* Æ.2.
 Æ.3. *Sacrati capitis? traiecta q. pectora ferro?* Æ.10.
 Æ.3. *Consertum tegmen spinis stat vertice CHRISTI.* Æ.6.
 Æ.7. *Id vero horrendum visũ, latus haurit apertum,* Æ.10.
 Æ.12. *Lancea, purpureus quondam color ora relinquit,* Æ.11.
 Æ.11. *Labitur exanguis letho, pulchrosq. per artus* Æ.9.
It cruor, inq. humeros cervix collapsa recumbit:
 Æ.3. *Haud impune quidem, moriens animã abstulit hosti* Æ.9.
 Æ.6. *Heu pietas, heu prisca fides, sacroq. cruore* Æ.5.
 Æ.11. *Spargitur & tellus lacrymis, sparguntur & ora,* G.3.
 Æ.2. *Hei mihi qualis erat quantum mutatus ab illo.*
 Æ.6. *Quis tam crudeles optauit sumere pœnas?*
 G.1. *Terra tremit, fugere fera, & mortalia corda*
Per gentes humiles strauit pavor, inde repente Æ.8.
 V u Con-

- Æ.11. *Conditur in tenebras altum caligine calum*
 Ec.1. *Nam fratris radijs obnoxia surgere Luna*
 Æ.5. *Visa dehinc celo, defunctaq; corpora vita*
 Æ.11. *Multa virum infernis ad lumina surgere vita,*
 Æ.6. *Illustres anima, atq. imis exire sepulchris.*
 Æ.10. *O dolor atque decus magnum rediture Parenti:*
 Æ.6. *Heu pictas: tales voluisti expendere pœnas?*
 G.4. *Nequaquam ob meritum pœnas; iniuria nostri*
 Æ.6. *Causa mali tanti, supplex tua numina posco,*
 Æ.4. *Extremam hanc oro veniam, miserere dolentem;*
 Æ.10. *Idem ego Nate tuum maculaui crimine nomen,*
 Æ.6. *Funeris heu tibi causa fui, qui sanguine nobis*
 Æ.1. *Tempore iam ex illo calum sperare imbebas;*
 Æ.1. *Nos tua progenies; & si pietate meremur*
Adspice nos; nostro doluisti saepe dolore.
 Æ.1. *Hic pietatis honos, sic nos in sceptrâ reponis.*
 Æ.9. *At tu oro, cui tanta Deo permessa potestas,*
 Æ.10. *Hunc dura mortis casum lenire dolentem*
Solando, & tristes animo depellere curas;
 Æ.4. *Huc geminas nunc flecte acies SACER ALES ab alto,*
 Ec.1. *Huc ades, & votis iam nunc assuesce vocari*
 Æ.7. *Tirrhenû ad Tibrim, et fœtis uada sacra LVPORVM:*
 G.1. *Annua sacra refer circum CASTELLA sub armis,*
 Æ.6. *Romanosq; tuos, sedes arcemq; reuise:*
 Æ.12. *Ipse inter primos ferrugine clarus & OSTRO*
 Æ.10. *Totus collucens varysq; ANTONIVS armis*
- De-

Fontē
Capi-
luporū
intelli-
git qui
est in
câpo
Mar-
tio.
Castel-
lum S.
Ange-
li Ro-
mæ iux-
ta Ti-
berim
sic vo-
catum
ab ima-
gine
in eius
sumi-
tate
posita.
Julius
Anto-
ni⁹ No-
men
Cardi-
nalis.

G.1.

Æ.6.

Æ.8.

Ec.2.

Æ.10.

Æ.3.

Æ.1.

Æ.4.

Æ.11.

G.4.

Æ.2.

Æ.1.

Æ.9.

Æ.4.

G.4.

Æ.11.

G.1.

G.3.

Æ.5.

Æ.2.

Æ.11.

Æ.8.

- Æ.12. *Defensum dabit, & meritos indicet honores,*
 Æ.1. *IULIVS & multis onerabit limina donis,*
 G.3. *Et viridi in campo templum de marmore ponet:*
 Æ.11. *Hic pietate prior: meruit qui laude CORONAM,*
 Æ.1. *Fura dabit, legesq; viris, voluentibus annis,*
 Æ.8. *Romulidis Tatioq; seni curibusq; SEVERIS.*

Æ.3.

Æ.10.

Æ.1.

Coro-
na in

Æ.5.

Æ.1.

signe

ciuf-

dem

Cardi-

nalis

S. Se-

uerine

nuncu-

pati.

IN SYMBOLVM AGRICOLTVRAE

HORATII TIGRINI DE MARIIS.

Cento XII.

VIRGILIUS MARO AD LECTORES.

- Ec.4. *QUAE super aruorum cultus pecorumq; canebã,*
Et super arboribus, gracili modulatus auena;
 Ec.2. *Hac eadem in parua subitò collecta figuram*
 Æ.4. *Multa viri virtus praestanti munere donat,*
 Æ.1. *Gratum opus agricolis, quo non praestantius ullum;*
 Æ.7. *Vnde hominum, pecudumq; genus, vitasq; volantum*
 Æ.8. *Vescitur; hic demum collectis omnibus unã*
 Æ.11. *Ante oculos interq; manus sunt omnia vestras;*
 G.1. *Si te digna manet diuini gloria ruris;*
 G.1. *Et pressos domitare boues, & vertere terram,*
 G.3. *Ergo omni studio, res est non parua, reponas*
Sensibus hac imis; olim meminisse iuuabit:
 G.7. *Tu potes, hinc mensisq; diem tempusq; serendi*
 G.1. *Prospicere, ac patrios cultusq; habitusq; locorum.*
 Æ.7. *Illa autem & varium cali praediscere morem.*

G.4.

Æ.1.

Æ.12.

Æ.5.

Æ.12.

Æ.6.

Æ.1.

G.1.

G.1.

Ec.3.

Æ.1.

G.1.

G.1.

G.1.

V u 2 Edocet.

- Æ.10. *Edocet; & quæ sint duris agrestibus arma:* G.1.
 Æ.6. *Multaq. præterea, series longissima rerum,* Æ.1.
 G.2. *Hæcænus aruorum cultus sub imagine forma* Æ.6.
 Æ.1. *Apparent, rari memoranda inuenta magistri,* G.4.
 Æ.6. *Omnia quæ quondam diuino carmine Pastor* Æ.6.
 Æ.2. *Ipsè ego, veterum voluens monumenta virorum* Æ.3.
 Æ.5. *Hæc eadem docui recubans sub tegmine fagi:* Æ.1.
 Æ.9. *Quæ vobis, quæ digna viri pro laudibus istis*
Pramia posse rear solui? te maxima rerum Æ.7.
 Æ.5. *Accepit Roma, & patrium seruaui honorem:*
 Æ.12. *Cui genus à proauis, clypeoq. insigne paternum* Æ.7.
 Adlu- Æ.11. *TIGRIDIS exuuiæ per dorsum à vertice pendent;*
 dit ad Æ.5. *Vnde genus ducis, nec te memorande silebo* Æ.10.
 cogno- Æ.7. *Carminibus nostris; & cum lustrabimus agros* Æ.4.
 men. Æ.5. *Hæc tibi semper erunt, & cum iustissima tellus* G.2.
Fundit homo facilem victum, voluentibus annis. Æ.1.

AD ILLUSTRISS. ET REVER.
 D. FRANCISCVM MARIAM
 E MARCHIONIBVS MONTIS
 CARD. AMPLISS.

Cento XIII.

TIBRIS.

- Æ.4. **S**OL qui terrarum flammis opera omnia lustras
 Æ.4. *Eia age rumpe moras, caloq. inuectus aperto,* Æ.1.
 Æ.8. *Nascere, præq. diem veniens de parte serena* Æ.9.
 G.4. *Duc age duc ad nos incundum lumen & auras;* Æ.6.
 Adspi-

- Æ.4. *Adspice venturo latentur ut omnia seculo:*
 Æ.5. *Iamq. dies, ni fallor adest, quem semper habebō*
Semper honoratum: flumios dum piscis amabit; Æ.5.
Dum iuga MONTIS aper: volitans pænata per urbē Æ.9.
Nuntia fama ruit, ferit aurea sÿdera clamor, Æ.2.
 Æ.5. *Tum plausu fremituq. virum studijsq. fauentum*
 Æ.1. *Fit strepitus tectis, vocemq. per ampla volutant*
Atria, pulsati colles clamore resultant: Æ.5.
 Æ.9. *Latitiaq. fremunt Tirrhena per oppida matres:* Æ.11.
 G.3. *Omnia iam vulgata; fluunt ad regia plenis* Æ.11.
Tecta vix: niuei liquida inter nubila Cygni Æ.7.
Dæt per colla modos; strepit omnis murmure CAMPVS Æ.6.
 Æ.9. *MARTIVS, & magno lati clamore reportant* G.3.
 Æ.7. *Aduentare virum; quem non virtutis egentem* Æ.11.
 Æ.8. *Attulit & nobis aliquando optantibus atas.*
 Æ.4. *Iam noua progenies Ostroque insignis & auro* Æ.4.
 Æ.1. *Per tot ducta viros, antiquæ ab origine gentis*
 Æ.4. *Tandem progreditur magna stipante caterua,*
 Æ.12. *Puniceis inuectæ rotis, fremituq. secundo,* Æ.5.
 Æ.8. *Lustrat Auentini montem, sedesq. beatas,* Æ.6.
 Æ.2. *Dum iuncti currum domina subiere LEONES:* Æ.3. Leões
 Æ.8. *Quare agite ò iuuenes, latum celebremus honorem,* Æ.5. & Li-
 Æ.5. *Spargite humum folijs, manibus date LILIA plenis* Æ.6. lia in-
 Æ.4. *Aurea, Panchais adulescant ignibus ara,* G.4. signia
 Æ.1. *Et quæ vectus ABAS, & quæ de vertice MONTIS* Æ.5. Card.
 Æ.6. *Lapsa cadit FOLIA, & pelago decurrit aperto* Æ.5. Sic pri-
 Am- us vo-
 ri. cabat.

- Æ.11. *Amnis, & Adriaci magno se corpore miscet:* Æ.6.
 Æ.6. *Huius in adventu sonuerunt omnia plausu;* Æ.5.
 Æ.12. *Vertice se attollens pater Appenninus ad auras*
 Æ.10. *Affuit; insolitis tremuerunt motibus Alpes;* G.1.
 G.1. *Pan onium custos venit, quem vidimus ipsi,* Ec.1.
 Ec.10 *Venit & Vpilio, & capitis Sylvanus honore* Ec.10
FLORENTES ferulas & grandia LILIA quassans,
 Æ.3. *Et mater cultrix Cybele, cui Dyndima cordi,* Æ.10.
Turrigeraq; vrbes, bijugiq; ad frena LEONES;
 Æ.6. *Atque pij vates & Phœbo digna locuti;*
 Æ.1. *Inde Lupa fuluo nutricis tegmine Iulus* Æ.4.
 G.4. *Exultans; latumq; choro pœana canentes* Æ.6.
 Æ.5. *Dona ferunt: ipse ante alios pulcherrimus omnes,* Æ.4.
 G.2. *Dives opum variarum; & Tusci FILIVS amnis,* Æ.10.
 Æ.11. *Agmen agens equitū, et FLORENTES are cæteruas,*
 G.2. *Illusas auro vestes, Ostroq; decoro,* Æ.5.
 Æ.3. *Ingens argentum mensis, auriq; talenta,* Æ.5.
 Æ.12. *Multa manu MEDICA, veterū decora alta parentū* Æ.2.
 Æ.5. *Donat habere viro monumentū & pignus amoris:* Æ.5.
 Ec.2. *Præterea PALLAM signis auroq; rigentem,* Æ.1.
 Æ.9. *Etrusci Ducis exuvias, tibi magne trophaum* Æ.11.
 Æ.7. *Litus ad Ausonium: sedet, aeternumq; sedebit* Æ.6.
 Æ.8. *Ex illo celebratus honos & gloria MONTI.* Æ.12.
 Æ.8. *Ille Dei donis & tanto latus honore,*
 Æ.3. *Multa mouens animo, grates persoluere dignas* Æ.1.
 Æ.3. *Calicolum Regi, perfectis ordine votis,* Æ.3.

Sole-

- G.3. *Solennes supplex aris imponit honores,* Æ.1.
 Æ.4. *Instauratq; diem donis, & premia reddit* Æ.2.
Debita delectis Latio & Laurentibus agris. Æ.11.
 Æ.12. *Scilicet haud tanto cessabit Cardine rerum,* Æ.1.
 G.1. *Possum equidem memorare tibi, atque ostēdere corā* Æ.6.
 G.4. *Qua sint, qua fuerint, qua mox ventura trabantur:*
 Ec.3. *At roseus fessos iam gurgite Phœbus Ibero* Æ.11.
Tingit equos, suadentq; cadentia sydera somnos: Æ.4.
 G.4. *Admiranda tibi vatū prædicta priorum;* Æ.4.
 G.4. *Prætereo, ast alijs post commemoranda relinquo:*
 G.2. *Non ego cuncta meis amplecti versibus opto*
 Ec.10 *Pierides, vos hac facietis maxima, quando* Æ.6.
 Æ.3. *Vobis parta quies, Romana per oppida carmen* G.2.
 Ec.8. *Dicite Pierides: non omnia possumus omnes.*
 Æ.3. *Vade ait ò felix Itala virtute propago,* Æ.11.
 Æ.1. *Ee cū te gremio accipiet latissima Roma;* G.2.
 G.1. *Aut ubi sub lucem FLORENTIA limina fertis* Æ.4.
 Æ.7. *Mollibus intexens ornabit lata: tibi que* G.2.
 Æ.12. *Latitia exultans, meritos indicet honores,* Æ.2.
 Æ.4. *Purpureosq; iacet flores delecta iumentus.* Æ.8.
 Æ.12. *Hac ubi dicta dedit, perfectō latus honore,* Æ.3.
 Æ.9. *Tū demum præceps saltu se condidit alveo* Æ.9.
 Æ.8. *Ima petens Tibris calo gratissimus amnis.* Æ.8.

AD

- Æ.6. **S**ISTE mea vires mea magna potentia solus, Æ.1.
 Æ.1. Ad te confugio, qui res hominumq; Deique Æ.1.
 Aeternis regis imperijs, & fulmine terres
 G.3. Informes animos nil magna laudis egentes; Æ.1.
 Æ.12. Ni frenum accipere ac dicto parere fatentur: Æ.7.
 Æ.9. Ipse sedens niueo candentis limine Regis Æ.12.
 Æ.8. Aetherij; exhaustos iam casibus omnium egenos Æ.1.
 Æ.5. Muneribus cumulas magnis, pro numine tanto Æ.8.
 Æ.7. Hinc Itala gentes: omniq; Oenotria tellus,
 Æ.7. Qui Tiberim Fabarimq; bibunt, qui MONTE subALTO Æ.11.
 G.3. Otia agunt, Rutulos qui exercent vomere colles; Æ.7.
 Æ.7. Quiq; Rufas Batalumq; tenent, Aegyptus & Indi, Æ.8.
 Æ.8. Extremiq; hominum Morini Rhenuq; bicornis
 Æ.4. Imperio lati parent, ac iussa faceffunt,
 Æ.2. Accingunt operi, pedibus atque oscula figunt; Æ.2.
 Æ.11. Nunc ad te, & tua magne Pater consulta reuertor,
 Æ.12. Impressoq; genu nitens tua numina posco: Æ.1.
 Æ.2. Ecce leuis summo de vertice profluit humor G.4.
 Æ.6. Noctes atque dies, penitusq; in viscera lapsus G.3.
 Æ.5. Aridaq; ora quatit macie confecta suprema; Æ.3.
 G.3. Quasitaq; nocent artes, cessere magistri;
 Æ.2. Tantarum impensis operum nihil omnibus actū est,
 Æ.12. Semper enim exuperat magis egrescitq; medendo;

Hac

- Æ.10. Hac via sola fuit, qua sit mihi cura mederi, Æ.8.
 Æ.4. Ire viam; longos & circumflectere cursus Æ.3.
 Æ.12. Huc illuc: ea visa salus morientibus vna; G.3.
 Æ.4. Mobilitate viget, viresq; acquirit eundo
 Æ.4. Spiritus, & quantum sat erit; sperare salutem Æ.1.
 Æ.10. Da nunc Tibri Pater, da non indebita posco Æ.6.
 Æ.2. Hinc mihi, & afflictis melius confidere rebus: Æ.1.
 Æ.9. Quando aliter nequeo potare canalibus undam G.3.
 Æ.3. Aestibus at medijs; iterum videre PHILIPPI, G.1.
 G.4. Et liquidos fontes animo sententia surgit: Æ.1.
 Æ.1. Ipse ignotus egens ventos perpeffus & imbres Æ.9.
 Æ.5. Iam senior, madidaq; fluens in veste per urbem Æ.2.
 Æ.7. Quid faciam? neq; ego longa cum veste sacerdos Æ.6.
 Æ.5. Assiduo tantos possum superare labores; Æ.3.
 Æ.12. Interdum genua impediunt, cursumq; retardant: G.3.
 G.3. Ad terramq; fluit conuexo pondere ceruix:
 Æ.9. Nec iam sufficiunt seraq; ad fortia vires; Æ.8.
 Æ.9. Omnia fert atas; quantum mutatus ab illo? Æ.6.
 Æ.1. Hic saepe immensum cali venit agmen aquarum, G.1.
 Æ.7. Semper & obducto late tenet omnia limo; G.1.
 Æ.7. Strata iacent passim sua quaq; sub aetheris axe Æ.2.
 Æ.5. Immundoq; fimo; cum Iuppiter horridus Austris Æ.9.
 Torquet aquosam hyemē, et calo caua nubila rūpit;
 Æ.4. Omnia nam late vastat; dependet amictus Æ.6.
 Sordidus ex humeris, cuncti se scire fatentur: Æ.11.
 Æ.6. Quin ut te supplex peterem ad tua limina veni, Æ.8.

X x Nunc,

salinea
 s. Caf-
 sian &
 s. Phi-
 lippi i
 Italia.

- Æ.8. *Nunc, ò nunc liceat, pro longa tegmine palla*
 Æ.5. *Quod superest, oro, liceat in veste recinta*
 Æ.11. *Fre, placet, paciç, manu prætere signa.*
 Ec.5. *Sis bonus, ò felixç, tuis in rebus egenis*
 Æ.12. *Pro Latio obtestor pro maiestate tuorum:*
 Adlu- Æ.6. *Sic demum tardis SIDVS te mensibus addas*
 dit ad
 Sidus G.4. *Sideris in numerum cali in regione serena;*
 qd est
 in Inf. Æ.8. *Qualis ubi Oceani perfusus Lucifer undam*
 gne si
 xxi V. Æ.2. *Dat lucem, & late circum loca lumina vestit*
 P.M. *Purpureo, solemq, suum sua sidera discat*
 Æ.4. *Te colere, & rastris glebas qui frangit inertes,*
 G.3. *Te quoq, magna Pales, atque omnis nauita pontu*
 Æ.11. *Dum subit, & longa sulcant vada salsa carina.*

AD REVER. D. GREGORIVM CAPILVTVM.

Cento XV.

- Æ.12. **O** PRAESTANS animi puraç, in veste sacerdos;
 Æ.7. *Candidior cygnis, quo non præstator alter,*
 Æ.7. *Carminibus nostris nec te memorande silebo;*
 Æ.3. *Qui Tripodas Clarij lauros, qui sidera sentis,*
 G.1. *Ventos & varium cali prædiscere morem,*
 G.1. *Frigida Saturni quo sese stella receptet:*
 Æ.9. *Quinetiam veterum voluens monumenta virorum*
 i. inter Æ.8. *Quam varijs linguis sacrata resolvere iura*
 preta- Æ.2. *Haud ignota loquor, scis ipse & scire fateris;*
 ii. G.2. *Natura arcanos etiam tibi credere sensus;*

Altius

- Ec.6. *Altius atque cadant summotis nubibus imbres,*
 Æ.3. *Nec non ut fluat as rivis, auriç, metalla,*
Vulnificusç, calybs vasta fornace liquefeat:
 Ec.3. *Descripsit radio totum qui gentibus orbem*
 Æ.9. *Et cythara cordi, numerosç, intendere nervis*
 G.3. *Sæpe in honore Dei, medio stans hostia ad aras:*
 Ec.4. *Tu decus omne tuis, hinc usq, ad sidera notus,*
 G.2. *Felix qui potuit rerum cognoscere causas;*
 G.2. *Non ego cuncta meis amplecti verbis opto,*
 Æ.4. *En quid agam; varia confusus imagine rerum?*
 G.2. *Non mihi si lingua centum, sint oraç, centum*
Ferrea vox, neq, enim numero comprehendere refert:
 Ec.1. *Quæ qui scire velit, Lybici velit aquoris idem*
Discere quam multi veniant ad litora fluctus;
 Æ.8. *Aut cum sera rubens accendit lumina Vesper*
 G.2. *Nosse quot in sylvis animum se millia condunt*
 Æ.2. *Cedo equidem, ast alijs post cõmemoranda relinquo.*

AD SEREN. VINCENTIVM GONZAGAM

MANTVAE DVCEM.

Cento XVI.

MANTO.

- Æ.1. **N**ATE mea vires, mea magna potentia solus,
 G.3. *Quem legere Ducẽ, tardis ubi flexibus errat*
 Ec.7. *Mucius, & niuei liquida inter nubila Cygni*
Dat per colla modos, sonat amnis et omnia circum

X x 2 Quæ-

- Æ.4. *Quaę lacus latè liquidos, quaę ubere lata* Æ.3.
 Æ.4. *Rura tenent, vallesq; caua saltusq; profundi,* G.2.
 Æ.10. *Vicinaq; fremunt ripa, collesq; supini:* G.4.
 Æ.11. *Cuius ob auspiciu celsis caput urbibus exit* Æ.8.
 Æ.10. *Vrbs antiqua, potens armis, atque ubere gleba,* Æ.1.
 Æ.1. *Vrbem quam statui, Priami dum regna manebat,* Æ.2.
 Æ.1. *Ad te confugio supplex in rebus egenis.* Æ.9.
 Æ.11. *Ecce autè ignis edax summa ad fastigia vento* Æ.2.
Voluitur, exuperat turres & tecta domorum: Æ.2.
 Æ.2. *Iam summas arces veterum decora alta parètur* Æ.2.
 Æ.5. *Egregia fabricata manu considere in ignes* Æ.2.
Adspiciam? tuq; ò dubijs ne desce rebus: Æ.6.
 Æ.10. *Per patrios manes, & spes surgentis ALVMNI* Æ.6.
 Æ.8. *Adsis ò tandem, si quid mea carmina possunt,* Æ.9.
 Æ.11. *Vota precesq; mea; Princeps tu rite propinques* Æ.10.
 Æ.1. *Virtutesq; virosq; & tanti incendia tecti,* G.4.
 Æ.2. *Vulcano superante domus: iam SCENA coruscis* Æ.1.
 Æ.5. *Collucet flammis circum CASTELLA sub armis.* Æ.5.
 Æ.6. *Heu pietas, heu prisca fides: cinis ater habebit* Æ.4.
 Æ.1. *Scuta virum, galeas, rorantes sanguine cristas?* Æ.11.
 Æ.11. *Frenaque, feruentesq; rotas, ensesq; decoros?*
 Ec.2. *Olim raptæ manu diuerso ex hoste trophæa,* G.3.
 Æ.6. *Magnanimum heroum spolia, & de Rege superbo:* Æ.11.
 Æ.10. *Spiculaq; clypeiq; ereptaq; rostra carinis*
 Æ.1. *Per varios casus, per tot discrimina belli?* Æ.2.
 Æ.11. *Telaq; trunca viri, currus, curuq; secures* Æ.10.

Sta-

- Æ.7. *Stabant tercentum sacra ad fastigia fixa* Æ.9.
 Æ.2. *Porticibus longis: tibi Rex Gradine Trophæum,* Æ.10.
 Æ.12. *Ingens, prisca fides factæ sed fama perennis.* Æ.9.
 Ec.9. *Heu cadit in quemquã tantu scelus? hei mihi quãtu* Æ.11.
 G.2. *Et qualem infelix amisit Mantua honorem.* G.4.
 Æ.1. *Sunt lacryma rerum, & sem monumenta doloris,* Æ.12.
 Æ.1. *Solve metus, feret hac aliquam tibi fama salutem;*
 Æ.12. *Maior agit Deus, atq; opera ad maiora remittit.*
 Æ.11. *Nunc ad te insignem fama & felicibus armis* Æ.7.
 Æ.7. *O mea progenies, animo gratissima nostro,* Æ.12.
 Æ.8. *Ergo eadem venio supplex: virtutis anita.* Æ.10.
 G.1. *An ne tot incassum fusos patiere labores?* Æ.7.
 G.4. *Haudquaquam: non laudis amor nec gloria cessit,* Æ.5.
 Æ.8. *Pectora sunt animi, & rebus spectata iuuentus,*
 Æ.10. *Tot lecti proceres, argenti pondus & auri,* Æ.1.
 Æ.12. *Sunt tibi regna Patris, sed bello viuida virtus.* Æ.5.
 Æ.6. *Incenditq; animum, iubet & sublata reponi* Æ.8.
 Æ.11. *Magna Trophæa: manus tentare pericula belli* Æ.11.
 Æ.2. *T eq; tuosq; iuuat, finite instaurata reuisam.* Æ.11.
 Æ.2. *Arma, viri fert e arma, Ducem patria alta reposcit* Æ.10.
 Æ.10. *Indutum spolys ipsum te: hostilibus armis* Æ.11.
 Æ.1. *Insignem, victorq; virum: volitare per ora* G.3.
 Æ.3. *Ne dubita, tutum patrio te limine sistam,* Æ.2.
 Æ.6. *Tu ne cede malis, sed contra audentior ito,*
 Æ.8. *Neu belli terrere minis, labor omnia vincit:* G.1.
 Æ.5. *Certa manent, meritq; expectant præmia palma.* Æ.11.

A D

AD D IO IACOBVM CALANDRAM

NOBILEM MANTVANVM.

Cento XVII.

- D**UM patrios fines, & dulcia linquimus arua, Ec. 1.
 Postq̄ nos Amaryllis habet te amice nequiu Ec. 6.
 Conspicere, & notas audire & reddere voces: Ec. 6.
 Jamq̄ dies, alterq̄ dies processit, & alter, Ec. 3.
 Nec tamen interea prescripsit pagina nomen, Ec. 6.
 Nulla tuorum audita mihi neque visa laborum, G. 2.
 Carmina nulla; meas effugit mutius aures Ec. 7.
 Ante satis penitus? de te nil tale verebar, Ec. 9.
 Eloquar an sileam? nostri tibi cura recessit? Ec. 2.
 Haud equidem credo: tu nunc eris alter ab illo? Ec. 5.
 Qui cum partiri curas operumq̄ laborem, G. 2.
 Quid fieri ferro liquidoq̄ potest orichalco, Ec. 12.
 Artificiumq̄ manu componere magna solebam? Ec. 7.
 Te colere, arcanos etiam tibi credere sensus? Ec. 4.
 Haud quaquam: quia nota mihi tua magna voluntas, Ec. 12.
 Eia age rumpe moras: nam qua tam sera morantur Ec. 2.
 Tempore iam ex illo tunc facta silentia linguis? Ec. 11.
 Me ne igitur socium, tot iam labentibus annis, Ec. 2.
 Deseris heu? folijsq̄ notas & nomina manda Ec. 3.
 Jam mihi & in melius tua qui potes orsa reflectas: Ec. 10.
 Nunc quoq̄ mens eadem perstat mihi cura peculi Ec. 1.

Cedat

- Cedat amicitia; da non indebita posco, Ec. 6.
 Si bene quid de te merui, tibi maxima rerum, Ec. 9.
 Verborumq̄ fides, nihil ò tibi amice relictum est: Ec. 6.
 Tu decus omne tuis, tu seruantissimus aq̄ui: Ec. 2.
 Ingenium, aut rerum factò prudentia maior G. 1.
 Admiranda tibi; natura accedere partes G. 2.
 Tu potes, & causas penitus tentare latentes: Ec. 3.
 Quacumq̄ in folijs descripsit carmina Apollo Ec. 3.
 Nota tibi, veterum voluens monumenta virorum Ec. 2.
 Fas tibi Graiorum sacrata resolvere iura Ec. 2. 1. Interpre-
 tari.
 Quam varijs linguis, atque omnia ferre sub auras, Ec. 2.
 Nam quis te causas melius; caliq̄ meatus Ec. 6.
 Descripsit radio? spirantia mollius æra? Ec. 6.
 Aut quis te viuos ducet de marmore vultus Ec. 6.
 Nunc adeò melior? quoniam tu maximus ille es Ec. 6.
 Vnus qui nobis opera inter talia primus, Ec. 6.
 Inuentas aut qui vitam excoluere per artes Ec. 6.
 Mœnibus in patrijs, unum Tritonia Pallas Ec. 5.
 Quem docuit, miraq̄ insignem reddidit arte: Ec. 6.
 Ausus & ipse manu casus effingere in auro, Ec. 6.
 Pandere res altas terra & caligine mersas: Ec. 6.
 Multaq̄ præterea memoranda inuenta magistri G. 4.
 Sunt tibi; iam totum fama vulgata per orbem, Ec. 1.
 Artis opisq̄ tuæ; inuat indulgere labori; Ec. 2.
 Te superesse velim, meritis pro talibus annos Ec. 1.
 Priamides, si quid veri mens augurat opto: Ec. 7.

Ipse

- Æ.4. Ipse mihi ante alios fortunatusq. laborum, Æ.1.
Egregiusq. animi, virtus coit omnis in unum. Æ.10.
Æ.4. Gentis honos, tardis ingens ubi flexibus errat G.3.
Mincius aurato taurinus cornua vultu: G.4.
Æ.5. Quod superest; oro, liceat tot ferre per annos G.3.
Tithoni prima quod abest ab origine Casar.
Æ.3. Inde tuum nomen (superet modo Mantua nobis) Æ.9.
Æ.10. Mantua dives auis, tantarum gloria rerum: Æ.4.
Æ.5. Iamque vale: torquet medios nox humida cursus,
Æ.3. Nec minus interea fessos sopor irrigat artus: Æ.3.
Æ.12. Sis memor atque animi serua communis amorem. Æ.2.

IN OBITU ILLUSTRIS AC REVEREND

CARDINALIS FARNESII.

Cento XVIII.

ROMAE PROSOPOPEIA.

- Æ.12. **H**EI mihi quid tanto turbantur mœnia luctu?
Æ.2. Venit summa dies; superis concessit ab oris Æ.2.
Æ.4. Cara Dei soboles Ostroque insignis et auro, Æ.4.
Æ.1. Per tot ducta viros antiqua ab origine gentis,
Æ.7. Tirrbenum ad Tibrim multos servata per annos, Æ.7.
Æ.11. Cara mihi ante alias, puraque interrita PARMA, Æ.11.
Æ.3. O mihi sola mei saui monumenta doloris: Æ.12.
Æ.6. Ecce autem concussi animi mastusque per omnes Æ.9.
It gemitus: resonat magnis plangoribus aether, Æ.4.
Span-

- Æ.11. Spargitur et tellus lacrymis, sparguntur et ora; Æ.4.
Æ.12. Huc matres misera, pueri, innuptaq. puella, G.4.
Æ.1. Post alij proceres magna comitante caterua Æ.2.
Æ.9. Vndiq. conveniunt, et tristia funera ducunt G.4.
Æ.7. Per medias urbes, crepitantiq. ara secuti G.4.
Æ.1. Suppliciter tristes, et tunsis pectora palmis,
Æ.11. Funereas rapuere faces, et molle pberetrum Æ.11.
More tulere patrum: media testudine templi Æ.1.
Æ.8. Tum lecti iuvenes ingenti mole sepulchrum, Æ.6.
Constituunt, decorantq. super fulgentibus armis:
Æ.11. Collucent ignes; vacuas it fumus ad auras; Æ.12.
Æ.11. Conditur in tenebras altum caligine calum: Æ.8.
Æ.8. Jamq. sacerdotes incensa altaria circum, Æ.8.
Æ.2. Sacra canunt, cumulantq. oneratis lancibus aras, Æ.8.
Æ.5. Incedunt pueri, corpusq. exangue sepulchro Æ.2.
Æ.12. Componunt, nec non longa cum veste sacerdos Æ.6.
Æ.3. Exorat pacem, dixitq. novissima verba Æ.6.
Æ.10. Manibus et cineri, et pura circumtulit vnda, Æ.6.
Spargens rore levi et ramo felicis oliua.
G.3. Ille autem, quamvis PARMA protectus abiret Æ.10. Allu-
Æ.5. Decidit ante oculos lacrymantumq. ora parentum, Æ.12. dit ad
Æ.11. O dolor atq. decus magnum rediture Nepoti: Æ.9. ciuita-
Æ.11. Ille mihi ante alios, et erat tum dignus amari, Æ.5. tē Par-
Æ.11. Egregiusq. animi, fortunatusq. laborum, me.
Æ.11. Et predulce decus; quondam dum vita manebat, Æ.5.
Æ.11. Hic amor hoc studium, praestanti munere donat Æ.5.
Ty Omni-

- Æ.1. *Omnibus exhaustos iam casibus omnium egenos:*
- G.2. *Quid maiora sequar? magnas it fama per urbes.* Æ.4.
- Æ.7. *Tectum augustum ingens centū sublime columnis*
- Æ.4. *Centum aras posuit, posuitq; immania templa.* Æ.6.
- Æ.3. *Ipse manu, multisq; oneravit limina donis:* Æ.10.
- Æ.12. *Ille autem ad superos quorum se demouet aris*
Succedet fama tantarum in munere laudum: Æ.8.
- Æ.5. *Jamq; adeo donati omnes opibusq; reſecti,* G.3.
- Æ.7. *Religione sacra, pueriq; parentibus orbi,* Æ.12.
- Lilia Æ.6. *Matres atq; viri, manibus date LILIA plenis,* Æ.6.
 iſigne
 domus Ec.5. *Et tumultum facite, et tumulo super addite carmē.*
 Farn-
 fiz. Æ.2. *Ipse inter primos, Tyrio conſpectus in OSTRO,* G.3.
 Ec.5. *Formoſi pecoris cuſtos ad Tiberidis undam,* Æ.7.
 Ec.5. *Candidus inſuetum miratur limen Olympi,*
Sub pedibusq; videt nubes, longeq; reſulget, Æ.8.
 Æ.10. *Qualis gemma micat fuluum qua diuidit aurum.*
 Æ.3. *Vade, ait, o felix tanta pietatis imago,* Æ.6.
 Æ.6. *Æternumq; loco quam molliter oſſa quieſcant:* Ec.10.
 G.2. *Nec minus interea, prima de gente Latini* Æ.11.
 Æ.7. *Centum oratores tibi erunt, qui dicere laudes* Ec.6.
 Æ.2. *Intendant, Vates & Phœbo digna locuti* Æ.6.
 G.3. *Te quoque ſublimemq; ferent ad ſidera cali:* Æ.1.
 Æ.5. *Quod ſuper eſt, oro, cape dona extrema tuorum,* Æ.3.
 Æ.6. *Purpureos ſpargam flores, animamq; ſepulcro,* Æ.4.
 Æ.9. *Quando aliter nequeo meritos indicere honores,* Æ.5.
 Æ.6. *His ſaltem accumulem donis, ſolatia luctus* Æ.11.

Exi-

- Exigua ingentis, miſera ſed debita ROMÆ:* Æ.1.
- Æ.1. *Sunt lacryma rerum, et mentem mortalia tangunt:*
- Æ.2. *Stat ſua cuiq; dies breue & irreparabile tempus:*
- Æ.2. *Quid tantum inſano iuuat indulgere dolori?* Æ.12.
- Æ.10. *Quo feror? unde abij? quis enim modus adſit amori?* Ec.2.
- Æ.11. *Felix morte tua, ſuperum iam ſignat honore* Æ.6.
Te Pater ipſe ſuo rerum cui ſumma poteſtas, Æ.10.
 Æ.11. *Quo vitam dedit æternam, ſedesq; beatas:* Æ.6.
 Æ.2. *Hæc ubi dicta dedit Tiberini ad fluminis undā* Æ.10.
 Æ.4. *Flauentes abſciſa comas pulcherrima ROMA,* G.3.
 Æ.5. *Multa gemens, largoq; humectans ſumine vultum* Æ.1.
 Æ.3. *Conticuit ſubiſſo, mentem turbata dolore.* Æ.12.

IN OBITVM EIVSDEM CARDINALIS.

Cento XIX.

- Ec.5. **F**ORTVNATE ſenex, quondā dum vita manebat Æ.5.
 Ec.1. **M**ontibus in noſtris, tu decus omne tuis, Ec.4.
Tu decus omne tuis, quā ſol utrumq; recurrens Æ.7.
 Æ.6. *Noctes atque dies adſpicit Oceanum,* Æ.7.
 G.3. *Quā iacet aggeribus niueis inſormis, & alto*
Terra gelu late, te nemus omne canit: Ec.6.
Te nemus omne canit, ripe collesq; ſupini, G.3.
 Æ.9. *Ingentemq. tenent nomen & arma locum;* Æ.6.
Nomen & arma locum ſeruant; ubi LILIA multa Æ.12.
 Æ.7. *Tirrhenum ad Tibrim parturit almus ager:* G.3.

Ty 2 Sta-

- G. 3. *Stabunt & Parij lapides spirantia signa*
 E. 1. *Multa tibi ante aras rupe sub aëria:* G. 4.
 E. 10. *Ipsa caput populis rerum pulcherrima ROMA* G. 2.
 A. 4. *Omnia tuta timens stabit acerba fremens;* E. 10.
 E. 1. *Et roseas laniata genas loca quæstibus implet;* G. 4.
 E. 12. *Tristior & lacrymis terra toriq. madent;* E. 9.
 E. 8. *Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum*
 E. 1. *Constitit, & lacrymans victus amore tui;* E. 12.
 E. 5. *Interitum montesq. feri, sylvaq. loquuntur,*
 G. 4. *Et liquidi fontes fertilis Ausonia:* E. 9.
 E. 4. *Te propter Pœnos etiam ingemuisse leones,* E. 5.
 G. 1. *Balantumq. gregem, CAPRIGENVMQ. pecus:* E. 3.
 Adlu- dit ad Capra solâ. E. 12. *Hinc totam resonare LVPIBVS ululatibus urbem* G. 1.
 G. 3. *Sepe diem noctemque, ò dolor atque decus;* E. 11.
O dolor atque decus magnum; quis talia fando; E. 2.
 E. 6. *Matres atque viros temperet à lacrymis?* E. 3.

IN OBITVM EIVSDEM CARDINALIS.

Cento XX.

EX TIBVLLO.

NVNC et amara dies, et noctis amarior umbra
 Heu miserū, frāgit, fortia corda dolor: (est,
 Quid queror infelix, felix quicumq. dolore,
 Alterius discas posse carere tuo;
 Hunc cecinere diem Parca, tristesq. sorores,
 Stamina qua ducunt, quæq. futura neunt:
 Quid

Quid ve domus prodest Phrigys innixa columnis?
Tinctaq. sydonio murice lana iuvat?
Quid mihi nunc profit lacrymas fudisse tepentes?
Sed prodest sanctis thura dedisse focus:
Vrantur pia thura focus, vrantur odores,
Quisquis ades lingua vir mulierq. faue:
Hoc solenne sacrum multos celebretur in annos,
Dum vebit stellas, dum vebit amnis aquas:
Vt tristem mortis demonstrat littera causam,
Fac lapis inscriptis stet super ossa notis,
Hic iacet immiti consumptus morte Sacerdos,
Insignis clara conspicuusq. domo;
Sit lacrymas fudisse satis, quater ille beatus:
Cui decorant sanctas florea ferta comas.

EIVSDEM EPITAPHIVM.

HOC tumulo quævis lateas, tua cognita virtus
 Farneſi in terris, sol ut in axe, micat.

EIVSDEM.

QUALIS in ætherio collucet Phœbus Olympo,
 Dum vebitur roseis conspiciendus equis:
 Talis Alexandri splendent facta incluta terris,
 Dum fama infedit conspiciendus equo.

IVLIO

IULIO CAPILVPO MANT. QVI DVOS

Cent. ex carminibus Virgilij fecit, Alterum Sixto V.

Pont. Max. Alterum Seren. Vincentio

Mantuae Duci.

- Æ.7. **T**V quoq. litoribus nostris genus acre LVPORVM G.3.
 Æ.1. Iulius, Hippolyti proles pulcherrima bello, Æ.7.
 Æ.7. Nobilis & fama, multis memoratus in oris,
 Æ.8. Carminibus celebras fama super athera notas Æ.1.
 Æ.6. Illustres animas, queis belli insigne paternum Æ.7.
 Fides Æ.2. Intemerata FIDES veterum et decora alta parentum Æ.2.
 Sym- Æ.8. Arduus arma tenēs pedibus IOVIS ARMIGER uncis; Æ.9.
 bolum Ducis Æ.7. Nec minus interea laudes & facta Parentis, Æ.4.
 Mātue Aquilę vero Æ.3. Dijs equidem auspiciis, celi cui sidera parent, Æ.10.
 infi- Æ.6. Et Chaos & Phlegeton, atque alta mœnia Roma, Æ.1.
 gnit. Æ.7. Cui triplici niuea cinguntur tempora vitta: Æ.6.
 Æ.1. Aspera quod positis mitescunt sacula bellis:
 Æ.2. Et sedet hoc animo, detrudere finibus hostem, Æ.7.
 Tutari Italiam, sceleratam excindere gentem, Æ.9.
 Æ.1. Et genus inuisum, in nebula quos improba ventris Æ.2.
 Exegit cacos rabies; semperq; recentes Æ.7.
 Conuectare iuuat pradas, & viuere rapto;
 G.1. Dij patrij talem terris auertite pestem; Æ.3.
 Æ.9. Pœnarum exhaustum satis est: immanis in antro Æ.6.
 Æ.4. Occidit & serpens, & fallax herba veneni:
 Æ.5. Nec lupo insidias pœcori, nec retia ceruis
 Ulla dolum meditantur, amat bonus otia Pastor, Æ.6.

For-

- Æ.5. Formosi pecoris custos: hic aurea condit Æ.6.
 Secula, qui rursus Latio regnata per arua
 Æ.11. Sceptra tenens, nulli veterum virtute secundus; Æ.11.
 Æ.4. Testor utrumq; caput, calo descendit ab alto Æ.8.
 Æ.6. Et regere imperio populos, sanctumq; Senatū; Æ.1.
 Æ.6. Parcere subiectis, & debellare superbos,
 Æ.7. Europa atque Asia pacique imponere morem. Æ.6.
 G.2. O decus ò fama merito pars maxima nostra
 Æ.8. Flos veterū virtusq; virum; cui mentē animumq; Æ.6.
 Delius inspirat, redimitus tempora lauro G.3.
 G.4. Et chorus aqualis Dryadum, pulcherrima Roma, G.2.
 Æ.8. Aurea nunc olim syluestribus horrida dumis,
 Æ.7. Tirrhentū ad Tiberim et fontes, quas dicere grates, Æ.11.
 Quasque referre parant? studijsq; asperrima belli Æ.1.
 Æ.11. Mantua diues auis, monumentū et pignus amoris: Æ.5.
 Æ.3. Si qua fides, tardis ingens ubi flexibus errat G.3.
 Æ.8. Corniger Hesperidum fluiuis regnator aquarum
 Æ.7. Mincius, & tenera pratexit arundine ripas:
 Æ.12. O prestans animi iuuenis diuine Poeta; Æ.10.
 Æ.5. Qua tibi, qua tali reddet pro carmine dona?
 G.3. Ipse caput tonsa folijs ornatus oliua,
 Æ.11. Mœnibus in patrijs, fluiuis dum piscis amabit, Æ.5.
 Æ.10. Dum tenera attondent sima virgulta capella;
 Et Cythiso saturantur apes: surgentis IULI Æ.6.
 Æ.7. Nomen in astra feram (mecum modò vita supersit) G.3.
 Æ.12. Cōspectu in medio procerum; Nam proxima Phœbi Æ.7.

Versi-

- Versibus ille facit, Tiberini ad fluminis undam* A. 10.
 Ec. 6. *Ilice sub nigra; quos est mirata iuuenca;* Ec. 8.
 Ec. 9. *Cantantes sublimē ferunt ad sūdera cycni;*
 A. 8. *Et vos ne vati noceat mala lingua futuro,* Ec. 7.
 Ec. 7. *Nympha noster amor praestanti corpore Nympha* A. 1.
 Ec. 10. *Pierides; hedera crescentem ornate Poetam.* Ec. 7.

RESPONSIO SVPERIORI CENTONI.

Cento XXI.

- G. 2. **T**U, quem Parnasi deserti per ardua dulcis G. 3.
 Raptat amor, victorq. virū volitare per ora G. 3.
 A. 3. *Ne dubita: Hostibi dant calamos, en accipe, Musa* Ec. 5.
 A. 10. *Fatidica Mantus, dulces ante omnia Musa:* G. 2.
 Id est A. 2. *Pastori quos ante seni, quibus ille solebat* Ec. 6.
 Virgi- A. 4. *Sistere aquam fluiuis & vertere sūdera retrò*
 ho. Ec. 6. *Cantando, & rigidas deducere montibus ornos:*
 Ec. 5. *Qua tibi, qua tali reddam pro carmine dona?*
 Ec. 7. *Hic arguta sacra pendebit fistula oliua,* A. 3.
 A. 9. *Quando aliter nequeo grates persolvere dignas;* A. 1.
 A. 3. *Ergo iter inceptum & longum ne linque laborem* A. 3.
 G. 3. *Rumpe moras omnes; aderitq. vocatus Apollo;* A. 3.
 A. 4. *Illic res lata, cura casusq. leuamen,* A. 3.
 A. 6. *Fortunatorum nemorum, tutiq. receptus,* A. 13.
 G. 1. *Et ver assiduum, atque alienis mensibus aetas,*
 G. 4. *Et liquidi fontes, & prata recentia rivis,* A. 6.
 A. 6. *Dulcis & alta quies, mollesq. sub arbore somni,* G. 2.

Hic

- A. 6. *Hic iuuenum chorus, & cithara fidibusq. canoris* A. 6.
 A. 7. *Assiduo resonat cantu, nymphaq. sorores* G. 2.
 Ec. 7. *Nympha noster amor Libethrides, agmine facto* G. 4.
 A. 6. *Et pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt;*
 A. 2. *Sacra canunt, caliq. vias, & sūdera monstrant,* G. 2.
 G. 3. *Ergo omni cura, laudis succensus amore* A. 7.
 A. 6. *Insuetum per iter, tenuis qua semita ducit* A. 9.
 A. 4. *Perge, sequar; quocumq. dabunt se tempore vires,* A. 4.
 A. 3. *Quamuis increpitent sotij, praesensq. mimentur* A. 12.
 Exitium; subitaq. animum dulcedine morit A. 11.
 A. 1. *Musa mihi, neque me seruitio exire licebit,* Ec. 1.
 A. 4. *En quid agam? extremi iam sub fine laborum,* G. 4.
 Vela traham: subeunt morbi tristisq. senectus; G. 3.
 A. 12. *Ulterius tentare veto, mihi cetera laudem* A. 11.
 Facta ferant, & me victusq. volensq. remitto. A. 12.
 A. 10. *Ipsa caput populis rerum pulcherrima Roma* G. 2.
 A. 10. *Populeas inter frondes, ubi Lydius arua* A. 2.
 Inter opima virum leni fuit agmine Tibris
 G. 2. *Sistat, & ingenti ramorum protegat umbra.*
 A. 9. *At tu, oro, cui tanta Deo permessa potestas* A. 9. Apo-
 A. 6. *Nunc regere imperio populos, ubi pinguis culta* A. 10. itro-
 Exercentq. viri, & nigra facundat arena G. 4. phe ad
 A. 3. *OLLI caruleus calo gratissimus amnis:* A. 8. Sere-
 G. 2. *Quiq. frequens herbis, & fertilis ubere gleba* A. 1. nst-
 G. 3. *Pascit equos, niueosq. herboso flumine Cycnos* G. 2. mum
 G. 3. *Mincius aurato taurinus cornua vultu;* G. 4. Vincē
 tiū Mā
 tuq. du
 ceim.

Z z Quiq.

- G. 2. *Quiq. suo viridi semper se gramine vestit*
 G. 1. *Fluviorum rex Eridanus ditissimus arvis :* Æ. 7.
 Ec. 5. *Sis bonus ò felixq. tuis, vatemq. virumque* Æ. 6.
 Æ. 2. *Sacra suumq. tibi commendat Mantua nomen,* Æ. 10.
 Æ. 3. *Et genus Æ mansuram urbem, serua inclyta fama* Æ. 2.
 Æ. 3. *Mœnia, magnanimū quondā decora alta Parētū.* Æ. 2.

A D ILLVSTREM

D. MARCELLVM VESTRIVM

SECRETARIVM APOSTOLICVM.

Cento XXII.

- Æ. 5. **M**ENS agit at mihi, nec placida cōtenta quiete est,
 Æ. 7. *Tirrhēnū ad Tibrim Æ fontes tua dicere fa-* Ec. 3.
 Æ. 4. *En quid agā? varia cōfusis imagine rerum (Et:* Æ. 12.
 Æ. 11. *Tantarū aut morbo grauis aut iam segnior annis?* G. 3.
 Æ. 4. *Degeneres animos timor arguit: accipe iussis* Ec. 8.
Carmina capta tuis, si quis tamen hac quoq. si quis Ec. 6.
Captus amore leget, non me labor iste grauabit: Æ. 2.
 Æ. 11. *Rem nulli obscuram nostrā nec vocis egentem*
 Æ. 10. *Quid repetam? veterū voluens monumenta virorū* Æ. 3.
 Ec. 4. *Tu responsa potes consultus reddere Vates* G. 3.
 Ec. 1. *Nobis consilijs habitus non futilis auctor;* Æ. 11.
 G. 2. *Felix qui potuit rerum cognoscere causas;*
 Ec. 10. *Atque utinam ex vobis vnus VESTRIQ. fuisset,*
 Ec. 4. *Tu decus omne tuis postquam tibi venit Apollo,* Ec. 10.
 Æ. 6. *Quod te carminibus vincet nec Tracius Orpheus.* Ec. 4.

Quam-

- G. 1. *Quamuis Æ Rhodope miretur et Ismarus Orphea.* Ec. 6.
 G. 4. *Mulcentem tigres Æ agentem carmine quercus:*
 Æ. 7. *Hinc Æ tum Pater ipse petens responsa LATINVS*
 G. 1. *Qui Tuscum Tibrim Æ Romana Palatia seruat*
 G. 4. *Inter sacra Dei patribus dat iura vocatis.* Æ. 7.
 Æ. 2. *Tum vero arcanos etiam tibi credere sensus:* Æ. 4.
 Æ. 12. *Sive animis sive arte vales, tibi copia fandi* Æ. 11.
Larga quidem semper, fama super athera notus. Æ. 1.
 Æ. 6. *Tu MARCELLVS eris magnā Mauortis ad Urbē,* Æ. 6.
 Æ. 11. *Largus opum Æ lingua melior; sed viuida virtus* Æ. 11.
 Æ. 6. *Incenditq. animum fama venientis amore;*
 Ec. 10. *Hac sat erit Diua VESTRO. cecinisse Poeta*
 Ec. 7. *Nimpha noster amor Libetrides, omnia quando* Æ. 11.
 G. 1. *In peius ruere ac retro sublapsa referri,*
 Ec. 1. *Quid faciam? subeunt morbi tristisq. senectus.* G. 3.
 Æ. 5. *Quod superest, quocunq. dabunt se tempore vires* Æ. 4.
 Æ. 2. *Dicam olim, fretus cythara fidibusq. canoris* Æ. 6.
 Æ. 10. *Fatidica Mantus, non omnia possumus omnes:* Ec. 8.
 Æ. 12. *Desine iam tandem, iam desine tibia versus,* Ec. 8.
Desine; namq. super tibi erunt qui dicere laudes Ec. 6.
 Æ. 5. *Intendant: Vates Æ Phabo digna locuti* Æ. 6.
 G. 3. *Te quoq. sublimemq. ferent ad sidera cali,* Æ. 1.
 Ec. 10. *Pierides vos hac facietis maxima VESTRO.* Ec. 3.
 Æ. 9. *Quando aliter nequeo qua rite incepta parauit* Æ. 4.
Perficere, obsessas fauces premit aspera lingua: G. 3.
 Æ. 12. *Desine iam tandem, iam desine tibia versus:* Ec. 8.

Z z 2 Om-

Fe.9. *Omnia fert atas, fugit irreparabile tempus:* G.3.
 G.9. *Cantando puerum memini me condere soles.*

AD DEVM.

DE BELLO GALLIAE

Cento XXIII.

ROMAE PROSOPOPEIA.

Æ.10. **O** Pater ò hominũ rerum cui summa potestas, Æ.10.
 Æ.1. *Qui mare qui terras oēs sub numine torques* Æ.11.
 Æ.12. *Respice res belli varias, miserere ruentis* Æ.9.
 Æ.7. *Europa atque Asia; medys Mars errat in armis,* G.2.
 Æ.4. *Jsq. amens animi fremit horridus ore cruento;* Æ.1.
 G.4. *Magnanimosq. Duces, aut bello territat urbes* Æ.12.
 Æ.6. *Terribili visu, furijs accensus & ira* Æ.12.
 Æ.1. *Litoraq. & latos populos, vberima Regna,* Æ.3.
 G.2. *Hic petit excidijs: urbem, summasq. minatur* Æ.12.
Deiecturum arces, turres ac tecta domorum. Æ.1.
 Vulgo. Æ.3. *AERE cauo (talem terris auertite pestem* Æ.3.
 Boni- Æ.11. *Calicola) sine more furit, tonitruq. tremiscunt* Æ.5.
 barda. *Ardua terrarum, & campi, calumq. profundum.* Ec.4.
 Æ.6. *Dum flammæ Iouis, & sonitus imitatur Olympi*
 Æ.8. *Ore vomens ignes; quam multa grandine nimbi* Æ.5.
Culminibus crepitant, sic densis ictibus orbes G.1.
 Æ.7. *Liuentis plumbi spargit, arisq. metalla:* G.2.
 G.1. *Quos ignis certo contorquens dirigit ictu* Æ.12.
 Æ.11. *Fulminis in morem; per propugnacula muri,* Æ.9.
 Per-

Æ.12. *Perq. hostes per tela ruit; fert impetus ipsum:* Æ.12.
 Æ.12. *In medias acies fulgentes are cateruas* Æ.8.
 Æ.2. *Fundit humi; quacũq. viam secat agmina cedunt:* Æ.12.
 Æ.2. *Limina perrumpit veterum penetralia regum;* Æ.2.
 G.4. *Pulveris exigui iactu, vi denique multa* Æ.4.
 Æ.4. *(Horrendum dictu) disiectis oppida muris* Æ.3.
 Æ.12. *Excudit, effunditq. solo; quo maxima motu* G.1.
Terra tremi, reboant Sylvaq. & magnus Olympus. G.3.
 Æ.7. *Postquam visa satis primos acuisse furores*
 Æ.6. *Ipsius à solio Regis, populumq. patresque,* Æ.4.
 Æ.7. *Concilium, omnemq. domum vertisse Megara:* Æ.11.
 Æ.6. *Intentans angues, media inter millia sauit;* Æ.10.
 Æ.6. *Incenditq. animos infani Martis amore,* Æ.7.
 Æ.8. *Quam cum sanguineo sequitur Bellona flagello;*
 Æ.4. *Et dira ultrices: caput horum & causa malorum* Æ.11.
 Æ.3. *Eloquar an sileam? regnandi dira cupido;* G.1.
 G.1. *Hinc belli rabies, & amor successit habendi:* Æ.8.
 G.1. *Vicina ruptis inter se legibus urbes*
 Æ.8. *Extremiq. hominum Morini, Rhenusq. bicornis*
 G.1. *Arma ferunt; raptis concurrunt undiq. telis:* Æ.9.
 G.1. *Armorum sonitus toto Germania celo*
 Æ.7. *Audijt, & Trivia longè lacus, audijt amnis*
 Æ.8. *Caruleus Tibris; penitusq. exterrita tellus* Æ.3.
 G.3. *Belgica, & insolitis tremuerunt motibus alpes,* G.1.
 Æ.7. *Et trepida matres pressere ad pectora natos:*
 Æ.2. *Quicquid id est timeo: nec solos tangit Atridas* Æ.9.
 Sedi-

- Æ.1. *Seditio: in nostros fabricata est machina muros:* Æ.2.
 Æ.3. *At vos, ò superi rebus succurrite fessis,* Æ.11.
 Æ.3. *Et placidi seruate pios, Regniq. coronam* Æ.3.
 Æ.7. *Insignem, meritumq. malis auertite numen:* Æ.4.
 Æ.12. *O cobibete iras: paribus se legibus amba* Æ.12.
Inuicta gentes aterna in fœdera iungant: Æ.7.
 G.3. *Sin in processu cœpit crudefcere Bellum,* G.1.
 Æ.10. *Arua aliena iugoe premere, atq. auertere pradæ,*
 Æ.6. *Et Tiberim multo spumantem sanguine cerno,*
 Æ.12. *Cuncta tuo qui bella Pater sub numine torques*
 Æ.6. *Eripe me his inuictæ malis: via prima salutis* Æ.6.
 Æ.1. *Ad te confugio, & supplex tei iuuicium posco:*
 Æ.12. *Desine iam tandem precibusq. insecere nostris.*
 Æ.9. *At tu magne PATER qui vertice MONTIS ab* AL- Æ.7.
 Æ.8. *Cuncta vides, prasens nostro succurre labori, (TO.* Æ.9.
 Æ.2. *Quod te per superos & conscia numina veri*
 Æ.2. *Intemerata fides, oro, miserere ruentis* Æ.2.
 Æ.3. *Italia: tibi fas animum tentare precando:* Æ.4.
 Æ.7. *Dic in amicitiam coeant, & fœdera iungant,*
 Æ.11. *Cedant ius proprium Regi, patriaq. remittant*
 G.3. *Tum demum: ast armis concurrant arma caueto:* Æ.12.
 G.4. *Sin autem increfcunt animis discordibus ira,* Æ.9.
Et conferre manum & procedere longius audent,
 Æ.8. *Heu quanta miseris cades Laurentibus instant,*
 Æ.12. *Ventum ad supremum est: alpes immittet aperias* Æ.10.
 G.3. *Gens effrena virum, Romanis arcibus olim.* Æ.10.

Exi-

- Exitium magnum, & Capitolia celsa tenebit;* Æ.8.
 Ec.4. *Atque iterum auratis volitans argenteus anser* Æ.8.
Porticibus Gallos in limine adesse canendo Ec.2.
 G.1. *Signa dabit: quantæ acies stragemq. ciebunt* Æ.6.
 Æ.11. *Mœnibus in patrijs, atque inter tuta domorum;*
 Æ.10. *Tum certare odijs, tum res rapuisse licebit:*
 Æ.5. *O Patria, ò rapti nequicquam ex hoste penates*
 Æ.12. *Quo referor toties? vatum predicta priorum* Æ.4.
Terribili monitu horrificant, scio acerba meorum Æ.10.
Circumstare odia, hunc, oro, defende furorem:
 G.4. *Omnia nam late vastant: satis vna superque* Æ.2.
Vidimus excidia: & vasta conuulsa ruina Æ.3.
Hæc loca vi quondam: moles auulsaq. saxis Æ.2.
Saxa vides, pendent opera interrupta, minaque Æ.4.
Murorum ingentes: veterum decora alta parentum Æ.2.
 Ec.7. *Strata iacent passim sylæstribus horrida dumis:* Æ.8.
 Æ.11. *Cætera qua rerum iaceant perculsa ruina,*
 Æ.2. *Aut quid in euersa vidi crudelius vrbe*
 Æ.4. *(Quando animus meminisse horret luctuq. refugit)* Æ.2.
 G.4. *Prætereo, ast alijs post commemoranda relinquo*
 Æ.9. *Nota nimis miseris, dum spes incerta futuri.* Æ.8.
Dum cura ambigua, moniti meliora sequamur: Æ.3.
 Æ.9. *Pœnarum exhaustum satis: instaurata reuisam* Æ.2.
 Æ.3. *Templa Dei centum latis immania regnis.* Æ.4.
 Æ.4. *Ire iterum in flammæ, & mille sequentia tela?* Æ.6.
 Æ.6. *Multaq. præterea diuini signa decoris?* Æ.5.

Hinc

- Obeli
fci.
- Æ.3. *Hinc altas cautes proiectaq; saxa: theatris* Æ.5.
 Æ.7. *Arte noua qua se tollunt in luminis auras?* Æ.9.
 G.4. *Speluncisq; lacus clausos, rimosq; sequentes?* Æ.6.
 Æ.8. *Romanosq; foro spirantia mollius æra?* Æ.7.
 Æ.3. *Effigies sacras Diuum? immanesq; columnas?* Æ.3.
 Æ.8. *Artis opisq; tuæ calo capita alta ferentes?* Æ.7.
 Æ.6. *SISTE tot incassum fusos patiere labores?*
 Æ.7. *Haud Pater ipse velit summi Regnator Olympi,*
 Æ.12. *Tum neq. nomen erit, nec honos aut gloria Montis*
 Æ.11. *O dolor atque decus magnum, quis talia fando* Æ.2.
     Tenaperet à lacrymis miseratē incōmoda nostra? Æ.8.
 Æ.12. *Sunt tibi Regna, iacent penitus desessa talenta* Æ.10.
     Calati argenti, circum Castella sub armis: Æ.5.
 Æ.7. *Respice res Italas, Romanorumq; triumphos,* Æ.8.
 G.1. *Magnaq; tercentum totam delubra per urbem,* Æ.8.
 Æ.2. *Religione Patrum multos seruata per annos:*
 Ec.1. *Et fontes sacros, lapides spirantia signa,* G.3.
 Æ.1. *Fortia facta Patrum, diuerso ex hoste trophæa:* G.3.
 G.2. *Sacra Deum, sanctosq; Patres, dulcesq; meorum* Æ.4.
     Reliquias (vnum quod rebus restat egenis) Æ.10.
 Æ.2. *Commendosq; repetens iterumq; iterumq; monebo,* Æ.3.
 Æ.12. *Respice res belli varias, sortisq; futura:* Æ.10.
 Æ.5. *Iamq; dies (ni fallor) adest, quem semper acerbum*
 Ec.5. *Dicemus; quod ut, ò potius formidine falsa* Æ.10.
     Ludar, & in melius retrò sublapsa referri Æ.2.
 Æ.2. *Adspiciam; forsan miseros meliora sequentur.* Æ.12.

Tali-

- Æ.4. *Talibus orabat dictis pulcherrima Roma* G.2.
 Æ.4. *Omnia tuta timens, venturaq; desuper urbi* Æ.2.
 Æ.2. *Plurima dura suo tristi cum corde putabat* Æ.8.
 G.4. *Illa quidem, & meliora Deum sedet omina poscens.* G.3.

ILLVSTRI AC REVEREND.

D. MARCELLO VESTRIO A SECRETIS

S. D. N. SIXTI V.

Cento XXIIII.

- Æ.12. **O** *Præstans animi magna spes altera Roma,* Æ.12.
 Æ.7. *Sermonū memor et promissi muneris heros;*
 Æ.1. *Sis felix nostrumq; leues quicumq; laborem,*
 Æ.7. *Adsis ò tandem, & propius res adspice nostras,* Æ.1.
 Æ.12. *Quā pro me curā gregis, hanc precor optime pro me*
 Ec.4. *Aggredere ò, meriti tanti non immemor vniquam* Æ.9.
 Æ.2. *Quo res cumq; cadent; fugit irreparabile tempus.* G.3.
 Æ.1. *Ad te confugio supplex; mollißima fandi* Æ.4.
 Æ.4. *Quando adcrit promissa dies, & tempora parca* Æ.9.
     Debita complemint, Regem Regumq; Parentem, Æ.6.
 Æ.4. *Supplicibus supera votis; præq; omnibus vnum* Æ.3.
 Æ.6. *Vnum oro: tibi fas animum tentare precando,* Æ.4.
 Æ.9. *In VESTRIS pono gremijs vatēq; virumque* Æ.6.
 Æ.10. *Spemq; meam; qua digna viri pro laudibus istis* Æ.9.
     Præmia posse rear solui? multosq; per annos G.4.
 Æ.9. *Te superesse velit summi Regnator Olympi:* Æ.7.

A a a Hæc

- Æ.4. *Hæc precor, & si quid veri mens augurat opto:* Æ.7.
 Æ.4. *Spero equidem afflictis melius confidere rebus.* Æ.1.
 Ec.4. *Te Duce: promissis maneat, seruataq; serues:* Æ.2.
 Æ.4. *Credo equidem, nec vana fides; sperauimus ista.* Æ.10.
 Ec.4. *Jam pridem, quia nota mihi tua magna voluntas:* Æ.10.
 Æ.5. *Quod superest, oro, si quid mea carmina possunt.* Æ.9.
 Æ.12. *Sis memor ipse mei: dum spiritus hos reget artus,* Æ.4.
 Æ.4. *Dum mea me generis tenuit fiducia VESTRI,* Æ.1.
 Æ.6. *Semper honos, nomenq; tuum, laudesq; manebunt.*

AD BEATISSIMAM MARIAM VIRGINEM
 DE BELLO GALLIAE

Cento. XXV.

TIBRIS.

- Æ.9. **A**STRORVM decus & tanta pietatis imago, Æ.6.
 Æ.12. *Qua nunc antiquos signorum suspicis ortus:* Ec.5.
 Ec.5. *Sub pedibusq; vides nubes, longeq; resulges,* Æ.8.
 Æ.8. *Qualis ubi Oceani perfusus Lucifer unda*
 Æ.8. *Extulis os sacrum calo, tenebrasq; resoluit:*
 G.3. *Talis & ipsa leues cali demissa per auras* Æ.11.
 Æ.2. *Insedens nimbo effulges, curasq; resoluis* G.1.
 G.4. *Magnanimum heroum, tristi dum corde volutant* Æ.6.
 Æ.10. *Euentus belli varios, iramq; minasque* Æ.4.
 Æ.3. *Palladis armifera, & certamina Martis anheli:* Æ.12.
 Æ.8. *Dum te nunc solio stellantis regia cali* Æ.7.
 Accipit, æternumq; tenet per secula nomen, Æ.6.

Æluc

- Æ.6. *Huc geminas nunc flecte acies, terrasq; iacentes* Æ.1.
 Ec.10. *GALLORVM, & longè saltus latèq; vacantes* G.3.
 Æ.10. *Adspice nunc: supplex venio, miserere tuorum.* Æ.10.
 G.4. *Regibus incessit magno discordia motu,*
 G.4. *Auditurq; tubæ mugire per athera clangor.* Æ.4.
 Æ.5. *Namq; furens animi medio in certamine Mauors* Æ.8.
Calatus ferro, tristesq; ex athere Dira
 Æ.9. *Horrendum sonuere, ille asper & improbus ira,* Æ.9.
 Æ.8. *Dentibus infrendens spumas agit ore cruentas,* G.3.
 Æ.12. *Excisurum urbem minitans, opulentaq; regna,* Æ.8.
 Æ.7. *Regalesq; PARIS Pallas quas condidit arces,* Ec.3. Lute-
 G.3. *Iamq; catenatim dat stragè, camposq; per omnes* Æ.1. Vulgo
 Æ.11. *Agmen agens Equitum, sata facta boumq; labores* G.1. Paris.
 Æ.10. *More furens torrentis aqua, vel turbinis atri,*
 G.1. *Diluit; implentur fossæ: & caua MACHINA belli* Æ.2. Pom-
 G.3. *Nec minus interea memoranda inuenta Magistri* G.4. barda.
 Æ.8. *Deiçit in terras muros, & castra tuentes:* G.4.
 Æ.3. *Tristius haud ullis monstrum: præsensq; minatur* Æ.9.
Exitium, quod non aliud velocius ullum, Æ.4.
Mobilitate viget, viresq; acquirit eundo,
 Æ.3. *Nec sic horrificis iuxta tonat Aetna ruinis:*
 Æ.1. *Ipsa Iouis rapidum iaculata è faucibus ignem;* Æ.8.
 Æ.5. *Nulli visa cito decurrit tramite recto,* Æ.8.
 Æ.9. *Fulminis ætæ modo; toroq; ardentis ab ore* Æ.12.
 Æ.9. *Saxea pila cadit; sonitus procul ære canoro* Æ.12.
 Æ.12. *Terrificos ciet, & circum loca sulphure fumant,* Æ.2.

Aaa 2 Tali-

- Æ.2. Talibus insidijs domat, aut quatit oppida bello Æ.9.
 Æ.12. Sanguineus Mauors; una tot cade perempta Æ.9.
 Æ.5. Corpora fundit humi, & vitam dissipat in auras; Æ.11.
 Æ.5. O prohibete nefas, vastosq; immergite ponto Æ.3.
 Æ.4. Mōstrum horrēdum ingens, visu mirabile mōstrū: Æ.10.
 G.3. Ipse manu genua amplectens genibusq; volutans Æ.3.
 Æ.4. Ecce iterum supplex venio; et sanctum mihi numen Æ.8.
 Æ.9. Unum oro Genitrix; culpam compefce, priusquam G.3.
 Dira per incautum serpent contagia vulgus,
 Æ.4. Hic postquam dubius medys Mars errat in armis, G.3.
 Æ.12. Jam melior iam diua precor compressa quiescant G.4.
 Æ.8. Arma rogo Genitrix, calescentiq; viribus resuscitent, Æ.12.
 Ec.1. Et motus animorum atque hac certamina tanta: G.4.
 Æ.6. Alma precor miserere; potes Natumque, Patremq; Æ.4.
 Æ.10. Pacem orare manu, finemq; imponere curis, Æ.4.
 Æ.11. Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes:
 G.3. Primus ego in patriam, meritis pro talibus annos Æ.1.
 Æ.3. Idem venturos solido de marmore templa Æ.7.
 Instituam, festosq; dies de nomine MATRIS G.3.
 Æ.1. VIRGINIS, & iussos aris adolemus honores: Æ.3.
 Æ.6. Dicta mea genti ponam, hac me sacra quotannis Æ.5.
 Vrbe velit posita templis tibi ferre dicatis.
 Ec.10. Interea tristi turbatus pectora bello Æ.8.
 G.1. Ipse Pater, cui tanta Deo permessa potestas, Æ.9.
 Æ.6. Multa putans, sortemq; animo miseratus iniquā, Æ.6.
 Æ.12. Turbatosq; duces, & lamentabile regnum; Æ.2.

Iam-

- Æ.9. Iamq; oratores delectos ordine ab omni Æ.7.
 Æ.11. LEGATI qui supremum comitentur honorem; Æ.11. Card.
 Æ.11. Ire placet, quacumq; nouas incidere lites, Ec.9. nus. a
 Æ.10. Tela inter media, atq; horrentes Marte tumultus: Æ.2. Sixto
 Æ.6. Hic vir hic est, tibi quem promitti sapius audis, V. ad
 Æ.5. Cui genus & quondam nomen GAIETA dedisti, Æ.7. Gallos
 Æ.6. Purpureasq; super vestes de pelle GALEROS legat^o
 Æ.5. Donat habere viro rerum pulcherrima Roma: Æ.7. Adlu-
 Æ.6. Missus in Imperium, magna comitante caterua. Æ.7. dit ad
 Æ.6. I decus, i nostrum, melioribus utere factis; cogno-
 Æ.10. Cui Rex atherei causam euentusq; secundet: Æ.11. men.
 Æ.1. Namq; tibi reduces socios Mauortis ad urbem, Æ.6.
 Æ.1. Nuncio, & ad sedes victor ueherere paternas; Æ.11.
 Æ.1. Perge modo, & qua te via ducet, dirige gressus. Ec.10
 Ec.10. Incipe sollicitas Galli mutare labores, Æ.12.
 Æ.1. Consilia in melius; rumpantur nescia vinci Æ.11.
 Æ.1. Corda volente Dea; in primis contusaq; vulgi Æ.10.
 Pectora, & in melius tua qui potes orsa reflectas Æ.2.
 Ec.10. Galle: quid insano iuuat indulgere labori? Æ.2.
 Æ.8. Militiā et graue Martis opus, bella horrida bella Æ.6.
 Æ.12. Desine iam tandem, precibus mansuescere corda G.4.
 Æ.10. Nunc sinite, & placidum lati componite fedus
 Æ.8. Vna omnes; ne tanta animis assuescite bella, Æ.6.
 Ne Patria validas in viscera vertite vires:
 Æ.5. Quis furor, o tantas audetis tollere moles? Æ.1.
 Æ.11. Qua nam vos, qua causa fuit consurgere in arma Æ.10.

O mi-

- E.7. *O miseri? motos praestat componere fluctus:* A.1.
 E.11. *Cogite concilium, et pacem laudate sedentes,* A.1.
 E.11. *Flent maesti, mussantq. patres, praesensq. periclo* A.1.
It timor, et maior Martis iam apparet imago,
 E.11. *Dirum exacrantur bellum; non ullus aratro* G.1.
Dignus honos, squallent abductis arua colonis:
 E.11. *Vlterius ne tende odys, graua arma quiescant;* A.10.
 E.3. *Rex prior, et melior vacua sine regnet in aula.* G.4.
 E.6. *Talibus orabat magnam Mauortis ad urbem* E.6.
 E.3. *Tibris, et obnixus curam sub corde premebat.* A.4.
 E.3. *Multa monens animo cali ventura sub axem* A.6.
 E.9. *Fertilis Ausonia; casu concussam uerbo* A.3.
 G.3. *Stare loco nescit, humero supereminet undas;* A.10.
 E.7. *Vorticibus rapidis et multa flauus arena*
 E.1. *Fertur in arua furens cumulo; lateq. per urbem* A.6.
 E.1. *Voluitur, atque alte spumis exuberat amnis:* A.7.
 E.6. *Riparumq. toros et pontes transilit altos,* A.11.
 E.11. *Diluuium miscens, hominumq. boumq. labores* G.1.
 E.3. *Rursus, et obducto late tenet omnia limo.* G.1.

DE BOMBARDA.

Cento XXVI.

- A.2. *Quo molem hanc musa quis nobis extudit arte?* G.4.
Vnde noua ingressus hominum expertetia cepit
 E.10. *Sternere cade viros, et maenia cingere et urbes* A.3.
 Tan-

- A.10. *Tantum impensis operum: qua machina belli?* A.2.
 E.4. *Monstrum horredum ingens, flammisq. armata chimera?* E.6.
 E.3. *Triste malum, quo non aliud velocius ullum* A.4.
 E.3. *Tormenti genus, et memoranda inuenta magistri* G.4.
 E.4. *Germani, in lucem stygijs emissa tenebris;* G.3.
 E.1. *Qua regio in terris quaeue hunc tam barbaramorem* E.1.
 E.5. *Attulit ipsa uiris? (id rebus defuit unum)* A.12.
 G.4. *Feruet opus, seuitq. animis ignobile vulgus,* A.1.
 E.4. *Illa fretus agit florentes are cateruas;* A.11.
 E.12. *In medias acies audet se credere pugna,* A.5.
 E.5. *Audet adire uirum, et ceco contendere Marte* A.9.
 E.10. *Ille quidem dolens an uirtus, quis in hoste requirat?* A.2.
 G.3. *Quid labor aut bene facta iuuat? quid fortibus ausis* A.9.
 G.3. *Profuit in duri certamina Martis euntes* A.12.
 E.6. *Illustres animas tentare pericula belli?* A.11.
 E.4. *Illa dolens dirumq. nefas, tristesq. ruinas* A.2.
 E.4. *Ergo ubi concepit furias, mortemq. minatur* A.11.
 E.1. *Extemplo: pressa est insignis gloria facti* A.12.
 E.6. *Huius in aduentu, dat fortia corpora letho* A.12.
 G.4. *Magnanimum heroum nullo discrimine cadem* A.12.
Suscitat, irarumq. omnes effundit habenas:
 G.4. *Hac omnis morbi causa, hinc exercuit iras* G.3.
 E.10. *Efferat vis animi, et scelerata insania belli* A.7.
 E.5. *Haec petit excidijs urbem miserosq. penates* G.2.
 E.12. *Sanguineus Mauors, medijsq. in milibus ardet;* A.1.
 E.6. *Quis tam crudeles mortalibus esse labores* A.10.
 Sustu-

- Æ.8. *Sussulit? ac tales optavit sumere pœnas?* Æ.8.
 Æ.3. *Tristius haud ullis monstrum, ruit omnia late,* Æ.12.
 Æ.7. *Pestiferas aperit fauces; opera omnia rumpit:* Æ.12.
 G.3. *Continuòq; avidis ubi subdita flamma medullis*
 Æ.1. *Nutrimenta dedit, rapuitq; in fomite vires,* Æ.6.
 Æ.6. *Spiritus intus alit, totosq; infusa per artus*
 Æ.8. *Igne rima micans, aditumq; per ania quarit,* Æ.9.
 Æ.12. *Fluctuat ira intus, partes rimatur apertas:* Æ.11.
 Æ.5. *Nec mora continuò vastis cum viribus exit* Æ.11.
 Æ.12. *Stridens, & celeres incognita transilit auras;* Ec.1.
 G.3. *Stare loco nescit: sonitus procul ære canoro* Æ.9.
 Æ.12. *Terrificos ciet, & circum loca sulfure fumant,* Æ.2.
 Æ.10. *Et tremefacta solo tellus, saltusq; profundi* G.2.
 Æ.9. *Dant sonitû, et vocem late nemora alta remittunt,* Æ.13.
 G.1. *(Infandum) sistunt amnes, terræq; dehiscunt,*
 Æ.7. *Horrendum dictu, murali concita nunquam* Æ.12.
Tormento sic saxa fremunt, nec fulmine tantum
 G.3. *Porta tonat cali, cuncti se scire fatentur:* Æ.11.
 Æ.1. *Ipsa Iouis rapidum iaculata, e faucibus ignem* Æ.8.
 Æ.5. *Nulli visa cito decurrit tramite recto,* Æ.8.
 Æ.9. *Fulminis acta modo, totoq; ardentis ab ore* Æ.12.
 Æ.9. *Saxea pila cadit, volat atri turbinis instar* Æ.12.
 G.3. *Aerea per vacuum, montes & flumina tranat* G.3.
 Æ.7. *Ardua sic illam fert impetus ipsa volantem:* Æ.3.
 G.3. *Castella in tumulis ad terram pondere vasto* Æ.5.
 Æ.9. *Coniicit, egregiasq; urbes, operumq; labores* G.2.

Anti-

- G.2. *Antiquasq; domos castris effundit apertis,* Æ.7.
 Æ.2. *Fundamenta quatit, densos prorumpit in hostes;* Æ.10.
 G.1. *Tam multa scelerum facies? qua causa subegit* Æ.8.
Ignotas tentare artes? labor omnia vincit G.1.
 Æ.3. *Immanis; quid non mortalia pectora cogis* Æ.3.
Auri sacra fames? cadisq; insana cupido? Æ.9.
 Æ.4. *Quis novus hic nostris successit sedibus auctor* G.1.
 Æ.6. *Causa mali tanti? Stygys sese extulit undis* Æ.3.
 Æ.4. *Credo equidem, nec vana fides; pro talibus ausis* Æ.2.
 Æ.10. *Tum Pater omnipotens rerum cui summa potestas*
 Æ.7. *Ipse repertorem Stygias detrusit ad undas,* Æ.7.
 Æ.6. *Et tristes sine sole domos: abolere nephandi* Æ.4.
Cuncta viri monumenta iubet, nomenq; genusque. Æ.10.
 Æ.11. *O fortunata gentes Saturnia regna*
 Æ.6. *Magnanimi Heroes nati melioribus annis,*
 Æ.1. *O fortunati, quorum sub legibus auum* G.4.
 Ec.6. *At non tam turpes meditando extunderat artes,* G.1.
 G.4. *Pulveris ut venis abstrusum excuderet ignem,* G.1.
 Æ.12. *Exitium dirumq; metum mortalibus agris:* Æ.12.
 G.1. *Ante Iovem nulli causas tentare latentes* Æ.3.
 Æ.2. *Aut terebrare causas veteri sub imagine formas* Æ.6.
 Æ.12. *Ferro ausi; qua tanta animum dementia cepit?* Æ.5.
 Æ.1. *Quod genus hoc hominû? procul, o procul est profani,* Æ.6.
 Æ.11. *Artificis scelus, insidias, suspectaq; dona* Æ.2.
 Æ.2. *Attrahere nephas; satis est potuisse videri,* Ec.6.
 Æ.6. *Triste ministerium, memoranda inuenta Magistri* G.4.

Bbb

Sed

Æ.3. *Sed fugite ò miseri, vastoq; immergite ponto* Æ.3.
 Æ.4. *Monstrū horrēdum ingens, donū exitiale Minerua.* Æ.4.

A D A N D R E A M

RESTIVVM SICVLVM.

Cento XXVIII.

Æ.4. **S**ICHELIDES *Musa precor adspirate canenti* Æ.9.
 Æ.5. *Egregium iuuenē, magnam cui mentē animūq;* Æ.6.
Delius inspirat vates, aperitq; futura:
 Æ.6. *Pergite Pierides: non omnia possumus omnes:* Æ.8.
 Æ.5. *Carmina descripsi nuper qua cortice fagi*
 Æ.10. *Carmina sunt dicenda, neget quis carmina Vati?* Æ.3.
 Æ.6. *Namq; canebat vti numero Deus impare gaudet* Æ.8.
 Æ.10. *Sidream in sedem, terras vnde arduus omnes*
 Æ.1. *Prospiciens mare velivolans, noctemq; profundam,* Æ.4.
 Æ.1. *Virtutesq; viros summo sedet altus Olympo,* Æ.11.
 Æ.1. *Et tamen est illi cura mortalis egestas:* G.3.
 Æ.2. *Tum canit errantem Lunam, Solisq; labores,* Æ.1.
 Æ.6. *Vnde hominum, pecudumq; genus, vitæq; volantum*
 Æ.6. *Cæperit, & rerum paulatim sumere formas,*
 Æ.6. *Et coniuratos calum rescindere fratres;*
 G.4. *Tanarias etiam fauces; quæq; ætheris alti* Æ.12.
Relligio, & quæ ceruleo sunt nomina ponto;
 Æ.6. *Altius atque cadant summotis nubibus imbres,*
 G.1. *Frigida Saturni quo sese stella receptet,*
 G.1. *Hinc tempestates dubio prædiscere calo*
Aestusq;

G.1. *Aestusq; pluiasq; & agentes frigora ventos;*
 Æ.6. *His adiungit, vti magnum per inane coacta* Æ.6.
Semina terrarumq; animaq; marisq; fuissent,
 Æ.6. *Principio: partem diuina mentis & haustus* G.4.
Aetherios, calum & terras qui numine torquet Æ.4.
 Æ.5. *Donat habere viro, natura accedere partes* G.3.
 Æ.4. *Ignotas, penitus causas tentare latentes* Æ.3.
 G.4. *Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur:*
 Æ.12. *O præstans animi iuuenis de sanguine gentis* Æ.5.
 Æ.1. *Trinacria: mirata fremit Romana propago* Æ.6.
 G.4. *Ingenium, antiquam virtutem, animosq; viriles,* Æ.3.
 G.3. *Laudibus & plausu celo te educere certant;* Æ.6.
 G.2. *Felix qui potuit rerum cognoscere causas.* Æ.1.
 Æ.4. *Tu decus omne tuis postquam te maxima rerum* Æ.3.
 Æ.5. *Acceptit Roma, & multo compellat honore* Æ.8.
 Æ.12. *Conspectu in medio procerum; pro nomine tanto*
 Æ.5. *Muneribus cumulat magnis, ac talia fatur;* Æ.6.
 Æ.3. *Vade ait, ò felix; duros perferre labores* Æ.1.
 Æ.2. *Nec te pœniteat; possit quid viuida virtus* Æ.11.
 Æ.12. *Nota mihi, sunt hic etiam sua premia laudi,* Æ.1.
 Æ.1. *Europa atque Asia, viuusq; per ora feretur* Æ.11.
 Æ.1. *Semper honos nomenq; tuum, dum rore cicada* Æ.5.
Dumq; thymo pascentur apes, dum fronde capella: Æ.10.
 Æ.12. *Desine iam tandem, iam desine tibia versus* Æ.8.
 Æ.8. *Desine Manalios, iam desine; carmina vobis* Æ.6.
Carmina quæ vultis cognoscite; claudite Nympha Æ.6.
 Bbb 2 Sice-

Ec. 4. *Sicelides Nympha nemorum iam claudite saltus;* Ec. 6.
 Ec. 10. *Hoc sat erit vestrum Diua cecinisse poetam.*

DE LAVDIBVS VRBIS VENETAE.

Cento XXIX.

Æ 3. **S**ACRA mari medio colitur ditissima terra G. 2.
 Æ 3. *Nereidum matri, fluctu suspensa tument,* Æ 7.
 Æ 2. *Vrbs antiqua potens armis atque ubere gleba* Æ 1.
 Æ 7. *Nobilis & fama, multos servata per annos* Æ 2.
 Æ 2. *Illa sibi imperium Pelagi saeuumq; Tridentem* Æ 1.
 G. 4. *Magnanimosq; duces, dominos, gentemq; togatam* Æ 1.
 Æ 3. *Hic incredibilis tantarum gloria rerum* G. 4.
 Æ 2. *Mortales hebetat visus, hic alta theatri* Æ 1.
 Æ 11. *Tantorump impensis operum spectacula rerum* G. 4.
Admiranda tibi, pulchra testudine postes, G. 2.
 Æ 3. *Templa Dei saxo venerantur structa vetusto:*
 Æ 4. *Multaq; preterea, lapides spirantia signa* G. 3.
 Æ 1. *Artificumq; manus, diuina palladis arte* Æ 2.
 Æ 3. *Cernitur & casus abies visura marinos:* G. 2.
 Æ 4. *O felix vna ante alias terraq; marique* Æ 10.
 Æ 4. *Felix, ò nimium felix: pro nomine tanto* Æ 8.
 Æ 5. *Quod superest oro, liceat dare tuta per undas*
Vela tibi, liceat detrudere finibus hostem Æ 7.
 Æ 2. *Regnatorem Asia, genus insuperabile bello.* Æ 4.
 Æ 6. *Magnanimi Heroes, Teucri pulcherrima proles.* Æ 6.
 Vni-

Æ 8. *Viuite felices, & spes nunc discite vestras* Æ 1.
 Æ 9. *Vobis pilla croco, & fulgenti murice vestis,*
 Æ 1. *Ingens argentum mensis, calataq; in auro* G. 6.
Fortia facta Patrum, totiusq; ordine gentis Æ 1.
Mores & studia & populi, terraq; marisque
 Æ 3. *Imperiumq; vrbis, vastum qua prodit in aquor,* Æ 10.
 G. 4. *Gurgite cum medio surgens caput altius effert;* G. 3.
 Æ 9. *Neptuni fabricata manu, de marmore tota:* Ec. 7.
 Æ 3. *Insula Ionio in magno, Mionia Regna:* Æ 6.
 G. 3. *Castella in manibus vestris, tot millia gentes,* Æ 9.
 Æ 10. *Experti bello iuuenes; stant litore puppes* Æ 6.
 Æ 7. *Ærata, & longa fulcant vada salsa carina:* Æ 5.
 Æ 7. *Omnem equidem sceptris terrã qua libera vestris:* Æ 1.
 Æ 12. *Et quas ADRIACAS retro fugit Ausfidus undas,* Æ 11.
 Æ 6. *Nomen & arma locum seruent supera alta tenetes* Æ 6.
 Æ 3. *Viuite felices, ò terq; quaterq; beati* Æ 1.
 Æ 1. *Durate, & vosmet rebus seruate secundis.*

AD LECTOREM

IN LIBRO SVO DE FABRICA ET VSV
 INSTRUMENTORVM AD HOROLOGIO-
 RVM DESCRIPTIONEM.

Cento XXX.

Æ 6. **Q**UANTVM ignes animaq; valët operũq; labores, Æ 1.
 Æ 8. *Inuentas aut qui vitam excoluere per artes*
 Æ 11. *Experiare, licet leuium spectacula rerum,* G. 4.

Mis-

- Æ.7. Munera nec spernas, superat pars altera cura, G.3.
 Æ.7. Maius opus moueo, mecum modo vita super sit: G.3.
 Æ.1. Quicquid idest: calum & terras qui numine torquet Æ.4.
 Æ.7. Ipse repertorem & rerum dedit esse magistrum, Æ.9.
 Æ.8. Mollibus è stratis opera ad fabrilia, quando Æ.6.
 Æ.11. Puniceis inuicta rotis Aurora vocabat. G.4.
 Æ.3. Ergo age & hæc latus Vulcani dona parentis Æ.8.
 Æ.2. Accipe nunc, manuum tibi quæ monumenta mearum Æ.3.
 Ec.4. Jam legere, & qua sit poteris cognoscere ab illis Æ.3.
 G.1. Hora, nec insidijs noctis capiere futura, Æ.1.
 Æ.6. Tempora dinumerans tacito labentia calo, Æ.3.
 G.4. Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox collegit hora G.3.
 G.1. Sol tibi signa dabit, solem quis dicere falsum
 Audcat? illa etiam melius caliq. meatus Æ.6.
 Describent radio, & surgentia sidera ab oris Æ.1.
 Æ.1. Arcturum pluiasq. Hyadas geminosq. Triones Æ.1.
 Æ.6. Lucentemq. globum Luna Solisq. labores, Æ.1.
 Æ.6. Noctes atque dies, hinc cali tempore certo G.4.
 G.1. Nec frustra signorum obitus speculamur & ortus;
 G.3. Nec minus usus erit, si quando nocte cometa Æ.10.
 Sanguinei lugubre rubent seruare recursus: Æ.10.
 Æ.7. Vt cum dispersi iactamur gurgite vasto, Æ.3.
 Æ.7. Siue errore vie seu tempestatibus acti, Æ.5.
 Æ.6. Ostendent reperire viam, atque euoluere posse Æ.5.
 Æ.10. In patriam reditus, terræq. aduertere proras: Æ.7.
 Æ.9. Te vero, ne vana putes hæc fingere somnum, Æ.8.
 Quo

- Æ.1. Quo facere id possis paucis aduerte docebo Æ.4.
 Æ.10. Ordine cuncta suo: iuuat indulgere labori. Æ.2.
 G.2. Quod superest, casus factum quicumq. sequetur, Æ.9.
 Æ.8. Quicquid in arte mea possum promittere cura Æ.9.
 Æ.9. Spondeo: Tu presens nostro succurre labori Æ.9.
 Ec.10. Interea: ne noster bonos infracta ve cedat Æ.7.
 Fama loco: meriti tanti non inmemor umquam. Æ.9.

AD. IVLIVM ROSCIVM HORTINVM.

Cento XXXI.

- Ec.10. **T**U procul à patria redimitus tempora lauro G.3.
 Ec.1. Formosa resonare docēs Amaryllida honores Ec.4. Romā.
 Æ.6. Magnanimū Heroum Tiberini ad fluminis vnda,
 Æ.7. Talem inter sylvas Musam meditaris auena: Ec.1.
 Æ.2. Qualem Treicius longa cum veste sacerdos Æ.6.
 G.4. Rupe sub aëria deserti ad Strymonis vndam
 Æ.6. Obloquitur numeris septem discrimina vocum:
 Ec.4. Tu decus omne tuis postquam tibi venit Apollo. Ec.10
 G.1. Nescio qua præter solitum dulcedine laudes Ec.6.
 Æ.4. Enumerare vales, nostrumq. in nomen ituras: Æ.6.
 Ec.5. Quæ tibi quæ tali reddam pro carmine dona?
 Ec.5. An quicquam tali nobis sit munere maius?
 Æ.4. Scilicet haud equidem tali me dignor honore: Æ.1.
 Ec.1. Namq. (fatebor enim) videor nec dicere Cinna Ec.8.
 Digna: sed argutos interstrepere anser olores.
 Æ.11. At nunc cedo equidem, non omnia possumus omnes: Ec.8.
 Nunc

- Circa
finem
anni
15. 9.
Romae
affidui
Iores.
- Ec. 9. *Nunc oblita mihi tot carmina, vox quoque Iuli* E. 1.
 Ec. 9. *Iam fugit ipsa LVPI, CAPVT horū et causa malorū* E. 2.
 E. 3. *Arboribus satisq̄ lues & lethifer annus,*
 G. 1. *Collecta ex alto nubes, pecoriq̄ sinister* G. 1.
 Ec. 4. *Ipsē dies variusq̄ labor mutabilis aui.* E. 3.
 E. 9. *Tu tamen interea, Romana per oppida carmen* G. 2.
 E. 6. *Ipsē canas oro, tua sit tibi Manala cura,* G. 1.
 Ec. 5. *Montibus in nostris duros perferre labores* E. 6.
 E. 3. *Ne dubita, sunt hic etiam sua premia laudi.* E. 1.
 E. 9. *Hac tibi polliceor, stuvios dum piscis amabit,* Ec. 5.
Duq̄ thymo pascentur apes, dum ROSCIDA mella Ec. 4.
 E. 7. *Stipant, & dulci distendunt nectare cellas,*
 E. 12. *Multa virum volitans viuisq̄ per ora feretur*
 E. 7. *Semper honos, nomenq̄ tuum, laudesq. decusque.* E. 2.

AD BEATISSIMAM MARIAM VIRGINEM
IN MONTIBVS.

Cento XXXII.

- G. 2. *SALVE magna Parens & pulchro pectore virgo* E. 3.
 E. 9. *Insignis facie, qualis cum cerula nubes* E. 9.
Solis inardescit radijs longeq. refulget,
 E. 3. *Sola ex virginibus socijs sacraq. caterua* E. 11.
 E. 7. *Mollius & solito matrum de more creatrix:* E. 9.
 E. 10. *Sidream picto clamidem circumdata limbo*
 E. 2. *Calicolis & quanta soles comitata ministris,* E. 2.
 E. 4. *Regina ad templum centum sublime columnis* E. 7.

Antea

- G. 1. *Annua sacra refer, mox aere lapsa quieto.* E. 5.
 Ec. 5. *MONTIBVS in nostris huc te poscentibus offer.* E. 7.
 E. 9. *Multa Virum solido argento miracula rerum* G. 4.
 G. 1. *Scilicet, & spolia illa tuis pendentia tectis,* E. 5.
 E. 6. *Romanosq̄ tuos, finesq̄ inuise Latinos:* E. 11.
 E. 2. *Hanc primam tutare domum marentis Iuli* E. 12.
 Ec. 1. *O REGINA graui iamdudum saucia cura* E. 4.
 E. 5. *Mens agitat mihi, nec placida contenta quiete est,*
 E. 9. *Si qua tuis umquam pro me pater ante sacerdos* G. 3.
 E. 6. *Sacra ferens meritos aris mactauit honores;* G. 3.
 E. 5. *Meliceat tristes animo deponere curas* G. 4.
 Ec. 4. *Te duce, st̄ gona maner nostri medicina furoris;* Ec. 10.
 E. 4. *Tu lacrymis euicta meis; praq̄ omnibus unum* E. 3.
 E. 6. *Unum oro, celeres defer mea dicta per auras* E. 4.
 Ec. 2. *Nunc ad conspectum cari Genitoris & ora,* E. 6.
 E. 4. *Extremam hanc oro veniam, tendoq̄ supinas* E. 3.
Ad caelum cum voce manus, mihi cura mederi Ec. 10.
 G. 3. *Morborum causas, & crimina noxia cordi* E. 7.
 G. 3. *Sitq̄ laboranti, tales nec tangere curas* E. 4.
 E. 12. *Amplius; hunc oro mecum partire laborem:* E. 11.
 Ec. 5. *Carmina descripsi modulans satis una superque,* E. 2.
 G. 2. *Septem qua MONTES ipsa iam carmina rupes* Ec. 5.
Ipsa sonant arbusta, Deus, Deus, exue mentem, E. 4.
 E. 4. *(Hac precor) hanc tales iactantem pectore curas:* E. 1.
 E. 2. *Hinc mihi prima mali labes, hinc mobilis humor* G. 1.
 G. 3. *Labitur atque artus depascitur arida febris,* G. 3.

Ccc Ate

- Ec.8. *A te principium, tibi desinet; omnia quando* Æ.11.
In peius ruere ac retro sublapsa referri Æ.11.
- Ec.1. *Carmina nulla canam, caput horū et causa malorū:* Æ.27.
- Ec.2. *Hec heu quid volui misero? peccare fuisset* Æ.11.
Ante satis, meritumq. malis auertite numen Æ.4.
- Æ.1. *Tuq. puerq. tuus: cali cui sidera parent,* Æ.10.
 Æ.3. *Inferniq. etiam fauces alta ostia Ditis:* G.4.
- Æ.1. *Nate Patris summi finemq. impone labori,* Æ.2.
 Æ.1. *Ad te confugio supplex, da Nate petenti* Æ.9.
Quod tua cara parens domito te poscit Olympo,
 Æ.4. *Et nostras audite preces, si munera templis* Æ.4.
 Æ.9. *Suspendive tholo aut sacra ad fastigia fixi:*
 Æ.2. *Respice nos hoc tantum, atq. hac sine posse Parentē* Æ.9.
- Ec.2. *Pene simul tecum flecti sperare precando:* Æ.6.
 Æ.2. *Venit summa dies, & plurima mortis imago,* Æ.2.
 Æ.6. *Par leuibus ventis volucriq. simillima somno*
 Ec.9. *Omnia fert atas, angusti terminus aui:* G.4.
 Ec.10 *Hac sat erit Diua vestrum cecinisse poetam:*
 Æ.1. *Interea ad templum, perfectis ordine votis,* Æ.3.
 Æ.6. *Hic ubi nos praecepta iubent deponere dona*
- Eccl- Æ.5. *Hac celebrata ienus sancto à quo SERGIA nomen* Æ.5.
 fia S.
 Sergij Æ.7. *Accipit, & numero Diuorum altaribus auget,*
 & Bac
 chi. Æ.11. *Nec non rite suum BACCHO dicemus honorem,* G.1.
 Æ.7. *Tali intus templo Diuum sacrauimus aras*
 Æ.11. *Alma tibi; sacra hac, quando huc venistis amici* Æ.3.
 Æ.3. *(Nec longo distant cursu) celebrate fauentes;* Æ.3.

Hinc

- Æ.8. *Hinc ad Tarpeiam sedem progressus, et ARAM.* Æ.12.
Suppliciter venerans hanc tanti numinis ARAM, Æ.8. Tem-
 pli B.
 G.1. *Iam pridem nobis CAELI venerabile donum.* Æ.6. Martir
 in Ara
 Ec.2. *Huc ultro ad cineres ipsius, & ossa parentis* Æ.5. celi
 Arcis
 G.3. *Dona ferā, iam nūc monumentū & pignus amoris.* Æ.5. Capit-
 toling.
 G.2. *Salue magna PARENS; iterum saluete recepti* Æ.5.
 Æ.2. *Nostrorum cineres, animaq. umbraq. paterna.* Æ.5.
 Æ.6. *Sedibus optatis quā molliter ossa quiescant.* Ec.10

FINIS.

IVLII ROSCII HORTINI

B. VIRGINI IN MONTIBVS

SACRVM.

HAEC tibi vota fero, sacrasq. aduoluo ad aras
 Magna Parēs, casto qua premis astra pede:
 Vix ego: languenti tandem ab succurre precatus,
 Cum misero optatam fers pia Mater opem.
 Nec mora: mutato decessit corpore morbus,
 Et redijt membris qui fuit ante vigor.
 Hac tibi iure igitur Virgo mitissima, voti
 Nunc reus, accepta, dona, salute dico.

Ccc 2 IV.

IULII ROSCII HORTINI.

AD CAMILLVM CAPILVPM
DVM DIALECTICIS OPERAM DARET.

AD *Sophia limen Stoici quotela Chryssippi
Luduntur, veri panditur vnde via
Te Capilupe videns rerum sollertia causis
Intentum, iussit currere laudis iter.
I sequere ingenio prestans, quem docta Minerua
Nutriit. I, forti spicula tende manu.
His te Victorem pleno spectante theatro
Inter certantes Mantua iunget Avis.*

AD PROSPERVM CAPILVPM
MAIORVM SVORVM EXEMPLE
POETICES STUDIO SVM.

VT *te Castalio cupidum succedere cliuo
Aspexit duram Delius ire viam
Extulit os, placidaq. nitens in fronte reluxit.
Fussit & hos Musas edere voce sonos.
Aude animo Capilupe: riget via tramite longo
Inuia; sed summo vertice lata quies.
Vix hac cum sacra frondes venere per auras,
Et cinxere tuas laurea sertis comas.*

CAMIL-

CAMILLO AC PROSPERO

CAPILVPIS CLARISS

ADOLESCENTIBVS

IVLIVS ROSCIVS HORTINVS S. P. D

VM inter nos de Proba Falconia Hortina, quam in manibus habebamus, sermo esset ortus, Camille Capilupe, optare visus es, vt de eo toto genere carminis, quo illa, vsa esset, magistra, & inuentrix, vt creditur prima Centonis in rerum diuinarum cantu, perscriberem ad te vberius. In quo fecisti tu quidem amanter potius quam prudenter, cui domi hæc nascuntur. Ego verò, quando id pro modestia tua singulari à me tuo iure exposcis, persoluere potius statui, quam studiose petenti denegare. Eiusmodi enim res est, vt de ea ars non dum extet, præter quædam ab Aufonio relicta præcepta in ea epistola ad Paulinum, quam ad Centonem nuptialem adscripsisti. Ea igitur imprimis nosse te oportet, quæ ab eo traduntur, ac semina sunt huius totius rapsodiæ. Vtar verbis, quibus ille vsus est, quibusq. te maxime compellare debui adolescens studiosissime. Si pateris vt doceam docendus ipse, Cento quid sit absoluam. Varijs de locis, sensibusq. diuersis quædam carminis structura solidatur in vnum versum vt coeant aut cæsi duo, aut vnus, & sequens cum medio. Nam duos iunctim locare inoptum est, & tres vna serie, meræ nugæ. Diffunditur autem per cæsuras omnes, quas recipit versus heroicus, conuenire vt possit aut pentimeneris cum reliquo anapesto, aut trochaice cum posteriore segmento, aut semipedes cum anapestico chorico, aut post dactylum, aut semipedem, quidquid restat hexametro. Simile vt dicas ludicro, quod Græci ostomachion vocauerunt. Et post pauca, cum eius ludi speciem edidisset, subdit. Hoc ergo Centonis opusculum, vt ille ludus tractatur: pari modo sensus diuersi vt congruant, adoptiua quæ sunt vt cognata videantur, aliena ne interlucant, arcessita ne vim redarguant, densa ne supra modum protuberent, hiulca ne pateant. Quæ si omnia ita tibi videbuntur, vt præceptum est, dices me composuisse Centonem. Hæc ille, vt breuius, sic obscurius fortasse quam res tanta pateretur. Quæ omnia si exemplis illustrentur, non dubito, quin tibi ad auitam maiorum tuorum gloriam, ad quam vt video adspiras, aditum factura sint. Sequar ego in præcipiendo eum ipsam ordinem rerum, quem tenuit auctor. Exemplum cæsura, quæ à Græcis trithemimeres vocatur ex Aufonio ipso sumitur.

Ccc 3 mitur.

mitur. Tuque prior: hæc ex vi Aen -- Nam te maioribus ire per altum ex III Aen. Pentemimeres erit. Ambo florentes Ecloga VII -- genus insuperabile bello ex IV Aen. Epthemimeres vero. Auspicijs manifesta fides ex III Aen -- quo iustior alter ex primo. exemplum quartæ cæsura à Græcis Enneamimeres ex Iulio Capilupo Cent. XVII. Quod fieri ferro, liquidove potest ex VIII Aen -- oricalco ex XII. Pentemimeres cum reliquo anapestico ex ipso Aufonio. Dona laboratæ Cereris VI Aen -- pinguisque farina ex primo Aen. Item Pentemimeres cum reliquo trochaico ac posteriore segmento ex eodem Aufonio. Flos veterum, virtusq. Virum VII Aen -- mea maxima cura I Aeneidos. Aliud exemplum pentemimeris quæ trochaica cæsura dicitur ex Lælio Capilupo auo tuo libenter deprompsimus. Is Centone penultimo sic plane habet. Omnia iam vulgata ex XII Georgicorum -- furens quid fæmina possit ex V Aen. At vero exemplū post septem semipedes cum anapestico corico nullum inuenio. Itaque vel locus falsus est, aut Aufonius errauit, quorum neutrum, vt mihi persuadeam, facile adducor, accedente veteri lectione-manuscripti apud me Aufonij. Quid igitur? Si anapestus coricus constat ex duabus breuibus, totidem longis, atque vltima breui, quomodo versus hexameter eum admittat? Porro post septem semipedes hi sequuntur: pyrrichius, antibachus, coricus maior siue pæon secundus, pæon tertius, messomacrus ex pyrrichio & dactylo, siue pyrrichius cum trocheo, aut anapesticus & pyrrichius. Sic est in illo Virgiliano lib. primo Aen.

Seruitio premet, & victis dominabitur Argis.

Quo loco -- dominabit anapestus est & pyrrichius post septē semipedes. Progrediamur Camille in hac multiplici pedum varietate, conemurque quoquo modo possumus in tanta rerum obscuritate lucem aliquam afferre. Exempla vt cepimus afferamus. Post dactylum, illud erit ex magistra Centonis, obijcit ex VI -- atque animum subita dulcedine mouit ex VI Aen. Post semipedem ex eadem: Quod, Ecloga III -- tua progenies cælo descendet ab alto; Ecloga IV: simile exemplum habet Iulius tuus Cent. II. Siste ex VI -- precor miserere; potes namque omnia, nec te. ex eodem. His adiungimus ceteras cæsuras: inter quas est tetrapodia, vel bucolica. Apud Probā: casta pudicitia seruet domus ex XII Georg -- en age segnes. IV Aen. Post spondeum ex ciue mea nobilissima. Flentes XI Aen -- & paribus curis vestigia figunt. ex VI. Post epitritum ex Iulio patricio Mantuano patruo tuo. Fortunatæ Ecloga I -- quibus cælo te laudibus æquem? ex XI Aen. Post dactylum & trocheum ex eodem Cent. I. Donat habere ex lib. XII -- tibi Diuum Pater atque hominum Rex. Aen. I. Denique possumus absoluerē versus non modo post omnes cæsuras, quas recipit hexameter; sed etiam post omnes pedes. Excurramus

mus eos si placet: non magnus est labor. Exempla post initia carminis vidimus in spondeo ac dactylo; reliqui super sunt. Habes post secundum pedem apud Iulium Capilupum Cent. IV. Per gætes erit XI Aen -- haud vlli virtute secundus. ibidem. Post tertium pedem idem in Centone recens scripto de bello Gallico, de quo, veteri commutato proverbio, dicere solemus; quid noui fert Gallia? Sic igitur habet Iulius: Pænarum exhaustum fatis ex IX -- instaurata reuifam ex XI Aen. Post quartam sedem in Lælio Capilupo legimus. Quid memorem infandas cædes, quid ex VIII -- monstra ferarum? ex VI. Post quintam sedem. Dira per incautum serpent contagia ex IV Georg -- pectus ex I Aeneidos. Hæc hæctenus & quidem permolestè de effingendo ac consilando Centone ex Aufonij præceptis. Cum vero ex obseruatione ars omnis orta sit, liceat mihi aliqua addere, quæ facilitatem afferant non mediocrem vobis Capilupis, huius artis cultoribus. Ex Proba & Aufonio licentias nonnullas colligemus, quibus si Lælium ac Iulium Capilupum adiunxero, minus mirū videbitur, cum à quibus sumamus, præter hos ambos insignes, quique sibi propriam hanc laudem esse voluerunt, habeamus neminem. Ego sane eam rationem tenebo, quam vtiliorem fore crediderunt magistri artis. Apud Aufonium eam sum admiratus licentiam, in qua ipsemet cum *præceptis suis pugnat, ea q. est, cum duo versus simul consequuntur hunc in modum.*

Omnes vt tecum meritis pro talibus annos

Exigat & pulchra faciat te prole parentem.

Locus est primo Aeneidos ita proprius nuptialis carminis vt lapsū cum viderit auctor, vt excusamus, ita minime imitemur. Quāquā longe maior est licentia Centonū quam quisquā existimet, Atq. vt à verbis ordiamur.

Imprimis sciendum est mutari posse numeros, & personas in singulis temporibus, quin & ipsa tempora, sic Proba Falconia Hortina in eo versus: Muneribus cumulant, & sanctum sidus adorant; de Magis loquens, qui ex remotissimis regionibus profecti ad Christi pedes procubuerant. Eorum loco Virgilius dixerat -- cumulat -- odorat. Eadem ita scribit: omnipotens, magnisq. agitat sub legibus æuum. At Virgilius -- agitant. Quibus in locis vides vtrumq. numerum fuisse cōuersum.

II Commutari possunt inuicem tempora. Eadem eruditissima mulier -- mereor nec deprecor, inquit -- inquam ille dixerat. Falconia: Admonet immiscens; cum Latinus Homerus decantasset. Admonet, immiscetq. preces. Eadem mutatio admittitur in personis ac numeris vt in exemplis allatis est demonstratum.

III Nomina ipsa ac pronomina vltro citroq. conuertī possunt. Quod pertinet ad genus, illud erit exemplo. Da dextram miseræ, scripserat Lælius in Cent. III -- misero dixit Virgilius. Quo ad casum extat alterum.

Relii-

Relligione Patrum truncis, & robore natus, ait Hortina. Virgilius vero — nata. Illa ipsa Falconia. Neu segnis iaceat terra — terre Virgilius. Quo ad numerum vide ut cuius mea loquatur. Nomen erat virtutis, & ipsi agnoscere vultus. Virgilius habet — vultum. Generis eiusdem plurima sunt. In pronomine. Proba mea. Continuo vates; namque hic certissimus autor — Is apud Virgilium. & alibi: Ardua tecta petens ausus te credere caelo. cuius loco — se, vsus fuerat Virgilius.

IV Poeta necessitate adductus artis, quæ in nexu difficillima est, potest addere coniunctionem aliquam, vel præpositionem, cuiusmodi sunt: ad, in, ve, vel, tum & alias similes. Sic Lælius Capilupus Cent. XIII Stant salo Tyrrheno classes ad Tybridis vndam. Imo vero & que coniunctio in pronomen transmutari potest, ut fecisse legitur Lælium Cent. VI. Pascere equos merita qui expectent premia palma: pro quo Virgilius dixerat — meritæque.

V Mutatio esse potest in dictione: cuius rei nobis exemplum dedit Lælius Cent. X. Fonte sonans, cælo ve quibus te laudibus æquem? Quo loco verba transfert, & addit, ve. Sic enim cecinit Virgilius x. lib. Aen. Vir Troiane, quibus, cælo te, laudibus æquem?

VI Datur ea facultas, ut prætermitti possint, in aliquo versu, vnum, aut duo verba ad summum: sic Proba nostra. Relligione Patrum, truncis & robore natus. At Latini carminis nobilis magister — truncis, & duro robore nata. Lælius Cent. X. Augustus Cæsar rerum pulcherrima Roma. Pro quo Virgilius. Scilicet & rerum facta est pulcherrima Roma.

VII Mutatio fieri potest in particula vnius, atque eiusdem verbi, quæ nonnullis minus probatur; eam tamen admisisse Probam certo scimus. Hic tibi semper erunt, tuq. ò seuissima coniux. Id semel concedi potuit magistræ: in qua corrigenda nonnulla ad meliorem sensum traducere, & aliunde permutare coactus sum. Virgilius vero, à quo illa decerpserat, habet — sanctissima coniux. Præterea mutare licet particulam, & in tu. Vnde illud Lælij Cent. VI. Tu decus omne tuis, tu seruantissimus æqui. Imo vero quæcumq. litera si ex verbis aut nominibus quibuscumq. congrue dematur, nulli scelus est, præsertim, ut in sententiam nostrâ autorem aliquem traducamus, sic Lælius. Tu ne tot in cassum susos patiere labores? Virgilius vero: Turne tot in cassum susos patiere labores?

VIII Dictionum conuersione uti possumus in formandis nominibus proprijs, & cognominibus, ordinibus, familijs, insignibus, ac solo patrio. Sunt huius generis exempla varia apud Lælium; de quo illud Lucretij dicere soleo.

Floriferis ut apes in saltibus omnia libant,

Omnia nos itidem decerpimus aurea dicta.

III Cent. VII Multa manu Medica; claris. Mediceam familiam: & alibi Po-

bi Populeas inter frondes Portam Flaminiam, quam vulgus de Populo nuncupat, significabat. Cent. XI I Magno tellus percussa Tridenti: Tridentinam ciuitatem, & — Lunatis agmina peltis: insignia Orientis Tyranni indicabat. Iulius vero ita patru sui vestigijs inheret, ut eum ætate nostra in huius poematis venustate facile Principem celebremus. Quem non minus in disciplinis Mathematicis admiramur veluti Archimedem manu sua architectari machinulas illas cælestes, aliaq. ad solis vmbra dignoscendas instrumenta, quæ nec quidem veteres cognitione attingerunt sed quam ille egregie exorditur in Cent. ad Siftum V. Pont. Maximum? Siste precor miserere; potes, sic in Cent. II. At de Florentia Etruriæ vrbe nobiliss. Diues opum, & varijs Florentia limina fertis. Illud vero in Centone dedicatorio Sereniss. Mantuæ Duci literarum patrono plane egregium. Omnia VINCENTI sonuerunt omnia plausu. Sumperat autem ex illis duobus versibus,

Omnia vincit amor & nos cedamus amori — & ex illo

Ales & ingenti sonuerunt omnia plausu.

Sunt alia plena suauitatis quæ nec quidem imitari adhuc aliquis est ausus, non modo superare.

Illud vero vitij insecti in hoc scribendi genere, quod non secus ac nauis scopulum vitare debemus; cum vnum atque idem carmen ex triplici regione conflamus. Quod si in Lælio aliqua in parte obseruaueris emendationi difficillimæ potius quàm auctori tribues. Coactus est enim Iulius, dum Capiluporum familiæ, vel dispersa, vel perdita monumenta suo splendori restituit, permutare non pauca. Id vero ne apud Aufonium esset, pro — illic — illis maluimus legere ex meo manuscripto hunc in modum.

Non absunt illis neque ones, hediq. petulci.

Simile erat apud Probam meam in eo versu,

Hoc virtutis opus diuinæ mentis & artis,

In quo prima ex decimo Aen. media ex IV Georg. vltima verba ex secundo item Georgicorum lib. delibata sunt. Itaq. melius pro artis. haustus reposuimus. Erant huius generis tam multa, dum eam emendaremus, ut pene de sanitate desperandum videretur.

Factum est partim mea, quæ est consecuta longissima ægritudine, partim omnibus deprauatis exemplaribus, ut minus mihi satisfecirim. Spes est maxima, ut aliquando expolita, & commentarijs illustrata in scenam prodeat Poetria Christiana, dum plurimi in vanitate fabularum occupati, profanos poetas restituere omni studio conantur. Quamquam quo me rapuit patriæ amor? Tecum ego epistola terminos, ac formam transgressus, sinem faciam mi Prosper, quem prospero, ac felici cursu Iulium patruum sequi vehementer gaudeo. Perge generose adolescens tam illustri exemplo in isto flore ætatis. Magnam tui expectationem concitasti.

Eam

Eam te superaturum non dubitant quotquot conatus tuos egregios ad laudata artium studia norunt. Vix annum agens xv supra aetatem ad nos versus mittis, quos legens Roma admiratur. Habes vero in hoc propria, quae te incitare debent domestica exempla Laelii & Hyppoliti, ut minus egeas externis. Fuit ille in Centonibus compingendis artifex egregius, hic in Tibulli imitatione singularis. Exigua utriusque habemus. At quam multa Hyppolitus moriens reliquit ad hanc poetices facultatem vitilia, quae ut ante illum nemo fuerat aggressus, ita post, pauci secuti sunt? Collegit Indicem locupletissimum verborum omnium ex Lucretio Carone; nec non observationes illustrium poetarum. Atque ut etiam in soluta oratione eum fuisse instructissimum posterum non ignorarent, pulcherrimam quasi suppellectilem militarium sententiarum ex C. Iulii Caesaris Commentariis in locos communes partitus est. Quae ego omnia euoluens, inuidebam tibi, suavissime Prosper, cui tot opes asseruarentur, quibus nec Cræsi quidem thesauros confero. Harum tibi cupiditatem excitorum dum Bononiae humanioribus literis vacas, ut ex ijs ipsis arcibus, quas sua ipse manu Hyppolitus obsignauerat, aliquando operatissima luci restituas. His accedat Camillus auus tuus, cuius in utroque idiomate opera in manibus virorum doctissimorum versantur. Is acerrimi iudicij fuisse dicitur, atque inter cetera de Pholoelusus aliquot reliquit, quales ego quoque adolescens conatus sum. At ille suis simillimus, quasi ex vno fonte hauriens poetices facultatem, nihil non habet plenum leporis. Tibi igitur, in ista contentione studiorum, hi tres veterani duces erunt imitandi. Nec minus, his eorundem fratrem Alphonsum adolescentulum addes, qui inter Musarum choros enutritus, pene puer altius euolans, meliorem immortalitatis palmam praeripuit. Cum vero decursis bonarum disciplinarum spacijs Romam veneris in Campo Martio maiorum tuorum delicijs exceptus, praeter monumenta, ac fumosas imagines, quas intuebere, vnum tibi ad imitandum propono viuum familiae exemplum Camillum Prothonotarium Apost. patrum; qui in varijs, iisdemque grauissimis Roman. Urbis negocijs occupatus; numquam intermittit aliquid scribere. Quo tempore erit tibi fortasse ca, quam ille nostro idiomate, in quo plane excellit, mira varietate, ac contento cursu persequitur historia, carmine exprimenda. Vides Prosper ad quae te vocem certamina. Tu te excita, & ut facis dede te Musis excolendum. Vale.

Roma, Kal. Decembris MDXCV

Errata Emendata.

pag. vers.		pag. vers.	
3	7 niuem, niueum.	207	19 miserande, misc-- rande
31	20 accumulac, cumulat	216	21 sub tegmine, sub te mine
62	15 mulieribus, mulie- bribus	222	4 numeros, nummos
64	10 puero, puro	223	17 Retulit, Retulit
71	24 Parce, Parca	225	5 meruētes, meruēns
74	9 aethera, aequora	& 20	Pasiphæ, Pasiphæ
76	6 nescere, noscere	228	20 angusto, angusto
87	2 melleæ, mella	231	18 totiusq. ex ordine, totiusq. ordine
88	1 oboleuerit, abole- uerit	237	13 audaci, audacis
91	7 superum, superum	& 19	Lenæ, Lenæ
95	13 Hispania, Hispanæ	& 22	nusq. nusquam
& 14	affidua, affiduo	240	14 impēdūt, impēdunt
97	21 valet, voler	241	1 huiusum, huiusum
102	22 perennas, perennes	242	25 Molibus, Mollibus
103	25 leuter, leniter	243	9 Saræ, sacre
104	12 simulum, simul	244	9 seruior, seruor
107	7 capit, carpit	245	2 ita, ite
112	10 complexibus, com- plexibus	246	24 adegat, adigat
114	1 contulit, contudit	248	1 conēcia, conēcia
115	2 iuuans, iuuant	249	4 pinitus, penitus
123	15 via, via	& 19	oslum, solum
& 18	nitore, nitere	250	8 Peridā, Pieridum
124	18 claudia, Claudia	260	12 merito, merito
& 24	enitido, e nitido	262	7 insidens, insidens
125	10 micate, micante	263	10 pectore, pectora
126	10 spicula, spicula	266	1 Pompeum, Pom- peium
128	18 vbis, vestris	& 6	Pompee, Pompeie
134	15 iuuenta, iuuenta	268	5 Eridunū, Eridanum
136	16 riuu, riuus	& 12	quam, quā
137	6 fecem, facem	& 20	quam, quā
137	13 fragat, fragrat	269	3 tristia, tristia
146	3 fatigasq. fatigas	& 14	omnie, omne
157	1 es sanguine in quo, es sanguine con- iunctus in quo	272	20 Allicites, Allicitis
& 4	manus numus	273	12 decussit, decussit
119	9 Carorolo, Carolo	& 20	Vallit, Vullit
166	18 abortis, obortis	274	18 carites, Charites
175	11 plandunt, plaudunt	275	1 pini, pinus
179	13 autis, aruis	275	25 conderat, conderet
179	17 ad voces, voces ad	276	6 susperia, suspiria
185	23 corylas, corylos	& 11	recurere, recurrere
190	5 cythare, cytharæ	277	12 possim, passim
192	2 vudam, vndam	& 10	latere, lateri
196	23 ecamenicam, accu- menicam	279	3 caloris, calores
197	19 sudabant, sudabunt	280	19 specio, spero
		280	21 displicet, displiceat

Errata Emendata.

pag. vers.		pag. vers.	
281	5 dengat, denegat	317	19 Delicia, Delicia
284	9 pulcra, pulchra	319	17 capos, campos
284	15 oculus, oculis	320	14 meriti, meriti
285	16 clauor, clarior	327	1 facere, fecere
290	3 pouisti, possisti	& 20	iacātem, iacantem
292	1 Argenti, Argento	328	19 nisi, nisi
& 23	raprauit, septauit	330	Ades, Ades
294	29 labētem, labantem	& 5	noctes opacæ, mon- tes opaci
296	8 conigat, contingat	335	13 parti, parti
301	23 Edutram, Edutram	339	Agriculturæ, Agri- culturæ
305	20 castalioni, castalio- nem	340	6 Ipse ego veterum, Ipse ego tum ve- terum
307	20 sum, sume	& 16	homo, humo
314	20 nemorem, memo- rem	343	10 Eæ, Et
317	19 Delicia, Delicia	344	22 Tantarū, Tantorum
319	17 capos, campos	346	8 vndam, vnda
320	14 meriti, meriti	346	9 lumina, lumine
327	1 facere, fecere	361	9 scij, scij
& 20	iacātem, iacantem	366	8 lugoe, lugo
328	19 nisi, nisi	368	12 defessa, defossa
330	Ades, Ades	369	9 gregis, geris
& 5	noctes opacæ, mon- tes opaci	374	5 exacrantur, exe- crantur
335	13 parti, parti	371	17 extunderat, extu- derat
339	Agriculturæ, Agri- culturæ	377	1 causas veteri, canas veteri
340	6 Ipse ego veterum, Ipse ego tum ve- terum	381	9 Mionia, Minoia
& 16	homo, humo	382	23 Vie, Vie
343	10 Eæ, Et	383	14 discrimina, discrimi- na
344	22 Tantarū, Tantorum	384	11 Dumq. Dumq.
346	8 vndam, vnda		
346	9 lumina, lumine		
361	9 scij, scij		
366	8 lugoe, lugo		
368	12 defessa, defossa		
369	9 gregis, geris		
374	5 exacrantur, exe- crantur		
371	17 extunderat, extu- derat		
377	1 causas veteri, canas veteri		
381	9 Mionia, Minoia		
382	23 Vie, Vie		
383	14 discrimina, discrimi- na		
384	11 Dumq. Dumq.		

R E G E S T V M

† ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ.
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn
Oo Pp Qq Rr Ss Tt Vu. Aaa Bbb Ccc.

Omnes sunt Duerni, Solum † & Ccc, Terni sunt.

R O M A E,
Ex Typographia Heredum Io. Lilioti.
C I D I D X C.

P E R M I S S V S V P E R I O R V M.